

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA

IZVJEŠTAJ

**o radu i stanju u upravnim oblastima u 2012. godini
Ministarstva održivog razvoja i turizma**

Podgorica, mart 2013. godine

S A D R Ź A J

Rezime Izvještaja o radu i stanju u upravnim oblastima u 2012. godini Ministarstva održivog razvoja i turizma	3
Izvještaj o radu i stanju u upravnim oblastima u 2012. godini Ministarstva održivog razvoja i turizma	9
Uvodne napomene	9
I. Ministarstvo održivog razvoja i turizma	10
Izvještaj o radu Ministarstva održivog razvoja Ministarstva održivog razvoja i turizma –stanje po pojedinim sektorima	19
1. Sektor za upravljanje prostorom	19
2. Sektor za građevinarstvo	30
3. Sektor za turistički razvoj	49
4. Sektor za turističku politiku i posebne oblike turizma	57
5. Sektor za turistički promet i tržište	67
6. Sektor za stambeni razvoj	70
7. Sektor za životnu sredinu	73
8. Sektor za upravljanje otpadom i komunalni razvoj	104
9. Sektor za međunarodnu saradnju i klimatske promjene	122
10. Kabinet ministra	125
11. Služba za opšte poslove, ljudske resurse, finansije, logističku i tehničku podršku	130
12. Odjeljenje za unutrašnju reviziju	134
13. Odjeljenje za praćenje i vođenje projekata od posebne važnosti	141
14. Odjeljenje za podršku Nacionalnom savjetu za održivi razvoj	144
II. Izvještaj o radu organa uprave nad kojima Ministarstvo održivog razvoja i turizma vrši nadzor	148
I. Direkcija javnih radova	149
II. Agencija za životnu sredinu	156
III. Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju	174

R E Z I M E

IZVJEŠTAJA

o radu i stanju u upravnim oblastima u 2012. godini Ministarstva održivog razvoja i turizma

Izvešaj o radu i stanju u upravnim oblastima u 2012. godini Ministarstva održivog razvoja i turizma je urađen shodno Programu rada Vlade Crne Gore za 2013. godinu. Izvešaj se sastoji od izvještaja Ministarstva održivog razvoja i turizma i posebnih izvještaja organa uprave nad kojima ovo Ministarstvo vrši nadzor. Izvešaj sadrži i izvješaj o radu pojedinih organizacionih jedinica Ministarstva.

Ministarstvo održivog razvoja i turizma

Ministarstvo je osnovano Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave ("Sl. list Crne Gore", br. 05/12, 25/12 i 61/12), a djelokrug poslova određen je članom 21 Uredbe. Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji, Ministarstvo ima devet sektora (do osnivanja Uprave za inspekcijske poslove, u Ministarstvu je postojao i Sektor za inspekcijski nadzor i prekršajni postupak), tri odjeljenja i Službu za opšte poslove, ljudske resurse, finansije, logističku i tehničku podršku i Kabinet ministra. Direkcija javnih radova je organ uprave u sastavu Ministarstva i organizacija Direkcije i sistematizacija radnih mjesta je u Pravilniku Ministarstva. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Direkcije javnih radova postojale su tri organizacione jedinice: dva sektora i Služba za opšte poslove.

Ukupno je u Ministarstvu sistematizovano 193 službeničkih i namješteničkih mjesta, uključujući i ministra, od čega u Ministarstvu 166 (popunjeno 123 radna mjesta), a u Direkciji javnih radova 27 radnih mjesta (popunjeno 21 radno mjesto).

Od sedam prioriternih obaveza Vlade Crne Gore, realizovane su dvije prioritne obaveze (Uvođenje Centralnog turističkog registra i Završetak izgradnje regionalne sanitarne deponije „Možura“ za opštine Bar i Ulcinj). Djelimično su ili nijesu realizovane pet prioriternih obaveza: nije donijet Detaljni prostorni plan za Jadransko-jonski autoput (plan je prošao javnu raspravu, ali nije dogovoreno rješenje u smislu određivanja tačke ukrštanja sa autoputem Bar-Boljari); djelimično je riješeno pitanje skijališta (zakup žičare Savin kuk); nije donijeta odluka o donošenju Prostornog plana posebne namjene za Durmitorsko područje (kasnilo se sa studijom revizije granica Nacionalnog parka Durmitor koju je trebao da dostavi Zavod za zaštitu prirode); nije donijeta odluka o donošenju Detaljnog prostornog plana za višenamjenske akumulacije na Komarnici (shodno zahtjevu Ministarstva ekonomije, urađena je Strateška procjena i za kotu 810 mnv, a, shodno zaključku Vlade Crne Gore, usvajanje predloga plana zavisi od izbora koncesionara); nije se počelo sa legalizacijom nelegalno izgrađenih objekata (Zakon o legalizaciji neformalnih objekata je još uvijek u skupštinskoj proceduri).

Po Programu rada Vlade Crne Gore za 2012. godinu, Ministarstvo održivog razvoja i turizma imalo je obavezu da Vladi Crne Gore dostavi 12 tematskih i 7 predloga normativnih akata.

Realizovano je 8 tematskih obaveza (Program usklađivanja pojedinih privrednih grana sa Zakonom o integrisanom sprječavanju i kontroli zagađivanja životne sredine; Informacija o razlozima kašnjenja izrade planskih dokumenata i ocjena sprovođenja donijetih planskih dokumenata na državnom i lokalnom nivou; Izvještaj o radu Ministarstva održivog razvoja i turizma i stanju u upravnim oblastima u 2011. godini; Informacija o stanju životne sredine u Crnoj Gori u 2011. godini sa Predlogom mjera za smanjenje negativnog uticaja na životnu sredinu i Predlog akcionog plana; Drugi nacionalni izvještaj i izjave o nuklearnim materijalima u Crnoj Gori; Informacija o rezultatima turističke sezone 2011/2012. godine i informacija o realizaciji Akcionog plana za pripremu ljetnje turističke sezone). Nijesu realizovane četiri tematske obaveze (Program sistematskog ispitivanja radioaktivnosti u životnoj sredini za 2013. godinu; Nacionalna strategija upravljanja kvalitetom vazduha; Akcioni plan za pripremu turističkih sezona; Izvještaj o stanju uređenja prostora za 2012. godinu sa Programom uređenja prostora za 2013. godinu).

Realizovane su dvije obaveze iz normativnog dijela Programa rada Vlade Crne Gore za 2012. godinu (Predlog zakona o legalizaciji neformalnih objekata; Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu), Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata je u inoviranom obliku upućen 17.10.2012. godine Komisiji za ekonomsku politiku i finansijski sistem, ali nije razmatran, dok četiri predloga propisa nijesu upućena Vladi Crne Gore (Predlog zakona o građevinskim proizvodima; Predlog zakona o zaštiti od nejonizujućeg zračenja; Predlog zakona o socijalnom stanovanju i Predlog uredbe o bližim uslovima, načinu i postupku utvrđivanja granica morskog dobra – razlog što nije upućen Predlog uredbe je što nije utvrđen Predlog zakona o morskome dobru koji je novembra 2011. godine upućen u Vladinu proceduru). Napominjemo da je zaključkom Vlade Crne Gore izmijenjen Program rada Vlade Crne Gore za 2012. godinu i da je brisan Predlog zakona o Inženjerskoj komori Crne Gore.

Osim navedenih predloga zakona koji su realizovani shodno Programu rada Vlade Crne Gore za 2012. godinu, iz resora ovog Ministarstva u 2012. godini, Vlada Crne Gore je utvrdila 6 nacrti i predloga zakona, donijela je 11 uredbi, 13 odluka, 14 odluka o izradi, nacrti i predloga planskih dokumenata i 2 pravilnika, dok je Vlada je prihvatila i 32 materijala Ministarstva (ne računajući platforme za službena putovanja, izvještaje sa službenih putovanja, imenovanja, preusmjerenja finansijskih sredstava).

U toku 2012. godine je nastavljen rad na izradi 16 planskih dokumenata, od kojih su 13 državni planski dokumenti, a tri lokalni planski dokumenti čiju izradu i finansiranje je preuzela Vlada Crne Gore (PPP za Obalno područje Crne Gore; PPP za Durmitorsko područje; DPP za prostor višenamjenskih akumulacija na rijeci Morači; DPP za prostor višenamjenske akumulacije na rijeci Komarnici; Strateška procjena uticaja na životnu sredinu za Detaljni prostorni plan za prostor višenamjenske akumulacije na rijeci Komarnici; DPP za Jadransko - jonski autoput; PPP za Nacionalni park Lovćen; DSL "Aerodrom - Tivat" - Sektor 24; DSL za djelove sektora 43 i 45; DSL za djelove sektora 47 i 48 – Budva; DSL "Dio sektora 46 - Kamenovo" – Budva; DSL "Dio Sektora 56" (Marina Bar) – Bar; "Dio sektora 58 - turistički kompleks Ponta" - Ruža vjetrova – Bar; DSL "Virpazar"; Lokalna studija lokacije "Dubovica I"; Prostorno - urbanistički plan opštine Ulcinj i Lokalna studija lokacije "Trešanjski Mlin").

Planski dokumenti koji su trebali da počnu da se izrađuju u 2012. godini, a koji su predviđeni u Programu uređenja prostora za 2012. godinu, a ta obaveza nije realizovana su: Državna studija lokacije "Donji Murići"; Državna studija lokacije "Sektor 20 i sektor 21" –

Tivat; Državna studija lokacije "Dio sektora 22" – Tivat; Detaljni prostorni plan za Termoelektranu Pljevlja; Izmjena i dopuna Državne studije lokacije "Arsenal" Tivat; Državna studija lokacije "Mihailovići".

U okviru Projekta LAMP - "Projekat zemljišne administracije i upravljanja u Crnoj Gori", urađena je kompletna tenderska procedura po 'QCBS' metodi Svjetske Banke za izradu prostorno - urbanističkih planova sa strateškim studijama procjene uticaja (PUP i SPU) za opštine sjevernog i centralnog regiona Crne Gore (Cetinje, Danilovgrad, Bijelo Polje, Plav, Kolašin, Šavnik i Nikšić). Tenderska procedura za izradu PUP-ova i SPU je sprovedena u tri paketa i kroz pakete tenderske dokumentacije.

Ministarstvo održivog razvoja i turizma i organi uprave nad kojima vrši upravni nadzor, kao i pravna lica koja vrše prenesene ili povjerene upravne poslove, u 2012. godini su dobili 3.712 zahtjeva, što je uz 96 prenesenih iz 2011. godine, činilo 3.808 zahtjeva. Ukupno je riješeno 3.727 zahtjeva, a ostao je neriješen 81 zahtjev. Zahtjevi su usvojeni u 3.491 slučaju, odbačeni u 42 slučaju, odbijeni u 97 slučajeva, a postupak je obustavljen u 16 slučajeva.

Ministarstvo je rješavalo u prvostepenim upravnim postupcima i po službenoj dužnosti. U 2012. godini ukupno je pokrenuto 229 postupaka, riješeno je 212 predmeta, a nije riješeno 17 predmeta, od kojih je 10 dostavljeno drugostepenom organu, po osnovu žalbi. Žalba je odbijena u 2 predmeta, a usvojena je u 8 predmeta.

Pokrenut je upravni spor protiv 88 rješenja Ministarstva, a Upravni sud Crne Gore je poništio 31 rješenje Ministarstva.

U jednom predmetu podniet je zahtjev za obnovu postupka, koji je odbijen i potvrđen od strane Suda.

Direkcija javnih radova

Kapitalni budžet za 2012. godinu sadržao je aktivnosti na realizaciji projekata ukupne vrijednosti 33.885.000,00 €. Vrijednost sredstava koje je Direkcija javnih radova realizovala u 2012. godini iznosi 33.339.163,43 €. Od tog iznosa sredstava iz opštih prihoda državnog budžeta finansirano je 28.998.569,80 € (86,98 %), dok je iz kreditnih sredstava obezbijeđenih preko Svjetske banke, odnosno Evropske investicione banke, finansirano 4.340.593,63 € (3,02%). Vrijednost sredstava koje je Direkcija javnih radova realizovala u 2012. godini iznosi 33.339.163,43 €. Od tog iznosa sredstava iz opštih prihoda državnog budžeta finansirano je 28.998.569,80 € (86,98 %), dok je iz kreditnih sredstava obezbijeđenih preko Svjetske banke, odnosno Evropske investicione banke, finansirano 4.340.593,63 € (3,02%).

Od planiranog iznosa sredstava opredijeljenih Rebalansom Kapitalnog budžeta za 2012. godinu, 28.114.500,00 € (82,97%) se odnosi na projekte koji su započeti u prethodnim godinama, dok 5.770.500,00 € (17,03%) se odnosi na projekte čiji početak realizacije je ostvaren u 2012. godini.

Tokom 2012. godine, Direkcija javnih radova je realizovala: 115 otvorenih postupaka javnih nabavki, 2 pregovaračka postupka javnih nabavki i 2 javne nabavke putem šoping metode. U cilju realizacije predviđenih aktivnosti zaključila 82 ugovora sa izabranim ugovaračima, i to: 54 ugovora za izvođenje radova, 9 ugovora za izradu projektne dokumentacije, 1 ugovor za nabavku robe i 18 ugovora za vršenje stručnog nadzora i tehničku kontrolu izvođenja radova.

Tokom 2012. godine, Direkcija javnih radova je izgradila, rekonstruisala, adaptirala, sanirala i opremila: Otvoreno plivalište na Škveru u Herceg Novom, Centar za djecu i mlade „Ljubović“ u Podgorici, Sportski objekat i streljanu u Danilovgradu, Vrhovni sud u Podgorici, Centar za azilante u Spužu, Osnovnu školu „Milan Vukotić“- selo Srpska, gradska opština Golubovci, Kuhinju u objektu JU Zavod „Komanski most“ u Podgorici, Pomoćni fudbalski teren u Kolašinu, Terene za potrebe održavanja MOSI igara u Beranama, Zaštitni bedem oko objekta Zatvora za duge kazne i paviljon "E" za žene u Spužu, Gradske saobraćajnice površine 54.633 m² u opštinama: Kolašin, Žabljak, Rožaje, Bijelo Polje (most Nikoljac sa pripadajućom saobraćajnicom) i Ulcinj, lokalne puteve kod kojih je izvršena modernizacija u dužini od 23 km u opštinama: Pljevlja, Andrijevića, Mojkovac, Žabljak, Rožaje, Berane, Plužine, Nikšić, Plav, Šavnik, Izgradnju lokalnog puta Ostrog-Ždrebaonik u dužini 6.1 km, izrada projektne dokumentacije i realizacija radova iz Projekta- Hitnu pomoć i prevenciju od poplava i dr.

Po regionima sredstva su realizovana na sljedeći način:

- u sjevernom regionu 8.026.273,90 €, odnosno 24,07 %.
- u centralnom region 19.455.384,33 €, odnosno 58,36 %,
- u južnom regionu 4.677.505,20 €, odnosno 14,03 %,
- dok je za projekte koji se ne mogu vezati za neki od regiona realizovano 1.180.000,00 €, odnosno 3,54 % (sredstva za rješavanje stambenih potreba sindikalnih organizacija i Diplomatska predstavništva u inostranstvu).

Agencija za zaštitu životne sredine

Agencija je realizovala *Program monitoringa životne sredine u Crnoj Gori za 2012. godinu*. Putem tenderske procedure odabrane su institucije sa kojima je sklopljen ugovor za realizaciju Programa monitoringa.

Instalirana je oprema (automatske stacionarne stanice za praćenje kvaliteta vazduha) na lokacijama u Golubovcima i Gradini (Pljevlja) koje su donacija Međunarodne agencije za atomsku energiju iz Beča (IAEA), tako da je funkcionalno kompletirana Državna mreža za praćenje kvaliteta vazduha.

Pripremljeni su: Informacija o stanju životne sredine za 2011.godinu, koju je Vlada Crne Gore usvojila u julu 2012. godine, Nacionalni program za eliminaciju supstanci koje oštećuju ozonski omotač; realizovan je Program monitoringa radioaktivnosti u životnoj sredini u iznosu od 40.000,00 €.

U skladu sa zakonima, na osnovu podnijetih zahtjeva, Agencija za zaštitu životne sredine izdala je: ekološke saglasnosti na Elaborat procjene uticaja za 37 projekata; 13 rješenja da za projekte nije potrebna procjena uticaja; jednu saglasnost na Izvještaj o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu; 18 mišljenja na Izvještaj o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu za planove i programe na državnom i lokalnom nivou; 23 mišljenja na predlog odluke o pristupanju ili nepristupanju izradi strateške procjene uticaja na životnu sredinu; 19 odgovora na zahtjeve za dostavu raspoloživih podataka, podloga i smjernica za izradu planova, programa na državnom i lokalnom nivou; 410 dozvola za tranzit i uvoz neopasnog otpada; 2 dozvole za izvoz opasnog otpada; 1 dozvola za tranzit opasnog otpada; 2 dozvole za preradu i odstranjivanje otpada; 14 dozvola za uvoz/izvoz supstanci koje oštećuju ozonski omotač i alternativnih supstanci; 3 dozvole za obavljanje djelatnosti održavanja i/ili

popravke i isključivanja iz upotrebe proizvoda koji sadrže supstance koje oštećuju ozonski omotač i/ili alternativne supstance; 1 dozvola za praćenje kvaliteta vazduha; odbačen je 1 zahtjev za praćenje kvaliteta goriva; odbačen je 1 zahtjev za mjerenje emisija zagađujućih materija u vazduhu; izdata je 1 dozvola za izradu strateške karte i izračunavanje nivoa buke; 24 CITES dozvole za uvoz; 4 CITES dozvole za izvoz; 18 dozvola za sakupljanje i izvoz biljaka, životinja i gljiva; 5 dozvola za izvoz biljaka i gljiva; 1 dozvola za uvoz i unošenje autohtonih vrsta životinja u ekosisteme; 3 dozvole za vršenje speleoloških istraživanja; 5 dozvola za vršenje naučno – obrazovnih istraživanja; 3 dozvole za obavljanje aktivnosti i djelatnosti u zaštićenom prirodnom dobru; 38 dozvola za obavljanje radijacione djelatnosti - korišćenje izvora jonizujućeg zračenja; dozvolu DOO "CETI" za upravljanje skladištem radioaktivnog otpada; 20 dozvola za promet (uvoz, izvoz, tranzit) izvora jonizujućeg zračenja i rezervnih djelova; 1 dozvolu za upravljanje skladištem radioaktivnog otpada; 13 dozvola za promet radioaktivnog materijala; 1 dozvolu za privremeno obavljanje radijacione djelatnosti. Na osnovu Zakona o upravljanju otpadom, Agencija je upisala 27 preduzeća u Registar izvoznika neopasnog otpada, 26 preduzeća u Registar sakupljača odnosno prevoznika otpada i 1 preduzeće u Registar trgovaca i posrednika otpada. Zahtjev za izdavanje saglasnosti na Plan upravljanja otpadom podnijelo je 64 privredna subjekta, od kojih je 48 dobilo traženu saglasnost, dok je njih 16 odbijeno.

Agencija za zaštitu životne sredine, u saradnji sa Opštinom Berane otvorila je treću Regionalnu kancelariju Arhus centra u Beranama. U 2012. godini Arhus centar Podgorica je primio 165 zahtjeva za slobodan pristup informacijama. U odnosu na prethodnu godinu broj zahtjeva je uvećan za 150 %.

Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju

Osnovne aktivnosti u 2012. godini odnosile su se na: osmatranje i mjerenje meteoroloških, hidroloških, ekoloških i agrometeoroloških parametara; analiziranje, obradu i arhiviranje izmjerenih i osmotrenih parametara; izradu studija, elaborata, analiza i informacija o klimi, stanju tla, vazduhu, površinskim i podzemnim vodama i priobalnom moru; prognoziranje i davanje podataka iz oblasti meteorologije, hidrologije, ekologije i agrometeorologije; formiranje informacionog sistema sa bankom klimatoloških, hidroloških, ekoloških i agrometeoroloških istraživanja, osnivanje i održavanje meteoroloških, hidroloških i agrometeoroloških stanica za praćenje stanja vremena, voda, vazduha i zemljišta; praćenje i ocjena klime za 2012. godinu (izrada mjesečnih i sezonskih analiza, kao i godišnje analize temperatura vazduha i visine padavina, i određivanje njihovog normalizovanog standardnog odstupanja u odnosu na klimatološku normalu); analiza ekstrema preko izračunavanja klimatskih indeksa; izrada informacija, obavještenja i analiza o promjenama meteoroloških parametara za određeni period za potrebe elektronskih i pisanih medija; izrada brojnih studija, elaborata i analiza; kontrolu i ocjenu kvaliteta površinskih i podzemnih voda, padavina, vazduha i tla na osnovu analiza fizičko-hemijskih, biohemijskih i radioloških parametara.

U 2012. godini završen je Master plan klimatoloških i padavinskih stanica. Pored redovnih poslova uspostavljan je rad na 4 automatske klimatološke stanice.

Tokom 2012. godine realizovani su mnogi projekti, studije i izvještaje za potrebe drugih korisnika, pa i na komercijalnom principu (Hidrološka studija za Komarnicu - Hidrometrijski profil "Visoki Lonci" (EPCG); hidrološka obrada za profile malih (mini, mikro) hidroelektrana (mHE) na pritokama glavnih vodotoka u Crnoj Gori (UNDP-HMZCG);

Izveštaj o stanju podmorskog dijela obalnih zidova luka i pristanista u sledećim gradovima: Herceg Novi, Tivat, Budva, Petrovac i Ulcinj (Javno preduzeće Morsko dobro); hidrološke podloge za potrebe projekta mosta preko Morače - Dio buduće obilaznice oko Podgorice (Agencija za izgradnju Podgorice); procjena bruto hidropotencijala na vodotocima: Brzava, Lještanica, Zagradaska, Rujiška i vodotoku iz sliva gornje Morače ("Dekar" D.O.O Podgorica) i dr.

Mjerenja i osmatranja na malim vodotocima završena tokom 2012. godine:

1. Vodotok PALJEVINSKA RIJEKA, pritoka Svinjače (Tara)
2. Vodotok GRADIŠNICA, pritoka Trepačke rijeke (Lim)
3. Vodotok PIŠEVSKA RIJEKA, desna pritoka Lima
4. Vodotok DESNA RIJEKA, lijeva pritoka Peročice (Zlorečica)
5. Vodotok VRBNICA, pritoka Pivskog jezera
6. Vodotok BRADAVAC, desna pritoka Peročice (Zlorečica).

Izvršena je: analiza otpadnih voda Kombinata aluminijuma u 12 serija mjerenja sa 348 analitičkih postupaka; za ostale korisnike usluga: za analizu otpadnih voda 51 uzoraka i 968 analiza; analiza sanitarnog kvaliteta vode na morskim kupalištima, za JP Morsko dobro sastojao se iz 25 mjernih mjesta, 216 uzoraka i 2.592 analiza. Realizovan je Monitoring kvaliteta voda u 2012. godini (Program obuhvata 13 vodotoka sa 3 jezera, vode obalnog mora i podzemne vode i izdani Zetske ravnice; mreža stanica za kvalitet voda sastoji se iz 36 mjernih mjesta za vodotoke, 11 mjernih mjesta za jezera, 16 mjernih mjesta za obalno more i 9 mjernih mjesta za podzemne vode; u 3-4 serije mjerenja obrađeno je ukupno 249 uzorka sa 7.217 analiza). Laboratorija za biologiju voda obradila je 233 vanrednih uzoraka, sa 932 analiza. Saprobiološke analize urađene su na vodotocima u 2 serije mjerenja. Obradeno je 46 uzorka sa 92 analize.

Obradeno je 2.361 uzoraka sumpor-dioksida, 2.361 uzoraka dima i 707 uzoraka NO_x, ukupno 6.157 analiza; 1.026 uzoraka padavina sa 9.659 analiza; obrađeno je 54 uzoraka sedimenta sa isto toliko analiza.

Tokom 2012. godine su obavljani premjeri: pristana Petrovac, luke Budva, luke Herceg Novi, pristana Igalo, luke Zelenika, pristana Đenovići, lučice Kalimanj-Tivat i luke Risan.

U cilju daljeg unaprjeđenja tehničkih resursa Seizmološkog zavoda za seizmički monitoring, tokom 2012. godine je izvršeno pogašćenje mreže seizmoloških stanica Crne Gore uspostavljanjem nove stanice u rejonu sela Bakovići kod Kolašina, čime su značajno poboljšane performanse cijele seizmološke mreže Crne Gore i kvalitet seizmičkog monitoringa u zoni centralnog i istočnog dijela Crne Gore, posebno u rejonu budućih hidroelektrana na Morači.

IZVJEŠTAJ

o radu i stanju u upravnim oblastima u 2012. godini Ministarstva održivog razvoja i turizma

UVODNE NAPOMENE

Izvještaj o radu i stanju u upravnim oblastima u 2012. godini Ministarstva održivog razvoja i turizma je urađen shodno Programu rada Vlade Crne Gore za 2013. godinu i shodno čl. 62 Zakona o državnoj upravi ("Sl. list RCG", br. 38/03, 22/08 i "Sl. list CG", br. 42/11), po kome ministarstva, najmanje jedanput godišnje, podnose Vladi izvještaj o radu i stanju u upravnim oblastima.

Izvještaj se sastoji od izvještaja Ministarstva održivog razvoja i turizma, u sklopu kojeg su izvještaji institucija nad kojima ovo Ministarstvo vrši nadzor, i posebnih izvještaja organa uprave nad kojima ovo Ministarstvo vrši nadzor. Izvještaj sadrži i izvještaj o radu pojedinih organizacionih jedinica.

Ministarstvo vrši nadzor nad zakonitošću i cjelishodnošću rada Direkcije javnih radova, koja je organ uprave u sastavu Ministarstva, nad Agencijom za zaštitu životne sredine i Zavodom za hidrometeorologiju i seizmologiju, koji su samostalni organi uprave.

Shodno članu 51 Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave, Ministarstvo vrši nadzor nad zakonitošću i cjelishodnošću rada i zakonitošću upravnih akata nad: Agencijom za zaštitu životne sredine, Zavodom za hidrometeorologiju i seizmologiju i Direkcijom javnih radova. Agencija i Zavod su samostalni organi uprave, a Direkcija je organ uprave u sastavu Ministarstva.

U drugostepenom upravnom postupku Ministarstvo je rješavalo po žalbama na rješenja inspektora zaštite prostora, urbanističkog, građevinskog i ekološkog inspektora i inspektora za stanovanje, po žalbama na rješenja Agencije za zaštitu životne sredine, Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju i Direkcije javnih radova, rješenja o lokaciji koja su donesena od strane organa lokalne uprave a koji su započeti po derogiranom Zakonu o planiranju i uređenju prostora, po žalbama na rješenja institucija kojima su preneseni i povjereni poslovi državne uprave iz resora Ministarstva.

I. MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA

1.1. Nadležnost i organizacija rada

Shodno članu 21 Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave ("Sl. list Crne Gore", br. 05/12, 25/12 i 61/12), Ministarstvo održivog razvoja i turizma vrši poslove uprave koji se odnose na: integralno planiranje, upravljanje i valorizaciju prostora; održivi razvoj; realizaciju programa i projekata održivog razvoja iz nadležnosti ovog ministarstva; pružanje stručne, organizacione i administrativne podrške radu Nacionalnog savjeta za održivi razvoj; strateško planiranje prostora i životne sredine; izradu državnih planskih dokumenata; davanje mišljenja i saglasnosti na lokalna planska dokumenta; morsko dobro; izradu i donošenje planova za objekte privremenog karaktera u zoni morskog dobra i nacionalnih parkova; vođenje dokumentacione osnove o prostoru za potrebe praćenja stanja u prostoru i izrade planskih dokumenata; izradu izvještaja o stanju uređenja prostora; izradu programa uređenja prostora; uspostavljanje i vođenje informacionog sistema o prostoru u saradnji sa organom državne uprave nadležnim za informaciono društvo; sačinjavanje separata i izdavanje urbanističko-tehničkih uslova; izdavanje građevinskih dozvola; izdavanje upotrebničkih dozvola; izdavanje odobrenja i urbanističko-tehničkih uslova za postavljanje objekata privremenog karaktera; licence za obavljanje djelatnosti izrade planskih dokumenata, izrade tehničke dokumentacije i građenja objekata; vođenje razvojne i strateške politike u oblasti građevinarstva; energetska efikasnost kroz sistem planiranja i izgradnje objekata; razvoj turizma, ugostiteljstvo, turističku ponudu, uslove privređivanja u turizmu, selektivne oblike turizma; povezivanje primorskog i kontinentalnog turizma; razvoj privatnog sektora u turizmu; formiranje turističkih mjesta i područja; kategorizaciju i klasifikaciju turističkih objekata; turističke tokove na domaćem i inostranom tržištu; saradnju sa turističkim asocijacijama u Crnoj Gori i inostranstvu; održivu valorizaciju potencijala i ekoloških prednosti nacionalnih parkova i zaštićenih područja prirode sa aspekta razvoja turizma; realizaciju investicionih programa od interesa za održiv turistički razvoj; praćenje infrastrukturnih projekata u funkciji razvoja turizma; praćenje i promociju investicija u sektoru turizma; koordinaciju aktivnosti za pripremu i praćenje turističkih sezona; organizaciju, posredovanje, snabdjevenost turističkih područja i strukturu turističke potrošnje; vođenje evidencije o broju turista, smještajnim kapacitetima, finansijskim efektima i rezultatima poslovanja u turizmu; organizovanje poslova turističko-informativne propagandne djelatnosti; unapređenje saradnje između sektora turizma i komplementarnih sektora; saradnju sa Nacionalnom turističkom organizacijom i organizovanje turističkih predstavništava u drugim državama; etažnu svojinu; sistem stambenih odnosa; upravljanje i održavanje stambenog fonda; pretvaranje posebnih i zajedničkih djelova stambene zgrade u poslovne prostorije; stambeno zadrugarstvo; politiku unapređenja stambenog fonda; privatno-javno partnerstvo u oblasti stanovanja; sistem integralne zaštite životne sredine i održivog korišćenja prirodnih resursa; oblast procjene uticaja i strateške procjene uticaja na životnu sredinu, integrisanog sprečavanja i kontrole zagađivanja; zaštitu prirode; kvalitet vazduha; klimatske promjene i odobravanje i praćenje projekata koji se realizuju u cilju ublažavanja efekata klimatskih promjena; zaštitu ozonskog omotača; zaštitu od buke i vibracije; hemikalije; zaštitu od radijacije (radioaktivne materije i jonizujuća zračenja); nejonizujuća zračenja; zaštitu zemljišta od zagađivanja; integrisano upravljanje obalnim područjem; integrisanu zaštitu mora od zagađenja; kontrolu industrijskog zagađenja i upravljanje rizikom; primjenu novih i tehnologija čistije proizvodnje; upravljanje otpadom i otpadnim vodama; sistem komunalnih djelatnosti; koordinaciju regionalnih sistema vodosnabdijevanja; genetički modifikovane organizme iz nadležnosti ovog ministarstva; hidrografsku djelatnost; izradu standarda zaštite životne sredine; praćenje stanja životne sredine; praćenje investicija iz

oblasti ministarstva; saradnju sa međunarodnim finansijskim institucijama i fondovima Evropske unije u dijelu realizacije projekata iz oblasti zaštite životne sredine i komunalnih djelatnosti; saradnju sa nevladinim organizacijama; predlaganje mjera tekuće i razvojne politike i analiziranje njihovog uticaja na ekonomski položaj privrednih subjekata i preduzetnika; promotivne aktivnosti iz nadležnosti ministarstva; međunarodnu saradnju i međunarodne ugovore iz nadležnosti ministarstva; usklađivanje domaćih propisa iz okvira svoje nadležnosti sa pravnim poretkom Evropske unije; upravni nadzor u oblastima za koje je ministarstvo osnovano; kao i druge poslove koji su mu određeni u nadležnost.

Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji Ministarstvo ima devet sektora (do osnivanja Uprave za inspekcijske poslove, u Ministarstvu je postojao i Sektor za inspekcijski nadzor i prekršajni postupak), tri odjeljenja (Odjeljenje za unutrašnju reviziju, Odjeljenje za praćenje i vođenje projekata od posebne važnosti i Odjeljenje za podršku Nacionalnom savjetu za održivi razvoj), Službu za opšte poslove, ljudske resurse, finansije, logističku i tehničku podršku i Kabinet ministra. Sektori su:

- Sektor za upravljanje prostorom
- Sektor za građevinarstvo
- Sektor za turistički razvoj
- Sektor za turističku politiku i posebne oblike turizma
- Sektor za turistički promet i tržište
- Sektor za razvoj stanovanja
- Sektor za životnu sredinu
- Sektor za upravljanje otpadom i komunalni razvoj
- Sektor za međunarodnu saradnju i klimatske promjene

Izvan organizacionih jedinica nalaze se sekretar ministarstva i savjetnici ministra.

Direkcija javnih radova je organ uprave u sastavu Ministarstva i organizacija Direkcije i sistematizacija radnih mjesta je u Pravilniku Ministarstva. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Direkcije javnih radova postojale su sljedeće organizacione jedinice:

- Sektor za realizaciju investicionih projekata
- Sektor za investiciona ulaganja
- Služba za opšte poslove

Ukupno je u Ministarstvu sistematizovano 193 službeničkih i namješteničkih mjesta, uključujući i ministra, od čega u Ministarstvu 166, a u Direkciji javnih radova 27 radnih mjesta.

U Ministarstvu je od 166 sistematizovanih radnih mjesta popunjeno 123, od čega 93 na neodređeno vrijeme i 30 na određeno vrijeme. U 2012. godini na dan 31.12.2012. godine bilo je angažovano 46 lica po osnovu ugovora o privremenim i povremenim poslovima i 7 pripravnika.

U Direkciji javnih radova je od 27 sistematizovanih mjesta popunjeno 21, od čega 18 na neodređeno vrijeme, 3 na određeno vrijeme. Po osnovu ugovora o privremenim i povremenim poslovima na dan 31.12.2012. godine bilo je angažovano 8 lica.

Ministarstvo vrši nadzor nad zakonitošću i cjelishodnošću rada Direkcije javnih radova, koja je organ uprave u sastavu Ministarstva, nad Agencijom za zaštitu životne sredine i Zavodom za hidrometeorologiju i seizmologiju, koji su samostalni organi uprave.

1.2. Izvršavanje prioritetnih obaveza Vlade Crne Gore i obaveza iz Programa rada Vlade Crne Gore za 2012. godinu

1.2.1. Prioritetne obaveze Vlade Crne Gore u 2012. godini

Ministarstvo je imalo obavezu da realizuje sedam prioritetnih obaveza Vlade Crne Gore. Realizovane su dvije prioritetne obaveze:

- Uvođenje Centralnog turističkog registra, i
- Završetak izgradnje regionalne sanitarne deponije „Možura“ za opštine Bar i Ulcinj).

Djelimično su ili nijesu realizovane pet prioritetnih obaveza:

- Nije donijet Detaljni prostorni plan za Jadransko-jonski autoput (plan je prošao javnu raspravu, ali nije dogovoreno rješenje u smislu određivanja tačke ukrštanja sa autoputem Bar-Boljari),
- djelimično je riješeno pitanje skijališta (zakup žičare Savin kuk),
- Nije donijeta odluka o donošenju Prostornog plana posebne namjene za Durmitorsko područje (kasnilo se sa studijom revizije granica Nacionalnog parka Durmitor koju je trebao da dostavi Zavod za zaštitu prirode),
- Nije donijeta odluka o donošenju Detaljnog prostornog plana za višenamjenske akumulacije na Komarnici (shodno zahtjevu Ministarstva ekonomije, urađena je Strateška procjena i za kotu 810 mnv, a, shodno zaključku Vlade Crne Gore, usvajanje predloga plana zavisi od izbora koncesionara),
- Nije se počelo sa legalizacijom nelegalno izgrađenih objekata (Zakon o legalizaciji neformalnih objekata je još uvijek u skupštinskoj proceduri).

1.2.2. Obaveze iz Programa rada Vlade Crne Gore za 2012. godinu

Po Programu rada Vlade Crne Gore za 2012. godinu, Ministarstvo održivog razvoja i turizma imalo je obavezu da Vladi Crne Gore dostavi 12 tematskih i 8 predloga normativnih akata.

Realizovano je 8 tematskih obaveza:

- Program usklađivanja pojedinih privrednih grana sa Zakonom o integrisanom sprječavanju i kontroli zagađivanja životne sredine,
- Informacija o razlozima kašnjenja izrade planskih dokumenata i ocjena sprovođenja donijetih planskih dokumenata na državnom i lokalnom nivou,
- Izvještaj o radu Ministarstva održivog razvoja i turizma i stanju u upravnim oblastima u 2011. godini,
- Informacija o stanju životne sredine u Crnoj Gori u 2011. godini sa Predlogom mjera za smanjenje negativnog uticaja na životnu sredinu i Predlog akcionog plana,
- Drugi nacionalni izvještaj i izjave o nuklearnim materijalima u Crnoj Gori,
- Informacija o rezultatima turističke sezone 2011/2012. godine i informacija o realizaciji Akcionog plana za pripremu ljetnje turističke sezone.

Nijesu realizovane 4 tematske obaveze:

- Program sistematskog ispitivanja radioaktivnosti u životnoj sredini za 2013. godinu,
- Nacionalna strategija upravljanja kvalitetom vazduha,
- Akcioni plan za pripremu turističkih sezona,
- Izvještaj o stanju uređenja prostora za 2012. godinu sa Programom uređenja prostora za 2013. godinu.

Realizovano su 2 obaveze iz normativnog dijela:

- Predlog zakona o legalizaciji neformalnih objekata,
- Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu,

Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata je u inoviranom obliku upućen 17.10.2012. godine Komisiji za ekonomsku politiku i finansijski sistem, ali nije razmatran. Napominjemo da je zaključkom Vlade Crne Gore izmijenjen Program rada Vlade Crne Gore za 2012. godinu i da je brisan Predlog zakona o Inženjerskoj komori Crne Gore.

Četiri predloga propisa nijesu upućena Vladi Crne Gore:

- Predlog zakona o građevinskim proizvodima,
- Predlog zakona o zaštiti od nejonizujućeg zračenja,
- Predlog zakona o socijalnom stanovanju, i
- Predlog uredbe o bližim uslovima, načinu i postupku utvrđivanja granica morskog dobra – razlog što nije upućen Predlog uredbe je što nije utvrđen Predlog zakona o morskome dobru koji je novembra 2011. godine upućen u Vladinu proceduru).

1.2.3. Materijali koji su razmatrani od strane Vlade Crne Gore u 2012. godini

Normativni dio

Osim navedenih predloga zakona koji su realizovani shodno Programu rada Vlade Crne Gore za 2012. godinu, iz resora ovog Ministarstva u 2012. godini, Vlada Crne Gore je utvrdila 6 nacрта i predloga zakona, donijela je 11 uredbi, 13 odluka, 14 odluka o izradi, nacрта i predloga planskih dokumenata i 2 pravilnika.

U izvještajnom periodu Vladi Crne Gore dostavljeni su:

- Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o hidrografskoj djelatnosti;
- Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o hidrometeorološkim poslovima;
- Predlog zakona o potvrđivanju Konvencije o međunarodnim izložbama potpisane u Parizu 22.11.1928. godine;
- Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti prirode;
- Predlog Zakona o potvrđivanju Sporazuma o pravnom statusu Regionalnog centra za životnu sredinu za Centralnu i Istočnu Evropu, potpisanog u Budimpešti, 28. oktobra 2011. godine;
- Nacrt zakona o legalizaciji neformalnih objekata sa programom javne rasprave;
- više amandmana na predloge zakona koji su bili u skupštinskoj proceduri;
- Predlog uredbe o utvrđivanju vrsta zagađujućih materija, granične vrijednosti i drugih standarda kvaliteta vazduha;
- Predlog uredbe o načinu i postupku osnivanja sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada od električnih i elektronskih proizvoda i rada tog sistema;

- Predlog uredbe o načinu i postupku osnivanja sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih vozila i rada tog sistema;
- Predlog uredbe o povjeravanju poslova iz nadležnosti Ministarstva održivog razvoja i turizma Javnom preduzeću za upravljanje morskim odborom i Javnom preduzeću nacionalni parkovi;
- Predlog uredbe o povjeravanju poslova Ministarstva održivog razvoja i turizma Inženjerskoj komori Crne Gore;
- Predlog uredbe o načinu i postupku osnivanja sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih baterija i akumulatora i rada tog sistema;
- Predlog uredbe o bližim kriterijumima, visini i načinu plaćanja posebne naknade za upravljanje otpadom;
- Predlog uredbe o načinu i postupku osnivanja sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih guma i rada tog sistema;
- Predlog uredbe o načinu i postupku osnivanja sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadne ambalaže i rada tog sistema;
- Predlog uredbe o djelatnostima koje utiču ili mogu uticati na kvalitet vazduha;
- Predlog uredbe o izmjeni Uredbe o povjeravanju dijela poslova Ministarstva održivog razvoja i turizma Opštini Budva;
- Predlog odluke o objavljivanju javnog poziva za prikupljanje ponuda za zakup neizgrađene obale na Luštici, opština Herceg Novi;
- Predlog odluke o objavljivanju javnog poziva za prikupljanje ponuda za zakup morskog dobra u Dobroti, Kotor;
- Predlog odluke o davanju prethodne saglasnosti na otuđenje nepokretnosti u vlasništvu JP "Regionalni vodovod Crnogorsko primorje";
- Predlog odluke o izmjeni Statuta DOO "Project – Consulting " - Podgorica;
- Predlog odluke o objavljivanju poziva za javno nadmetanje za zakup zemljišta u Opštini Bar, prema Planu objekata privremenog karaktera;
- Predlog odluke o objavljivanju javnog poziva za prikupljanje ponuda za zakup kupališta;
- Predlog odluke o davanju u zakup zemljišta u državnoj svojini radi postavljanja privremenih objekata na području NP "Skadarsko jezero", "Durmitor" i "Lovćen" u skladu sa Planom objekata privremenog karaktera za period 2011 – 2013;
- Predlog odluke o objavljivanju javnog poziva za zakup privremenih lokacija;
- Predlog odluke o smanjenju kapitala Društva kupovinom dijela udjela jednog od članova Društva i odobrenju uslova kupovine udjela Crnogorskog fonda za socijalnu stambenu izgradnju;
- Predlog odluke o obrazovanju Interresorne grupe za realizaciju Komunikacione strategije održivog razvoja Crne Gore 2011-2013. godine;
- Predlog odluke o obrazovanju Koordinacionog tijela za održivi razvoj;
- Predlog Odluke o izradi Državne studije lokacije "Mihailovići";
- Predlog odluke o izradi izmjena i dopuna Državne studije lokacije "Arsenal" Tivat;
- Predlog odluke o izradi Detaljnog prostornog plana za Termoelektranu Pljevlja;
- Nacrt Državne studije lokacije "Dio Sektora 56";
- Nacrt Detaljnog prostornog plana za Jadransko jonski autoput, sa Strateškom procjenom uticaja na životnu sredinu i Predlogom programa javne rasprave;
- Nacrt Detaljnog plana za prostor višenamijenske akumulacije na rijeci Komarnici;
- Nacrt DSL "Aerodrom Tivat" - Sektor 24, sa strateškom procjenom uticaja na životnu sredinu i Predlogom programa javne rasprave;
- Nacrt državne studije lokacije "Dio sektor 58 – turistički kompleks Ponta" - Ruža vjetrova, sa Strateškom procjenom uticaja na životnu sredinu i Program održavanja javne rasprave;

- Nacrt prostornog plana posebne namjene Nacionalnog parka "Lovćen", sa Stateškom procjenom uticaja na životnu sredinu i Predlogom programa javne rasprave;
- Predlog odluke o donošenju DSL "Sektor 5", s Izvještajem s javne rasprave;
- Predlog odluke o donošenju Državne studije lokacije "Sektor 38 - Bigova" – Kotor;
- Predlog odluke o donošenju Državne studije lokacije "Sektor 34" - Herceg Novi;
- Predlog odluke o donošenju Lokalne studije lokacije "Trašte";
- Predlog odluke o donošenju Državne studije lokacije "Sektor 5" sa Izvještajem o javnoj raspravi;
- Predlog za izmjenu tekstualnog dijela (tehničkih grešaka) u DSL "Sektor 5";
- Predlog pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Agencije za zaštitu životne sredine;
- Predlog pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva održivog razvoja i turizma.

Tematski dio

Osim navedenih materijala, koje je Vlada Crne Gore usvojila shodno Programu rada Vlade Crne Gore, Vlada je prihvatila i 32 materijala Ministarstva (ne računajući platforme za službena putovanja, izvještaje sa službenih putovanja, imenovanja, preusmjeravanja finansijskih sredstava):

- Informacija o stanju životne sredine sa Predlogom mjera za smanjenje negativnog uticaja na životnu sredinu i Predlogom akcionog plana;
- Predlog prioriternih projekata u oblasti izgradnje komunalne infrastrukture čija je realizacija predviđena za 2012. godinu;
- Predlog programa usklađivanja pojedinih provrednih grana sa Zakonom o integrisanom sprječavanju i kontroli zagađivanja životne sredine;
- Izvještaj s 23. sjednice Nacionalnog savjeta za održivi razvoj;
- Predlog nastavka saradnje sa avio kompanijom Air Berlin, s Predlogom ugovora;
- Informacija o razlozima za produženje roka iz Sporazuma o donaciji zaključenog između Vlade Holandije i Vlade Crne Gore s Predlogom izmjena sporazuma;
- Predlog saradnje sa niskotarifnom aviokompanijom Ryanair s Predlogom Ugovora o aerodromskim uslugama i Ugovora o sponzorstvu marketinških aktivnosti za otvaranje avio linija niskotarifnih avio kompanija prema Crnoj Gori;
- Informacija o aktivnostima i problemima na realizaciji izgradnje postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u Opštini Žabljak;
- Informacija o razlozima kašnjenja izrade planskih dokumenata i ocjena sprovođenja donijetih planskih dokumenata na državnom i lokalnom nivou;
- Informacija o izradi PUP-a Ulcinj sa posebnim osvrtom na lokalitet Solane;
- Predlog odgovora na pitanja zemalja članica Zajedničke konvencije na Prvi nacionalni izvještaj o implementaciji obaveza koje proističu iz Zajedničke konvencije o sigurnosti upravljanja istošenim gorivom i upravljanja radioaktivnim otpadom;
- Predlog drugog nacionalnog izvještaja i izjave o nuklearnim materijalima;
- Informacije o realizaciji projekta "Neka bude čisto" u 2012. godini;
- Predlog modela turističke valorizacije Lipske pećine na Cetinju;
- Informacija o rezultatima zimske turističke sezone 2011/2012 i realizaciji Akcionog plana za pripremu ljetnje turističke sezone 2012. godine;
- Informacija "Poslovanje hotelijerstva u Crnoj Gori u 2011. godini";
- Četvrti godišnji izvještaj o implementaciji Nacionalne strategije održivog razvoja Crne Gore;
- Predlog odluke o davanju prethodne saglasnosti opštinama Bar i Budva za otuđenje nepokretnosti i Informacija o modelu turističke valorizacije lokaliteta "Kraljičina plaža";

- Informacija o statusu i problemima u realizaciji projekata u oblasti vodosnadbijevanja i upravljanja otpadnim vodama i otpadom, finansiranim od strane međunarodnih finansijskih institucija, fondova EU i kapitalnog budžeta;
- Informacija o postavljanju skloništa – odmorišta za planinare i planinske bicikliste;
- Studija o ocjeni potrebe revizije Strateškog master plana za upravljanje otpadom u Crnoj Gori i preporukom za organizovanje poslova upravljanja otpadom u periodu do 2030. godine;
- Izvještaj sa petog zajedničkog sastanka Pododbora EU i Crne Gore za oblast saobraćaja, energetike, životne sredine i regionalne politike;
- Informacija o kvalitativnim i kvantitativnim efektima ljetnje turističke sezone u 2012. godini;
- Koncesioni akt za dodjelu koncesije za izgradnju i privredno korišćenje luke nautičkog turizma u Kotoru sa Izvještajem sa javne rasprave i nacrt Ugovora o koncesiji;
- Predlog osnove za vođenje pregovora i zaključivanje Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Italije o saradnji u oblasti zaštite životne sredine;
- Informacija o implementaciji projekta tehničke saradnje sa Evropskom komisijom sa akcentom na projekat IPA 2009/021-640 „Upravljanje zatvorenim izvorima, uklanjanje radioaktivnog otpada (radioaktivni gromobrani) i jačanje efektivnosti regulatorne infrastrukture u oblasti zaštite od zračenja u Crnoj Gori, Makedoniji i na Kosovu (UNSCR 1244/99)“, sa predlogom Ugovora o korišćenju privremenog skladišta radioaktivnog otpada;
- Predlog javnog poziva za prikupljanje ponuda za zakup plaže "Pržno" u Tivtu;
- Predlog memoranduma između Nacionalne uprave za turizam NR Kine i organa nadležnih za turizam zemalji CIE o uspostavljanju saveza za promociju turizma;
- Predlog programa sistematskog ispitivanja radioaktivnosti u životnoj sredini u 2013. godini;
- Predlog aktivnosti u pravcu rješavanja nastalog spora između Hotelske grupe "Budvanska rivijera" AD Budva i HTP "Miločer" d.o.o. kao zakupodavca i kompanije "Adriatic Properties" kao zakupca hotela Sveti Stefan, Miločer i Kraljičina plaža;
- Informacija u vezi sa zahtjevom zaposlenih u HTP "Onogošt" a.d. Nikšić u stečaju;
- Predlog za prenamjenu i plaćanje sredstava Prijestonici Cetinje za urbanizaciju i izgradnju javne infrastrukture na području namijenjenom za izgradnju porodične kuće potomcima dinastije Petrović Njegoš.

1.3. Normativna djelatnost

Osim navedenih predloga zakona, uredbi i odluka koje su upućene Vladi Crne Gore, Ministarstvo je donijelo 18 propisa u cilju implementacije zakona:

- Pravilnik o programu i načinu polaganja stručnog ispita za obavljanje poslova iz oblasti uređenja prostora i izgradnje objekata ("Sl.list Crne Gore" br. 49/12)
- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o sadržaju i izgledu licence za obavljanje djelatnosti turističkih agencija, donijet u 2012. godini, a objavljen 03.01.2013. godine u „Službenom listu Crne Gore“, broj 01/13
- Pravilnik o uslovima, načinu i postupku klasifikacije planinskih staza prema namjeni ("Službenom listu CG", broj 31/12)
- Pravilnik o uslovima, načinu i postupku kategorizacije planinskih staza prema zahtjevnosti ("Službenom listu CG", broj 31/12)
- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o vrstama, minimalno-tehničkim uslovima i kategorizaciji ugostiteljskih objekata ("Službeni list Crne Gore", broj 47/12)
- Pravilnik o bližim uslovima u pogledu opreme i organizovanja prve pomoći na skijalištima ("Službeni list Crne Gore", broj 65/12)
- Pravilnik o programu obuke, ispitnom programu i načinu polaganja stručnog ispita za turističkog vodiča ("Službeni list Crne Gore", broj 25/12)

- Pravilnik o kriterijumima i načinu klasifikacije, pakovanja i označavanja hemikalija i određenog proizvoda ("Sl. list CG", br. 53/12) i
- Lista klasifikovanih supstanci ("Sl. list CG", br. 58/12)
- Pravilnik o uslovima zaštite životne sredine tokom operacija sa ugljovodicima ("Sl. list Crne Gore", br. 60/12)
- Pravilnik o sadržaju i načinu izrade godišnje informacije o kvalitetu vazduha („Sl. list CG”, broj 27/12)
- Pravilnik o klasifikaciji otpada i katalogu otpada ("Službeni list Crne Gore", broj 35/12)
 - Pravilnik o postupanju sa otpadnim uljima ("Službeni list Crne Gore", broj 48/12)
 - Pravilnik o postupanju sa opremom i otpadom koji sadrži PCB ("Službeni list Crne Gore", broj 48/12)
 - Pravilnik o postupanju sa građevinskim otpadom, načinu i postupku prerade građevinskog otpada, uslovima i načinu odlaganja cement azbestnog građevinskog otpada ("Službeni list Crne Gore", broj 50/12)
 - Pravilnik o načinu vođenja evidencije otpada i sadržaju formulara o transportu otpada ("Službeni list Crne Gore", broj 50/12)
 - Pravilnik o uslovima koje treba da ispunjava privredno društvo odnosno preduzetnik za preradu i/ili odstranjivanje otpada ("Službeni list Crne Gore", broj 53/12)
 - Pravilnik o bližem sadržaju i načinu podnošenja godišnjih izvještaja o sprovođenju planova upravljanja otpadom ("Službeni list Crne Gore", broj 53/12).

1.4. Izvršavanje zakona i drugih propisa

Ministarstvo održivog razvoja i turizma i organi uprave nad kojima vrši upravni nadzor, kao i pravna lica koja vrše prenesene ili povjerene upravne poslove, u 2012. godini su dobili 3.712 zahtjeva, što je uz 96 prenesenih iz 2011. godine, činilo 3.808 zahtjeva. Ukupno je riješeno 3.727 zahtjeva, a ostalo je neriješeno 81 zahtjev. Zahtjevi su usvojeni u 3.491 slučaju, odbačeni u 42 slučaju, odbijeni u 97 slučajeva, a postupak je obustavljen u 16 slučajeva.

Zahtjevi su se podnosili za dobijanje: građevinskih i upotrebnih dozvola, licenci za obavljanje djelatnosti u oblasti uređenja prostora i izgradnje objekata, licenci za obavljanje turističke djelatnosti, rješenja o prestanku važenja licenci za obavljanje turističke djelatnosti, odobrenja za rad ugostiteljskih objekata (hoteli, mali hoteli, moteli, pansioni, turistička naselja, etno sela, vile, kampovi, gostionice i nacionalni restorani), rješenja o prestanku rada ugostiteljskih objekata, rješenja o određivanju kategorije za ugostiteljske objekte, rješenja za određivanje vrste i kategorije luka nautičkog turizma, rješenja o odobrenju za rad turističkih vodiča, rješenja za odobrenje sječe ogrijevnog drveta u zoni nacionalnih parkova, ekoloških saglasnosti, saglasnosti na izvještaj o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu, dozvole za uvoz neopasnog otpada, dozvole za izvoz, tranzit, preradu i odstranjivanje opasnog otpada, CITES dozvole, dozvole za sakupljanje i izvoz biljaka, životinja i gljiva, kao i po zahtjevima za slobodan pristup informacijama.

Tabela: Rješavanje po zahtjevima po organima

	MORT	Povjereni poslovi	NTO	DJR	AZŽS	ZHS	CETI	JPNPCG	Ukupno
Preneseno iz 2011. g.	16	47	0	0	33	0	0	0	96
Primljeno 2012. g.	635	2.038	2	103	856	14	2	62	3.712
Ukupno predmeta	651	2.085	2	103	889	14	2	62	3.808
riješeno	645	2.071	2	81	850	14	2	62	3.727

Neriješeno	6	14	0	22	39	0	0	0	81
Zahtjev usvojen	566	2.020	2	72	824	12	0	62	3.491
Zahtjev odbačen	16	0	0	3	23	0	0	0	42
Zahtjev odbijen	53	33	0	6	1	2	2	0	97
Postupak obustavljen	10	4	0	0	2	0	0	0	16

Ministarstvo je rješavalo u prvostepenim upravnim postupcima i po službenoj dužnosti. U 2012. godini ukupno je pokrenuto 229 postupaka, riješeno je 212 predmeta, a nije riješeno 17 predmeta, od kojih je 10 dostavljeno drugostepenom organu, po osnovu žalbi. Žalba je odbijena u 2 predmeta, a usvojena je u 10 predmeta.

Tabela: rješavanje prvostepenih upravnih postupaka po službenoj dužnosti

	Predmeta u radu	Ukupno riješeno	Neriješeni predmeti	Žalbe/ tužbe	Žalba/ Tužba odbijena	Žalba/tužba usvojena
Sektor građevinarstva	188	171	17	7	0	7
AZŽS	41	41	0	3	2	1
Ukupno:	229	212	17	10	2	8

1.5. Vršenje upravnog nadzora

Shodno članu 51 Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave, Ministarstvo vrši nadzor nad zakonitošću i cjelishodnošću rada i zakonitošću upravnih akata nad: Agencijom za zaštitu životne sredine, Zavodom za hidrometeorologiju i seizmologiju i Direkcijom javnih radova. Agencija i Zavod su samostalni organi uprave, a Direkcija je organ uprave u sastavu Ministarstva.

U drugostepenom upravnom postupku Ministarstvo je rješavalo po žalbama na rješenja inspektora zaštite prostora, urbanističkog, građevinskog i ekološkog inspektora i inspektora za stanovanje, po žalbama na rješenja Agencije za zaštitu životne sredine, Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju i Direkcije javnih radova, rješenja o lokaciji koja su donesena od strane organa lokalne uprave a koji su započeti po derogiranom Zakonu o planiranju i uređenju prostora, po žalbama na rješenja institucija kojima su preneseni i povjereni poslovi državne uprave iz resora Ministarstva.

	Sektor uređenja prostora	Sektor građevinarstva	Sektor turističkog razvoja	Sektor stanovanja	Sektor životne sredine	Sektor za upravljanje otpadom	Ukupno
Neriješeno iz 2011.	0	0	0	0	0	0	0
Žalbe iz 2012.	207	33	29	27	13	5	314
Ukupno žalbi	207	33	29	27	13	5	314
Ukupno riješeno žalbi	207	33	28	27	13	5	313
Žalba odbačena	24	2	2	0	0	0	28
Žalba odbijena	71	7	6	0	8	4	96
Žalba usvojena	112	21	19	20	5	0	177
-povreda pravila postupka	85	6	12	4	0	0	107
-pogrešno ili	60	13	2	6	0	1	82

nepot.utvr.činjen. stanje							
Pogrešna primj. mater. prava	11	2	5	10	0	0	28

U 2012. godini Ministarstvo je ukupno rješavalo po 314 žalbi (jedna prenesena iz 2011. godine). Riješeno je 313 žalbi u propisanom roku. Žalba je odbačena u 28 predmeta, odbijena u 96 predmeta i usvojena u 177 predmeta. Ministarstvo je poništavalo rješenja prvostepenih organa zbog: povreda pravila postupka – 107 predmeta, pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja – 82 predmeta i pogrešne primjene materijalnog prava – 28 predmeta.

	Pokrenuto upravnih sporova	Poništeno odluka u upravnom sporu
Sektor uređenja prostora	51	12
Sektor građevinarstva	21	10
Sektor turističkog razvoja	6	1
Sektor stanovanja	8	8
Sektor životne sredine	2	0
Sektor za upravljanje otpadom	0	0
Ukupno:	88	31

Pokrenut je upravni spor protiv 88 rješenja Ministarstva, a Upravni sud Crne Gore je poništio 31 drugostepeno rješenje Ministarstva.

U jednom predmetu podniet je zahtjev za obnovu postupka, koji je odbijen i potvrđen od strane Suda.

1.6. Obezbjedivanje vršenja poslova od javnog interesa

Pojedini poslovi državne uprave su zakonom preneseni ili povjereni uredbom Vlade Crne Gore javnim preduzećima, privrednim društvima i NVO organizaciji. U pregledu aktivnosti po pojedinim sektorima Ministarstva održivog razvoja i turizma data je detaljna informacija o aktivnostima: Javnog preduzeća za upravljanje morskim dobrom, Nacionalne turističke organizacije Crne Gore, Javnog preduzeća za nacionalne parkove Crne Gore, "CETI" DOO Podgorica, JP "Regionalni vodovod Crnogorsko primorje", DOO "Procon" Podgorica i "Vodacom" DOO Budva.

II IZVJEŠTAJ O RADU MINISTARSTVA ODRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA - STANJE PO POJEDNIM SEKTORIMA

15. SEKTOR ZA UPRAVLJANJE PROSTOROM

Sektor za upravljanje prostorom vrši poslove koji se odnose na: izradu politika, strategija, projekata, programa iz oblasti uređenja i upravljanja prostora i prostornog razvoja, kao i praćenje i preduzimanje mjera za njihovo ostvarivanje; integralno planiranje i upravljanje prostorom izradu nacрта i predloga zakona i drugih propisa iz oblasti uređenja prostora i

morskog dobra; vršenje nadzora nad zakonitošću akata i zakonitošću rada organa lokalne samouprave i drugih subjekata kojima je povjereno vršenje javnih ovlaštenja; davanje stručnih uputstava, mišljenja i tumačenja; donošenje rješenja u upravnim stvarima i poslovima upravnog nadzora; praćenje stanja u prostoru (monitoring); vođenje dokumentacione osnove o prostoru; izradu i podnošenje izvještaja o uređenju prostora; izradu i podnošenje programa uređenja prostora; formiranje i vođenje jedinstvenog informacionog sistema o prostoru; izradu i donošenje državnih planskih dokumenata; davanje mišljenja i saglasnosti na lokalna planska dokumenta; izradu i donošenje planova objekata privremenog karaktera na području prostornog plana posebne namjene; izradu i donošenje lokalnih planskih dokumenata od strane Vlade Crne Gore; izdavanje izvoda iz državnog planskog dokumenta; formiranje sajta sa urbanističko-tehničkim uslovima odnosno izdavanje urbanističkotehničkih uslova; izdavanje, oduzimanje i ovjeru licenci za izradu planskih dokumenata; vođenje drugostepenog upravnog postupka; praćenje i unapređenje rada privrednih subjekata koji se bave djelatnošću uređenja prostora; praćenje i unaprjeđenje kadrovskog potencijala u ovoj oblasti; praćenje najbolje međunarodne prakse u oblasti sektora i u skladu sa tim predlaganje mjera; saradnju sa obrazovnim institucijama i strukovnim udruženjima u pravcu unaprjeđenja rada u ovoj djelatnosti; praćenje stanja uređivanja građevinskog zemljišta; sistem uređenja morskog dobra; analiziranje i ocjenjivanje stanja morskog dobra i predlaganje mjera i dr.

1.1. Aktivnosti na donošenju planskih dokumenata

U 2012. godini, donijeti su sljedeći državni planski dokumenti:

- Državna studija lokacije "Sektor 5" - Herceg Novi ("Sl.list CG" br. 50/12 i 60/12);
- Državna studija lokacije "Sektor 34" - Herceg Novi ("Sl.list CG" br. 08/12)
- Državna studija lokacije "Sektor 38 - Bigova" – Kotor ("Sl.list CG" br. 07/12)
- Lokalna studija lokacije "Trašte" ("Sl.list CG" br. 06/12).

Planski dokumenti čija je izrada u toku:

- PPPN za Obalno područje Crne Gore
- PPPN za Durmitorsko područje
- DPP za prostor višenamjenskih akumulacija na rijeci Morači
- DPP za prostor višenamjenske akumulacije na rijeci Komarnici
- Strateška procjena uticaja na životnu sredinu za Detaljni prostorni plan za prostor višenamjenske akumulacije na rijeci Komarnici
- DPP za Jadransko - jonski autoput
- PPPN za Nacionalni park Lovćen

Državne studije lokacije u okviru PPPPN MD:

- Državna studija lokacije "Aerodrom - Tivat" - Sektor 24
- Državna studija lokacije za djelove sektora 43 i 45
- Državna studija lokacije za djelove sektora 47 i 48 - Budva
- Državna studija lokacije "Dio sektora 46 - Kamenovo" - Budva
- Državna studija lokacije "Dio Sektora 56" (Marina Bar) - Bar
- Državna studija lokacije "Dio sektora 58 - turistički kompleks Ponta" - Ruža vjetrova - Bar

Državne studije lokacije u okviru PPPPN NP Skadarsko jezero:

- Državna studija lokacije "Virpazar"

Lokalni planski dokumenti koje donosi Vlada Crne Gore

- Lokalna studija lokacije "Dubovica I"
- Prostorno - urbanistički plan opštine Ulcinj
- Lokalna studija lokacije "Trešanjski Mlin"

Planski dokumenti čija izrada je u Programu, a nije realizovana:

- Državna studija lokacije "Donji Murići"
- Odluka o izradi Državne studija lokacije "Sektor 20 i sektor 21" - Tivat
- Odluka o izradi Državne studija lokacije "Dio sektora 22" - Tivat
- Detaljni prostorni plan za Termoelektranu Pljevlja (Ugovor o izradi sklopljen 24.12.2012. godine)
- Izmjena i dopuna Državne studije lokacije "Arsenal" Tivat (Ugovor o izradi sklopljen 18.01.2013. godine)
- Državna studija lokacije "Mihailovići" (u toku tenderska procedura za izbor obrađivača)

U okviru Projekta **LAMP - "Projekat zemljišne administracije i upravljanja u Crnoj Gori"**, urađena je kompletna tenderska procedura po 'QCBS' metodi Svjetske Banke za izradu prostorno - urbanističkih planova sa strateškim studijama procjene uticaja (PUP i SPU) za opštine sjevernog i centralnog regiona Crne Gore (Cetinje, Danilovgrad, Bijelo Polje, Plav, Kolašin, Šavnik i Nikšić). Tenderska procedura za izradu PUP-ova i SPU je sprovedena u tri paketa i kroz pakete tenderske dokumentacije.

Paket I - izrada PUP-ova i SPU za Prijestonicu Cetinje i Opštinu Danilovgrad, dobila je konsultantska kuća Planet Cluster (Španija), u iznosu od 449.860,00 € (sa PDV-om). Ugovorom je definisan rok od 14 mjeseci za izradu i usvajanje planova, međutim zbog kašnjenja u realizaciji, produžen je na 28 mjeseci. Status izrade prostorno - urbanističkih planova sa strateškim studijama sa procjenom uticaja za Opštinu Danilovgrad i Prijestonice Cetinje je u fazi izrade Prednacrtta plana za obje opštine.

Paket II - izrada PUP-ova i SPU za opštine Kolašin i Šavnik, dobio je konzorcijum JV IBI group (Kanada) & CAU (Crna Gora), u iznosu od 479.700,00 € (sa PDV-om). Ugovorom je definisan rok od 14 mjeseci za izradu i usvajanje planova, međutim zbog kašnjenja u realizaciji produžen je na 28 mjeseci. Status izrade prostorno - urbanističkih planova sa strateškim studijama sa procjenom uticaja za opštine Šavnik i Kolasin je u fazi Nacrta plana za obje opštine.

Paket III - izrada PUP-ova i SPU za opštine Bijelo Polje i Plav, dobila je konsultantska kuća Planet Cluster (Španija), u iznosu od 556.450,00 € (sa PDV-om). Ugovorom je definisan rok od 14 mjeseci za izradu i usvajanje planova, međutim zbog kašnjenja u realizaciji produžen je na 28 mjeseci. Status izrade prostorno - urbanističkih planova sa strateškim studijama sa procjenom uticaja za opštinu Opštinu Bijelo Polje, je u fazi izrade Prednacrtta plana, dok je za Opštinu Plav u fazi izrade Razvojnih scenarija.

- Izrada PUP-a i SPU za Opštinu Nikšić, je kroz QCBS proceduru dodijeljena konzorcijumu 'RZUP & OPEN PLAN & ABITA & CISPEL & REC & Silvia Viviani'. Vrijednost ugovora je 463 063,00 €. Izrada prostorno - urbanističkog plana sa strateškom studijom procjene uticaja na životnu sredinu za Opštinu Nikšić, nalazi se u fazi pripremnih poslova i analize postojećeg stanja.

Kao jedna od glavnih karakteristika projekta LAMP, je transparentnost. Svi planovi se rade uz primjenu tzv. Participativnog pristupa, odnosno, učešća javnosti u svim fazama izrade

plana i to, kako u davanju predloga i sugestija, tako i odabiru najboljih rješenja, čime će se omogućiti da se dobije održiv plan koji će biti zajedničko “vlasništvo” lokalne samouprave i građana.

1.2. Konkursi

Realizovan je međunarodni, pozivni, projektni, jednostepeni konkurs za idejno arhitektonsko - urbanističko rješenje objekta hotelsko - turističke djelatnosti, u zahvatu Državne studije lokacije "Sektor 15", Sveti Matija – Ušće Škurde, u Kotoru.

1.3. Plan objekata privremenog karaktera

Plan objekata privremenog karaktera u zoni morskog dobra za period 2013 - 2015. godina - u septembru je započeta priprema Plana, a urađena je Radna verzija istog.

1.4. Mišljenja na nacрте i predloge propisa

Sektor je dao veliki broj mišljenja na nacрте i predloge propisa iz nadležnosti Ministarstva i drugih državnih organa. Takođe, službenici Sektora su učestvovali, kao članovi radnih grupa, i u izradi znatnog broja zakonskih projekata.

1.5. Mišljenja i saglasnosti na nacрте i predloge planskih dokumenata

Sektor je dao 66 mišljenja i 83 saglasnosti na nacрте i predloge lokalnih planskih dokumenata.

1.6. Strategije

U toku 2012. godine pripremana je Strategija valorizacije prostora u cilju proizvodnje energije iz obnovljivih solarnih izvora. Strategija je urađena u februaru 2013.g.

2. Normativna djelatnost

2.1. Normativni dio

- Uredba o povjeravanju poslova iz nadležnosti Ministarstva održivog razvoja i turizma Javnom preduzeću za upravljanje morskim dobrom Crne Gore i Javnom preduzeću za nacionalne parkove Crne Gore („Službeni list Crne Gore“, broj 26/12);
- Uredba o povjeravanju dijela poslova Ministarstva održivog razvoja i turizma Inženjerskoj komori Crne Gore („Službeni list Crne Gore“, broj 30/12);
- Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata (upućen 17.10.2012.g. Vladi Crne Gore radi utvrđivanja, ali nije razmatran).

2.2. Podrška koja proističe iz projekta LAMP Ministarstvu održivog razvoja i turizma u procesu planiranja, u 2012. godini, obezbijedena je kroz rad na sljedećim dokumentima:

- Pravilnik energetske efikasnosti u prostornom planiranju
- Priručnik za pejzažnu arhitekturu
- Priručnik za strateške procjene uticaja na planska dokumenta sa praktičnim primjerom za planski dokumenat za Obalno Područje
- Priručnik za stambene zone i sadržaje
- Priručnik hotelske zone i sadržaje
- Priručnik za javne površine i sadržaje

Navedeno se radi u skladu sa predviđenom dinamikom, sem Pravilnika energetske efikasnosti u prostornom planiranju, gdje je komisija za praćenje predložila raskid Ugovora zbog neispunjavanja obaveza konsultantske kuće IGH iz Hrvatske.

3. Izvršavanje zakona i drugih propisa

Izvršavanje zakona i drugih propisa u Sektoru, obuhvata vođenje drugostepenog upravnog postupka (po žalbama na rješenja inspekcije zaštite prostora i urbanističke inspekcije, po žalbama u postupcima započetim po derogiranim propisima, a odnose se na akte o lokaciji lokalnih samouprava, kao i po žalbama po osnovu povjerenih poslova), davanje objašnjenja, izdavanje stručnih uputstava (Inženjerskoj komori), instrukcija za rad i ukazivanje stručne pomoći prvostepenim organima.

4. Vršenje upravnog nadzora

4.1. Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom Crne Gore

Javnom preduzeću za upravljanje morskim dobrom Crne Gore i Javnom preduzeću za nacionalne parkove Crne Gore, je ovo ministarstvo povjerilo poslove iz svoje nadležnosti, u skladu sa Uredbom o povjeravanju poslova iz nadležnosti Ministarstva održivog razvoja i turizma Javnom preduzeću za upravljanje morskim dobrom Crne Gore i Javnom preduzeću za nacionalne parkove Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", broj 26/12). U vezi sa tim, Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom Crne Gore, izdalo je 1.044 sezonskih rješenja za privremene lokacije, na osnovu istog broja zahtjeva.

Prostor morskog dobra se uređuje na osnovu prostorno - planske dokumentacije koju donose nadležni organi (Skupština i Vlada), kao i na osnovu Plana postavljanja privremenih objekata, koji donosi Ministarstvo održivog razvoja i turizma. Kupališta se uređuju na osnovu godišnjeg Programa za organizaciju kupališta koje donosi Javno preduzeće, a na osnovu Pravilnika o uslovima koje moraju ispunjavati uređena i izgrađena kupališta koji, takođe, donosi Ministarstvo. Pri izradi Plana privremenih objekata, koji Ministarstvo održivog razvoja i turizma, donosi po pribavljenim mišljenjima lokalnih samouprava - mora se voditi računa o integrisanosti tih planova sa planovima opština.

Prema raspoloživim podacima, na području Crnogorskog primorja postoji preko 100 plaža, ukupne dužine obale od 70,35 km i ukupne površine od oko 271,5 ha, koje se koriste za kupanje i sunčanje. Kada se govori o organizaciji kupališta, definišu se djelovi obale koje se uređuju i opremaju prema Pravilniku o uslovima koja moraju ispunjavati uređena i izgrađena kupališta ("Sl. list RCG", broj 20/08). Na osnovu tog Pravilnika, Javno preduzeće svake godine donosi Program organizacije kupališta, kojim se precizno definišu svi uslovi za organizaciju kupališta. Organizovana kupališta se dijele na: uređena i izgrađena kupališta, koja se prema režimu korišćenja dijele na hotelska, javna i kupališta specijalne namjene (ženska/nudistička, kupališta namijenjena dječijim odmaralištima i kupališta namijenjena banjaskim lječilištima), i prirodna kupališta. Programom organizacije kupališta za 2012. godinu, je predviđeno uređenje i organizacija ukupno 291 kupališta, od kojih je 32 hotelskih, 251 javnih i 8 specijalnih kupališta (3 nudistička, 1 žensko, 2 kupališta za banjaska lječilišta i 2 kupališta za dječija odmarališta). Od ukupnog broja kupališta, 216 su uređena i izgrađena, a koja su dužna ispuniti uslove propisane Pravilnikom o uslovima koje moraju ispuniti uređena i izgrađena kupališta i 75 prirodnih kupališta, za koje se propisuju posebni uslovi za organizaciju.

Takođe, Programom je predviđena i organizacija ukupno 18 lokacija za sportsko - rekreativne aktivnosti, u okviru kojih se posebno definišu Uslovi za opremanje i organizaciju kopnenog i morskog dijela lokacije. Sportsko - rekreativne aktivnosti koje se realizuju na ovakvim lokacijama su: kitesurfing, skakanje užetom - bungee jumping, jedrenje, ronjenje, zabavni

parkovi na vodi i slične aktivnosti. Najveći nedostatak konstatovan tokom sezone je uslovljavanje i neoslobađanje ½ kupališta od plažnog mobilijara u mjesecima jul i avgust, tokom najveće koncentracije turista na plažama.

Pristaništa i privezišta predstavljaju posebno izgrađene djelove obale, koji su služili za prihvata i privez brodova za lokalni pomorski saobraćaj. Ovu funkciju su obavljali sve do 1967. godine, kada je pomenuti saobraćaj prestao da kao takav funkcioniše. Ne uzimajući u obzir izgrađene djelove obale, koji se koriste za teretni i putnički saobraćaj u lukama, broj privezišta na Crnogorskoj obali iznosi 36.

Javno preduzeće je realizovalo projekat "Katastar bujičnih vodotoka na području opštine Budva" - 15 bujičnih potoka, počev od Mrčevskog potoka u uvali Jaz do glavnog potoka u Naluškom polju u uvali Buljarice. Javno preduzeće je, u 2011. i 2012. godini, sprovelo reviziju šest objekata zaštićenog prirodnog dobra (iz 1968. godine) i to: Plaža Jaz, Slovenska plaža, Bečićka plaža, Petrovačka plaža, Sutomorska plaža, kao i Ratac sa Žukotrlicom. Veći dio plaža i područja se predlažu za reviziju statusa zaštite, kao i za korekciju granica zaštićenog područja (kao i prestanak zaštite Slovenska plaža), zbog promjene njihovih ekoloških vrijednosti, kao i zbog gradnje i urbanizacije samih lokaliteta. Ovim studijama je po prvi put jasno definisana granica zaštićenog područja (za razliku iz 1968. godine), kao i jasne mjere zaštite, uslovi za korišćenje kao i osnove za upravljanje. Neophodno je da lokalna uprava (Opštine Bar i Budva) u lokalnom parlamentu donese akt o proglašenju (prestanku) - prekategorizaciji zaštićenog prirodnog dobra, kao i da se odredi upravljač zaštićenog prirodnog dobra.

Sprovedene su, takođe, odgovarajuće aktivnosti na infrastrukturnom uređenju specijalnog rezervata "Tivatska Solila", kao i na promociji ovog zaštićenog područja. Izgradnja i uređenje u području morskog dobra u 2012. godini, obuhvata: rekonstrukciju šetališta pet Danica u Herceg Novom, konstruktivnu sanaciju kamenog mosta kod Citadele u Herceg Novom, rekonstrukciju i sanaciju obale u Kamenarima, uređenje zaštićenog rezervata "Solila", sanaciju pristaništa kod jedriličarskog kluba „Delfin“ u opštini Tivat, hortikulturno uređenje starog gradskog parka u Budvi, parterno uređenje zaleđa plaže Bečići, rekonstrukciju javne rasvjete na plaži Jaz kod Budve, izgradnja lučice „Kacema“ u Ulcinju, kao i sanitarna rezidba i hortikulturno uređenje borove šume u Ulcinju, i izgradnju novog cjevovoda za plažu "Valdanos", u Ulcinju. Redovne aktivnosti Službe kontrole tokom 2012. godine su bile kontrole ukupnog stanja prostora u zoni morskog dobra i kontakt zoni, kontrole lokacija na kojima se postavljaju privremeni objekti, kao i kontrole gradnje sa i bez odobrenja, te podnošenje inicijativa za inspeksijski nadzor, u cilju daljeg vođenja postupaka od nadležnih inspeksijskih službi. Sačinjeno je 14 izvještaja o stanju prostora, sprovedeno 10 akcija uklanjanja bespravno postavljenih objekata, reklamnih panoa, tezgi, raznih konstrukcija i sličnog na prostoru zone. Pored navedenih sprovedenih i zapisnički konstatovanih aktivnosti pripadnici Službe kontrole su vršili zajedničke kontrole sa pripadnicima nadležnih inspeksijskih službi i to sa Turističkom inspekcijom 9, Tržišnom inspekcijom 6, Komunalnom policijom 24 i Inspekcijom zaštite prostora 205 kontrola, od čega je samo na prostoru Bara - Sutomora i Čanja, izvršeno 140 kontrola privremenih objekata, sa ciljem kontrole postavljanja i rada objekata, te uklanjanje sadržaja koji nijesu planirani, odnosno odobreni. U izvještajnom periodu Služba kontrole je zapisnički konstatovala stanje na području zone morskog dobra, sa ukupno 1.112 zapisnika. Pripadnici Službe Kontrole su tokom izvještajnog perioda registrovali, a u odnosu na ostale opštine, izraženiju gradnju bez odobrenja, samo u Ulcinju, kao i pojavu nasipanja materijala u more i pokušaje rekonstrukcija ili gradnje ponti, na prostoru opštine Kotor. Značajno je istaći probleme na

koje ukazuju građani, kao i nevladine organizacije, a koji se uočavaju kroz nastavak građevinske aktivnosti iz kraja 2011. godine, po uredno izdatim građevinskim dozvolama na prostoru opštine Tivat (Đuraševići, Kaluđerovina i Krašići). Naime, zbog odstupanja od urbanističko - tehničkih uslova, izvođenje radova po građevinskim dozvolama prouzrokuje u nekim slučajevima nasipanje i van vlasničkih parcela prema i u more, rušenje ili zagrađivanje ranije izgrađenih puteva i staza prema moru, kao i druge devastacije prostora. Tokom izvještajnog perioda registrovano je ukupno 33 slučaja gradnje bez odobrenja u zoni morskog dobra i to na prostoru opština: Ulcinj (13), Bar (3), Kotor (8), Tivat (5) i Herceg Novi (4). U opštini Ulcinj vršena je kontrola obale rijeke Bojane, gdje je suzbijena aktivnost gradnje objekata bez odobrenja, ali i kontrola zaključenja ugovora za korišćenje objekata na rijeci Bojani za 2011. i 2012. godinu.

Međunarodno eko obilježje "Plava zastavica" se u Crnoj Gori dodjeljuje od 2003. godine, u saradnji sa Javnim preduzećem za upravljanje morskim dobrom Crne Gore, kao generalnim sponzorom i pokroviteljem, odnosno od kada je partner JPMD, NVO "EKOM" postala član Fondacije za ekološku edukaciju (FEE) i time stekla pravo da bude Nacionalni operater za "Plavu zastavicu" u Crnoj Gori. Ovu kampanju podržavaju još i Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Turistička organizacija Crne Gore, Crveni Krst Crne Gore, primorske opštine i lokalne ekološke nevladine organizacije. U sezoni 2012. godine, na obali je bilo 19 plavih zastavica, za koje je Međunarodni žiri ocijenio da zaslužuju da nose obilježje visokih standarda ekologije, organizacije i usluga na plažama.

Javno preduzeće je u 2012. godini, sprovelo postupak javnih nabavki za izbor najpovoljnijeg ponuđača za Praćenje kretanja pješčanog nanosa na plažama, a koji se sprovodi od 2004. godine, zbog stalnog nestajanja pijeska, a samim tim i smanjenja plažnog prostora koje je uzrokovano prekidanjem dotoka pijeska, izgradnjom i nekontrolisanom urbanizacijom zaleđa plaža. Projekat nije realizovan za 2012. godinu, zbog odustajanja jedinog prijavljenog ponuđača.

Od 1996. godine, Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom, realizuje poseban Program praćenja kvaliteta morske vode za kupanje i rekreaciju na javnim kupalištima tokom ljetnje sezone. U toku 2012. godine, ovaj Program nije realizovan, jer ni na jednom od tri raspisana javna tendera, nije bilo ponuđača koji je dostavio validnu dokumentaciju shodno uslovima tendera, zbog čega Javno preduzeće nema podataka o kvalitetu morske vode za kupanje i rekreaciju na javnim kupalištima, u sezoni 2012. godine.

4.2. Javno preduzeće za nacionalne parkove Crne Gore

U okviru Nacionalnog parka "Skadarsko jezero", od strane Javnog preduzeća, izdato je 11 rješenja za postavljanje privremenih objekata uz propratne urbanističko - tehničke uslove fizičkim licima, jedno pravnom licu i dvijema nevladinim organizacijama (Udruženje Ribolovaca "Krajina" i NVO "Green brodari"). Pored toga, izdata su dva rješenja i urbanističko – tehnički uslovi za objekte nacionalnih parkova.

U okviru Nacionalnog parka "Durmitor", od strane Javnog preduzeća, izdato je šest rješenja za postavljanje privremenih objekata uz propratne urbanističko - tehničke uslove, fizičkim licima. Izdata su i dva rješenja i urbanističko – tehnički uslovi za objekte nacionalnih parkova. Takođe, važno je pomenuti projekat donacije EKO katuna, što je donacija Ministarstva turizma Italije, Ministarstva održivog razvoja i turizma i Opštine Žabljak, i donaciju GIZ - a, za planinarsko odmorište.

U okviru Nacionalnog parka "Lovćen", od strane Javnog preduzeća, izdato je šest rješenja za postavljanje privremenih objekata uz propratne urbanističko - tehničke uslove, fizičkim licima (šandovi). Izdata su i tri rješenja i urbanističko – tehnički uslovi za objekte nacionalnih parkova.

U okviru Nacionalnog parka "Biogradska gora", od strane Javnog preduzeća, izdato je pet rješenja i urbanističko – tehnički uslovi za objekte nacionalnih parkova.

Evidentirani predmeti nelegalne gradnje, prosleđivani su na dalje postupanje Upravi za inspeksijske poslove - inspektorima zaštite prostora. Tokom 2010. i 2011. godine Uredbom Vlade Crne Gore o povjeravanju poslova iz nadležnosti Ministarstva uređenja prostora i zaštite životne sredine Javnom preduzeću za Nacionalne parkove Crne Gore, ovo Javno preduzeće preko svojih ovlašćenih inspektora, obavljalo poslove inspekcije zaštite prostora.

Javno preduzeće za Nacionalne parkove Crne Gore, preduzelo je na uređenju prostora tokom 2012. godine, mnogobrojne aktivnosti u zahvatu NP "Biogradska gora", NP "Lovćen", NP "Durmitor", NP "Skadarsko jezero".

Javno preduzeće za Nacionalne parkove Crne Gore je u 2012. godini, objavilo Poziv za javno nadmetanje za davanje u zakup zemljišta u državnoj svojini, radi postavljanja objekata privremenog karaktera. Poziv se odnosio za područje nacionalnih parkova Skadarsko jezero, Durmitor i Lovćen, kojom prilikom je ovo Javno preduzeće sklopilo ugovore za postavljanje 10 objekata u NP Skadarsko jezero, 4 objekta u NP Durmitor i 5 objekata u NP Lovćen.

4.3. Inženjerska komora Crne Gore

Uredbom o povjeravanju dijela poslova Ministarstva održivog razvoja i turizma Inženjerskoj komori Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", broj 30/12), povjereni su poslovi državne uprave iz nadležnosti Ministarstva održivog razvoja i turizma, koji se odnose na izdavanje i oduzimanje licenci, ovjeru licenci i poništavanje ovjere licenci, vođenja registra licenci i objavljivanja na sajtu iz čl. 35, 36, 37, 83, 84, 85, 106, 107, 108, 134, 135, 136 i 138 Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata.

U Komoru je ukupno učlanjeno 1.616 crnogorskih i 178 stranih državljana. U izvještajnom periodu, u Inženjersku komoru Crne Gore, ukupno je učlanjeno 94 crnogorskih državljana i 140 stranih državljana.

U izvještajnom periodu, u propisanom postupku, Komora je izdala ukupno 450 licenci, i to: 193 licence fizičkim licima crnogorskim državljanima i 257 licenci pravnim licima registrovanim na teritoriji Crne Gore.

Izvršena je ovjera licenci, i to 133 fizičkim licima stranim državljanima i 33 pravnim licima registrovanim van Crne Gore.

Pred Komisijom za polaganje stručnog ispita, ispit je položio 41 kandidat. Iz razloga prestanka ispunjavanja jednog od uslova za važnost licence – prekid radnog odnosa zaposlenog inženjera na osnovu kojeg je licenca izdata, oduzeta je 51 licenca pravnih lica registrovanih na teritoriji Crne Gore.

Zbog donošenja rješenja o prestanku članstva u Komori, nakon njihove pravosnažnosti, donijeta su 23 rješenja za oduzimanje ovlaštenja fizičkim licima. Od navedenog broja, tri inženjera su izvršila ponovno učlanjenje u Komoru i podnijeli zahtjev za dobijanje licence.

Od 39 predmeta za oduzimanje licenci na predlog urbanističke inspekcije, riješena su 24 predmeta (odbijeni predlozi). Preostalih 15 predmeta su u postupku, zbog složenosti postupka njihovog rješavanja. Pored teškoća pribavljanja neophodne dokumentacije od lokalnih uprava bilo je neophodno formirati Komisiju sastavljenu od tri člana arhitektonske struke, koja je imala zadatak da vještači navedene predmete. Postupak oduzimanja licenci projektantima i revidentima sprovodiće se u skladu sa podnijetim prijavama i biće izrečene mjere saglasne sa stepenom utvrđene odgovornosti.

U vezi sa izloženim, javlja se neophodnost mnogo aktivnijeg odnosa Komore u pogledu organizovanja stručnog usavršavanja svojih članova (organizovanje stručnih obuka, izložbi, subvencija za legalizaciju softvera licenciranim inženjerima i dr.), kao i drugih statutarnih obaveza koje utiču na obezbjeđenje stručnosti i zaštite javnog interesa lica koja rade na poslovima uređenja prostora i izgradnje objekata.

5. Odlučivanje u upravnom postupku o pravima i obavezama građana i pravnih lica

5.1. Drugostepeni postupak

U drugostepenom postupku tokom 2012. godine, rješavano je po žalbama na rješenja inspektora zaštite prostora i inspektora za urbanizam, primjenom odredaba člana 147-150 Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata, Zakona o opštem upravnom postupku i Zakona o inspekcijском nadzoru. U skladu sa odredbom člana 170 Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata, rješavano je i po žalbama na rješenja o lokaciji koja su donijeta od strane nadležnih organa lokalne samouprave u kojima su postupci započeti po derogiranom Zakonu o planiranju i uređenju prostora. S tim u vezi, u izvještajnom periodu izjavljeno je 207 žalbi, koje su riješene u propisanom roku. Pred Upravnim sudom Crne Gore pokrenuta su 51 upravna spora i poništeno 12 odluka Ministarstva. Od vanrednih pravnih lijekova po osnovu službenog nadzora, podniet je jedan zahtjev za obnavljanje postupka, koji je odbijen. U cilju ostvarivanja i zaštite prava, obaveza i pravnih interesa stranaka u postupku upravnog odlučivanja obezbijedena je potpuna primjena načela i pravila opšteg upravnog postupka. Odluke se, shodno tome, donose bez odugovlačenja u granicama propisanih rokova.

5.2. Slobodan pristup informacijama (prvostepeni upravni postupak)

U Sektoru za upravljanje prostorom, ovlašćeno lice za slobodan pristup informacijama je primilo 18 zahtjeva u 2012. godini, od čega je, u postupku rješavanja shodno Zakonu o slobodnom pristupu informacijama i Zakonu o opštem upravnom postupku, odbijeno 6, usvojeno 9, a postupak obustavljen po 3 podnijeta zahtjeva. Podaci o načinu rješavanja, podrazumijevaju i neriješeni predmet iz 2011. godine, sa kojim je ukupno riješeno 18 zahtjeva u izvještajnom periodu. Navedena tužba je usvojena i donijeta je presuda kojom je naloženo ovom ministarstvu da postupi po podnijetom zahtjevu.

5.3. Urbanističko – tehnički uslovi

Odsjek za donošenje državnih planskih dokumenata i Odsjek za lokalna planska dokumenta u Sektoru za upravljanje prostorom, vrše poslove izdavanja izvoda iz državnih planskih dokumenata i izdavanje urbanističko - tehničkih uslova za izradu tehničke dokumentacije, u skladu sa Zakonom o uređenju prostora i izgradnji objekata. U 2012. godini, bilo je ukupno

191 zahtjev za izdavanje urbanističko – tehničkih uslova, od čega je izdatih 124. Pored toga, lokalnim samoupravama na nadležnost je proslijeđen 21 zahtjev, donijeto je 5 zaključaka o obustavi postupka i 2 zaključka o odbacivanju zbog nepotpunosti, dok je 16 odbijeno. Na 9 zahtjeva je postupljeno obavještenjem, dok je 14 zahtjeva u proceduri. Sve navedeno je riješeno u zakonskom roku. Dakle, primljeno je manje zahtjeva za izdavanje urbanističko – tehničkih uslova, u odnosu na prethodnu godinu, što je posljedica izmjena i dopuna Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata ("Sl. list Crne Gore", br. 51/08, 40/10, 34/11), kojima je propisan širi obim nadležnosti lokalnim samoupravama u vršenju ovih poslova. Primljeno je 19 zahtjeva za izdavanje izvoda iz planskih dokumenata i svi su usvojeni, a izvodi su izdati u roku.

6. Drugi poslovi državne uprave utvrđeni zakonom i drugim propisima

Tematski dio (na osnovu čl. 15 i 16 Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata):

- Izvještaj o stanju uređenja prostora za 2012. godinu – nije upućen Vladi Crne Gore (biće upućen sredinom marta 2013.g.)
- Program uređenja prostora za 2013. godinu – nije upućen Vladi Crne Gore (biće upućen sredinom marta 2013.g.).

7. Pregled drugih značajnih aktivnosti

7.1 Aktivnosti na stručnom osposobljavanju, edukaciji i razmjeni iskustava

- Antikorupcijska radionica "Konflikt interesa", u organizaciji TAIEX-a (Odjeljenje Generalnog direktorata za proširenje Evropske komisije za tehničku pomoć i razmjenu informacija), za predstavnike zemalja Zapadnog Balkana – Brisel, Belgija
- Radna posjeta državnim i lokalnim organima Portugala, u resorima planiranja, stanovanja i inspekcijanskog nadzora
- Uprava za kadrove – Obuke: za polaganje stručnog ispita za rad u državnim organima, Odnosi sa javnošću, Strateško planiranje rada u držanim organima, Upravljanje projektima
- Seminar o ekološkoj gradnji
- Izrada Pravilnika za korišćenje komponenti energetske efikasnosti u izradi dokumentacije za prostorno planiranje
- Seminar o FIDIC uslovima o građenju
- Učešće na Forumu energetske investicije u organizaciji Evropske banke za obnovu i razvoj sa prezentacijom na temu "Obnovljivi izvori energije, prostorno planiranje i pravni okvir
- Međunarodna radionica o primjeni Protokola o integrisanom upravljanju obalnim područjem – Zagreb, Hrvatska
- „Strateška procjena uticaja na životnu sredinu i Procjena uticaja na životnu sredinu - unapređenje sveobuhvatne primjene u Crnoj Gori“ - organizacija OSCE Mission to Montenegro
- Okrugli sto na temu pristupačnosti objekata osobama smanjene pokretljivosti – organizacija Savjeta za brigu o licima sa invaliditetom
- Panel diskusija na temu "Poljoprivreda, pejzaž i ekonomski razvoj" – organizacija Fondacija Petrović Njegoš
- TNA - Procjena tehnoloških potreba za ublažavanje klimatskih promjena i prilagođavanje za Crnu Goru, Nacionalna strategija sa akcionim planom – organizacija Kancelarija za održivi razvoj

7.2. Druge aktivnosti Sektora

- Učešće Crne Gore na 13. Internacionalnoj izložbi arhitekture u Veneciji –Bijenale

arhitekture u organizaciji ovog Ministarstva

- Kroz projekat LAMP, tokom 2012. godine, održane su sljedeće radionice, kojima su prisustvovali i službenici Sektora:

- ✓ Poboljšanje slike o poslovima građevinskog inspektora studentima Arhitektonskog fakulteta
- ✓ Primjena GIS tehnologije u prostornom planiranju
- ✓ Javne konsultacije za sve faze izrade PUP-ova i SPU
- ✓ Radionica za izradu Priručnika o detaljnim uslovima ekonomsko - demografske analize i ekonomsko - tržišne projekcije u planskim dokumentima
- ✓ Radionica - Prezentacija tri priručnika - za planiranje u zonama stanovanja, za planiranje javnih površina i za planiranje turističkih naselja
- ✓ Participativni pristup u izradi planskih dokumenata - Radionice organizovane u 10 opština (predviđeno je da se do aprila 2013. godine, urade radionice u svim opštinama u Crnoj Gori)
- ✓ Radionice - Rodna ravnopravnost u izradi prostornih planova, organizovane u 7 opština (predviđene su za sve opštine u Državi)
- ✓ Radionica - Akcioni plan za implementaciju Evropske landscape konvencije
- ✓ Radionice - Jedan šalter

Učesnici na radionicama su bili predstavnici državnih i lokalnih javnih institucija, predstavnici ministarstava, predstavnici NVO sektora, zainteresovani građani, predstavnici različitih socijalnih kategorija, predstavnici profesionalnih tijela i kompanija iz oblasti prostornog planiranja. Ukupni troškovi radionica koje su održane iznose 45.294,54 €, a na radionicama je bilo prisutno preko 2.000 učesnika.

8. Kapaciteti i resursi – organizacioni aspekt

U sastavu Sektora za upravljanje prostorom su:

- Odsjek za monitoring i razvoj – u kom je sistematizovano 5, a popunjena su 2 radna mjesta po osnovu radnog odnosa na neodređeno vrijeme i 2 radna mjesta po osnovu radnog odnosa na određeno vrijeme. U toku je postupak po oglasu za slobodno radno mjesto.
- Odsjek za donošenje državnih planskih dokumenata – u kom je sistematizovano 7, a popunjena su 3 radna mjesta po osnovu radnog odnosa na neodređeno vrijeme i 2 radna mjesta po osnovu radnog odnosa na određeno vrijeme. U toku je postupak po oglasu za slobodno radno mjesto.
- Odsjek za lokalna planska dokumenta – u kom je sistematizovano 8, a popunjeno je 5 radnih mjesta po osnovu radnog odnosa na neodređeno vrijeme i 2 radna mjesta po osnovu radnog odnosa na određeno vrijeme. U toku je postupak po oglasu za slobodno radno mjesto.

U Sektoru je ukupno sistematizovano 20 radnih mjesta (bez generalnog direktora), od kojih je popunjeno 16 (10 na neodređeno i 6 na određeno vrijeme).

2. SEKTOR ZA GRAĐEVINARSTVO

Sektor za građevinarstvo vrši poslove koji se odnose na: vođenje razvojne i strateške politike u oblasti građevinarstva, kao i praćenje i preduzimanje mjera za njihovo ostvarivanje; unaprjeđenje aseizmičkog planiranja, projektovanja i građenja; izradu strategija, programa i projekata iz oblasti izgradnje objekata i praćenje njihovog ostvarivanja; izradu nacrti i predloga zakona i drugih propisa iz oblasti izgradnje objekata i građevinskih proizvoda; učestvovanje u pripremi i davanje mišljenja na nacрте i predloge zakona i drugih propisa, koje pripremaju drugi organi; praćenje procesa pristupanja EU; davanje predloga za donošenje crnogorskih standarda iz oblasti građevinarstva; usklađivanje nacionalnog zakonodavstva sa zakonodavstvom EU iz oblasti sektora građevinarstva; donošenje rješenja u upravnim stvarima i poslovima upravnog nadzora; izdavanje, ovjeru, oduzimanje licenci i poništavanje ovjere licenci za izradu tehničke dokumentacije i građenje objekata; davanje stručnih uputstava, mišljenja i tumačenja; pripremu odgovora za ocjenu ustavnosti i zakonitosti zakona, drugih propisa i opštih akata; pripremu tužbi i odgovora na tužbe; učestvovanje u raspravama pred Ustavnim sudom Crne Gore u predmetima iz ovih oblasti; vođenje drugostepenog upravnog postupka; izvršavanje zakona i drugih propisa iz oblasti izgradnje objekata; nadzor nad primjenom zakona i drugih propisa iz oblasti izgradnje objekata; praćenje i proučavanje uslova privređivanja i ekonomskog položaja privrednih subjekata u oblasti izgradnje objekata i predlaganje mjera tekuće razvojne politike, kao i analiziranje njihovog uticaja na ekonomski položaj privrednih subjekata iz ove oblasti; praćenje i analiza kvaliteta usluga u građevinarstvu; praćenje i unaprjeđenje kadrovskeg potencijala u ovoj oblasti; saradnju sa obrazovnim institucijama i strukovnim udruženjima u pravcu unaprjeđenja rada u ovoj djelatnosti; praćenje najbolje međunarodne prakse u oblasti sektora i u skladu sa tim predlaganje mjera; praćenje primjene novih tehnologija i najboljih rješenja iz oblasti građevinarstva, posebno usmjerenih u pravcu EKO rješenja; izdavanje građevinskih i upotrebnih dozvola, kao i rješenja za tehničke preglede objekata; saradnju sa drugim institucijama koje učestvuju u izdavanju građevinskih i upotrebnih dozvola; međunarodnu i regionalnu saradnju u oblasti izgradnje objekata; nadzor nad institucijama iz svog resora nad kojim upravni nadzor vrši Ministarstvo; ostvarivanje saradnje sa NVO i drugim organizacijama civilnog društva i dr.

1.1. Evropske integracije

Otpočinjanjem pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji Sektor za građevinarstvo je uzeo aktivno učešće u skrining procesima za pregovaračka poglavlja:

- 3 "Slobodan protok usluga" i
- 20 "Preduzetništvo i industrijska politika".

Za poglavlja 3 i 20 Eksplanatorni (prezentacija osnovnih elemenata pravne tekovine EU) i Bilateralni skrining (prezentacija stepena spremnosti i planova Crne Gore vezanih za određeno poglavlje) su išli paralelno i završeni su do decembra ove godine. Kada se, na osnovu zadnjeg – bilateralnog skrininga, dobiju izvještaj Evropske komisije o mogućim izmjenama ili dopunama zakonske regulative u oblasti građevinarstva, pristupiće se daljem radu u okviru ovih podgrupa.

U toku priprema za ove sastanke Sektor je aktivno učestvovao u izradi prezentacija za oba poglavlja, odnosno za poglavlje 20 je imao samostalnu prezentaciju građevinarstva.

1.2. Projekat „Dostizanje najvišeg bezbjedonosnog i tehničkog kvaliteta crnogorske gradnje“

Implementacija Projekta „Dostizanje najvišeg bezbjedonosnog i tehničkog kvaliteta crnogorske gradnje“, koji se realizuje sa twining partnerom Austrijskim institutom za

standardizaciju i mlađim partnerom, francuskim AFNOR-om (francuski institut za standardizaciju), zvanično je počela 27.04.2012. godine.

Opšti cilj ovog projekta je dostizanje najvišeg bezbjednosnog i tehničkog kvaliteta crnogorske gradnje, stvaranje preduslova za usklađivanje nacionalnih propisa i standarda za proračun konstrukcija sa propisima i standardima EU i izgradnje kapaciteta za njihovo uspješno usvajanje, implementaciju i upotrebu.

Ukupni troškovi su 770.000 € . Od toga doprinos EU 700.000 € i Nacionalno kofinansiranje 70.000 €. Rok za implementaciju je 18 mjeseci. Rezultati projekta treba da budu tri komponente:

1. Akcioni plan za usvajanje Eurokodova
2. Akcioni plan za implementaciju Eurokodova
3. Priprema nacionalnih aneksa za Eurokod 8 dio 1.

U 2012. godini je osnovan crnogorski Upravni odbor projekta u čijem sastavu su predstavnici sljedećih institucija: Ministarstva održivog razvoja i turizma, Ministarstva unutrašnjih poslova, Instituta za standardizaciju Crne Gore, Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju, Inženjerske komore Crne Gore, , Građevinskog fakulteta, Arhitektonskog fakulteta, Privredne komore, Udruženja konstruktora Crne Gore i JU Republičkog zavoda za geološka istraživanja. Da bi se implementirali Eurokodovi u crnogorsku građevinsku praksu neophodno je aktivno učesće navedenih institucija. U zgradi ministarstva obezbijeđena je kancelarija za Stalnog twining savjetnika, angažovanog od strane Austrijskog instituta za standardizaciju, njegove saradnike (asistenta i prevodioca), kao i za kratkoročne eksperte u periodu održavanja misija. Projekat je predstavljen u Privrednoj komori Crne Gore na sjednici Odbora za građevinarstvo kao i na Sajmu građevinarstva u Budvi.

U predhodnom periodu eksperti iz Austrije i Francuske realizovali su 13 ekspertskih misija u Crnoj Gori i njihovi izvještaji sastavni su dio Prvog i Drugog kvartalnog izvještaja koje je usvojio Upravni odbor Projekta. U okviru misija održano je više sastanaka sa predstavnicima zainteresovanih strana i to: Instituta za standardizaciju Crne Gore, Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju, Inženjerske komore Crne Gore, Građevinskog fakulteta, Željezničke infrastrukture, Ministarstva ekonomije, Ministarstva saobraćaja i pomorstva, Privredne komore Crne Gore, a sve u cilju sagledavanja trenutne situacije kao i obaveza i mogućnostima institucija u vezi sa usvajanjem i implementacijom Eurokodova.

U julu 2012. godine u organizaciji Projekta održan je seminar “Sprovođenje Eurokodova u Evropi” na kojem su eksperti iz Francuske i Austrije prezentovali iskustva država članica EU u usvajanju Eurokodova kao nacionalnih standard za proračun konstrukcija.

U novembru je održan regionalni sastanak Sekretara Tehničkih komiteta Instituta za standardizaciju nadležnih za Eurokodove na kojem su razmijenjene informacije o fazama usvajanja Eurokodova u tim zemljama (Srbija, Bosna i Hercegovina i Makedonija).

U okviru projekta pripremljen je memorandum o razumijevanju u svrhu razmjene prevoda Eurokodova i drugih podataka u vezani sa istim, a koji su trebali da potpišu instituti za standardizaciju država u okruženju. Međutim instituti iz Hrvatske i Srbije su smatrali da nacionalna tijela za standardizaciju država u okruženju, imaju dobru saradnju i da nije potrebno potpisivanje ovog dokumenta. Eksperti su pripremili Nacrt akcionog plana za usvajanje Eurokodova koji je dostavljen članovima crnogorskog Upravnog odbora projekta na mišljenje i sugestije. Raspisan je Tender za nabavku opreme potrebne za implementaciju

Eurokodova u Crnoj Gori (nacionalno kofinansiranje). Oprema je namijenjena Zavodu za hidrometeorologiju i seizmologiju, JU Republičkom zavodu za geološka istraživanja i Ministarstvu. Dvije partije, od četiri su realizovane ovim tenderom. Nakon usvajanja plana javnih nabavki pristupiće se ponovnom objavljivanju za preostale dvije partije. Institut za standardizaciju Crne Gore je u okviru tehničkog komiteta 002-Konstruktivni eurokodovi koji je oformljen 2011. godine formirao i tri ad-hok grupe koje će raditi na nacionalnim aneksima za Eurokod 0, Eurokod 1 i Eurokod 8 kao i na prevodima navedenih dokumenata na crnogorski jezik prema pravilima standardizacije.

2. Vođenje politike razvoja

2.1. Implementacija Strategije razvoja građevinarstva

Strategija razvoja građevinarstva u Crnoj Gori do 2020. godine ima za cilj da oblast građevinarstva postane inovativna i da zadovolji potrebe crnogorskih građana i ekonomije na efikasan način, da postane dio građevinarstva Evropske Unije, da postane konkurentna u pružanju usluga na međunarodnim projektima i da isporučuje proizvode sa standardnim kvalitetom.

Strategijom je definisano sedam strateških opredjeljenja i to:

1. Integracija Crne Gore u EU i održivi razvoj;
2. Pravni i institucionalni okvir kao okosnica razvoja građevinarstva;
3. Tehnička regulativa kao osnova sistema kvaliteta u građevinarstvu;
4. Kontinuitet kapitalnih investicija;
5. Jačanje konkurentnosti građevinske operative;
6. Formiranje adekvatne radne snage u oblasti građevinarstva;
7. Razvoj industrije građevinskih materijala baziran na principima održivog razvoja, a koja treba da dovedu do realizacije osnovnih ciljeva Strategije.

Sektor za građevinarstvo je pristupio ostvarivanju ciljeva Strategije na taj način što je:

- pristupio integraciji Crne Gore u EU kroz učešće u poglavlja 3 "Slobodan protok usluga" i 20 "Preduzetništvo i industrijska politika",
- unapređenju pravnog sistema kroz predlaganje Zakona o građevinskim proizvodima koji treba da da osnov da se na crnogorskom tržištu nađu građevinski proizvodi sa standardnim kvalitetom čime se postiže povećanje sistema kvaliteta u građevinarstvu i jačanje konkurentnosti građevinske operative,
- pristupio izradi AP za uvođenje Eurokodova u pravni i tehnički sistem Crne Gore, AP za implementaciju Eurokodova, kao i izradu nacionalnog aneksa za Eurokod 8 – dio jedan, koji je vezan za seizmiku, a isti treba da obezbijede sistem kvaliteta u građevinarstvu i da povećaju konkurentnost crnogorske operative,
- kroz Izmjene i dopune Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata, odnosno uklanjanjem administrativnih barijera pri izdavanju urbanističko-tehničkih uslova i građevinskih dozvola, čime bi se poboljšao rejting Crne Gore na rang listi SB i na taj način privukle nove investicije.

Sledeći indikatori treba da pokažu napredak u oblasti građevinarstva:

INDIKATORI	Podaci po godinama				
	2008	2009	2010	2011	2012
1. Ukupan doprinos građevinarstva u BDP-u (%)	6,2	5,4	4,9	4,9	-
2. Broj zaposlenih u sektoru građevinarstva	8 831	9 997	7 903	7103	6 281
3. Vrijednost izvršenih građevinskih radova u 000 €	412 352	362 430	303 454	336 484	-
4. Vrijednost utrošenog građevinskog materijala u 000 €	109.692	98.217	72,672	66.345	-
5. Broj izdatih građevinskih dozvola	-	-	-	717	836
6. Rejting Crne Gore prema Izvještaju Doing Business - a SB	-	167	160	170	173

Indikator "Građevinska dozvola"

Kroz Izveštaje Svjetske banke za 2011. i 2012. godinu, Crna Gora nije napravila napredak u odnosu na Indikator – Građevinska dozvola. Naime u 2011. godini je bila na 170 mjestu, a 2012. godine na 173. Nalaz Svjetske banke iz 2013 Doing Business izvještaja je da je Crna Gora u 2013. godini pozicionirana na 176 mjesto rang liste.

Tri su osnovna indikatora, po proceduri ocjenjivanja od strane SB, koji prate »kvalitet« postupka izdavanja građevinske dozvole, a to su:

- 1) procedure (broj procedura),
- 2) vrijeme (ukupno vrijeme utrošeno od trenutka podnošenja zahtjeva do momenta izdavanja dozvole),
- 3) novac (potrebna sredstva koja investitor mora da utroši u fazi pribavljanja građevinske dozvole – lokalne i državne dažbine)

Razoga je više:

U Izvještaju za 2011. godinu, SB nije priznala reforme jer je Skupština Crne Gore donijela Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata, poslije 30. juna (desetak dana poslije roka koji Svjetska banka priznaje).

U 2012. godini i drugi su napredovali u normativnom uređivanju ove oblasti, a reforme iz 2013. godine opet nijesu uzete kao referentne za rangiranje na listi, jer je SB imala informacije od investitora da lokalne samouprave ne primjenjuju zakon na propisani način. Odnosno, i dalje je prisutna tendencija u lokalnim samoupravama (ili većini) da je pribavljanje dokaza, saglasnosti i sl., po službenoj dužnosti, balast za zaposlene u organima koji izdaju građevinsku dozvolu, a na što je ukazano i u „Bijeloj knjizi“ Savjeta stranih investitora u Crnoj Gori.

U tom pravcu je Vlada Crne Gore, na sjednici od 25. oktobra 2012. godine, razmatrajući Informaciju o nalazima 2013 Doing Business izvještaja Svjetske banke, donijela Zaključak, kojim je zadužila Ministarstvo održivog razvoja i turizma da, u saradnji sa lokalnim samoupravama, u okviru indikatora „Izdavanja građevinskih dozvola“ nastavi sa aktivnostima na implementaciji reforme u ovoj oblasti. Takođe, tom prilikom je preporučeno svim opštinama, Glavnom gradu i Prijestonici Cetinje da, u cilju unapređenja procedure izdavanja građevinske dozvole, poštuju zakonske rokove i razmote mogućnosti smanjenja lokalnih naknada i taksu.

Evidentno je da su zakonskim rješenjem potrebne Procedure i Vrijeme svedeni na minimum. U izvještaju je ukazano da je Crna Gora normativno značajno uredila sistem, ali da se na lokalnom nivou propisi različito tumače, odnosno da lokalni organi ne primjenjuju zakonsku odredbu o primjeni „jednog šaltera“ kad investitori apliciraju za građevinsku dozvolu.

Odsjek za monitoring i razvoj, u okviru ovog sektora, je zadužen da vrši monitoring nad primjenom „jednog šaltera“ u lokalnim samoupravama.

Izvještaj je baziran na dva dijela Indikatora građevinska dozvola Procedure i Rokovi, treći Novac – Troškovi nije obrađivan.

U izvještajnom periodu od 01.01.2012. do 31.12.2012. godine, ukupno je izdato 1.084 građevinskih dozvola na nivou lokalnih uprava. Podatke o izdatim građevinskim dozvolama dobijeni su od 21 lokalnih uprava i to za III i IV kvartal svih 21 lokalnih uprava je dostavilo kompletne podatke, a za I i II kvartal za opštine Bijelo Polje i Cetinje podaci su uzeti iz projekta LAMP.

Od svih analiziranih opština, 14 lokalnih uprava je uspjelo da ispoštuje zakonski rok od 60 dana za izdavanje građevinske dozvole koji se kreće od jednog dana do 54,7 dana. Kod 7 opština je evidentirano prekoračenje u rokovima koja se se kreću od 61,88 do 140 dana.

Na osnovu analize podataka i sagledavanja stanja u radu lokalnih uprava konstatovano je slijedeće:

- Regulatorni okvir se različito primjenjuje, odnosno, sve jedinice lokalnih uprava se ne pridržavaju zakonskog okvira, a pojedine još uvijek primjenjuju zakonska rješenja koja više nijesu na snazi. Tako, prema podacima kojima raspolažemo, pojedine lokalne uprave i dalje kontrolišu projekte nakon dobijanja izvještaja revizionih komisija.
- Shodno principu „jednog šaltera“ u pojedinim lokalnim upravama, po službenoj dužnosti, pribavljaju se sva potrebna dokumenta koja konstituišu građevinsku dozvolu, dok u pojedinim opštinama dio dokumenata pribavlja organ uprave po službenoj dužnosti a dio stranke same pribavljaju.
- U pojedinim opštinama uopšte se ne primjenjuje princip „jednog šaltera“, a što je evidentno iz podatka o vremenu potrebnom za izdavanje građevinske dozvole. Stranke i dalje same pribavljaju svu potrebnu dokumentaciju i tako kompletiran zahtjev predaju organu uprave. Organ lokalne uprave izdaje građevinsku dozvolu u roku od dva dana.
- Problemi u primjeni principa „jedan šalter“ javili su se i u dijelu saradnje sa Upravom za nekretnine. U većini lokalnih uprava, nakon uspješne početne saradnje, Uprava za nekretnine je obustavila dostavljanje traženih podataka bez naplate takse, sa

obrazloženjem da se dio finansijskih sredstava gubi prilikom službene dostave traženih podataka. Nakon takvog stava Uprave za nekretnine pojedine lokalne uprave zauzele su stav da stranake, prilikom podnošenja zahtjeva za građevinsku dozvolu, pored dokumentacije predviđene zakonom, podnesu i kopiju plana i list nepokretnosti.

- Kao jedan od razloga za prekoračenje zakonskih rokova je i činjenica da se pojedina dokumenta (npr. protivpožarna saglasnost) izdaju samo u Podgorici, pa je potrebno organizovati prevoz do Podgorice i nazad, što iziskuje dodatno i vrijeme i novac za lokalnu upravu. U nekim opštinama, iz toga razloga, stranke same pribavljaju protivpožarnu saglasnost. Takođe, u postupku pribavljanja elektroenergetskih uslova, nakon obrade predmeta, područne jedinice iste šalju u Podgoricu na potpis što zahtijeva dodatno vrijeme za dobijanje elektroenergetskih uslova za priključenje objekta.
- Opština Kotor je specifična po tome da kao grad pod zaštitom UNESCO, u obavezi je da za svaki objekat pribavlja saglasnost Zavoda za zaštitu spomenika i kulture, koja se dugo čeka. Kao razlog, navodi se činjenica da Zavod po svakom zahtjevu izlazi na teren što zahtijeva dodatno vrijeme potrebno za izdavanje saglasnosti, i u najvećem broju slučajeva prekoračuje se zakonski rok, a samim tim utiče i na ukupno prekoračenje rokova za izdavanje građevinske dozvole.
- Kao jedan od najvećih razloga za prekoračenje rokova u postupku izdavanja građevinske dozvole je prekoračenje rokova za pribavljanje dokaza o regulisanim naknadama za opremanje građevinskog zemljišta i naknada za Regionalni vodovod. I pored efikasnog postupanja organa lokalne uprave, tj. dostavljanja zahtjeva za obračun naknade za opremanje građevinskog zemljišta nadležnim službama, često je potrebno dosta vremena da se potpiše Ugovor. Lokalna uprava nije u mogućnosti da utiče na investitora da ispoštuje rok potreban za dostavljanje traženog dokumenta. Nerijetko dogovori između investitora i nadležnih službi traju mjesecima, što znatno doprinosi enormnom produženju roka izdavanja građevinske dozvole.

Zaključak je da su nova zakonska rješenja u postupku izdavanja građevinskih dozvola koja se zasnivaju na principu „jednog šaltera“ dobra, pa su mnoge lokalne uprave poslije početnih problema, prihvatile princip „jednog šaltera“. Imajući u vidu da lokalne uprave različito primjenjuju regulatorni okvir, potrebno je nastaviti sa kontinuiranim monitoringom nad njihovim radom i dalje preduzimati aktivnosti na uspostavljanju jednakih uslova za izdavanje građevinskih dozvola u svim opštinama kako bi princip „jednog šaltera“ što bolje zaživio u praksi. Takođe, potrebno je nastaviti sa aktivnostima na daljim reformama procedura. Na taj način uprava bi se učinila još efikasnijim i kvalitetnijim servisom za pružanje usluga građanima, što bi doprinijelo unapređenju ukupnog poslovnog ambijenta.

Tabelarni prikaz izdatih građevinskih dozvola po principu "jedan šalter" za period 01.01.2012. do 31.12.2012.g.

2012 godina							
rb	Opština		I kvartal	II kvartal	III kvartal	IV kvartal	ukupno
1	Andrijevica	Građevinske dozvole	0	1	4	0	5
		Prosječno vrijeme	0	7	26,5	0	22,6
2	Bar	Građevinske dozvole	8	10	15	12	45
		Prosječno	104,25	64,5	114,73	94,92	96,42

		vrijeme					
3	Berane	Građevinske dozvole	11	9	16	11	47
		Prosječno vrijeme	31,36	43,8	33,56	55,82	40,21
4	Bijelo Polje	Građevinske dozvole	9	5	5	4	23
		Prosječno vrijeme	53,15	32,8	22,2	65	44,04
5	Budva	Građevinske dozvole	45	25	18	43	131
		Prosječno vrijeme	55,87	54,16	68,7	69,81	61,88
6	Cetinje	Građevinske dozvole	2	5	5	8	20
		Prosječno vrijeme	66	34	19,2	38,5	35,3
7	Danilovgrad	Građevinske dozvole	25	19	34	35	113
		Prosječno vrijeme	3,32	1,1	1,76	3,94	2,67
8	Herceg Novi	Građevinske dozvole	21	20	23	18	82
		Prosječno vrijeme	78	64,8	101,35	120,17	90,63
9	Kolašin	Građevinske dozvole	5	4	10	8	30
		Prosječno vrijeme	14,8	13,25	19,6	67,9	35,7
10	Kotor	Građevinske dozvole	21	29	36	32	118
		Prosječno vrijeme	66,76	84,41	131,4	66,16	90,65
11	Mojkovac	Građevinske dozvole	3	4	4	0	11
		Prosječno vrijeme	58,3	69,25	11,5	0	45,27
12	Nikšić	Građevinske dozvole	16	38	59	42	155
		Prosječno vrijeme	57,5	46,66	48,46	37	45,84
13	Plav	Građevinske dozvole	0	22	22	13	57
		Prosječno vrijeme	0	37,32	37,54	74,76	45,95
14	Plužine	Građevinske dozvole	0	0	2	0	2
		Prosječno	0	0	1	0	1

		vrijeme					
15	Pljevlja	Građevinske dozvole	6	17	34	11	68
		Prosječno vrijeme	16,5	10,35	19,64	22,18	17,45
16	Podgorica	Građevinske dozvole	24	33	25	23	105
		Prosječno vrijeme	102,3	124,3	77,48	112,87	105,64
17	Rožaje	Građevinske dozvole	1	13	9	7	30
		Prosječno vrijeme	1	42,77	9,7	46,28	32,27
18	Šavnik	Građevinske dozvole	0	2	1	2	5
		Prosječno vrijeme	0	4,5	0	92,5	38,8
19	Tivat	Građevinske dozvole	2	15	6	0	23
		Prosječno vrijeme	33	64,87	90,83	0	68,87
20	Ulcinj	Građevinske dozvole	0	2	0	0	2
		Prosječno vrijeme	0	140	0	0	140
21	Žabljak	Građevinske dozvole	2	3	7	0	12
		Prosječno vrijeme	73,5	85,3	36,14	0	54,7

U istom izvještajnom periodu podatke o izdatim upotrebim dozvolama dostavilo je 18 lokalnih uprava (Opštine Andrijevica, Kotor i Rožaje nijesu dostavile podatke o upotrebim dozvolama). Na osnovu raspoloživih podataka, u 2012. godini ukupno je izdato 283 upotrebim dozvola na nivou lokalne uprave. Prosječno vrijeme izdavanja upotrebim dozvola na nivou lokalne uprave je 76,43 dana.

Ovdje posebno treba naglasiti da Zakonom o uređenju prostora i izgradnji objekata nije definisano vrijeme završetka tehničkog pregleda. Pomenutim zakonom definisan je rok od 7 dana od dana prijema zahtjeva za upotrebnu dozvolu za formiranje komisije, i rok od 7 dana za izdavanje upotrebne dozvole, računajući od dana dostavljanja pozitivnog izvještaja komisije o tehničkom pregledu objekta. Iz navedenog proizilazi da, rok od dana podnošenja zahtjeva za upotrebnu dozvolu do dana dobijanja upotrebne dozvole koji za treći kvartal iznosi 126,3 dana, nije realan pokazatelj efikasnosti rada administracije, imajući u vidu da je tu uračunat i rad Komisije za tehnički pregled koji je potpuno nezavisan od rada administracije.

Tabelarni prikaz izdatih upotrebni dozvola po principu "jedan šalter" za period 01.01.2012.g. do 31.12.2013.g.

2012 godina							
rb	Opština		I kvartal	II kvartal	III kvartal	IV kvartal	UKUPN O
1	Andrijevica	Upotrebne dozvole	-	-	-	-	-
		Prosječno vrijeme	-	-	-	-	-
2	Bar	Upotrebne dozvole	0	0	3	2	5
		Prosječno vrijeme	0	0	40,7	79,5	56,2
3	Berane	Upotrebne dozvole	1	2	3	3	9
		Prosječno vrijeme	70	14,5	77,7	37	49,2
4	Bijelo Polje	Upotrebne dozvole	0	3	4	6	13
		Prosječno vrijeme	0	53,3	24,75	80	56,85
5	Budva	Upotrebne dozvole	13	13	15	16	57
		Prosječno vrijeme	100,31	158,46	60,40	153,13	117,89
6	Cetinje	Upotrebne dozvole	0	0	0	2	2
		Prosječno vrijeme	0	0	0	36	36
7	Danilovgrad	Upotrebne dozvole	3	3	0	5	11
		Prosječno vrijeme	41,33	123	0	8,4	48,64
8	Herceg Novi	Upotrebne dozvole	4	6	7	5	22
		Prosječno vrijeme	82	54,3	24,3	111,4	62,8
9	Kolašin	Upotrebne dozvole	3	0	2	0	5
		Prosječno vrijeme	80,7	0	95	0	86,4
10	Kotor	Upotrebne dozvole	-	-	-	-	-
		Prosječno vrijeme	-	-	-	-	-
11	Mojkovac	Upotrebne dozvole	0	0	1	1	2
		Prosječno	0	0	1	156	78,5

		vrijeme					
12	Nikšić	Upotrebne dozvole	11	15	10	22	58
		Prosječno vrijeme	46,2	63,13	42,6	58,55	54,63
13	Plav	Upotrebne dozvole	0	1	0	1	2
		Prosječno vrijeme	0	70	0	96	83
14	Plužine	Upotrebne dozvole	0	0	0	1	1
		Prosječno vrijeme	0	0	0	5	5
15	Pljevlja	Upotrebne dozvole	3	6	4	4	17
		Prosječno vrijeme	89,7	23,2	69,25	41	49,94
16	Podgorica	Upotrebne dozvole	13	21	16	8	58
		Prosječno vrijeme	85,07	76,57	84,87	86,37	82,12
17	Rožaje	Upotrebne dozvole	-	-	-	-	-
		Prosječno vrijeme	-	-	-	-	-
18	Šavnik	Upotrebne dozvole	0	0	0	1	1
		Prosječno vrijeme	0	0	0	94	94
19	Tivat	Upotrebne dozvole	3	2	4	8	17
		Prosječno vrijeme	50,7	44,5	123	133,88	106,12
20	Ulcinj	Upotrebne dozvole	0	2	0	0	2
		Prosječno vrijeme	0	174,5	0	0	174,5
21	Žabljak	Upotrebne dozvole	0	0	0	1	1
		Prosječno vrijeme	0	0	0	134	134

3. Normativna djelatnost

3.1. Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata

Predlog Zakona je postavljen na portal KEPIF-a 28. septembra; Inovirani Predlog Zakona je postavljen na portal KEPIF-a 17. oktobra (dostavljena sva mišljenja, odloženo je i dostavljeno na doradu). Radna verzija Predloga zakona prezentovana je u Privrednoj komori.

3.2. Predlog zakona o građevinskim dozvolama

U skladu sa Programom rada Vlade Crne Gore za 2012. godinu, Sektor za građevinarstvo je pripremio tekst Predloga Zakona o građevinskim proizvodima kojim je djelimično transponovana Regulativa br.305/2011 Evropskog parlamenta i Savjeta, od 9. marta 2011. godine, i koji je dostavljen na mišljenje nadležnim institucijama (Ministarstvu finansija, Sekretarijatu za zakonodavstvo, Ministarstvu pravde i Ministarstvu unutrašnjih poslova). Predlog Zakona o građevinskim proizvodima dostavljen je i EK u Brisel, preko kancelarije DEU u Crnoj Gori radi procjene usklađenosti teksta Zakona sa Regulativom br.305/2011 Evropskog Parlamenta i Savjeta. Prevod teksta Nacrta zakona o građevinskim proizvodima na engleski jezik je dostavljen Delegaciji 14.11.2012.god. Radna verzija Predloga zakona prezentovana je u Privrednoj komori.

3.3. Predlog izmjene i dopune Pravilnika o bližim uslovima i načinu prilagođavanja objekata za pristup i kretanje lica smanjene pokretljivosti

Izmjene i dopune Pravilnika o bližim uslovima i načinu prilagođavanja objekata za pristup i kretanje lica smanjene pokretljivosti se radi u cilju njegove dorade i unapređenja, a u skladu sa obavezama preuzetim iz Akcionog plana o unapređenju poslovnog ambijenta. Radna verzija ovih izmjena je urađena. Javna rasprava je izvršena putem organizovanja okruglog stola, održanog u Podgorici 26. decembra 2012. godine.

Zbog velikog interesovanja NVO, koje okupljaju lica sa invaliditetom, da daju svoj doprinos kvalitetu ovog pravilnika i da na taj način poboljšaju uslove za pristup, kretanje, boravak i rad ovih lica na terenu, na okruglom stolu je odlučeno da se donošenje Pravilnika odloži za 2013. godinu..

3.4. Predlog načina obračuna površina i zapremina objekata u projektima

U skladu sa Zakonom o standardizaciji, standard je neobavezan dok se propis ne pozove na njega. Kako Crna Gora nema propis koji se poziva na standard kojim se uređuje način obračuna površina i zapremina objekata u projektima, to se pristupilo njegovoj izradi. I za ovaj pravilnik je urađena radna verzija. Javna rasprava na nivou stručne javnosti je održana 24. decembra 2012. godine. Takođe, zbog velikog interesovanja stručne javnosti, a i zbog usaglašavanja sa pravilnikom koji koristi Uprava za nekretnine, odlučeno je da se donošenje Pravilnika odloži za 2013. godinu.

3.5. Predlog pravilnika o zvučnoj zaštiti zgrada

Na osnovu Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti proizvoda sa propisanim zahtjevima ("Sl. list CG" br. 14/09), ovo Ministarstvo je u obavezi da donese tehnički propis iz oblasti buke koji je vezan za oblast građevinarstva. Do sada radna grupa je radila na prikupljanju podataka i informacija iz okruženja (samo je Republika Slovenija donijela ovaj Pravilnik), kao i svih važećih standarda. Kod nas je u upotrebi i dalje Pravilnik o tehničkim mjerama i uslovima za zvučnu zaštitu u zgradama ("Sl. list SFRJ" br. 9632/1/1970).

Od Instituta za standardizaciju Crne Gore preuzeta su 44 naslova standarda koja tretiraju ovu oblast i koji su na engleskom jeziku. U toku rada ove radne grupe odlučeno je da polazište za izradu ovog pravilnika bude isti pravilnik Republike Slovenije, pa je isti prvo dat na prevođenje.

Zbog velikog broja standarda, a koji su dostupni samo na engleskom jeziku, odlučeno je da se donošenje Pravilnika odloži za 2013. godinu.

3.6. Pravilnik o programu i načinu polaganja stručnog ispita za obavljanje poslova iz oblasti uređenja prostora i izgradnje objekata objavljen je u "Sl.list Crne Gore" br. 49/12.

3.7. Uredba o izmjenama Uredbe o povjeravanju dijela poslova Ministarstva održivog razvoja i turizma Inženjerskoj komori Crne Gore objavljena u "Sl.listu Crne Gore" br. 30/12.

4. Izvršavanja zakona i drugih propisa

Propisi na osnovu kojih se rješava u upravnom postupku:

1. Zakon o uređenju prostora i izgradnji objekata (»Sl.list CG«, br.51/08, 40/10, 34/11 i 40/11 i 47/11)
2. Zakon o opštem upravnom postupku ("Sl. list RCG", br. 60/03, 73/10, 32/11)
3. Zakon o geološkim istraživanjima (»Sl.list RCG«, br. 28/93,27/94, 42/94, 26/07 i »Sl.list Crne Gore«, br. 28/11)
4. Zakon o elektronskim komunikacijama (»Sl.list CG«, br.50/08, 53/09, 70/09, 40/10, 49/10, 32/11 i 40/11)
5. Zakon o energetici (»Sl.list Crne Gore«, br.28/10 i 40/11)
6. Zakon o poljoprivrednom zemljištu (»Sl.list RCG«, br. 15/92, 59/92, 27/94)
7. Zakon o procjeni uticaja na životnu sredinu (»Sl.list RCG«, br. 80/05, 40/10, 73/10, 40/11)
8. Zakon o putevima (»Sl.list RCG; br. 42/04 i »Sl.list Crne Gore«, br.21/09, 54/09, 40/11, 36/11, 73/10 i 40/11)
9. Zakon o regionalnom vodosnadbijevanju Crnogorskog primorja (»Sl.list Crne Gore«, br.13/07)
10. Zakon o vazdušnom saobraćaju ("Sl. list CG" broj 66/08)
11. Zakon o zaštiti kulturnih dobara (»Sl.list Crne Gore«, br.49/10 i 40/11)
12. Zakon o zaštiti spomenika kulture (»Sl.list RCG«, br.47/91, 17/92 i 27/94)
13. Zakon o vodama (»Sl.list RCG«, broj 27/07)
14. Zakon o zaštiti i spašavanju (»Sl.list RCG«, br.13/07 i 05/08)
15. Zakon o državnom premjeru i katastru nepokretnosti (»Sl.list RCG«, br.29/07 i »Sl.list Crne Gore«, br.32/11, 73/10 i 40/11)
16. Zakon o inspekcijском nadzoru ("Sl. list RCG", br. 39/03, 76/09, 57/11)
17. Pravilnik o načinu izrade i sadržini tehničke dokumentacije (»Sl.list RCG« br.22/02)
18. Pravilnik o načinu i postupku izdavanja i oduzimanja licence i načinu vođenja registra licenci ("Sl. list Crne Gore", br. 68/08)
19. Pravilnik o načinu uvida, ovjeravanja, potpisivanja, dostavljanja, arhiviranja, množavanja i čuvanja planskog dokumenta ("SL. list Crne Gore", br. 71/08)
20. Pravilnik o bližim uslovima i načinu prilagođavanja objekata za pristup i kretanje lica smanjene pokretljivosti ("Sl. list CG" br. 10/09)

21. Pravilnik o sadržaju elaborata o pripremnim radovima ("Sl. list Crne Gore", br. 80/08)
22. Pravilnik o načinu vršenja revizije idejnog i glavnog projekta ("Sl. list Crne Gore", br. 81/08)
23. Pravilnik o načinu i postupku vršenja stručnog nadzora ("Sl. list Crne Gore", br. 06/09)
24. Pravilnik o načinu vršenja tehničkog pregleda ("Sl. list Crne Gore", br. 33/09)
25. Pravilnik o obliku i izgledu table sa podacima o izdatoj građevinskoj dozvoli ("Sl. list Crne Gore", br. 68/08)
26. Pravilnik o načinu vođenja i sadržini građevinskog dnevnika, građevinske knjige i knjige inspekcije ("Sl. list Crne Gore", br. 81/08)
27. Pravilnik o uslovima i načinu ovjeravanja i poništavanja ovjere licence stranog lica ("Sl. list Crne Gore", br. 68/08)

5. Vođenje upravnog nadzora

5.1. Inženjerska komora Crne Gore

Zakonom o uređenju prostora i izgradnji objekata poslove izdavanja i oduzimanja licenci je trebao da vrši organ uprave koji nije formiran. Zbog navedenog ove poslove je vršilo Ministarstvo uređenja prostora i zaštite životne sredine, a od maja 2011. godine, Uredbom o povjeravanju dijela poslova, poslovi izdavanja i oduzimanja licenci su povjereni Inženjerskoj komori Crne Gore u nadležnost.

U postupku nadzora nad radom Inženjerske komore Crne Gore Sektor je:

- 14.02.2012. godine, dao određene primjedbe na dostavljena akta-Statut Inženjerske komore Crne Gore;
- 17.02.2012. godine, dao primjedbe na dostavljena akta - Pravilnik o naknadama u Inženjerskoj komori Crne Gore;
- 29.03.2012. godine, dao saglasnost na Statut Inženjerske komore Crne Gore;
- 15.06.2012. godine, na dostavljeni inovirani tekst sugestija na Pravilnik o naknadama u Inženjerskoj komori Crne Gore, poslao upozorenje da pojedine odredbe pravilnika nijesu u skladu sa Zakonom o strancima i da se usvoje rješenja koje predlaže ovo Ministarstvo;
- 06.07.2012.godine, dostavljen je inovirani tekst sugestija na Pravilnik o naknadama u Inženjerskoj komori Crne Gore, kako bi se dala pojašnjenja.

Broj učlanjenih inženjera po usmjerenjima na 04.12.2012. godine iznosi 3.250.

U izvještajnom periodu je za 20 inženjera oduzeto 30 ovlašćenja za fizička lica po osnovu prestanka članstva u IKCG:

- Ovlašćenja za izradu tehničke dokumentacije..... 16
- Ovlašćenja za izvođenje radova.....14

U izvještajnom periodu je za 45 privrednih društava oduzeto 64 licenci po osnovu prestanka radnog odnosa inženjera:

- Licence za izradu tehničke dokumentacije.....25
- Licence za izvođenje radova.....39

6. Odlučivanje u upravnom postupku o pravima i obavezama građana i pravnih lica

6.1. Izdavanje građevinskih dozvola

Po osnovu člana 93 Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata u 2012. godini podnijeta su 44 zahtjeva za izdavanje građevinskih dozvola, dok je neriješenih 15 zahtjeva za izdavanje građevinskih dozvola preneseno iz 2011. godine. Ukupno je u 2012. godini izdato 37 građevinskih dozvola, od čega ih je 26 po zahtjevima iz 2012. godine, a 11 po zahtjevima iz 2011. godine.

Po zahtjevima iz 2012. godine:

- 26 zahtjeva je riješeno
- 6 zahtjeva nije riješeno,
- 8 zahtjeva je odbijeno i
- 2 postupka su obustavljena.

Po zahtjevima iz iz 2011. godine:

- 11 zahtjeva je riješeno
- 4 zahtjeva su odbijena.

U 2 predmeta po osnovu zahtjeva za izdavanje građevinskih dozvola prethodno su donijeta 2 rješenja o uklanjanju objekata, kao prethodna rješenja u postupku izdavanja građevinskih dozvola.

6.2. Izdavanje upotrebni dozvola

Po osnovu člana 120 Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata u 2012. godini, podnijeto je 33 zahtjeva za izdavanje upotrebni dozvola, dok je neriješenih 47 zahtjeva preneseno iz 2011. godine.

U 2012. godini je izdato ukupno 59 upotrebni dozvola, od čega:

- 12 po zahtjevima iz 2012. godine,
- 47 po zahtjevima iz 2011. godine.

Status preostalih zahtjeva iz 2012. godine:

- 9 zahtjeva nije riješeno,
- 3 zahtjeva su odbijena,
- 4 postupka su obustavljena,
- donijeta su 2 rješenja o oglašavanju ništavim i
- 3 predmeta su prosljeđena na nadležnost organima lokalne uprave.

6.3. Izdate licence

U 2012. godini Inženjerska komora je, shodno Uredbi o povjeravanju dijela poslova Ministarstva održivog razvoja i turizma, izdala i ovjerala fizičkim i pravnim licima sledeći broj licenci:

Izdate licence:

Fizičko / Pravno lice za izvođenje.....	123/163
Fizičko / Pravno lice za projektovanje.....	104/125
Fizičko / Pravno lice za planiranje.....	20/25

Ovjerene licence:

Fizičko / Pravno lice za izvođenje.....	44/13
Fizičko / Pravno lice za projektovanje.....	62 / 24
Fizičko / Pravno lice za planiranje.....	2 / -

6.4. Slobodan pristup informacijama

Po osnovu zahtjeva za slobodni pristup informacijama ("Sl.list CG" br.40/11) u 2012. godini, podnijeta su 64 zahtjeva, od kojeg broja su:

- 32 zahtjeva usvojena;
- 17 zahtjeva je odbijeno;
- za 15 zahtjeva su dostavljena obavještenja shodno članu 26 Zakona o slobodnom pristupu informacijama ("Sl.list CG" br.44/12).

6.5. Drugostepeni upravni postupak

U drugostepenom upravnom postupku ukupno su podnijete 33 žalbe u 2012. godini, od toga broja su:

- odbačene 2 žalbe;
- odbijeno 7 žalbi;
- usvojene 21 žalbe i to:
 - 5 žalbi zbog povrede pravila postupka,
 - 14 žalbi zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i
 - 2 žalbe zbog pogrešne primjene materijalnog prava);
- 3 žalbe proslijeđene na nadležnost Glavnom administratoru.

U 2012. godini je podnijeta 21 tužba protiv drugostepenih rješenja ovog ministarstva, od tog broja su:

- 3 tužbe - odbijene;
- 10 tužbi - usvojeno;
- 8 tužbi je u toku pred Upravnim sudom (neriješeno).

U postupku izdavanja građevinskih dozvola, donijeto je četiri zaključka o priznavanju svojstva stranke.

Po zahtjevima stranaka dato je 27 tumačenja. Zahtjevi se odnose kako na tumačenje postupka izdavanja građevinskih i upotrebnih dozvola, tako i na tumačenje koje se odnosi na postupke izdavanja i ovjeri licenci.

7. Obezbijeđivanje vršenja poslova od javnog interesa

Sektor vrši upravni nadzor nad Direkcijom za javne radove (poseban izvještaj).

8. Drugi poslovi uprave utvrđeni zakonom i drugim propisima

8.1. Akcioni plan za unaprijeđenje poslovnog ambijenta U skladu sa zaduženjima iz Akcionog plana za unapređenje poslovnog ambijenta za 2012. godinu, Sektor za građevinarstvo je imao zaduženje da:

- Implementira utvrđene reforme, koje su rezultirale izmjenama Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata i setom zakona koji se odnose na ovu oblast, pa je u skladu sa istim održano niz radionica na lokalnom nivou na kojima se prezentovao način izdavanja građevinskih dozvola po sistemu jedan šalter, kao i obuka zaposlenih u okviru lokalnih sekretarijata. Radi jedinstvenog postupanja u izdavanju građevinskih dozvola na nivou svih lokalnih uprava i Ministarstva održivog razvoja i turizma, Sektor je pripremio obrasce za podnošenje zahtjeva kako bi se strankama olakšalo ostvarivanje prava po osnovu:

- građevinske dozvole;
- građevinske dozvole po članu 95 – do privođenja lokacije namjeni;
- prijave početka pripremnih radova;
- prijave početka građenja objekta;
- uklanjanja objekta;
- probnog rada;
- upotrebne dozvole.

Predmetni obrazci će se postaviti na internet stranici ministarstva.

- Implementirati odredbe o "JAVNOSTI" predviđenih Zakonom o uređenju prostora i izgradnji objekata, o kojima je, takođe na pomenutim radionicama, bilo riječi. Odnosno, traženo je od lokalnih uprava da dostave podatke o tome šta objavljuju na svojim sajtovima i sugerisano im je da po tom pitanju postupaju u skladu sa Zakonom.
- Nastavi aktivnosti na eliminisanju određenih saglasnosti i uslova koje izdaju nadležni organi na nivou državnih institucija, kao i lokalne samouprave u postupku izdavanja građevinske dozvole. U tom pogledu je dat Savjetu za regulatornu reformu predlog da se sa nivoa Savjeta da preporuka svim opštinama, Glavnom gradu Podgorica i Prijestonici Cetinje, da u cilju unapređenja procedure izdavanja građevinske dozvole, razmotre mogućnosti smanjenja lokalnih naknada i taksi.

8.2. Savjet za brigu o licima sa invaliditetom

Savjet za brigu o licima sa invaliditetom je formiran od strane Vlade CG, a učešće u njemu je uzelo i ovo Ministarstvo. Osobe s invaliditetom (OSI) u Crnoj Gori su spriječene da ostvaruju ljudska prava ravnopravno sa drugima, svakodnevno se suočavaju sa diskriminacijom, samom činjenicom da uprkos dobrim zakonskim rješenjima u praksi još uvijek nije obezbijeden pristup svim javnim objektima i ustanovama. Dodatan problem predstavljaju novoizgrađeni objekti u kojima najčešće nijesu ispoštovani standardi pristupačnosti, kako kada je u pitanju pristupna rampa, tako i kada su u pitanju unutrašnji djelovi objekta. Zbog navedenog, a u skladu sa zadacima Savjeta za brigu o licima sa invaliditetom ovaj sektor je preduzeo aktivnosti u cilju unapređenja položaja OSI. Prije svega održano je nekoliko sastanaka sa organizacijama koje okupljaju OSI kako bi se dogovorili oko pristupa rješavanju njihovih problema. Rezultati tih sastanaka su i rješenja data u Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata. Takođe je, i pored konstatacija organizacija koje okupljaju OSI da je Pravilnik o bližim uslovima i načinu prilagođavanja objekata za pristup i kretanje lica smanjene pokretljivosti jedan od boljih ako ne i najbolji u regionu, pokrenute izmjene i dopune istog u cilju njegove dorade i unaprijeđenja. Zbog nepostojanja adekvatne svijesti kod projektanata i izvođača radova da se ispoštuju standardi propisani zakonom za pristupačnost objektima prvenstveno licima s invaliditetom, a potom i drugim kategorijama (djeci, trudnicama, majkama sa dječijim kolicima, starijim ljudima i td), organizovan je sastanak sa predstavnicima Inženjerske komore Crne Gore, kao organizacijom koja može da utiče na promjene u ovom segmentu. Predstavnici Inženjerske komore Crne Gore su izrazili spremnosti da se pronađu adekvatni načini prevazilaženja problema nepristupačnosti, građenja pristupačnog okruženja i sankcionisanja onih članova Komore koji prekrše Zakon u ovoj oblasti.

Nevladine organizacije koje okupljaju OSI u saradnji sa Inženjerskom komorom Crne Gore i ovim Ministarstvom su organizovale održavanje okruglog stola 19. novembra 2012. godine, sa ciljem upoznavanja nadležnih institucija, inspeksijskih službi i članova Inženjerske komore Crne Gore o problemima sa kojima se svakodnevno suočavaju OSI u pogledu

pristupa i kretanja u okruženju u kojem žive, školuju se i rade. Neki od zaključaka sa ovog stola su:

- da Ministarstvo održivog razvoja i turizma razmotri mogućnost i formira tijelo za praćenje sprovođenja Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata (sa akcentom na pristupačnost objekata), u čijem će sastavu biti lica s invaliditetom;
- da se napravi precizan pregled objekata u javnoj upotrebi, u skladu sa Zakonom o uređenju prostora i izgradnji objekata i Pravilnikom o bližim uslovima i načinu prilagođavanja objekata za pristup i kretanje lica smanjene pokretljivosti, te da sva ministarstva u budžetu za narednu godinu planiraju sredstva za prilagođavanje objekata u njihovoj nadležnosti potrebama lica sa invaliditetom;
- da se usvoji Akcioni plan za prioritetno prilagođavanje objekata u javnoj upotrebi, u skladu sa članom 165 Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata, za pristup i kretanje lica smanjene pokretljivosti za 2013. godinu;
- da Ministarstvo održivog razvoja i turizma objavi poziv nevladinim organizacijama za formiranje Radne grupe za izradu Akcionog plana za prilagođavanje objekata u javnoj upotrebi, u skladu sa članom 165 Zakona o uređenju prostora i izgradnje objekata, za pristup i kretanje lica smanjene pokretljivosti za 2014. godinu;
- da se razmotri mogućnost i obezbijede uslovi za stvaranje kvalitetnijih i boljih rješenja za pristup objekata turističko-ugostiteljske namjene i plaža licima smanjene pokretljivosti;
- da se razmotri posebna mogućnost za prilagođavanje spomenika kulture korisnicima invalidskih kolica;
- da nadležne institucije obezbijede pristupačnost svojih sajtova osobama oštećenog vida;
- da se predstavnici Inženjerske komore uključe u sastav i rad Komisija za praćenje poštovanja uslova za pristup objekata licima smanjene pokretljivosti;
- da se uspostavi saradnja između organizacija osoba s invaliditetom, Ministarstva održivog razvoja i turizma i Inženjerske komore Crne Gore sa Zajednicom Opština radi uključivanja Zajednice Opština u proces prilagođavanja i izgradnje pristupačnog okruženja kako na nacionalnom, tako i na lokalnom nivou;
- da se inteziviraju aktivnosti na podizanju svijesti šire javnosti, a posebno investitora, arhitekata i izvođača radova o obavezi građenja pristupačnog okruženja za sve;
- da će Komora nastaviti da radi na podizanju svijesti svih članova o obavezi građenja pristupačnog okruženja i da će sankcionisati sve članove koji ne ispoštuju zakonske odredbe i standarde pristupačnosti, kroz oduzimanje licenci;
- da se predstavnici organizacija osoba sa invaliditetom uključe u timove koji donose plansku dokumentaciju kako bi se od početka uključili u fazu planiranja, revizije i izgradnje.

8.3. Nacionalni plan razvoja Crne Gore 2013 – 2016

Nacionalna razvojna strategija Crne Gore - predstavlja nov način analize i projektovanja, odnosno planiranja sektorskih politika, koje podrazumijeva i planiranje budžeta za realizaciju planiranih obaveza. Dakle, jedan potpuno novi pristup u programskom planiranju. U toku 2012. godine je rađen predhodni postupak u pripremi strategije, a koji predstavlja analizu postojećih strategija i planskih dokumenata, za koju je urađena posebna forma. Analiza je trebala da pokaže, koliko su postojeća dokumenta kvalitetna, stepen implementacije, kao i eventualna preklapanja u prioritnim ciljevima. Nacionalni plan razvoja je izrađen u saradnji s delegiranim stručnjacima iz svih bitnih resornih ministarstava Crne Gore. Sektor za građevinarstvo ima predstavnika u grupi za održivi razvoj koju vodi Odjeljenja za podršku

Nacionalnom savjetu za održivi razvoj. U septembru 2012. godine, zajedno sa predstavnicima Odjeljenja za podršku Nacionalnom savjetu za održivi razvoj i stranim ekspertima, definisane su mjere, koje su u nadležnosti Ministarstva održivog razvoja i turizma, odnosno Sektora za građevinarstvo. Revizija tih mjera je rađena u novembru 2012. godine i Radnom verzijom Nacionalne strategije definisane su mjere koje su u nadležnosti Sektora za građevinarstvo:

- Informacioni sistem podrške prostornom planiranju (razvoj informacionog sistema koji integriše sve informacije vezano za prostorno planiranje i izgradnju objekata);
- “jedan šalter – izdavanje dozvola” (praćenje realizacije izdavanja urbanističko tehničkih uslova i građevinskih dozvola po sistemu na “jedan šalteru” – broj, vrijeme izdavanja i troškovi izdavanja dozvola).

8.4. Informacioni sistem podrške prostornom planiranju

Uvođenje IS podrške prostornom planiranju i građevinarstvu, koji objedinjuje Geografsko informacioni sistem (grafički dio) i Dokumentacioni sistem (poslovni procesi).

trenutno stanje: Posjedovanje neophodne infrastrukture (hardevr i softver).

cilj: Automatizovano izdavanje UTU i građevinskih dozvola.

8.5. Sistem “jedan šalter”

Broj procedura za izdavanje urbanističko-tehničkih uslova i građevinskih dozvola;

Vrijeme trajanja izdavanja urbanističko-tehničkih uslova i građevinskih dozvola;

Troškovi za izdavanje urbanističko-tehničkih uslova i građevinskih dozvola.

trenutno stanje: Uspostavljen i zakonski definisan sistem "jednog šaltera" u postupku izdavanja urbanističko tehničkih uslova i građevinske dozvole.

cilj: Pojednostavljivanje procedura za izdavanje urbanističko-tehničkih uslova i građevinskih dozvola; Skraćenje roka izdavanja urbanističko-tehničkih uslova i građevinskih dozvola; Smanjenje troškova za izdavanje urbanističko tehničkih uslova i građevinskih dozvola.

Sve ovje mjere kroz detaljnu analizu svake ponaosob treba da postanu programi koji će podržati i omogućiti razvoj, promociju i implementaciju mjera kao obavezne za strateški razvoj Crne Gore, odnosno planiranja sektorske politike. Kroz ovaj nacionalni plan treba da se dođe i do novčanih sredstava za podršku strateških mjera za unprijeđenje, kao i potrebne strukturne i institucionalne reforme.

8.6. Kominikacija sa NVO sektorom i zainteresovanim licima

Sektor je u 2012. godini imao intezivnu komunikaciju sa nevladinim organizacijama i svim zainteresovanim licima za oblast građevinarstva.

U procesu konsultovanja, Sektor je tražio i primao povratne informacije i mišljenja od NVO o sljedećim temama:

- Akcioni plan za prilagođavanje objekata u javnoj upotrebi, u skladu sa čl. 165 Zakona o uređenju prostora i izgradnje objekata, za pristup i kretanje lica smanjene pokretljivosti za 2012. godinu. Sastanku su prisustvovali predstavnici nevladinih organizacija za zaštitu prava osoba sa invaliditetom (Udruženja paraplegičara Crne Gore, Udruženja mladih sa hendikepom Crne Gore i Udruženje “Plegija ” Nikšić). Sastanak je održan 05.07.2012. godine u Podgorici.
- Uključivanje svih aktera u prevazilaženju problema nepristupačnosti, radi nesmetanog kretanja lica smanjene pokretljivosti i izgradnja pristupačnog okruženja za sve. Sastanku su prisustvovali predstavnici nevladinih organizacija za zaštitu prava osoba sa invaliditetom (Udruženja paraplegičara Crne Gore, Udruženja mladih sa

hendikepom Crne Gore i Udruženje "Plegija" Nikšić). Sastanak je održan 25.09.2012. godine u Podgorici.

U organizaciji Udruženja mladih sa hendikepom (UMHCG), Udruženja paraplegičara Crne Gore, Udruženja »Plegija« Nikšić i Udruženja paraplegičara Bar, Ministarstva održivog razvoja i turizma i Inženjerske komore Crne Gore održan je 19.11.2012.godine okrugli sto na temu »Pristupačnost, lična pokretljivosti i sloboda kretanja za lica sa invaliditetom«.

Sektor za građevinarstvo kontinuirano objavljuje na sajtu Ministarstva informacije i dokumenta koja se odnose na :

- Procedure u vezi sa izdavanjem građevinske dozvole (sistem „Jedan šalter“)
- Zahtjeve za izdavanje građevinskih dozvola
- Rješenja o izdatim građevinskim dozvolama
- Odbijanje zahtjeva za izdavanje građevinske dozvole
- Obustava postupka za izdavanje građevinskih dozvola
- Prekid postupka za izdavanje građevinskih dozvola
- Zahtjeve za izdavanje upotrebni dozvola
- Tehničke preglede
- Rješenja o izdatim upotrebni dozvolama
- Odbijanje zahtjeva za izdavanje upotrebni dozvola
- Obustave postupka za izdavanje upotrebni dozvola
- Ništavost - poništaj građevinskih dozvola
- Prvostepena rješenja
- Drugostepena rješenja
- Mišljenja i tumačenja

8.7. Obuke i seminari

Sektor za građevinarstvo je u protekloj godini imao i sledeće aktivnosti:

- Učešće u radu Savjeta za regulatornu reformu i unapređenje poslovnog ambijenta
- Učešće u pripreme crnogorske Platforme za Konferenciju Ujedinjenih nacija o održivom razvoju koja se održala juna 2012. godine u Rio de Žaneiru (Rio+20);
- Učestvovanje u sektorskoj komisiji za građevinarstvo i uređenje prostora crnogorskog okvira kvalifikacije – u organizaciji Ministarstva prosvjete i sporta;
- Učešće u izradi Akcionog plana za sprovođenje strategije borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala za period 2013. – 2014.godina;
- Učešće u radu Tehničkog komiteta TK 002- eurokodovi na usvajanju eurokodova u Crnoj Gori;
- Dostavljanje kvartalnih izvještaja o izdatim građevinskim dozvolama za potrebe MONSTAT-a i priprema za sajt;
- Komunikacija sa privatnim sektorom;
- Praćenje realizacije Akcionog plana za borbu protiv korupcije u oblasti izgradnje objekata;
- Davanje mišljenja na nacрте i predloge zakona i drugih propisa koje pripremaju drugi organi;
- Okrugli sto Klimatske promjene;
- Učestvovanje na seminarima u organizaciji Uprave za kadrove.

9. Kapaciteti i resursi – organizacioni aspekt

Sektor za građevinarstvo čine sledeći odsjeci:

- Odsjek za monitoring i razvoj - sistematizovano i popunjeno je 7 radnih mjesta;
- Odsjek za normativno pravne poslove i drugostepeni postupak - sistematizovana i popunjena su 3 radna mjesta;
- Odsjek za izdavanje građevinskih dozvola - sistematizovano je 5 a popunjeno 4 radna mjesta; i
- Odsjek za izdavanje upotrebnih dozvola - sistematizovana su 2 a popunjeno je 1 radno mjesto.

3. SEKTOR ZA TURISTIČKI RAZVOJ

Sektor za turistički razvoj vrši poslovi koji se odnose na: razvoj i unapređenje turizma i ugostiteljstva; razvoj turističkih mjesta i područja; uslove privređivanja u turizmu i ugostiteljstvu; realizaciju i praćenje investicionih tokova u turizmu; promociju i praćenje investicija u turizmu; praćenje propisa koji uređuju pitanje ulaganja i predlaže mjere podsticanja investicione aktivnosti u turizam; turističku valorizaciju zaštićenih prirodnih dobara, sa posebnim akcentom na unaprjeđenje turističke ponude nacionalnih parkova; upravljanje i podršku razvoja specifičnih oblika održivog turizma zasnovanih na prirodi; praćenje i realizuju projekata sa ciljem unaprjeđenja održive turističke ponude i valorizacije njihovih ekonomskih prednosti; uvođenje sistema kvaliteta u skladu sa međunarodnim standardima; definisanje, razvoj, implementaciju i kontrolu standarda u oblasti turizma i ugostiteljstva; kategorizaciju i klasifikaciju ugostiteljskih objekata; vođenje prvostepenog i drugostepenog upravnog postupka i donošenje rješenja u upravnim stvarima i poslovima upravnog nadzora; obezbeđivanje sprovođenja zakonskih i podzakonskih akata iz oblasti turizma; saradnju sa međunarodnim organizacijama u nadležnosti Sektora; saradnju sa NTO CG iz djelokruga nadležnosti Sektora; saradnju sa nadležnim organima na lokalnom i državnom nivou i strukovnim udruženjima iz oblasti turizma i dr.

1. Predlaganje unutrašnje i vanjske politike

1.1. Strateška dokumenta

U 2012. godini, Sektor za turisitički razvoj je učestvovao u izradi mišljenja i komentara sa aspekta turizma, na 3 dostavljene strategije od strane Ministarstva ekonomije, i to na:

1. Strategiju razvoja sjevera
2. Regionalnu strategiju razvoja
3. Strategiju privlačenja SDI.

1.2. Proces pristupanja EU

Članstvo u Evropskoj uniji jeste strateški cilj Crne Gore i u skladu sa njim, u prethodnom periodu sprovedene su sveobuhvatne reforme i ostvareni mjerljivi rezultati na evropskom putu. Usklađivanje domaćeg zakonodavstva sa pravnom tekovinom EU i njegovom efikasnom primjenom, Crnoj Gori će obezbijediti evropske vrijednosti i standarde. Obzirom da je Crna Gora u junu 2012. godine dobila zeleno svjetlo za početak pristupnih pregovora o ulasku u Evropsku uniju, kao i preporuke za otvaranje pregovaračkih poglavlja, predstavnici Sektora za turistički razvoj učestvuju u radu 3 pregovaračka poglavlja i to u okviru poglavlja:

1. Poglavlje 3: Pravo osnivanja preduzeća i sloboda pružanja usluga

2. Poglavlje 20: Industrijska politika i preduzetništvo
3. Poglavlje 28: Zaštita potrošača i zdravlja

U sklopu aktivnosti ispunjavanja obaveza utvrđenih Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju, koji se sprovode putem održavanja redovnih godišnjih sastanaka predstavnika Crne Gore i Evropske komisije, sektor za turistički razvoj je učestvovao i u pripremama materijala za bilateralni skrining za Poglavlje 20: Industrijska politika i preduzetništvo, u dijelu koji se odnosi na sektor turizma. Obzirom na intezivne razgovore Crne Gore sa predstavnicima Evropske Unije, pomoćnik ministra za turisitički razvoj je kao član Radne grupe za poglavlje: 20, u Briselu 28. novembra 2012. godine, prezentovala stanje u sektoru turizma u Crnoj Gori. Presentacija za sektor turizma je ocijenjena kao veoma uspješna, bez dodatnih sugestija i smjernica u ovoj oblasti. Izvještaj Evropske Komisije o svim komponentama u okviru poglavlja 20: Industrijska politika i preduzetništvo, očekuje se u 2013. godini. Nakon održanog bilateralnog skrininga u Briselu, rađen je i tekst za brošuru ovog poglavlja.

U okviru Poglavlja 3: Pravo osnivanja preduzeća i sloboda pružanja usluga, predstavnici Sektora za turistički razvoj su u 2012. godini zajedno sa Sektorom za turistički promet i tržište, započeli rad na harmonizaciji nacionalnog zakonodavstva sa zadatkom Izmjene i dopune Zakona o turizmu u skladu sa Direktivom o putnim aranžmanima, aranžmanima za odmore i aranžmanima za organizovana putovanja 90/314/EEZ od 13. juna 1990. godine i Direktivom o zaštiti potrošača u pogledu pojedinih aspekata vremenski podijeljenog korišćenja nepokretnosti, dugoročnih proizvoda za odmor, preprodaje i razmjene 2008/122/EEZ od 14. januara 2009. godine. Analizom važećih zakonodavnih odredbi, utvrđeno je da se u Crnoj Gori ove direktive usklađuju sa Zakonom o obligacionim odnosima, Zakonom o turizmu i Zakonom o zaštiti potrošača. Crnogorsko zakonodavstvo u pogledu ovih Direktiva ima određeni stepen usklađenosti, ali postoje i odstupanja koja su, uglavnom, terminološke prirode, a odnose se na značenje izraza: „paket aranžman“, „organizator putovanja“, „distributer“ i „putnik“ (potrošač). U tom cilju u trećem kvartalu 2013. godine pristupiće se izmjeni i dopuni, kao i usaglašavanju postojećeg Zakona o turizmu sa odredbama Direktiva.

1.3. Priprema materijala za Pododbore Evropske komisije:

U nadležnosti Sektora, u oktobru 2012. godine, bila je i priprema materijala za Pododbor za ekonomska i finansijska pitanja i statistiku, sa zahtjevom dostavljanja informacija koje se odnose na restrukturiranje preduzeća i izgradnju infrastrukture, sa konkretnim zahtjevom od strane Evropske Komisije o informacijama vezanim za privatizaciju HG Budvanske Rivijere, kao i daljim planovima restrukturiranja i ulaganja.

2. Vođenje politike razvoja

2.1. Statistika

Na osnovu podataka kojim raspolaže Komisija za kategorizaciju ugostiteljskih objekata, koja je u nadležnosti Sektora za turistički razvoj, trenutno je kategorisano 355 objekata u Crnoj Gori. Crna Gora raspolaže sa oko 157.000 ležajeva u okviru objekata kolektivnog smještaja i individualnog turističkog smještaja. Prema podacima Komisije za kategorizaciju ugostiteljskih objekata, u ovoj strukturi u okviru hotelskih kapaciteta ima 40.482 ležajeva.

Struktura kategorisanih objekata:

- Ukupno kategorisanih objekata sa 5* je 5 (5 hotela sa 5*)
- Ukupno kategorisanih objekata sa 4* je 83 (82 hotela i 1 turističko naselje sa 4*)
- Ukupno kategorisanih objekata sa 3* je 126 (120 hotela, 1 gostionica, 4 pansiona i 1 turističko naselje sa 3*)
- Ukupno kategorisanih objekata sa 2* je 100 (86 hotela, 2 gostionice, 7 pansiona, 5 turistička naselja sa 2*)
- Ukupno kategorisanih objekata sa 1* je 39 (27 hotela, 2 gostionice, 9 pansiona i 1 turističko naselje sa 1*)
- Nacionalni restoran sa 4* je 1
- Nacionalni restoran sa 2* je 1

U toku 2012. godine Odsjek za standarde u oblasti turizma i ugostiteljstva donio je 52 rješenja o određivanju kategorije za ugostiteljske objekte vrste – hoteli, mali hoteli, apart hoteli, garni hoteli, turistička naselja, pansioni, moteli, gostionice i nacionalni restorani. Od 52 kategorisanih ugostiteljskih objekata, 20 je novih (hotela, pansiona i gostionica) sa ukupno 1.207 ležaja i 30 rekategorisanih ugostiteljskih objekata sa 5.829 ležaja.

2.2. Elektronska forma Centralnog turističkog registra

U maju 2012. godine, na sajtu Ministarstva održivog razvoja i turizma postavljena je i elektronska forma Centralnog turističkog registra. Sektor za turistički razvoj i Sekretarijati za razvoj lokalnih samouprava dužni su da vrše upis i brisanje svih privrednih subjekata koji su dobili odobrenje za rad, odnosno rješenje o prestanku odobrenja za rad. Ovom softveru tek predstoji unapređenje, kako u tehničkom smislu, tako i u smislu dodatnih informacija koje mora sadržati pri upisu u Registar, kako bi se stvorila sveobuhvatna baza podataka i omogućio jednostavniji pristup i informisanje o statusu ugostiteljskih objekata, kategorijama smještaja, sadržajima koje nude i drugim podacima o subjektima i objektima u kojima se obavlja ugostiteljska i turistička djelatnost.

2.3. Jedinstvena evidencija turističkog prometa

U protekloj godini vođeni su intenzivni razgovori sa predstavnicima MUP-a Crne Gore, sa ciljem uspostavljanja Jedinstvene evidencije turističkog prometa. Povezivanjem sistema Sektora granične policije koji u svojoj nadležnosti ima kontrolu i evidenciju prelazaka na graničnim prelazima i uspostavljanje elektronske forme prijave/odjave boravka na odabranoj destinaciji u Crnoj Gori, smanjilo bi vrijeme i proceduru koja je potrebno za registraciju turista i nerezidenta. Ovakva evidencija, sa aspekta turizma, imala bi i ekonomski efekat jer bi se uspostavljanjem jednog ovako uvezanog sistema otklonili negativni efekti prouzrokovani nenaplaćenim boravišnim i turističkim taksama.

Na predlog Ministarstva, Vlada je donijela Uredbu o obliku, sadržaju i načinu vođenja i upotrebe jedinstvene evidencije turističkog prometa ("Službeni list Crne Gore" br.8/12), dok je Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o obrascu i načinu predaje prijave i odjave boravišta i sadržaju i načinu vođenja evidencija dostavljen Ministarstvu unutrašnjih poslova, kao nadležnom, na donošenje. Ministarstvo održivog razvoja i turizma nastoji da stvori sistem elektronske forme prijave i odjave boravka, sa ciljem da se smanji vrijeme neophodno za prijavu dolaska i boravka turista u našoj zemlji i stvore uslovi za bolju naplatu boravišne takse.

2.4. Održavanje DRV kongresa

Vlada Crne Gore je svojim Zaključkom br: 03-9566/3 od 03.10.2011. godine prihvatila Ugovor o održavanju godišnjeg kongresa njemačke turističke privrede. Godišnji kongres

njemačke turističke privrede - DRV 2012 održan je u periodu od 15 - 17. novembra 2012. godine. Crna Gora je bila domaćin najvećeg i najznačajnijeg okupljanja njemačke turističke privrede, godišnjeg kongresa Njemačkog turističkog udruženja (DRV - Deutscher ReiseVerband). Sva istraživanja pokazuju da se oko 80% ukupnog turističkog prihoda sa njemačkog tržišta realizuje preko DRV udruženja, a emitivno tržište Njemačke predstavlja jedno od najznačajnijih u svijetu, sa više od 60 miliona putovanja tokom godine. Koordinacione aktivnosti Operativnog tima na pripremi cjelokupnog programa kongresa i pratećih sadržaja trajale su oko godinu dana. Operativnim timom je rukovalo Ministarstvo održivog razvoja i turizma sa Nacionalnom turističkom organizacijom, a u njegovom radu učestvovali su Sektor za turistički razvoj, Kongresni biro NTO-a, predstavnici turističke privrede Crne Gore, prestavnici JP Aerodroma Crne Gore, Montenegroairlinesa, opština Budva i drugi. Glavni cilj organizacije kongresa bio je upoznavanje tržišta Njemačke sa destinacijom i turističkom ponudom Crne Gore, kao i povezivanje turističke privrede Crne Gore sa njemačkim turoperatorima. U susret održavanju kongresa, tokom 2012. godine Crna Gora je na više načina bila predstavljena njemačkom tržištu. U martu 2012. godine na Sajmu turizma "ITB" u Berlinu, Crna Gora je, sem na svom štandu, bila promovisana i na štandu DRV udruženja. U junu 2012. godine Crna Gora je bila domaćin studijskoj posjeti njemačkih medija Travel One, Spiegel online, Touristik Aktuell, Wirtschaft & Markt i dr. Kongres je okupio najznačajnija imena turističke privrede, kao što su: Michael Frenzel, predsjednik WTTC-a (Svjetski savjet za turizam i putovanja), Taleb Rifai, generalni sekretar UNWTO (Svjetska turistička organizacija), Jurgen Buchy predsjednik DRV-a, kao i generalni sekretar Bundestag-a Michael Rabe, Klaus Brahmig, predsjedavajući turističkog komiteta i član Bundestag-a. Po završetku Kongresa svi učesnici i mediji ocijenili su organizaciju kongresa kao jednim od najuspješnijih, gdje je u narednim godinama realno očekivati i multiplikovanje pozitivnih efekata održavanja DRV Kongresa u Crnoj Gori u 2014. godini.

2.5. Unapređenje avio dostupnosti

Kao jedna od veoma značajnih aktivnosti rada Sektora jeste i koordinacija Radnim timom koji je formiran od strane Ministarstva održivog razvoja i turizma u decembru 2012. godine, u cilju poboljšanja avio dostupnosti Crne Gore. Sektor za turistički razvoj vodilo je intenzivne pregovore za uvođenje low-cost kompanija na naše tržište. Sektor je zadužen za koordinaciju grupom, koju čine Ministarstvo pomorstva i saobraćaja, Sekretarijat za razvojne projekte, JP „Aerodromi Crne Gore“, Nacionalna turistička organizacija i drugi učesnici crnogorske turističke privrede.

Nastavljeni su i intenzivirani pregovori sa irskom low-cost kompanijom Ryanair u cilju usaglašavanja teksta Ugovora u skladu sa predloženim modelom saradnje, sve u pravcu pripreme i usaglašavanja odredbi Ugovora. Na 9 održanih sastanaka Radnog tima za unapređenje aviodostupnosti, definisana su polazišta na kojima treba uspostaviti saradnju sa Ryanair-om. U narednom periodu očekuje se dalja komunikacija sa ciljem finalizacije pregovora i realnom osnovom za uvođenjem prve low-cost avio kompanije na crnogorskom tržištu.

Pored navedenih pregovora treba istaći i nastavak saradnje sa njemačkom čarter kompanijom Air Berlin. Sredstva neophodna za pružanje marketinških usluga po osnovu Ugovora o saradnji između AirBerlin i Ministarstva održivog razvoja i turizma biće obezbijedena iz budžeta Ministarstva i Nacionalne turističke organizacije. Predlog Ugovora je pripremljen u 2012. godini i dostavljen na mišljenje Ministarstvu finansija. U cilju što boljeg povezivanja Crne Gore, koja je prepoznata kao pretežno avio destinacija, sa drugim emitivnim tržištima koja su zainteresovana za crnogorsku turističku ponudu, treba istaći i uspješnu saradnju sa

prevoznicima TUIfly Rusija, AlItalia, Turkish Airlines-om i ostalih 16 avio prevoznika, posredstvom kojih strani turisti posjećuju našu zemlju.

2.6. Promotivne aktivnosti

Pomoćnik ministra sektora za turistički razvoj, je u okviru aktivnosti Sektora koje su od velikog značaja za privredni razvoj Crne Gore, bila učesnik u predstavljanju crnogorske turističke ponude na berzi turizma „Top Resa 2012“ u Parizu koji je održan od 18 - 21. septembra 2012. godine, zajedno sa predstavnicima Nacionalne turističke organizacije, lokalnih turističkih organizacija, kao i ostalih učesnika i starteških partnera domaće turističke privrede.

3. Normativna djelatnost

3.1. Izrađeni propisi

U 2012. godini, pripremljen je Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o vrstama, minimalno tehničkim uslovima i kategorizacije ugostiteljskih objekata, koji je objavljen u „Službenom listu Crne Gore“, broj 47/12, kao i Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o sadržaju i izgledu licence za obavljanje djelatnosti turističkih agencija, objavljen 03.01.2013. godine u „Službenom listu Crne Gore“, broj 01/13.

3.2. Propisi u izradi

Sektor za turistički razvoj, u okviru svojih nadležnosti, u toku 2012. godine radio je na izradi Pravilnika o izgledu i sadržaju obrazaca, kao i izgledu, sadržaju i načinu vođenja Centralnog turističkog registra i Pravilnika o djelatnostima koji se smatraju neposredno povezane sa turizmom kao i Uputstva o uslovima i načinu sticanja zvanja počasnog turističkog vodiča, koji su u proceduri i poslati Sekretarijatu za zakonodavstvo na mišljenje, čije se usvajanje i objavljivanje očekuje u 2013. godini.

Pravilnik o izgledu i sadržaju obrazaca, kao i izgledu, sadržaju i načinu vođenja Centralnog turističkog registra treba da definiše izgled obrazaca i sveobuhvatnost podataka koji će unaprijediti postojeći softver Centralnog turističkog registra, i pružiti informacije o svim turističko ugostiteljskim objektima na teritoriji Crne Gore. Ovim Pravilnikom obuhvaćena su i izdata odobrenja za rad ne samo od strane Ministarstva, već i ona odobrenja za rad za koja su nadležne i lokalne uprave. Uvezivanjem u elektronski sistem i kreiranjem najboljeg softverskog rješenja pružiće se cjelovita slika o registrovanim turističko-ugostiteljskim kapacitetima i licima koji su odgovorna za vođenje i rad u objektima koji su registrovani.

Pravilnikom o djelatnostima koja se smatraju neposredno povezane sa turizmom, preciziraće se koji su to obavezni članovi lokalnih turističkih organizacija, odnosno koja su to pravna lica i preduzetnici koji na teritoriji opštine u kojoj se osniva ili pak postoji lokalna turistička organizacija imaju svoje sjedište ili organizacioni dio, i čiji je prihod najviše neposredno zavisian od sektora turizma. Ova pravna lica i preduzetnici su obavezni da plaćaju članski doprinos lokalnim turističkim organizacijama, i razvrstavanjem u djelatnosti unaprijedio bi se sistem prikupljanja prihoda turističkih organizacija, koje se na ovaj način i finansiraju.

Zakonom o turizmu, član 38, propisano je priznavanje svojstva počasnog turističkog vodiča. Uputstvo o uslovima i načinu sticanja zvanja počasnog turističkog vodiča detaljnije će definisati koji su to uslovi neophodni za sticanje ovog zvanja, obzirom da je Ministarstvu već i ranije podnijet jedan ovakav zahtjev.

4. Izvršavanje zakona i drugih propisa

U okviru Sektora za turistički razvoj prvostepeni upravni postupak, po osnovu Zakona o turizmu („Službeni list Crne Gore“, br. 61/10) se vodi u dva Odsjeka: Odsjeku za upravni postupak i Odsjeku za standarde u oblasti turizma i ugostiteljstva.

U prvostepenom upravnom postupku primjenjuju se odredbe Zakona o turizmu i podzakonskih akata donijetih na osnovu zakona (Pravilnik o vrstama, minimalno tehničkim uslovima i kategorizaciji ugostiteljskih objekata – „Službeni list Crne Gore“, broj 63/11; Pravilnik o minimalno tehničkim uslovima u pogledu opreme i uređenja poslovnica turističkih agencija i načinu utvrđivanja tih uslova – „Službeni list Crne Gore“, broj 73/10), odredbe Zakona o skijalištima („Službeni list Crne Gore“, broj 13/07, 40/11) i odredbe Zakona o turističkim organizacijama („Službeni list Crne Gore“, broj 11/04, 46/07, 73/10, 40/11). U postupku odlučivanja primjenjuju se odredbe Zakona o opštem upravnom postupku („Službeni list Crne Gore“, broj 60/03 i „Službeni list Crne Gore“, broj 32/11) a na osnovu koga su dužni da postupaju svi organi u u pravnim stvarima prilikom rješavanja o pravima, obavezama ili pravnim interesima stranaka.

5. Vršenje upravnog nadzora

Sektor za turistički razvoj, posredstvom Odsjeka za upravni postupak i Odsjeka za standarde iz oblasti turizma i ugostiteljstva, je u konstantnoj komunikaciji sa lokalnim upravama, kako po pitanju prosleđivanja zahtjeva, tako i po pitanju davanja sugestija i uputstava na koji način lokalne samouprave vrše upis onih turističko-ugostiteljskih objekata u Centralni turistički registar, koji se nalazi na sajtu Ministarstva održivog razvoja i turizma, za koje same izdaju odobrenja za rad.

Predstavnici Sektora za turistički razvoj, vršili su anketiranje opština po postupanju po Zakonu o taksama na pristup određenim uslugama od opšteg interesa i za upotrebu duvanskih proizvoda i elektroakustičnih i akustičnih uređaja („Službeni list Crne Gore“, broj 28/12), kojim je čl.14, st. 2 i 3 propisano da: „vlasnik odnosno korisnik ugostiteljskog prostora, prije otpočinjanja korišćenja prostora za upotrebu duvanskih proizvoda u ugostiteljskom objektu, dužan je da podnese obračun takse iz čl. 13 ovog Zakona“, i čl.17, st. 2 i 3 istog Zakona propisano je: „vlasnik odnosno korisnik ugostiteljskog prostora, prije otpočinjanja korišćenja prostora za upotrebu elektroakustičnih i akustičnih uređaja u ugostiteljskom objektu, dužan je da pribavi saglasnost nadležnog organa lokalne uprave i istom podnese obračun takse iz stava 1 ovog člana na propisanom obrascu“. Sektor je dao smjernice i predloge tumačenje ovog Zakona i uputio na nadležne organe u lokalnim samoupravama, u cilju što bolje implementacije odredbi ovog Zakona.

5.1. Odlučivanje u upravnom postupku o pravima i obavezama građana i pravnih lica

Po osnovu Zakona o turizmu, Sektor za turistički razvoj, kao prvostepeni organ, nadležan je za rješavanje po zahtjevima stranaka za:

- Izdavanje rješenja o licenci - odobrenja za rad turističkih agencija
- Izdavanje rješenja o odobrenju za rad ugostiteljskih objekata vrste: hoteli, mali hoteli, moteli, pansioni, turistička naselja, etno sela, vile, kampovi, tri i više turističkih apartmana, gostionica i nacionalni restorani.
- Izdavanje rješenja o prestanku odobrenja za rad – licenci turističkih agencija.

Po osnovu Zakona o skijalištima, Ministarstvo nadležno za poslove turizma nadležno je i za izdavanje rješenja o odobrenju za rad skijaških terena. Za sve ostale vrste ugostiteljskih objekata po osnovu člana 91 tačka 4 Zakona o turizmu, organi lokalne uprave nadležni su za izdavanje rješenja o odobrenjima za rad.

Odobrenja za rad se izdaju prema prethodno utvrđenoj ispunjenosti minimalno-tehničkih uslova u pogledu opreme i prostora u skladu sa Zakonom o turizmu i podzakonskim aktima donijetim na osnovu Zakona.

Kao nadležnom organu za rješavanje u prvostepenom upravnom postupku, ovom Ministarstvu, Sektor za turistički razvoj, u 2012. godini podnijeto je 511 zahtjeva. Odlučeno je po svim podnijetim zahtjevima, i to 493 u propisanom roku i 18 riješenih zahtjeva po isteku toka.

Donijeto je:

- Rješenja o licenci - odobrenju za rad turističkih agencija - 195
- Rješenja o odobrenju za rad ugostiteljskih objekata – 190
- Rješenja o kategorizaciji ugostiteljskih objekata – 52 (50 rješenja o kategorizaciji ugostiteljskih objekata: hotela, malih hotela i sl. i 2 rješenja o kategorizaciji restorana-nacionalnih restorana)
- Rješenja o prestanku rada turističkih agencija i ugostiteljskih objekata – 32 rješenja o prestanku rada turističkih agencija i 4 rješenja o prestanku rada ugostiteljskih objekata
- Zaključaka o obustavljanju postupka - 4
- Zaključaka o odbacivanju zahtjeva kao neurednih - 3
- Rješenja kojima se predmetni zahtjevi odbijaju - 9
- Rješenja o odobrenju za rad skijališta - 4
- Ustupljeni zahtjevi drugom organu kao nadležnom za postupanje – 1
- Rješenja po osnovu zahtjeva za slobodan pristup informacijama - 10

Utvrđivanje minimalno - tehničkih uslova vrši Komisija ministarstva, obrazovana rješenjem ministra koja je u obavezi da zapisnički konstatuje da li ugostiteljski objekat ispunjava minimalno - tehničke uslove propisanih Pravilnicima za obavljanje turističke ili ugostiteljske djelatnosti.

Posebna Komisija ministarstva, takođe obrazovana rješenjem ministra, vrši neposredan pregled ugostiteljskih objekata koji se kategorišu i zapisnički konstatuje, shodno Obrascima iz Pravilnika koja se kategorija dodjeljuje odnosnom ugostiteljskom objektu. U toku 2012. godine Odsjek za standarde u oblasti turizma i ugostiteljstva donio je 52 rješenja o određivanju kategorije za ugostiteljske objekte vrste – hoteli, mali hoteli, apart hoteli, garni hoteli, turistička naselja, pansioni, moteli, gostionice i nacionalni restorani. Od 52 kategorisanih ugostiteljskih objekata, 20 je novih (hotela, pansiona i gostionica) sa ukupno 1.207 ležaja i 30 rekategorisanih ugostiteljskih objekata sa 5.829 ležaja.

U 2012. godini podnijeta je jedna tužba Upravnom sudu Crne Gore radi poništenja rješenja ovog ministarstva kao prvostepenog organa i to protiv rješenja o kategorizaciji ugostiteljskog objekta – hotel i ista je odlukom Suda odbijena kao neosnovana.

Kao organ nadležan za postupanje u drugostepenom upravnom postupku Sektoru za turistički razvoj – Odsjeku za upravni postupak u toku 2012. godine dostavljeno je 29 žalbi na rješenja

opštinskih organa i Uprave za inspekcijske poslove. Odlučeno je po osnovu svih dostavljenih žalbi u propisanom roku s tim što je po osnovu jedne žalbe neposredno izjavljene ovom organu, predmet shodno članu 55 ZUP-a dostavljen opštinskom organu jer se nije moglo utvrditi na šta se žalba odnosi niti pak koji je organ nadležan za postupanje po istoj.

Odluke u drugostepenom upravnom postupku:

- 2 žalbe su odbačene
- 6 žalbi je odbijeno
- 19 žalbi je usvojeno i prvostepena rješenja poništena i vraćena na ponovni postupak i odlučivanje
- po osnovu 1 žalbe obustavljen je postupka (odustanak od žalbe)
- 1 žalba je ustupljena nadležnom organu na rješavanje.

Po osnovu 6 rješenja ovog organa kao drugostepenog pokrenut je upravni spor tužbom kod Upravnog suda Crne Gore:

- 1 tužba je usvojena od strane Upravnog suda Crne Gore, na osnovu koje je ovaj organ donio rješenja i isto sa spisima predmeta dostavio prvostepenom organu na dalje postupanje.
- 1 tužba je odbijena od strane Upravnog suda
- 4 predmeta su još uvijek u postupku kod Upravnog suda Crne Gore.

U odnosu na neriješene upravne predmete i prekoračenje propisanih rokova za rješavanje upravnih predmeta, svi prvostepeni upravni predmeti u toku 2012. godine riješeni su u rokovima propisanim ZUP-om.

6. Drugi poslovi državne uprave utvrđeni zakonom i drugim propisima

U nadležnosti Sektora za turistički razvoj je i davanje mišljenja na prostorno plansku dokumentaciju i studije lokacije sa aspekta planiranja sadržaja sa namjenom razvoja turizma, kao i izgradnje turističkih objekata i infrastrukture koja će za cilj imati unapređenje turističke ponude. Ovaj sektor je u 2012. dao ukupno 46 mišljenja na prostorno plansku dokumentaciju i lokalne i državne studije lokacije. Odgovoreno je na sve zahtjeve iz 2012. godine u predviđenim rokovima.

Prvi put nakon 2009 godine, tokom 2012. godine u saradnji sa 4 fakulteta za turizam: Fakultetom za turizam i hotelijerstvo, Kotor, Fakultetom za turizam, Bar, Fakultetom za Biznis i turizam, Budva i Fakultetom za mediteranske poslovne studije, Tivat organizovana je obuka za turističke vodiče. Njih 163 je bilo prijavljeno, a uspješno je završilo obuku 139 vodiča.

7. Kapaciteti i resursi – organizacioni aspekt

Sektor za turistički razvoj čine tri odsjeka, i to: Odsjek za standarde u oblasti turizma i ugostiteljstva, Odsjek za turistički razvoj i investicione projekte, Odsjek za upravni postupak. Broj radnih mjesta predviđenih sistematizacijom u okviru Sektora je 10. Prilikom preuzimanja u julu 2012. godine u sektoru je u radnom odnosu bilo 7 službenika i namještenika, od kojih 5 u radnom odnosu na neodređeno vrijeme, 1 na određeno vrijeme na dvije godine i 1 po ugovoru o djelu. Od ukupno 7 službenika tri se od juna mjeseca 2012 godine nalaze na plaćenom odstustvu (porodiljsko bolovanje). U periodu avgust-decembar 2012. godine popunjena su još dva radna mjesta na neodređeno vrijeme i dva po ugovoru o djelu.

4. SEKTOR ZA TURISTIČKI STRATEGIJU, POLITIKU I POSEBNE OBLIKE TURIZMA

Sektor za turističku strategiju, politiku i posebne oblike turizma vrši poslove koji se odnose na: koordiniranje poslova u vezi donošenja i sprovođenja Strategije razvoja turizma; sistemske mjere i mjere tekuće ekonomske politike iz oblasti turizma i ugostiteljstva; razvoj selektivnih oblika turizma i ugostiteljstva; koordinaciju donošenja i implementaciju strateških planova iz oblasti razvoja ljudskih resursa u turizmu; pripremu programa jačanja kapaciteta ljudskih resursa u sektoru turizma i obrazovanja kadrova u turizmu; učestvovanje u pripremi nacionalnih strateških dokumenata u dijelu koji se odnosi na turizam; razvoj različitih oblika podrške malom i srednjem preduzetništvu; povezivanje sektora turizma i poljoprivrede; predlaganje mjera koje se odnose na podsticanje investicione aktivnosti preduzetnika u oblasti turizma; saradnju sa nadležnim organima na lokalnom i državnom nivou; utvrđivanje strateških i dugoročnih planova, projekata i programa u oblasti turizma i ugostiteljstva; pripremu godišnjih akcionih planova; praćenje rada i saradnju sa udruženjima u turističkom sektoru; saradnju sa NTO CG iz djelokruga nadležnosti Sektora; praćenje aktivnosti na stvaranju preduslova za razvoj turizma; učešće u pripremi tenderske dokumentacije za javne nabavke iz nadležnosti poslova Sektora; učestvuje u izradi nacarta i predloga zakona i drugih podzakonskih akata iz svoje nadležnosti, daje mišljenja na predloge zakona i drugih podzakonskih akata; pripremu i dostavljanje podataka za vođenje i ažuriranje sajta; promovisanje djelatnosti Sektora; praćenje najbolje međunarodne prakse u oblasti sektora i u skladu sa tim predlaganje mjera; učešće u međunarodnoj i regionalnoj saradnji iz oblasti turizma u komunikaciji i koordinaciji sa sektorom za međunarodnu saradnju i evropske integracije; stručne i administrativno tehničke poslove za potrebe Koordinacionog tima za pripremu i praćenje turističkih sezona i dr.

1. Vođenje politike razvoja

1.1. Realizacija projekta „Zimske turističke ponude”

Tender je završen i potpisan je ugovor sa najpovoljnijim ponuđačem za izradu Projekta. U toku su aktivnosti na izradi projekta “Realizacija staza za hodanje na krpljama”. Plan je da projekat bude realizovan tokom perioda mart – april 2013. godine.

1.2. Unapređenje ljudskih resursa u sektoru turizma

U saradnji sa GIZ-om i norveškim Ministarstvom inostranih poslova realizovane su obuke u Plužinama, Kolašinu i Podgorici. Obuke su bile namijenjene preduzetnicima koji su se kroz obuke upoznali sa značajem razumijevanja potreba turista i potrebom za prilagodjavanjem ponude sa turističkom tražnjom. Takođe, teme treninga su bile maketing i prodaja i kreativnost i inovacije.

1.3. Održavanje i uređenje staza iz Nacionalne mreže staza (Projekat: „Planinarenje i biciklizam”)

U skladu sa Zakonom o planinskim stazama potpisani su ugovori sa Planinarskim savezom Crne Gore i Biciklističkim savezom Crne Gore. Aktivnosti su realizovane u skladu sa planom.

1.4. Postavljanje signalizacije na biciklističkim rutama (Projekat: „Planinarenje i biciklizam”)

Postavljena je turistička signalizacija na dvije staze za planinski biciklizam TT1 i TT2, na dužini od 800 km, a u saradnji sa donatorskim organizacijama i NVO postavljena je signalizacija na oko 350 km.

1.5. Projekat „Planinarenje i biciklizam“

Sklonište na Žabljaku je završeno. Vlada je usvojila predlog za lokaciju na teritoriji opštine Plav. Izgradnja skloništa za planinare i bicikliste u opštini Plav – kod Hridskog jezera planira se tokom 2013. godine.

1.6. Realizacija projekta „Panoramski putevi“

Projekat je urađen. Tokom 2013. godine planira se izrada panoramskih mapa, potpisivanje memorandum sa opštinama o održavanju i uređenju panoramskih puteva i izgradnja odmorišta na odabranim mjestima panoramskih puteva.

2. Normativna djelatnost

- Pravilnik o uslovima, načinu i postupku klasifikacije planinskih staza prema namjeni-objavljen u "Službenom listu CG", broj 31/12;
- Pravilnik o uslovima, načinu i postupku kategorizacije planinskih staza prema zahtjevnosti – objavljen u "Službenom listu CG", broj 31/12;
- Pravilnik o seoskom domaćinstvu. U cilju povezivanje sektora turizma sa poljoprivredom i stvaranja zakonskih pretpostavki za razvijanje ovog vida turizma, urađen je nacrt Pravilnika. U skladu sa dostavljenim komentarima eksperta GIZ-a radna grupa vrši određene izmjene na dokumentu. Donošenje ovog Pravilnika planirano je za II kvartal 2013. Godine.

Tokom 2012. godine izvršene su izmjene i dopune Pravilnika kojim su definisani uslovi i standardi za kategorizaciju ugostiteljskih objekata, u dijelu uslova za kategorizaciju turističkih naselja.

3. Izvršavanje zakona i drugih propisa

Sektor za turističku strategiju, politiku i posebne oblike turizma u 2012. godini donio je tri rješenja po zahtjevima NVO MANS za slobodni pristup informacijama. Na sve zahtjeve je blagovremeno odgovoren (za dva zahtjeva nijesu se mogla pružiti informacija jer je Ministarstvo nije posjedovalo, dok je po jednom zahtjevu odobren uvid u dokumentaciju).

Sektor vrši nadzor nad NTO CG koja se, shodno važećem Zakonu o državnoj upravi i važećoj Uredbi o organizaciji i načinu rada državne uprave, ne smatra organom državne uprave, pa u tom smislu u svojoj direktnoj nadležnosti nema rješavanja upravnih predmeta već je nadležnost i djelatnost NTO CG određena Zakonom o turističkim organizacijama i Statutom NTO CG. Tokom 2012. godine, NTO CG je imala dva postupka po zahtjevu za slobodan pristup informacijama na koja je blagovremeno odgovorila u skladu sa Zakonom o slobodnom pristupu informacijama.

4. Vršenje upravnog nadzora

4.1. Nacionalna turistička organizacija Crne Gore

I Istraživanje tržišta

1. Stavovi i potrošnja turista u Centralnom i Sjevernom regionu Crne Gore

Nacionalna turistička organizacija Crne Gore je u saradnji sa GIZ-om (Njemačka međunarodna saradnja) i u 2012. godini sprovela istraživanje o stavovima i potrošnji turista u Crnoj Gori. Imajući u vidu da je većina lokalnih turističkih organizacija sa Primorja organizovala sopstvena istraživanja ovog tipa ovom sondažom su obuhvaćeni Sjeverni i Centralni region Crne Gore.

Unapređenje proizvoda

1. Panoramski putevi

Nacionalna turistička organizacija Crne Gore u saradnji sa Ministarstvom održivog razvoja i turizma, Ministarstvom kulture i lokalnim turističkim organizacijama je i u 2012. godini radila na projektu panoramskih puteva u Crnoj Gori.

Promotivne kampanje

1. Promotivna kampanja na globalnim elektronskim medijima

Ministarstvo održivog razvoja i turizma i NTO CG i 2012. godine su nastavili kampanju „Experience Wild Beauty“ na vodećim TV mrežama CNN i BBC.

2. Promotivna kampanja u regionu

U 2012. godini na tržištu Regiona sprovedena je intenzivna promotivna kampanja pod sloganom „Crna Gora - ime moga leta“. Sprovedena je u Srbiji, Makedoniji, Sloveniji u štampanim i elektronskim medijima, outdoor, online i ostalim vidovima komuniciranja.

3. Promotivne kampanje u zemlji Bijeg na snijeg“

Tokom 2012. godine, u januaru i februaru, nastavljena je kampanja „Bijeg na snijeg“, koja je obuhvatila niz manifestacija u zimskim centrima u cilju afirmacije zimske turističke ponude, popularizacije ski sportova i porodičnog odmora na snijegu uz tzv. soft sportske aktivnosti (snow shoeing, tur skiing, nordijsko skijanje), kao i organizaciju prateće animacije i zabavog dijela programa. „Bijeg na snijeg“, se održavao na skijalištima ski centara Vučje-Nikšić, Savin Kuk-Žabljak i Kolašin 1450.

Sajamski nastupi

1. Sajmovi, berze turizma i regionalni promo nastupi

NTO CG je u 2012. godini učestvovala na sajmovima i berzama turizma:

rb.	Naziv sajma	Država i grad	Datum održavanja
1.	EMITT	Turska, Istanbul	09 - 12. februar
2.	FIETS EN WANDELBEURS	Holandija, Amsterdam	10 - 12. februar
3.	IFT Beograd	Srbija, Beograd	23 - 26. februar
4.	ITB	Njemačka, Berlin	07 - 11. mart
5.	MITT	Rusija, Moskva	21 - 24. mart
6.	UITT-Ukrajina	Ukrajina, Kijev	28 - 30. mart
7.	COTTM – alternativno	Kina, Peking	18 - 20. april
8.	METUBES	Crna Gora, Budva	19 - 21. april
9.	Youth fair	Srbija, Novi Sad	09 - 12. jul
10.	TOP RESA	Francuska, Pariz	18 - 21. septembar

11.	ATW Summit	Švajcarska, Lucern	08 - 11. oktobar
12.	WTM	Velika Britanija , London	05 - 08. novembar
13.	Travel Turkey Izmir	Turska, Izmir	06 - 09. Decembar
14.	Expozim Beograd	Srbija, Beograd	06 - 09. Decembar
	Mice sajmovi		
15.	CONVENTA	Slovenija, Ljubljana	18 - 19. Januar

Pored nastupa na navedenim sajmovima koje organizuje kao nosilac, NTO CG je bila učesnik i na sajmovima i berzama turizma čiji su organizatori lokalne turističke organizacije. To su sljedeći sajmovi i berze:

- ITF Slovakia Tour u Bratislavi, Slovačka (januar)
- Holiday World u Pragu, Češka (februar);
- Utazas u Budimpešti, Madjarska (mart);
- LATO u Varšavi, Poljska (april).

Roadshow, prezentacije i workshop-ovi

1. Roadshow u Regionu

Imajući u vidu da se turisti sa tržišta Regiona kasno odlučuju za destinaciju u kojoj će provesti svoj odmor, NTO CG je u saradnji sa Ministarstvom održivog razvoja i turizma, predstavništvima u Srbiji, Bosni i Hercegovini i Sloveniji, kao i lokalnim turističkim organizacijama u periodu od sredine maja do početka juna realizovala intenzivnu promociju turističke ponude Crne Gore za sezonu 2012. pod sloganom „Crna Gora – ime moga ljeta“. Koncept prošlogodišnje »roadshow« kampanje obuhvatio je promociju na trgovima i u tržnim centrima, kao i radne susrete sa medijima u cilju upoznavanja tržišta sa novitetima u turističkoj ponudi naše zemlje. Cilj je bio održavanje imidža Crne Gore kao omiljene destinacije, a takođe i animiranje onog dijela stanovništva koje se usljed ekonomske situacije teže odlučivao da li da otputuje na odmor. U Srbiji prezentacije su se održale u Nišu, Kragujevcu, Čačku, Jagodini, Beogradu, Indiji i Novom Sadu. U BiH prezentacija je održana u Sarajevu a u Albaniji na međunarodnom aerodromu u Tirani.

2. Ostale prezentacije

- Prezentacija u sjedištu Međunarodne organizacije za vino i vinovu lozu

Nacionalna turistička organizacija je 14. juna u okviru prezentacije „Dan Crne Gore“ koja se održavala u sjedištu OIV-a (Međunarodna organizacija za vino i vinovu lozu) u Parizu, predstavila turističku ponudu Crne Gore. Prezentacija je rezultat saradnje Ambasade Crne Gore u Parizu, Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, NTO CG, kompanije AD Plantaže i Nacionalnog udruženja vinogradara i vinara.

- Promocija NTO CG u Briselu na Dan državnosti Crne Gore

U sklopu promotivnih aktivnosti Nacionalne turističke organizacije Crne Gore na tržištu Belgije, na Dan državnosti Crne Gore, "Manneken Pis", jedan od simbola grada Brisela, je svečano obučen u crnogorsku narodnu nošnju. Prilikom otkrivanja statue intonirana je crnogorska himna. Prethodno je u gradskoj skupštini City Hall of Brussels, NTO CG organizovala prijem i koktel za zvanice među kojima su bili prisutni brojni ambasadori i šefovi misija, direktor Evropske komisije za putovanja, mediji i brojne zvanice.

- Predstavništva NTO CG u Sarajevu i Beogradu promovisala zimsku turističku ponudu na novogodišnjim bazarima

U okviru promotivnih aktivnosti Nacionalne turističke organizacije i njenih regionalnih predstavništava u Sarajevu i Beogradu, u prvim danima decembra mjeseca, predstavljena turistička ponuda Crne Gore na tradicionalnom diplomatskom "Zimskom bazaru" u Međunarodnoj francuskoj osnovnoj školi u Sarajevu, kao i na "Novogodišnjem bazaru" na Sajmu u Beogradu čiji su prihodi od ulaznica i prodaje autentičnih proizvoda svake od zemalja učesnica namijenjeni u dobrotvorne svrhe.

- U Ljubljani održana promocija zimske ponude Crne Gore, novogodišnjih manifestacija Budvi i promocija serije "Budva na pjenu od mora".

Promocija održana 4. decembra 2012. godine u ljubljanskom restoranu « As » u prisustvu brojnih turističkih poslenika, direktora najvećih turopredatora u Sloveniji, medijskih partnera, predstavnika javnog, kulturnog i sportskog života, ne samo Slovenije, već i sjeverne Italije i Hrvatske.

Događaji i taktičke akcije u zemlji

"After beach parties 2012" (16. jul -14. avgust)

Festival "After beach parties 2012" održan je od 16. jula do 14. avgusta na dvanaest lokacija duž Crnogorskog primorja. Nacionalna turistička organizacija je bila pokrovitelj a Montenegro Event agencija organizator ovog festivala koji je obuhvatio nastupe domaćih i inostranih DJ izvođača. After beach parties je uglavnom privukao mlađu populaciju, poklonike raznih žanrova elektronske muzike, dobre zabave i druženja na primorju.

Air Berlin u Crnoj Gori

Njemačka avio kompanija Air Berlin je i u 2012. godini saobraćala ka Crnoj Gori, a zbog velikog interesovanja putnika, odlučila je da uvede dodatne letove koji su trajali do 10. oktobra, umjesto do 12. septembra, kako je prvobitno bilo planirano.

Godišnji kongres Njemačkog turističkog udruženja

Crna Gora je u periodu 15-17. novembar 2012. godine bila domaćin najznačajnijeg i ujedno najvećeg okupljanja njemačke turističke privrede - godišnjeg kongresa Njemačkog turističkog udruženja (DRV - Deutscher ReiseVerband). Održavanje kongresa je rezultat saradnje Ministarstva održivog razvoja i turizma, Nacionalne turističke organizacije Crne Gore i crnogorske turističke privrede, a održao se pod pokroviteljstvom premijera Igora Lukšića. Kongres u Budvi je bio jedan od većih skupova DRV-a, sa oko 700 predstavnika agencija, tuopredatora, avio kompanija, osiguravajućih društava i ostalih subjekata. Analize pokazuju da se oko 80% ukupnog turističkog prometa sa njemačkog tržišta realizuje preko članica ovog udruženja, a samo emitivno turističko tržište Njemačke predstavlja jedno od svjetski najznačajnijih, sa više od 60 miliona putovanja na godišnjem nivou.

WBA 2012 – Godišnja nagrada u turizmu Crne Gore

Dodjela godišnjih nagrada za doprinos kvalitetu, afirmaciji i promociji turističke ponude Crne Gore "Wild Beauty Award 2012" održana je 26. decembra 2012. godine u hotelu "Palas" u Petrovcu. Ujedno je organizovana i proslava "Turističke Nove godine" u saradnji sa Crnogorskim turističkim udruženjem. Dobitnicima nagrada u brojnim kategorijama (novi hoteli, mali hoteli, etno selo, turopredator, turistička agencija, hotelsko turističko preduzeće, plaža, manifestacija, projekat-kampanja, event, turističko mjesto-lokalitet, web sajt, specifična atrakcija, medij, investicioni projekat u turizmu i td.) su uručene skulpture ili plakete „Lovćen“.

Studijske grupe novinara i turoperatora i konferencije

1. Studijska putovanja novinara u 2012. godini:

Mediji	Period	Tržište
Produkcijnska kuća Orion Strategics ltd za prestižni američki skijaški časopis „Powder“	07-20.02.	SAD
„Tour Hebdo“	01-07.04.	Francuska
„Kanal 12”	01-04.03 i 19-29.04.2012.	Japan
"France 3",	24. 04.–28.04.2012.	Francuska
„TRT Avaz“	11. 04.–19.04.2012.	Turska
„Alpin magazin“	25.05–28.05.2012.	Njemačka
Studijska grupa Thomas Cook: “Frankfurter Allgemeine Zeitung”, “BILD am SONNTAG”, “Augsburger Allgemeine”, “Raufeld Media”, “ReisenExklusiv”, “Der Tagesspiegel”, “Brigitte”, “Leipziger Volkszeitung”	16. 05.–21.05.2012.	Njemačka
Studijska grupa iz BiH: TV „Hayat“, TV „Vogošća“, „BHTV“, TV „PINK BH“, „BHRADIO 1“, „Gracija“, „Rejting“, „Oslobođenje“, Depo.ba.	24. 05.–27.05.2012.	Bosna i Hercegovina
RTS - SAT emisija	7.06.2012.	Srbija
Studijska grupa iz Srbije: „Tanjug”, agencija “Beta”, “Večernje novosti”, i “Blic”	14. 06.–17.06.2012.	Srbija
DRV studijska grupa: „Travel One“, „Touristik Aktuell“, „Travel Tribune“, „Frankfurter Allgemeine Sonntagszeitung“, „Redaktionsbüro Schwartz“	08.07.–13.07.2012.	Velika Britanija
„Travel Channel“	31.07.-01.08.2012.	V. Britanija
"Abenteuer und Reisen"	15.08.-22.08.2012.	Njemačka
Studijska grupa Royal fishing club: „Blinker“, „FliegenFischen“, “ESOX“, „Angel Markt“, „JAHR Top Special Verlag“	31.08.-05.09.2012.	Njemačka, Austrija
“Virtuoso life”	31.08.-06.09. 2012.	SAD

2. Saradnja sa turoperatorima

Workshopovi – poslovne radionice - Workshopovi se organizuju u Crnoj Gori ili u zemlji turoperatora i obuhvataju organizaciju poslovnih sastanaka izmedju crnogorskih partnera i partnera sa emitivnih tržišta. Cilj im je dalja diversifikacija turističke ponude koja je trenutno na tržištu.

- Organizatori događaja, kongresa i konferencija sa tržišta Holandije, Austrije i Rusije u oblasti MICE turizma obišli su kongresne kapacitete hotela “Avala Resort and Villas“, „Queen of Montenegro“, „Maestral“, „Splendid Conference & Spa Resort“, i objekte izvan hotela u kojima je moguće organizovati prijeme i gala večere kao što su: vinski podrum Šipčanik, Citadela Budva, lokacije na Cetinju itd. Studijska posjeta je organizovana u saradnji sa Montenegro Airlines-om i hotelom Maestral (21. i 22. januar).

- Poslovni, B2B susreti članova Asocijacije turističkih agencija Turske – TURSAB su se održali u hotelu »Splendid Conference&Spa« (31. januar- do 2. februar), gdje su se sastali sa članovima Crnogorskog turističkog udruženja. Uz NTO i CTU, ambasada Turske u Crnoj

Gori i Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija su uzeli učešće u radnim susretima sa ovom grupom.

3. Konferencije

Između ostalih redovnih konferencija organizovane su i :

1. Konferencija za medije povodom zimske kampanje „Bijeg na snijeg“ - januar 2012
2. UNWTO konferencija u Beogradu- februar 2012
3. Konferencija za medije povodom festivala „After beach parties 2012“ – jul 2012
4. Konferencija za medije u Budvi povodom analize kvalitativnih rezultata sezone 2012 – kraj avgusta 2012

Informisanje turista

1. Online informisanje turista i MCC

1.1. Lansiranje novog portala

Prateći trendove razvoja informaciono-komunikacionih tehnologija NTOCG se odlučila na izradu novog savremenog portala sa svim naprednim funkcijama i sadržajima. Portal je u osnovnoj veziji startovao 6. marta 2012. godine i od tada se sistem konstantno nadograđuje i pospješuju njegove funkcionalnosti.

1.2. Edukativni događaji

U saradnji sa Googlom tokom maja i juna 2012. godine su organizovani seminari i webinar.

1.3. Web prezentacije/profilu Crne Gore na društvenim mrežama i ostalim sajtovima se svakodnevno ažuriraju. (www.visiteurope.com (website-u ETC - Evropske komisije za putovanja), www.balkansgeotourism.travel, www.tripadvisor.com, www.facebook.com, www.twitter.com, www.flicker.com, www.plus.google.com, www.linkedin.com, www.wayn.com, www.myspace.com, www.youtube.com, www.belocal.de itd).

1.4. Crna Gora na geoturističkoj mapi zapadnog Balkana

Stranica predstavlja zajednički napor zemalja u regionu da se Balkan promovise kao jedinstvena destinacija. Geoturistička mapa-vodič zapadnog Balkana je interaktivna platforma koja sadrži informacije o destinacijama, a posebno se ističu autentične, prirodne, kulturne i istorijske atrakcije.

1.5. Podrška korisnicima i kontinuiran rad Montenegro Customer Care centra

MCC - Jedinstven servis u svrhu turizma i dalje kontinuirano obezbjeđuje (24h -sedam dana u nedjelji, 365 dana u godini) informacije koje su od značaja za ugodan boravak u našoj zemlji. Kao i do sada, pozivom na broj 1300 je moguće ostaviti: sugestije, pritužbe i pohvale. Svaka primljena žalba, pohvala se evidentira pri čemu automatski slijedi faza procesuiranja. Kontaktira se inspekcija ili ustanova koja je nadležna za određenu žalbu i turista, ukoliko želi povratnu informaciju informiše se u toku istog ili narednog dana, tako što ponovo kontaktira centralu Call Centra i dežurni operater mu daje povratnu informaciju o ishodu intervencije (ukoliko je ista prosljeđena od strane nadležne inspekcije).

2. Offline informisanje turista

Brošure i promotivni materijal

Štampani materijal - brošure, katalozi, mape, letci: Welcome, Yachting brošura Hiking & Biking brošura i mape; Montenegro-The Next Place to Meet – redizajn; Multicultural Heritage of Montenegro; Turističke mape; Mape plaža; Info letak, flayer i dr.

Ostali reklamni materijal: Poster i kese „Montenegro“; Back drop i roll up-ovi na različitim jezicima.

Video, audio i CD materijal: Promo film „Welcome“; Promotivni tv spot “Breathtaking Montenegro”; Promotivni spot za kampanju na tržištu okruženja „Zove more - Crna Gora”; Ostali spotovi namjenski, za zimsku sezonu „Zima kod kuće”; DVD Slide Show; Foto CD sa motivima CG – obogaćivanje arhiva

U 2012. godini je u skladu sa raspoloživim sredstvima od svega navedenog NTO CG realizovala sledeće :

Naziv materijala	Tiraž
1. Hiking mape	
1.1. Crnogorski jezik, reprint	2700
1.2. Engleski jezik, reprint	3600
1.3. Njemački, reprint	2700
2. <u>Turistička mapa</u>	
2.1. Turistička mapa blok	50000
3. <u>Heritage</u>	
3.1. <u>Heritage francuski jezik, reprint</u>	1210
4. <u>Biking mape</u>	
4.1. Crnogorski jezik, reprint	2700
4.2. Engleski jezik, reprint	3600
4.3. Njemački jezik	2700
5. <u>Poster</u>	
5.1. Motiv – Sveti Stefan	300
5.2. Motiv – Boka Kotorska	300
6. <u>Promotivne kese</u>	5000
7. <u>Brošura za mega jahte</u>	
7.1. Engleski jezik	1000
7.2. Hrvatski jezik	500
7.3. Crnogorski jezik	500
8. <u>Vodič za male brodove i jedrilice (IPA)</u>	
8.1. <u>Engleski jezik</u>	2000
8.2. <u>Hrvatski jezik</u>	1000
8.3. <u>Crnogorski jezik</u>	1000
9. <u>Flayeri za domace tržište i Region</u>	
9.1. <u>Crnogorski („Zabava ljeto 2012“)</u>	4000
9.2. <u>Bosanski- 2 motiva</u>	3000
9.3. <u>Srpski - 2 motiva</u>	10000
9.4. <u>Albanski – 2 motiva</u>	4000
10. <u>Roll Up-ovi</u>	6
11. <u>Back drop</u>	1

2. Turistički vodiči stranih izdavačkih kuća o Crnoj Gori

The Bradt Travel Guide - u februaru je objavljeno 4. izdanje „The Bradt Travel Guide“, renomiranog izdavača turističkih vodiča za englesko govorno područje na preko 300 stranica. *Turistički vodič „Montenegro“ na holandskom jeziku* - u julu je izašao prvi turistički vodič o Crnoj Gori na holandskom jeziku, pod nazivom “Crna Gora” na 280 stranica. Objavljen je od strane holandske izdavačke kuće „Boekscout“.

MCB – Crnogorski kongresni biro

Tokom 2012. godine Montenegro Convention Bureau realizovao je niz aktivnosti u cilju daljeg razvoja i promocije MICE ponude Crne Gore. Sve aktivnosti su realizovane u saradnji sa članovima biroa.

Turistička predstavništva NTO CG u inostranstvu

Nacionalna turistička organizacija ima 4 turistička predstavništva u inostranstvu, i to u Beogradu, Frankfurtu, Sarajevu i Ljubljani.

Institucionalna saradnja u zemlji i inostranstvu – članstva u međunarodnim organizacijama i udruženjima i javno privatna partnerstva

Saradnja sa međunarodnim institucijama iz oblasti turizma

NTO CG aktivno učestvuje u institucionalnoj saradnji međunarodnih institucija i to: Evropskom Komisijom za turizam i putovanja, UNWTO, WTTC, Nacionalnim turističkim organizacijama drugih zemalja i ostalim institucijama i međunarodnim udruženjima iz oblasti turizma: SITE (Society of Incentive and Travel Executives); ICCA (International Congress and Convention Association), RDA i dr. , Leave No Trace – članstvo; ATTA i dr.

EU/IPA projekti i ostali međunarodni i projekti regionalne saradnje

NTOCG je učestvovala i učestvuje u sljedećim projektima finansiranim iz EU fondova:

- Nautour - Nacionalna turistička organizacija Crne Gore je u 2012.g., drugu godinu za redom, implementirala i okončala aktivnosti kao partner u projektu prekogranične saradnje Crna Gora – Hrvatska "Zajednička promocija i sigurnost nautičkog turizma u Dubrovačko-neretvanskoj županiji i na Crnogorskom primorju - Nautour".
- TourGrate2 - Nacionalna turistička organizacija Crne Gore i turistička organizacija Bara su partneri u Jadranskom IPA projektu "Zajednička akcija za promociju održivog turističkog razvoja - TUR.GRATE 2" koji se realizuje u periodu od 2011. do 2014. godine. Pored partnera iz Crne Gore u ovom projektu učestvuju i partneri iz Italije, Grčke i Albanije.

Ostali projekti - Pored IPA projekata Nacionalna turistička organizacija Crne Gore aktivno učestvuje u regionalnim inicijativama, kao što su: Jadransko jonska inicijativa; USAID inicijativa za regionalnu konkurentnost (RCI - Regional Competitiveness Initiative); Centralnoevropski sporazum o slobodnoj trgovini (CEFTA - Central European Free Trade Agreement); Moderan i liberalan sporazum o slobodnoj trgovini koji podstiče dalji rast razmjene i konkurentnosti u regionu; Otvoreni regionalni fondovi GIZ – ORF (Open regional funds); UNESCO Regionalna kancelarija za nauku i kulturu.

JICA (Japan International Cooperation Agency)

JICA (Japan International Cooperation Agency) je u periodu od 15.09. do 25.10. u Japanu, organizovala obuku predstavnika NTOCG i Ministarstva održivog razvoja i turizma i upoznavanje turističkih poslenika Crne Gore sa japanskim tržištem.

5. Saradnja sa domaćim institucijama i rad upravljačkih tijela NTO CG

NTO CG je u stalnoj komunikaciji sa Ministarstvom održivog razvoja i turizma, ostalim Vladinim i državnim institucijama, diplomatskim konzularnim predstavništvima CG, lokalnim samoupravama, NVO sektorom, medijima, PR i Marketing agencijama, inostranim predstavništvima, crnogorskom dijasporom, organizacijama u CG i dr.

Takođe, u 2012.g. NTO CG je 11. oktobra održala zajednički godišnji sastanak sa lokalnim i regionalnim turističkim organizacijama u Crnoj Gori koji inače ima za cilj analizu rezultata sezone, sagledavanje i usaglašavanje predstojećih zajedničkih i pojedinačnih aktivnosti kao i realizaciju definisanih aktivnosti a time i unapređenje turističke ponude.

Kao i nekoliko prethodnih i tokom 2012.g. u kancelarijama sjedišta NTO CG radno je bio angažovan strani ekspert od strane CIM-a (Centar za internacionalnu migraciju i razvoj iz Njemačke) kao podrška CIM-a NTO-u Crne Gore.

5. Obezbjeđivanje vršenja poslova od javnog interesa

Nacionalna turistička organizacija Crne Gore je tokom 2012. godine realizovala svoje aktivnosti u skladu sa usvojenim Programom promotivnih aktivnosti i u okolnostima sprovedenih mjera štednje koje je donijela Vlada Crne Gore. Shodno tome u maksimalno mogućoj mjeri redukovan je reprint promotivnog materijala i nastupi na sajmovima. U okviru svojih aktivnosti NTOCG, u saradnji sa GIZ-om, uradila je istraživanje tržišta – stavovi i potrošnja turista u Sjevernom i Centralnom regionu u cilju daljeg unapredjenja turističkog proizvoda. Takođe, realizovane su kampanje na globalnim mrežama i za tržište Regiona (Srbija, Slovenija, Makedonija), kampanje koje imaju za cilj popularizaciju zimske sezone, odnosno ljetnje sezone.

U 2012. godini NTO CG nastupila je na sajmovima i berzama u Turskoj, Holandiji, Srbiji, Njemačkoj, Rusiji, Ukrajini, Francuskoj, Švajcarskoj, Velikoj Britaniji, Sloveniji, a u saradnji sa lokalnim turističkim organizacijama i u Slovačkoj, Češkoj, Madjarskoj i Poljskoj.

6. Drugi poslovi državne uprave utvrđeni zakonom i drugim propisima

- Informacija o rezultatima zimske turističke sezone 2011/2012. god. i Informacija o realizaciji Akcionog plana za pripremu ljetnje turističke sezone - Materijal je razmatran na sjednici VCG od 31. maja 2012. godine. Kroz materijal je dat osvrt na rezultate zimske turističke sezone (kvantitativne i kvalitativne) i uradjena analiza realizacije aktivnosti koje su predviđene Akcionim planom za pripremu ljetnje sezone.

- Informacija o kvalitativnim i kvantitativnim efektima ljetnje turističke sezone- Materijal je razmatran na sjednici VCG od 04. oktobra 2012. godine. U informaciji su prezentirani rezultati ljetnje turističke sezone i pregled aktivnosti koje su pojedini subjekti preduzeli u cilju pripreme sezone.

- Akcioni plan za pripremu turističkih sezona (ljetnja 2013.) - Definisani su novi rokovi za upućivanje dokumenta na KEPIF (I kvartal 2013.) pod nazivom Akcioni plan za pripremu turističkih sezona – Agenda reformi u oblasti turizma.

- Realizacija projekta „Neka bude čisto“ U cilju adekvatne pripreme za ljetnju turističku sezonu 2012. godine Ministarstvo održivog razvoja i turizma i Zavod za zapošljavanje CG su realizovali projekat "Neka bude čisto". Projekat je podrazumijevao uklanjanje otpada, čišćenje, košenje i održavanje pojasa uz magistralne i regionalne puteve u dužini preko 1.300 km. Sredinom maja angažovano je 82 nezaposlena lica sa otežanim faktorima zapošljavanja u svim gradovima u Crnoj Gori, koji su bili zaposleni u javnim komunalnim preduzećima. Akcija je trajala do sredine septembra 2012. godine.

- Unapređenja imidža i promocija ponude- Realizovano. U cilju promocije turističke sezone 2012., NTO CG je, u skladu sa raspoloživim budžetom, sprovedla intenzivne promotivne aktivnosti, počev od sajamskih nastupa na bitnijim emitivnim tržištima, pa do

kampanje na tržištima susjednih zemalja, zatim kroz organizaciju studijskih putovanja za bitnije medije i organizaciju posebnih akcija i događaja.

Realizovane su promotivne kampanje „Experience Wild Beauty“ na globalnim elektronskim medijima - CNN i BBC i na tržištu Regiona sprovedena je intenzivna promotivna kampanja „Crna Gora - ime moga leta“.

- Priprema ljetnje turističke sezone - Realizovano.

Održavanje turističke signalizacije na putnim pravcima u Crnoj Gori – Aktivnost se realizuje u kontinuitetu- Na magistralnim i regionalnim putnim pravcima postavljeno je 669 znakova (tabli, putokaza) turističke signalizacije čije održavanje se finansira iz Budžeta Ministarstva.

7. Kapaciteti i resursi – organizacioni aspekt

U Sektoru za turističku ponudu, u Odsjeku za strateško upravljanje turističkim razvojem sistematizovana su 2 radna mjesta a popunjeno 1; u Odsjeku za razvoj posebnih oblika turizma sistematizovana su 4 radna mjesta a popunjena 3.

5. SEKTOR ZA TURISTIČKI PROMET I TRŽIŠTE

Sektor za turistički promet i tržište vrši poslove koji se odnose na: praćenje turističkih tokova na domaćem i inostranom tržištu; praćenja rezultata poslovanja turističke privrede, finansijskih efekata i rezultata poslovanja; saradnju sa NVO organizacijama iz oblasti turizma; vođenje evidencija broja turista i smještajnih kapaciteta (statistički podaci); praćenje snabdjevenosti turističkih područja i strukturu turističke potrošnje; projekciju razvoja smještenih kapaciteta; saradnju sa relevantnim međunarodnim organizacijama i institucijama u oblasti statistike; saradnja sa donatorskim institucijama iz oblasti turizma; praćenje sprovođenja aktivnosti i obaveza iz procesa pridruživanja i pristupanja u oblasti turizma; saradnju sa nadležnim organima i institucijama u vezi sa procesom pristupanja EU i praćenje aktivnosti ovih organa u procesu pridruživanja EU iz djelokruga nadležnosti Sektora; saradnju sa nadležnim organima na lokalnom i državnom nivou i strukovnim udruženjima iz oblasti turizma; saradnju sa NTO CG iz djelokruga nadležnosti Sektora; saradnju sa međunarodnim organizacijama u nadležnosti Sektora; pripremu periodičnih i godišnjih izvještaja o realizaciji planova iz djelokruga nadležnosti Sektora; učešće u pripremi tenderske dokumentacije za javne nabavke iz nadležnosti poslova Sektora; učestvuje u izradi nacrti i predloga zakona i drugih podzakonskih akata iz svoje nadležnosti, daje mišljenja na predloge zakona i drugih podzakonskih akata; pripremu i dostavljanje podataka za vođenje i ažuriranje sajta; promovisanje djelatnosti Sektora; praćenje najbolje međunarodne prakse u oblasti sektora i u skladu sa tim predlaganje mjera; učešće u međunarodnoj i regionalnoj saradnji iz oblasti turizma i dr.

1. Vođenje politike razvoja

Sektor za turistički promet i tržište, pored ostalog prati i ostvarenje Ekonomske politike Vlade Crne Gore u oblasti turizma, saradnju sa domaćim i međunarodnim organizacijama za oblast turizma, turističke tokove, međudržavne sporazume u turizmu i dr.

Rezultat svih aktivnosti na turističkom tržištu Crne Gore, manifestovali su se na ostvarenje Ekonomske politike za 2012. godinu za oblast turizma i to: u periodu I-XII 2012. godine

turistički promet u registrovanim objektima za smještaj (osnovni i komplementarni smještaj) prema podacima zvanične statistike ostvaren je: ukupno 1.439.500 turista što je više 4,8% nego u istom periodu 2011. godine, ostvareno 9.151.236 noćenja, što je više 4,29% nego u istom periodu prošle godine. Domaćih turista bilo je 173.337 ili 1,73% više, stranih turista 1.264.163 ili 5,25% više. Domaći turisti ostvarili su 1.008.229 noćenja ili 5,4% više, inostrani turisti ostvarili su 8.143.007 noćenja ili 4,15% više u odnosu na isti period prošle godine. Prosječna dužina boravka turista je 6,36 dana. Ostvareni prihodi su cca 700.000.000 €, što je više za 3,5% u odnosu na 2011. godinu.

U cilju transparentnog iskazivanja poslovnih rezultata hotelijerstva, kao jednog od najvažnijih segmenata turističke ponude, i u 2012. godini izvršeno je Istraživanje o poslovanju crnogorskog hotelijerstva. Rezultati ovog istraživanja omogućavaju praćenje doprinosa nacionalnog hotelijerstva i njihovo upoređivanje s rezultatima hotelijerstva drugih zemalja i od koristi su, kako vlasnicima hotela i njihovim menadžerima, tako i investitorima i drugim zainteresovanim subjektima.

Takođe, nastavljeno je sa implementacijom pilot projekta »Izrade satelitskih računa u turizmu u Crnoj Gori na osnovu metodologije UNWTO«, u saradnji sa Zavodom za statistiku Crne Gore i ostalim partnerima, sa ciljem da se uspostavi metodološka osnova za kompilacije satelitskih računa u turizmu sa nacionalnim računima.

Tokom 2012. godine sa Svjetskom turističkom organizacijom pri Ujedinjenim nacijama, saradivalo se na planu što kvalitetnije primjene zakonodavne regulative, daljeg unapređenja diverzifikovanih vidova turističkog proizvoda, zatim uključivanja u aktivnosti koje se odnose na efikasnije poslovanje turističkih preduzeća, implementiranja standarda i kriterijuma održivosti i elemenata „zelene“ ekonomije u turističku privredu. Kao i u prethodnom periodu, kontinuirano se održavala saradnja i sa sektorom za statistiku Svjetske turističke organizacije pri Ujedinjenim nacijama, u cilju obezbjeđenja podataka koji se odnose na sektor turizma Crne Gore.

2. Normativna djelatnost

Sektor za turistički promet i tržište, učestvovao je na izradi: Pravilnika o vrstama minimalno-tehničkim uslovima i kategorizaciji ugostiteljskih objekata (Sl list CG, br. 63/11, 47/12)- radi potpunije primjene evropskih standarda u svim vrstama ugostiteljskih objekata. Takođe se učestvovalo na izradi propisa- pravilnika čije je objavljivanje u toku: Pravilnik o Centralnom turističkom registru (obaveze njegovog donošenja proizilazi iz ovlašćenja čl. 125 Zakona o turizmu, da bi se u elektronskoj bazi podataka našli svi subjekti koji obavljaju ugostiteljsku i turističku djelatnost), Pravilnik o minimalno-tehničkim uslovima, uslovima za kategoriju i načinu kategorizacije objekata u kojima se pružaju usluge u seoskom domaćinstvu (usklađivanje poslovanja shodno Zakonu o turizmu, kao i praćenje i implementacija savremenih tokova iz okruženja radi kvalitetnijeg pružanja usluga u ovoj oblasti).

Službenici Sektora, članovi su Radne grupe za izradu sledećih pravilnika:

- Pravilnika o obrascu, sadržaju prijave i registru evidencije o početku obavljanja turističke djelatnosti u lukama nautičkog turizma – marinama i
- Pravilnika o vrstama, minimalno tehničkim uslovima, kategoriji, postupku i načinu kategorije luka nautičkog turizma- marina.

3. Izvršavanje zakona i drugih propisa

Sektor je učestvovao u postupku kategorizacije ugostiteljskih objekata za koja Ministarstvo izdaje odobrenja za rad i donosi akt o kategoriji. Pripremljen je odgovor za tumačenje Pravilnika o vrstama- minimalno tehničkim uslovima i kategorizaciji ugostiteljskih objekata, u dijelu na ispunjavanje uslova i usklađivanje poslova za noćni klub kao vrstu ugostiteljskog objekta.

4. Drugi poslovi državne uprave utvrđeni zakonom i drugim propisima

Tokom 2012. godine rađene su analitičke informacije, turistički promet za 2012. godinu i izvještaj o kategorizaciji ugostiteljskih objekata.

Pored svih navedenih aktivnosti, Sektor za turistički promet i tržište imao je i aktivnosti na: učešću u radnim grupama na implementaciji Direktiva EU u crnogorskom zakonodavstvu (Zakon o turizmu, Zakon o zaštiti potrošača, Zakon o obligacionim odnosima, u dijelu turističkih putovanja i turističkih tura, ugovor o vremenski podijeljenom korišćenju (ugovor o time sharing-u), izrada Pravilnika o standardnim informacionim obrascima za ugovore o vremenski podijeljenom korišćenju, dugotrajnom turističkom proizvodu, preprodaji i razmjeni za jednostrani raskid ugovora), kao i tehničkom komitetu Zavoda za standardizaciju (ISME) Crne Gore, na donošenju evropskih i internacionalnih standarda u turizmu i srodnim uslugama.

Potpisivanjem sporazuma pospješuje se uspostavljenje saradnje prevashodno na sledećim poljima: promocije turističke ponude uz intenzivnu saradnju između nacionalnih turističkih organizacija i drugih organizacija direktno i indirektno uključenih u stvaranje turističkog proizvoda; razvoja i jačanja međusobnih veza u oblasti turizma, sa ciljem boljeg međusobnog upoznavanja sa istorijom, kulturom i socijalnom realnošću oba naroda; podsticanja razmjene informacija, iskustava i znanja koja se odnose na turizam i istraživanja u turizmu kao i u njemu komplementarnim oblastima i podsticanja saradnje između javnog i privatnog sektora, kao i saradnje sa međunarodnim organizacijama za turizam u cilju bržeg usklađivanja sa kretanjima na globalnom nivou – tokom 2012. godine, pripremljeni su nacrti sporazuma za saradnju Crne Gore i Kosova i memoranduma između Nacionalne uprave za turizam Narodne Republike Kine i organa nadležnih za turizam Crne Gore u okviru zemalja Centralne i Istočne Evrope o uspostavljanju Saveza za promociju turizma između Kine i zemalja Centralne i Istočne Evrope.

U kontinuitetu se održava saradnja sa Kancelarijom Vlade CG za saradnju sa NVO sektorom i ista se izvještava o aktivnostima sektora turizma na polju saradnje sa nevladinim organizacijama.

5. Kapaciteti i resursi – organizacioni aspekt

U sektoru za turistički promet i tržište, u Odsjeku za praćenje turističkih tokova sistematizovana i popunjena su 2 radna mjesta; u Odsjeku za saradnju za međunarodnim institucijama i NVO sektorom u oblasti turizma sistematizovana su 2 a popunjeno 1 radno mjesto.

6. SEKTOR ZA STAMBENI RAZVOJ

Sektor za razvoj stanovanja vrši poslove koji se odnose na: izradu strategija, programa i projekata iz stambene oblasti i praćenje njihovog ostvarivanja; izradu nacrtu i predloga zakona i drugih propisa iz stambene oblasti; izgradnju sistema stambenih odnosa uključujući i socijalno stanovanje; stambeno zadrugarstvo; privatno-javno partnerstvo u oblasti stanovanja; etažnu svojinu; upravljanje i održavanje stambenog fonda; učestvovanje u pripremi i davanje mišljenja na nacrtu i predloge zakona i drugih propisa koje pripremaju drugi organi; davanje stručnih uputstava, mišljenja i tumačenja; nadzor nad primjenom zakona i drugih propisa iz stambene oblasti; praćenje, analiziranje i ocjenjivanje stanja u stambenoj oblasti i predlaganje mjera; procjenu uskladenosti standarda stanovanja sa standardima EU; prilagođavanje nacionalnog zakonodavstva sa zakonodavstvom EU iz stambene oblasti; praćenje i unaprjeđenje kadrovske potencijala u ovoj oblasti; praćenje najbolje međunarodne prakse u oblasti sektora i u skladu sa tim predlaganje mjera; saradnju sa obrazovnim institucijama i strukovnim udruženjima u pravcu unaprjeđenja rada u ovoj djelatnosti; međunarodnu i regionalnu saradnju za stambenu oblast i EU integracije; ostvarivanje saradnje sa NVO i drugim organizacijama civilnog društva; prikupljanje, obrada i uspostavljanje baze podataka za neformalna naselja i objekte izvršavanje zakona i drugih propisa i dr.

1. Predlaganje unutrašnje i vanjske politike

1.1. Izrada godišnjeg Izvještaja o realizaciji mjera i aktivnosti utvrđenih Nacionalnom stambenom strategijom je predviđena Zaključkom Vlade br. 03-9567/4 od 06.10.2011. godine. Izvještaj je pripremljen u IV kvartalu 2012. godine, ali nije razmatran na sjednici Vlade Crne Gore. Ovim dokumentom je dat osvrt na realizovanje osnovnih i razvojnih ciljeva iz Strategije u prethodnoj godini. Naime, analizirano je donošenje novih zakonskih akata u cilju unapređenja oblasti stanovanja, kao i mogućnosti povećanja dostupnosti stanovanja i unapređenja upravljanja i održavanja stambenog fonda.

1.2. Obaveza implementacije Akcionog plana i strategije za realizaciju Projekata regularizacije neformalnih naselja i pružanja ekspertske pomoći predviđene su Zaključkom Vlade br. 03-6609 od 07. jula 2011. godine, kojim je usvojen Akcioni plan.

U okviru implementacije Akcionog plana pripremljen je Prijedlog zakona o legalizaciji neformalnih objekata i radilo se na pripremnim aktivnostima za formiranje baze podataka sa LAMP-om. Ova baza predstavlja jedinstvenu evidenciju prostora i u njoj će se nalaziti podaci o neformalnim objektima, vlasnicima, procesu legalizacije ovih objekata (ispunjeni uslovi, podnijeta prijava, obračunate dažbine, ..) kao i sve druge informacije koje shodno pravilima struke budu potrebne.

2. Vođenje politike razvoja

Opšti razvojni ciljevi definisani Nacionalnom stambenom strategijom su:

a. *Unapređenja zakonodavnog okvira, i to:*

- utvrđivanje Prijedloga zakona o legalizaciji neformalnih i
- Izrada Nacrta zakona o socijalnom stanovanju.

b. *Povećanje dostupnosti stanovanja*

- Međunarodne organizacije UNHCR, EK, OSCE kao i SAD, blisko su uključene u pružanje podrške zemljama koje se bave utvrđenim neriješenim pitanjima raseljenih i izbjeglih lica. U okviru ovog projekta počela je procedura za izgradnju „90 stambenih jedinica“ i „namjenskog poslovnog centra“ u naselju Konik u Podgorici. Takođe, aplicirano je za „62 stambene jedinice“ u naselju Humci u Nikšiću.
- „Crnogorski fond za solidarnu stambenu izgradnju“ d.o.o. je u toku 2012. godine investirao u opštinama Mojkovac, Plužine, Bijelo Polje, Tivat i Bar, te će u najskorije vrijeme biti spremno za realizaciju 513 stambenih jedinica.
- Stambeno zadruga „Solidarno” je za potrebe prosvjetnih i zdravstvenih radnika pristupila izgradnji 185 stambenih jedinica.

c. Unaprijeđenje upravljanja i održavanja stambenog fonda

- Shodno odredbama Zakona o stanovanju i održavanju stambenih zgrada, počela je sa radom Inspekcija za stanovanje. Sam početak rada Inspekcije kao i mogućnost intervenisanja u slučajevima koji nijesu u skladu sa Zakonom doveli su do velikog broja zahtjeva za inspekcijskim nadzorom.

3. Normativna djelatnost

3.1. Vlada Crne Gore je na sjednici od 19. jula 2012. godine utvrdila ***Predlog zakona o legalizaciji neformalnih objekata*** i isti je u septembru 2012. godine dostavljen Skupštini Crne Gore na usvajanje. Predlogom zakona propisana je procedura, tj. uslovi i način legalizacije neformalnih objekata, definisani su neformalni objekti koji mogu ući u proces legalizacije, rješavanje imovinsko – pravnih odnosa, nadležnosti, kategorizacija objekata, kao i način otplate obaveza nelegalnih graditelja, i druga pitanja od značaja za legalizaciju.

3.2. Izrada nacрта Zakona o socijalnom stanovanju

Cilj izrade ovog zakona je utvrđivanje zakonskog okvira za obezbjeđivanje adekvatnog standarda stanovanja za sva domaćinstva koja sa stanovišta zarada imaju problem u ostvarivanju pristupa pristojnom stanovanju na tržištu, radi pronalaženja smještaja u odgovarajućoj društvenoj i urbanoj sredini. U državama Evropske unije, pravo na stanovanje se posmatra u sklopu drugih socijalnih prava, a kao preduslov stvaranja socijalne kohezije u jednom društvu.

4. Izvršavanje zakona o drugih propisa

Na osnovu Zakona o svojinsko pravnim odnosima („Sl. list Crne Gore“, br. 19/09) i Zakona o stanovanju i održavanju stambenih zgrada („Sl. list Crne Gore“, br. 04/11 i 40/11), rješava se u upravnom postupku u oblasti razvoja stanovanja.

5. Vršenje upravnog nadzora

Shodno odredbama Zakona o stanovanju i održavanju stambenih zgrada („Sl. list Crne Gore“, br. 04/11 i 40/11) u članu 28 definisano je da ministarstvo nadležno za poslove stanovanja preko Inspekcije za stanovanje vrši nadzor nad primjenom ovog zakona. Inspekcijski poslovi su od juna 2012. godine prešli u nadležnost Uprave za inspekcijske poslove.

6. Odlučivanje u upravnom postupku i obavezama građana i pravnih lica

U drugostepenom upravnom postupku Sektor za razvoj stanovanja je odlučivao po žalbama podnesenim protiv rješenja nadležnih organa lokalne uprave koji u prvom stepenu rješavaju po zahtjevima za iseljenje u skladu sa odredbama čl. 636. Zakona o obligacionim odnosima. Odredbama pomenutog zakona regulisano je da ako se neko lice useli u posebne ili zajedničke djelove stambene zgrade bez pravnog osnova ili ako taj osnov prestane, svako lice koje ima pravni interes može kod organa lokalne uprave da zahtijeva njegovo iseljenje.

Takođe, je Sektor rješavao u drugostepenom upravnom postupku po žalbama podnesenim na rješenja Uprave za inspeksijske poslove, odnosno inspektora za stanovanje.

U 2012. godini ukupno je postupano po 27 žalbi, od čega je 26 žalbi riješeno u propisanom roku, a jedna je riješena po isteku propisanog roka. Šest žalbi je odbijeno, 18 usvojeno a po jednoj žalbi je postupljeno na način što su u skladu sa članom 55 st. 3 Zakona o opštem upravnom postupku dostavljena sa spisima predmeta nadležnon organ na odlučivanje.

Protiv rješenja Ministarstva je podnijeto osam tužbi odnosno pokrenuto osam upravnih sporova, od kojih je svih osam poništeno odlukama Upravnog suda.

7. Drugi poslovi državne uprave utvrđeni zakonom i drugim propisima

7.1. Vlada Crne Gore je zaključkom usvojenim na sjednici od 24. marta 2011. godine zadužila Ministarstvo održivog razvoja i turizma da jednom godišnje informiše Vladu o promjenama u procesu rješavanja stambenih pitanja državnih službenika i namještenika. U tom cilju pripremljena je ***Informacija o rješavanju stambenih pitanja državnih službenika i namještenika za 2012. godinu*** ali nije razmatrana na sjednici Vlade Crne Gore.

7.2. Nacionalni stambeni projekat za raseljena i i interno raseljena lica se implentira kroz Regionalni program za trajno rješavanje pitanja izbjeglica i interno raseljenih lica (Sarajevski proces/Beogradska inicijativa)

Programom je predviđeno obezbjeđenje sredstava za rješavanje stambenog pitanja za 6.063 lica (1.177 domaćinstava) koja spadaju u najranjivije kategorije (lica smještena u neformalnim kolektivnim centrima i ugrožena lica u privatnom smještaju, sa posebnim osvrtom na Kamp Konik).

Projekat implementira Ministarstvo rada i socijalnog staranja uz podršku drugih državnih organa, lokalnih jedinica i UNHCR-a i OSCE-a. Cijeli proces implementiranja vodi Koordinaciono tijelo, koje je imenovala Vlada Crne Gore, kao i Nacionalna implemetaciona jedinica, koju je oformilo Ministarstvo rada i socijalnog staranja. Predstavnici Sektora za razvoj stanovanja su članovi Koordinacionog tijela i Nacionalne jedinice za implementaciju Projekta.

8. Obuke i studijska putovanja

Pod pokroviteljstvom Svjetske banke, a kroz LAMP projekat (projekat zemljišne administracije i upravljanja) koji se u Crnoj Gori realizuje od 2009. godine, delegacija Ministarstva održivog razvoja i turizma je boravila u petodnevnoj posjeti Portugalu u periodu od 27. maja do 02. juna 2012.g. Svrha posjete je bila upoznavanje sa Planom za transformisanje neformalnih naselja u formalna.

9. Kapaciteti i resursi

U sektoru za Stambeni razvoj, u Odsjeku za monitoring i razvoj sistematizovana su 4 a popunjena 3 radna mjesta; u Odsjeku za upravljanje i održavanje stambenog fonda i razvoj zadrugarstva sistematizovana su i popunjena 4 radna mjesta.

7. SEKTOR ZA ŽIVOTNU SREDINU

Sektor za životnu sredinu vrši poslove koji se odnose na: politiku i sistem zaštite i unaprjeđenja životne sredine; izradu strategija i drugih razvojnih dokumenata, programa i projekata iz oblasti zaštite životne sredine; predlaganje sistemskih mjera za sprovođenje strateških dokumenata, planova i programa u oblasti zaštite životne sredine; sprovođenje i praćenje procesa harmonizacije pravnog sistema u oblasti zaštite životne sredine sa pravnim sistemom Evropske Unije; sprovođenje aktivnosti međunarodne saradnje u oblasti zaštite životne sredine; analiziranje, sagledavanje i davanje ocjene stanja zaštite životne sredine i održivog razvoja; davanje mišljenja na propise koje pripremaju drugi organi; planiranje i programiranje sredstva iz državnog budžeta i drugih izvora shodno posebnim propisima, kao i obezbjeđivanje i programiranje sredstava za finansiranje zaštite životne sredine iz međunarodnih i domaćih izvora i donacija namijenjenih zaštiti životne sredine; koordinaciju rada i saradnje sa resorima i ostalim organima državne uprave koji su nadležni za pojedina pitanja u okviru zaštite segmenata životne sredine u cilju sprovođenja ustavnog odredjenja o Crnoj Gori kao ekološkoj državi, naročito kroz izgradnju integrisanog pristupa zaštiti životne sredine i integrisanja životne sredine u sektorske politike; praćenje i unaprjeđenje kadrovskog potencijala u ovoj oblasti; praćenje najbolje međunarodne prakse u oblasti sektora i u skladu sa tim predlaganje mjera; saradnju sa obrazovnim institucijama i strukovnim udruženjima u pravcu unaprjeđenja rada u ovoj djelatnosti; davanje objašnjenja, stručnih uputstava i instrukcija za rad i pružanje stručne pomoći u oblasti zaštite životne sredine; poslove nadzora nad institucijama iz svog resora nad kojima upravni nadzor vrši Ministarstvo i dr.

1. Predlaganje unutrašnje i vanjske politike

U 2012. godini uspješno je realizovan projekat „*Strateška procjena uticaja na životnu sredinu i procjena uticaja na životnu sredinu - unapređenje implementacije u Crnoj Gori*“. Misija OEBS-a je podržala inicijativu Ministarstva održivog razvoja i turizma i Agencije za zaštitu životne sredine o potrebi realizovanja projekta, čija je svrha unaprjeđenje primjene Zakona o strateškoj i procjeni uticaja na životnu sredinu. Projekat je imao za cilj da putem ekspertske podrške iz Republike Češke (angažovane od strane Misije OEBS-a) za sve relevantne aktere sa državnog i lokalnog nivoa, doprinese jačanju pravnog i institucionalnog okvira implementacije Zakona o strateškoj i procjeni uticaja. Projektom su pokrivene sve ciljne grupe - od službenika/ca zaduženih za pitanja životne sredine u lokalnim samoupravama, glavnih administratora, predstavnika Ministarstava, Agencije za promociju stranih investicija, Privredne komore, ekoloških nevladinih organizacija do nosilaca izvještaja o strateškoj i elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu.

Regionalni centar za životnu sredinu za Centralnu i Istočnu Evropu (REC), u saradnji sa ovim Ministarstvom, kao i drugim vladinim institucijama i NVO sektorom, a uz finansijsku podršku Saveznog ministarstva za životnu sredinu, zaštitu prirode i nuklearnu bezbjednost Njemačke i ENVSEC inicijativu, implementira projekat „*Izgradnja kapaciteta za*

implementaciju Arhuske Konvencije i podrška razvoju PRTR sistema u zemljama Jugoistočne Evrope“.

U cilju jačanja kapaciteta Crne Gore za sprovođenje Arhuske konvencije Ministarstvo u saradnji sa Agencijom za zaštitu životne sredine, uz podršku Misije OEBS-a u Crnoj Gori, sprovodi projekat Osnivanja Arhus centara - Podrška u sprovođenju Arhuske konvencije u Crnoj Gori. U septembru 2012. godine otvoren je treći Arhus Centar u Beranama u okviru regionalne kancelarije Agencije za zaštitu životne sredine, sa ciljem da se građanima sjevera Crne Gore omogući pristup informacijama iz oblasti životne sredine, podstakne njihovo uključivanje u proces donošenja odluka iz oblasti životne sredine i obezbijedi besplatna pravna pomoć u ovoj oblasti.

Realizovao se Projekat za KAP komponentu u okviru projekta *»Integralno upravljanje ekosistemom Skadarskog jezera«*, kao i Projekat Vlade Crne Gore u saradnji sa Svetskom bankom *„Upravljanje industrijskim otpadom i čišćenje“*.

Donešena je *Nacionalna strategija upravljanja kvalitetom vazduha sa Akcionim planom za 2013. – 2016. godinu*. Nacionalna strategija upravljanja kvalitetom vazduha sa Akcionim planom za period 2013. – 2016. godine donosi se u cilju očuvanja i poboljšanja kvaliteta vazduha i izbjegavanja, spriječavanja ili smanjenja štetnih posljedica po zdravlje ljudi i životnu sredinu. Nacionalna strategija sadrži analizu stanja kvaliteta vazduha; prioritete aktivnosti i mjere; preventivne mjere za očuvanje kvaliteta vazduha; mjere za smanjenje koncentracija zagađujućih materija u vazduhu; mjere za smanjenje emisija zagađujućih materija u vazduh iz stacionarnih i pokretnih izvora; mjere za smanjivanje emisija gasova sa efektom staklene bašte; mjere za postepeno ukidanje supstanci koje oštećuju ozonski omotač; mjere za smanjivanje emisija postojećih organskih zagađivača i teških metala; mjere za smanjivanje nepovoljnih uticaja kisjele kiše, eutrofikacije i fotohemijskog zagađivanja.

Tokom 2012. godine nastavilo se na aktivnostima sprovođenja projekata u oblasti zaštite od jonizujućeg zračenja i radijacione sigurnosti, u cilju ispunjenja ciljeva Strategije o zaštiti od jonizujućeg zračenja, radijacione sigurnosti i upravljanja radioaktivnim otpadom i odredaba Zakona o zaštiti od jonizujućeg zračenja i radijacione sigurnosti. Projekti se sprovode u saradnji sa Međunarodnom agencijom za atomsku energiju i Evropskom komisijom. U okviru tekućeg ciklusa tehničke pomoći 2012-2013. godina, realizuju se i projekti regionalnog/interregionalnog karaktera, pri čemu je Crna Gora, na osnovu prethodno iskazanog interesovanja institucija uključena u 68 projekata sa različitim tematikom, od kojih se neki nastavljaju iz prethodnog ciklusa, a 12 je završeno u toku 2012. godine. Takođe, u izvještajnom periodu prijavljen je i sa strane IAEA pozitivno evaluiran jedan prijedlog nacionalnog projekta *»Mapiranje radona u Crnoj Gori«*, koji su zajednički podnijeli Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Agencija za zaštitu životne sredine, JU Centar za ekotoksikološka ispitivanja Crne Gore i Crnogorska akademija nauka i umjetnosti. U okviru saradnje sa IAEA, u okviru ciklusa tehničke pomoći TC 2012-2013 u toku je realizacija tri nacionalna projekta, *MNE6004 »Nadgradnja sistema kontrole kvaliteta u dijagnostičkoj radiologiji za potrebe Nacionalnog programa za skrining raka dojke«* čiji je nosilac Ministarstvo zdravlja, *MNE1001 »Jačanje tehničkih i institucionalnih kapaciteta za implementaciju programa monitoringa životne sredine«* čiji je nosilac JU Centar za ekotoksikološka ispitivanja Crne Gore i *MNE9003 »Unapređenje regulatorne infrastrukture u Crnoj Gori-faza II«* čiji su nosioci Ministarstvo održivog razvoja i turizma i Agencija za zaštitu životne sredine (vrijednost 237.500 €). Cilj projekta je da se doprinese razvoju i unapređenju regulatorne infrastrukture kroz sprovođenje zakona, propisa i postupaka, kao i

poboljšanje znanja i iskustava nadležnih tijela u oblasti zaštite od zračenja i radijacione sigurnosti. Tokom 2012. godine implementirana je prva godina regionalnog projekta INT2010003 *“Jačanje kontrole iskorišćenih zatvorenih radioaktivnih izvora u Mediteranu”*, čiji su donatori IAEA i Evropska komisija. Vrijednost projekta je 4.673.200 €. Projekat će trajati 4 godine.

U cilju sprovođenja Zakona o zaštiti od jonizujućeg zračenja i radijacionoj sigurnosti („Sl. list CG“, br. 56/09, 58/09) i Strategije zaštite od jonizujućeg zračenja, radijacione sigurnosti i upravljanja radioaktivnim otpadom, u oktobru 2012. godine nastavljeno je sa aktivnostima na implementaciji projekta tehničke saradnje sa Evropskom komisijom IPA 2009/021-640 *„Upravljanje zatvorenim izvorima, uklanjanje radioaktivnog otpada (radioaktivni gromobrani) i jačanje efektivnosti regulatorne infrastrukture u oblasti zaštite od zračenja u Crnoj Gori, Makedoniji i na Kosovu (UNSCR 1244/99)“* ukupne vrijednosti 1.350.000 € (nosioci projekta za Crnu Goru su Ministarstvo održivog razvoja i turizma i Agencija za zaštitu životne sredine). Realizovana je posjeta eksperata, implementacione agencije ENCO iz Beča, čiji je cilj bio usaglašavanje komentara na radnim procedurama i sigurnosnom izvještaju, kao i planu implementacije, koji su izrađeni za potrebe sprovođenja projekta. U okviru posjete posebna pažnja je posvećena dijelu koji se odnosi na provjeru stepena usklađenosti zakona i podzakonskih akata u ovoj oblasti sa direktivama Savjeta i međunarodnim standardima u oblasti upravljanja zatvorenim radioaktivnim izvorima i upravljanju radioaktivnim otpadom. O aktivnostima ovog projekta Vlada Crne Gore je 11. oktobra 2012. godine, na predlog Ministarstva održivog razvoja i turizma, usvojila Informaciju o implementaciji projekta tehničke saradnje sa Evropskom komisijom sa akcentom na projekat IPA 2009/021-640 *„Upravljanje zatvorenim izvorima, uklanjanje radioaktivnog otpada (radioaktivni gromobrani) i jačanje efektivnosti regulatorne infrastrukture u oblasti zaštite od zračenja u Crnoj Gori, Makedoniji i na Kosovu (UNSCR 1244/99)“*, sa predlogom Ugovora o korišćenju privremenog skladišta radioaktivnog otpada, i zaključkom ovlastila ministra održivog razvoja i turizma da potpiše Ugovor sa D.O.O. „Centar za ekotoksikološka ispitivanja“, nosiocem dozvole za upravljanje skladištem radioaktivnog otpada.

U aprilu 2012. godine, u skladu sa preporukama Međunarodne agencije za atomsku energiju i Evropske komisije osnovan je Savjetodavni odbor za zaštitu od jonizujućih zračenja i radijacionu sigurnost. Kontinuirano se radi na ažuriranju baze podataka RAIS (Regulatory Authority Information System) koju vodi Agencija za zaštitu životne sredine. Tokom 2012. godine Evropska komisija je potpisala finansijski sporazum sa Crnom Gorom u okviru IPA 2011 programa za projekat *“Dalje jačanje tehničkih kapaciteta nadležnih organa (nuklearnih regulatornih tijela) u Bosni i Hercegovini i Crnoj Gori”*. Cilj projekta je dalje jačanje regulatorne infrastrukture iz oblasti radijacione sigurnosti gdje su pored navedenih institucija uključeni i Klinički Centar Crne Gore i JU „Centar za ekotoksikološka ispitivanja Crne Gore“. Vrijednost projekta je 850.000 €, od čega je za Crnu Goru opredijeljeno 350.000 €. U cilju provjere Prvog i Drugog nacionalnog izvještaja i izjava o nuklearnim materijalima i verifikacije podataka iz izvještaja i izjava o nuklearnim materijalima, koje je Crna Gora prijavila u okviru implementacije Sporazuma o zaštitnim mjerama, Dodatnog protokola i Protokola o malim količinama, u periodu 12-14. novembar 2012. godine uspješno je realizovana prva inspekcija Odjeljenja za zaštitne mjere Međunarodne agencije za atomsku energiju. Ministarstvo održivog razvoja i turizma kontinualno vrši nadzor nad sprovođenjem propisa iz oblasti vezanih za borbu protiv nuklearnog terorizma i širenja oružja za masovno uništenje i s tim u vezi radi se na prevenciji nedozvoljenog transporta nuklearnog i radioaktivnog materijala, kroz organizovane kontrole roba na radioaktivnost i inspekcijским

nadzorom na osnovu izdatih dozvola za uvoz, izvoz, tranzit i prevoz radioaktivnih materijala, na osnovu Zakona o zaštiti od jonizujućeg zračenja i radijacionoj sigurnosti.

2. Vođenje politike razvoja

Tokom 2012. godine nastavljeno je sa implementacijom projekata sa UNDP kancelarijom u Podgorici. U okviru projekta »Jačanje sistema održivosti zaštićenih područja« urađen je nacrt Studije zaštite za uspostavljanje regionalnog parka »Komovi« , otpočelo se sa izradom Studije zaštite za uspostavljanje regionalnog parka »Piva« i urađen je nacrt Gap analize za zaštićena prirodna dobra u Crnoj Gori.

U okviru projekta »Kataliziranje finansiranja u zaštićenim područjima« urađena je Studija izvodljivosti za samofinansiranje. Studijom je tretirano šest pilot lokacija sa statusom zaštićenog područja.

2.1. TWINNING projekat “Podrška sektoru životne sredine” (IPA 2008 nacionalni program

Projekat se odnosi na realizaciju sljedeće tri komponente:

- približavanje nacionalnog zakonodavstva EU *acquis-u* (nosilac komponente je Ministarstvo održivog razvoja i turizma);
- jačanje kapaciteta Agencije za zaštitu životne sredine (nosilac komponente je Agencija za zaštitu životne sredine);
- jačanje kapaciteta Nacionalne jedinice za implementaciju projekata iz oblasti komunalne infrastrukture (nosilac komponente je Nacionalne jedinice za implementaciju projekata iz oblasti komunalneinfrastrukture - PROCON).

U svrhu realizacije projekta, odobrena su bespovratna sredstva u iznosu od 1.000.000 € iz IPA 2008 nacionalnog programa od strane EU Delegacije. Realizacija projekta je u toku, a finalizacija istog predviđena za početak marta 2013. godine.

2.2. Podizanje svijesti u oblasti zaštite životne sredine (IPA 2010 nacionalni program)

U februaru 2012. godine, otpočela je realizacija projekta „Podizanje svijesti u oblasti zaštite životne sredine”. Za realizaciju projekta, odobrena su bespovratna sredstva u iznosu od 500.000 € od strane EU Delegacije (IPA 2010 nacionalni program). Izvođač je EPTISA Servicios de Ingenieria S.L. (Španija). Predviđeno je da projekat traje 18 mjeseci. Projekat će se realizovati kao zaseban, ali istovremeno i kao dio kampanje „Ekološka nit koja nas spaja”, kako bi aktivnosti, koje su ranije sprovedene pod ovim nazivom, dobile kontinuitet. Cilj projekta je da se prošire naponi i aktivnosti koje se sprovode u Crnoj Gori u pogledu zaštite i očuvanja zemljišta, voda, flore i faune, putem podizanja svijesti o ovim temama, kako bi se na taj način kreiralo zajedničko razumijevanje i zajednički cilj, koji će poboljšati životni standard društva i međunarodni imidž Crne Gore. Rok za implementaciju projekta je jul 2013. godine.

2.3. Jačanje sistema za zaštitu životne sredine u Crnoj Gori (IPA 2012 nacionalni program)

U oktobru 2012. godine, pripremljena je IPA projektna aplikacija (Project Fiche) “Jačanje sistema za zaštitu životne sredine u Crnoj Gori” i ista je dostavljena Delegaciji EU u Crnoj Gori na uvid i mišljenje odnosno dalje procesuiranje prema Evropskoj komisiji. Projektna aplikacija se odnosi na pripremu Nacionalne strategije aproksimacije i obezbjeđivanje potrebnih preduslova za uspostavljanje Natura 2000 ekološke mreže. Bespovratna sredstva u

iznosu od 2.850.000 € odobrena su od strane Evropske Komisije početkom decembra 2012. godine. Očekuje se da će Finansijski ugovor za IPA 2012 nacionalni program biti potpisan između Vlade Crne Gore i Evropske komisije do kraja I kvartala 2013.godine. Nakon toga, predstoji izrada projektnog zadatka, kojim će se detaljnije razraditi prethodno pomenuta IPA projektna aplikacija.

2.4. Planirani projekti

2.4.1. Nacionalno planiranje biodiverziteta u cilju podrške realizaciji Strateškog plana CBD 2011-2020 u Crnoj Gori

Inicijalni sastanak za otpočinjanje projekta bio je 26. decembar 2012. godine. Projektom je planirana izrada revidirane Strategije biodiverziteta sa Akcionim planom i izrada Petog izvještaja koji će se poslati UNCBD Sekretarijatu.

2.4.2. Projekat podrške Crnoj Gori u pripremi *Nacionalnog akcionog plana borbe protiv dezertifikacije* shodno UNCCD Strategiji za period od 10 godina sa razvijenim sistemom za izvještavanje po Konvenciji. Projektom je planirana izrada Nacionalnog plana borbe protiv dezertifikacije sa razvijenim sistemom za izvještavanje po Konvenciji.

2.4.3. Conservation and Sustainable Use of Biodiversity at Lakes Prespa, Ohrid and Skadar (Očuvanje i održivo korišćenje biodiverziteta na područjima Prespanskog, Ohridskog i Skadarskog jezera - CSBL)

Projekat „Očuvanje i održivo korišćenje biodiverziteta na područjima Prespanskog, Ohridskog i Skadarskog jezera - CSBL“ se sprovodi od januara 2012. godine i trajaće do juna 2014. godine, a GIZ će u tom periodu obezbjediti tehničku pomoć administrativnim subjektima i javnim organima, koji su zaduženi za praćenje životne sredine i upravljanje zaštićenim područjima, kao i korisnicima bioloških resursa u Albaniji, Makedoniji i Crnoj Gori. Osnovni cilj projekta je poboljšanje sprovođenja zakona, propisa i planova upravljanja, u smislu očuvanja i održivog korišćenje biodiverziteta Prespanskog, Ohridskog i Skadarskog jezera. Osnovne četiri teme projekta: monitoring flore i faune; upravljanje ribarstvom; zaštita i obnavljanje močvara; i karakterizacija jezera, će biti blisko povezane sa našim obavezama sprovođenja Evropskih propisa, a samim tim olakšati nam pristupanje Evropskoj Uniji.

Podaci o finansiranju: učešće MORT u svojstvu glavnog partnera, nema finansijskih obaveza. U skladu sa ugovorom od 27. oktobra 2011. godine, Vlada Savezne Republike Njemačke je dala doprinos od 2.000.000 € za realizaciju projekta GIZ-a, koji će biti zajednički za sve tri zemlje učesnice: Albaniju, Makedoniju i Crnu Goru

2.4.4. Development of a feasibility study for the implementation of an integrated hydrological information system of the Skadar lake basin (Montenegro)

Od januara 2013. godine otpočeće se sa projektom „Development of a feasibility study for the implementation of an integrated hydrological information system of the Skadar lake basin“, za čije finansiranje Državni sekretarijat za trgovinu, Ministarstva ekonomije i konkurentnosti Vlade Španije, odobrilo je donaciju od 374 975 € Vladi Crne Gore. Cilj ove Studije izvodljivosti je da analizira izvodljivost sprovođenja Integrisanog sistema hidroloških informacija i sistema kvaliteta voda u oblasti basena Skadarskog jezera u Crnoj Gori. Studija izvodljivosti obuhvataće nekoliko faza: Faza 1: Analiza mreža pritoka Skadarskog jezera; Faza 2: Identifikacija, procijena i izbor tehnoloških alternativa; Faza 3: Rad na terenu: Izbor i karakterizacija sajtova; Faza 4: Sistem komunikacije; Faza 5: Definicija i oprema za TIPO instalacije; Faza 6: Izrada završnog izveštaja i prezentacija rezultata studije izvodljivosti vlastima Crne Gore. Integrisani sistem obuhvata: SAICA (informacioni sistem kvaliteta vode) i SAIH (hidrološki informacioni sistem), sisteme koji će automatski omogućiti: 1.

Uspostavljanje sistema informacija, kvantifikacije i distribucije vodnih resursa sliva i takođe omogućiti definisanje hidroloških modela za predviđanje u redovnim i ekstremnim hidrološkim situacijama; 2. Razviti efikasnu i stalnu kontrolu kvaliteta vodnih resursa na važnim i relevantnim djelovima vodovodne mreže; 3. Upravljanje rizikom u vezi sa sušama i poplavama, u cilju minimiziranja štete kroz bolje upravljanje vodnom infrastrukturom.

Rok za izradu studije biće šest (6) mjeseci od dana potpisivanja ugovora.

Podaci o finansiranju: Dana 11. maja 2012. godine FIEM Komitet (Fond za internacionalizaciju preduzeća) odobrio je grant Ministarstvu održivog razvoja i turizma do 334.975 € za projekat "Development of a feasibility study for the implementation of an integrated hydrological information system of the Skadar lake basin (Montenegro)".

2.4.5. Project of the serial transnational property Dinaric Karst nomination for inscription on UNESCO's World Heritage List.

Projekat je započeo sa pripremom serijske nominacije " Dinarskog krša " u 2010. godini. Na 35. zasjedanju Komiteta svjetske baštine (Pariz , 2011) " Dinarski Karst " je izabran kao jedan od pilot projekata, a na osnovu studije izvodljivosti pripremljene od strane ICOMOS i IUCN (VHC-11/35.COM/12C). Transnacionalni "Dinarski Karst" pilot projekat trenutno uključuje: Bosnu i Hercegovinu, Hrvatsku, Italiju, Crnu Goru , Srbiju i Slovenija, koje su u toku 2012. pripremile draft Tentativ liste svojih predloženih područja za nominaciju.

Podaci o finansiranju: učešće MORT u svojstvu partnera, nema finansijskih obaveza.

2.4.6. Pilot projekat uspostavljanja prvog marinskog zaštićenog područja (MPA) u Crnoj Gori“

U okviru saradnje sa italijanskim Ministarstvom životne sredine kopna i mora nastavljen je projekat „Pilot projekat uspostavljanja prvog marinskog zaštićenog područja (MPA) u Crnoj Gori“ u okviru kojeg su obavljena istraživanja biodiverziteta podmorja, na odabranim lokalitetima u cilju identifikacije lokacije za buduća marinska zaštićena područja, i pripremljena studija izvodljivosti za proglašenje marinskog zaštićenog područja na lokaciji „Katiči“. U toku 2012. godine radilo se i na analizi pravno-administrativnog okvira za proglašenje i uspostavljanje MPA, kao i na obezbjeđivanju finansijske podrške za nastavak projekta. Kao jedna od aktivnosti projekta, u periodu od 6 - 11.11.2012. godine, organizovana je "Posjeta Marinskim zaštićenim područjima (MPA) u Italiji, u cilju izgrađivanja kapaciteta i edukacije ljudi u crnogorskim institucijama". Studijska posjeta italijanskim zaštićenim područjima u moru organizovana je od starne firme „DFS Engineering“, koja učestvuje u istraživanjima na području Katiča koje je planirano da se proglasi prvim marinskim zaštićenim područjem u Crnoj Gori. Posjeta je imala za cilj da se italijanska iskustva prenesu i na buduće crnogorsko zaštićeno marinsko područje

U okviru saradnje sa Regionalnim centrom za životnu sredinu za Centralnu i Istočnu Evropu (REC) nastavljeno je sa implementacijom projekta "Zeleni paket" i aktivnosti na izradi „Zeleni paket Junior - multimedijalnog obrazovnog paketa za obrazovanje za održivi razvoj u zemljama Zapadnog Balkana“. Naime, Regionalni centar za životnu sredinu (REC) zajedno sa Rockefeller Brother Fund, tokom 2012. godine počeo je sa implementacijom projekta u oblasti obrazovanja za održivi razvoj na Zapadnom Balkanu „Obrazovne alate za održivi razvoj-Faza I“. Ovaj projekat je prva faza šireg programa, „Obrazovanje za održivi razvoj na Zapadnom Balkanu: Usmjeravanje obrazovanja u akciju za održivu budućnost“. Planirani petogodišnji program će se sprovoditi u pet zemalja u dvije faze (prvo u Crnoj Gori, Srbiji i na Kosovu, sa mogućnošću proširenja na Albaniju i Makedoniju). Uz podršku Rockefeller Brothers fonda ovaj projekat je osigurao dvije godine finansiranja uz mogućnost za proširenje programa za još tri godine na temelju konkretnih rezultata.

Tokom 2012. godine sprovedena je treća uspješna godina implementacije projekta „*Program obrazovanja za održivi razvoj na Zapadnom Balkanu*” i isti se završava u aprilu 2013. godine. To je projekat regionalnog karaktera i implementira se u basenu rijeke Drine u Republici Srbiji, Federaciji Bosni i Hercegovini sa entitetima i u Crnoj Gori. Implementaciona agencija je Regionalni centar za životnu sredinu za Centralnu i Istočnu Evropu (REC) a isti je finansisjki podržalo Ministarstvo spoljnjih poslova Finske. Cilj projekta je unapređenje znanja i prakse za održivi razvoj u zajednicama i školama u basenu rijeke Drine u Bosni i Hercegovini, Republici Srpskoj, Crnoj Gori, Srbiji i u drugim zemljama Zapadnog Balkana. U projektu učestvuju 25 škola i 25 opština, od kojih su pet iz Crne Gore, iz sjevernog regiona (Berane, Andrijevica, Kolašin, Mojkovac i Žabljak). Vrijednost projekta je 4.300.000 €.

3. Normativna djelatnost

Krajem juna mjeseca 2012. godine, Vlada je utvrdila *Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu*. Zakonom o procjeni uticaja na životnu sredinu uređen je postupak procjene uticaja za projekte koji mogu imati značajan uticaj na životnu sredinu, sadržaj elaborata o procjeni uticaja, učešće zainteresovanih organa i organizacija i javnosti, postupak ocjene i izdavanja saglasnosti, obavještanje o projektima koji mogu imati značajan uticaj na životnu sredinu druge države, nadzor i druga pitanja od značaja za procjenu uticaja na životnu sredinu. Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu je u skupštinskoj proceduri.

Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti prirode je urađen u cilju harmonizacije u oblasti zaštite prirode sa legislativom Evropske Unije, kako bi se ispunili prioriteti u okviru procesa stabilizacije i pridruživanja i približili standardima koji se primjenjuju u EU (Zakon o zaštiti prirode usvojen je 2008. godine). Imajući u vidu da su u tom periodu djelimično transponovane odredbe EU Aquisa pristupilo se izmjenama i dopunama u cilju što potpunijeg transponovanja dvije ključne direktive i to: Direktive Savjeta 92/43/EEC o zaštiti prirodnih i poluprirodnih staništa flore i faune i Direktive Evropskog Parlamenta Savjeta 2009/147/EC o zaštiti divljih ptica. Pri izradi zakona konsultovani su i sljedeći međunarodni ugovori: Konvencija o međunarodnom prometu ugroženih vrsta divlje flore i faune – CITES; Konvencija o zaštiti predjela; Konvencija o očuvanju migratornih vrsta divljih životinja – Bonska konvencija; Sporazum o zaštiti slijepih miševa (EUROBATS). Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave ("Sl. list Crne Gore", br. 05/12 od 23.01.2012) utvrđeno je da Agencija za zaštitu životne sredine preuzme sve poslove iz nadležnosti JU Zavoda za zaštitu prirode Crne Gore. S tih razloga, Vlada je zadužila Ministarstvo održivog razvoja i turizma da pripremi i Vladi predloži *amandmane na Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti prirode* u dijelu koji će obezbijediti integrisanje poslova iz nadležnosti pravnog lica nadležnog za vršenje stručnih poslova u oblasti zaštite prirode (JU Zavod za zaštitu prirode Crne Gore) u Agenciju za zaštitu životne sredine. Shodno navedenom, Ministarstvo je pripremiilo 21 amandman, koje je Vlada Crne Gore na sjednici od 9. februara 2012. godine razmatrala i utvrdila da se, s obzirom na veliki broj amandmana na Predlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o zaštiti prirode, isti povuče iz skupštinske procedure i pripremi novi tekst Predloga zakona.

Donešen je *Zakon o hemikalijama* ("Službeni list CG", broj 18/12) koji je usaglašen sa propisima EU, i to: Regulativa (EZ-a) br. 1907/2006 o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i zabrani upotrebe hemikalija (REACH); Regulativa (EZ-a) br. 1272/2008 o klasifikaciji,

pakovanju i obilježavanju supstanci i smješa; Regulatorna (EZ-a) br. 689/2008 o uvozu i izvozu opasnih hemikalija; Regulatorna (EZ-a) br. 648/2004 o detergentima; Direktiva br. 2004/9/EC o dobroj laboratorijskoj praksi; Direktiva br. 67/548/EEC o aproksimaciji zakona, uredbi i administrativnih odredbi koji se odnose na klasifikaciju, obilježavanje i pakovanje opasnih supstanci. Na osnovu ovog Zakona u toku 2012. godine, Ministarstvo održivog razvoja i turizma je sa relevantnim institucijama radilo na većem broju podzakonskih akata.

Donijeti su:

- *Pravilnik o kriterijumima i načinu klasifikacije, pakovanja i označavanja hemikalija i određenog proizvoda* ("Sl. list CG", br. 53/12); i
- *Lista klasifikovanih supstanci* ("Sl. list CG", br. 58/12).

Pripremljeni su:

- *Predlog pravilnika o sadržaju bezbjednosnog lista koji obezbjeđuje informacije o realno predvidljivim fizičkim i hemijskim opasnostima koje proističu iz svojstava hemikalija, kao i sa njima povezanim rizicima koji mogu nastati pri korišćenju i rukovanju hemikalijom;*
- *Predlog pravilnika o utvrđivanju liste supstanci koje izazivaju visoku zabrinutost;*
- *Predlog pravilnika o kriterijumima za identifikaciju supstance kao perzistentne, bioakumulativne i toksične i veoma perzistentne i veoma bioakumulativne supstance;*
- *Predlog pravilnika o postupku prethodnog obavještanja i postupku davanja saglasnosti na osnovu prethodnog obavještenja za izvoz hemikalija.*

Predlozi pravilnika su usaglašeni sa sugestijama AZZS, MZ i Sekretarijata za zakonodavstvo i treba da se pošalju na objavljivanje u „Službeni list Crne Gore“.

Predlog pravilnika o sadržaju dosijea o hemikalijama i registru hemikalija u koji se upisuju hemikalije koje se proizvode ili uvoze na tržište Crne Gore je poslat na mišljenje odgovarajućim institucijama. Rok realizacije, tj objavljivanje u “Službenom listu Crne Gore” je I kvartal 2013. godine.

Tokom 2012. godine nastavljene su aktivnosti na izmjenama *Zakona o zabrani razvoja, proizvodnje, skladištenja i upotrebe hemijskog oružja i njegovom uništavanju*, za sprovođenje Konvencije o zabrani hemijskog oružja i izradi Nacionalnog plana za sprovođenje rezolucije SB UN 1540 - rezolucijom SB UN 1540 (2004) kojom se pozivaju sve članice UN da spriječe pristup nedržavnih aktera (uključujući terorističke grupe) oružju za masovno uništenje. Nakon Okruglog stola koji je MVPEI organizovalo u oktobru 2012. godine u saradnji sa OEBS i ekspertima Komiteta SB UN za 1540, Vlada je zadužila Nacionalni tim za sprovođenje Konvencije o zabrani hemijskog oružja da pruža pomoć Radnoj grupi za izradu NAP za 1540 kojom će koordinirati MVPEI. Crna Gora je u maju 2012. godine predstavila Prvi nacionalni izvještaj o implementaciji obaveza koje proističu iz Zajedničke konvencije o sigurnosti upravljanja istrošenim gorivom i sigurnosti upravljanja radioaktivnim otpadom na Četvrtom preglednom sastanku Zajedničke Konvencije u Beču.

Ministarstvo održivog razvoja i turizma donijelo je *Pravilnik o uslovima zaštite životne sredine tokom operacija sa ugljovodonicima* ("Sl. list Crne Gore", br. 60/12). Ovaj pravilnik je donijet na osnovu člana 60 Zakona o istraživanju i proizvodnji ugljovodonika.

Vlada Crne Gore je donijela *Program usklađivanja pojedinih privrednih grana sa odredbama Zakona o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađivanja životne sredine* ("Sl. list CG", br.

19/12). Donošenjem ovog Programa postignuta je 100% uskladenost Zakona o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađivanja životne sredine ("Službeni list RCG", br. 80/05) sa Direktivom Savjeta 96/61/EZ od 24. septembra 1996. godine o integrisanom sprječavanju i kontroli zagađivanja (Integrated pollution prevention and control - IPPC Direktiva).

U toku je postupak i analize i izrada *Predloga Nacionalnog Plana za Implementaciju Stokholmske konvencije*.

Na osnovu Zakona o zaštiti vazduha Vlada Crne Gore je donijela tri podzakonska akta:

- *Uredbu o maksimalnim nacionalnim emisijama određenih zagađujućih materija* („Sl. list CG”, br. 3/12);
- *Uredbu o utvrđivanju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta vazduha* („Sl. list CG”, br. 25/12);
- *Uredbu o djelatnostima koje utiču ili mogu uticati na kvalitet vazduha* („Sl. list CG”, br. 61/12).

Ministarstvo održivog razvoja i turizma donijelo je *Pravilnik o sadržaju i načinu izrade godišnje informacije o kvalitetu vazduha* („Sl. list CG”, br. 27/12).

Predlog uredbe o utvrđivanju Nacionalne liste indikatora zaštite životne sredine je urađen, prikupljena su sva mišljenja nadležnih relevantnih institucija i ista će biti poslata Vladi Crne Gore na utvrđivanje do kraja I kvartala 2013. godine.

Pored navedenog, Ministarstvo održivog razvoja i turizma je pripremila i *Predlog zakona o zaštiti od nejonizujućih zračenja* i organizovalo stručnu javnu raspravu u oktobru i novembru 2012. godine. Predlog ovog zakona uređuje zaštitu zdravlja ljudi, profesionalno izloženih lica i stanovništva od štetnog dejstva nejonizujućih zračenja i ujedno predstavlja podsticaj za razvoj privrednog, socijalnog, ekološkog i ukupnog društvenog razvoja.

Vlada Crne Gore je na sjednici od 28. juna 2012. godine utvrdila *Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti prirode*. Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti prirode je u skupštinskoj proceduri.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o potvrđivanju Sporazuma o zaštiti kitova i delfina (Cetacea) u Crnom moru, Sredozemnom moru i pripadajućoj zoni Atlantskog okeana (ACCOBAMS). Sporazum ACCOBAMS koji se nalazi u okviru Konvencije o zaštiti migratornih vrsta divljih životinja (Bonnska konvencija), Crna Gora je ratifikovala 8. decembra 2008. godine. Osnovni cilj ovog Sporazuma je osigurati opstanak vrsta iz reda Cetacea na način da se smanje uzroci njihove ugroženosti. Države članice Sporazuma se stoga obvezuju zaštititi ove vrste morskih sisara ustanovljenjem mreže zaštićenih područja koja su njihova hranilišta ili mjesta za razmnožavanje i podizanje mladih. Takođe, se obvezuju donijeti zakonske propise kojima će se slučajni ili namjerni ulov delfina i kitova svesti na najmanju mjeru. Shodno izmjenama koje su nastale u opsegu na koji se primjenjuje ovaj Sporazum i u skladu sa članom 10, stav 3 Sporazuma, Crna Gora je dužna kao članica Sporazuma da izvrši izmjene i dopune Zakona o potvrđivanju Sporazuma o zaštiti kitova i delfina (Cetacea) u Crnom moru, Sredozemnom moru i pripadajućoj zoni Atlantskog okeana.

4. Izvršavanje zakona i drugih propisa

Broj predmeta riješenih u toku 2012. godine27

Broj predmeta riješenih u prvostepenom upravnom postupku	12
Broj predmeta riješenih u drugostepenom upravnom postupku	13
Broj podnesenih žalbi	13
Broj podnesenih tužbi	2
Broj odluka donesenih u upravnom sporu	2

U prvostepenom upravnom postupku Sektor za životnu sredinu je odlučivao po podnesenim zahtjevima za slobodan pristup informacijama. Ukupno podnijetih zahtjeva u 2012. godini je 12 zahtjeva, od čega je 8 zahtjeva proslijeđeno drugom nadležnom organu, 3 zahtjeva su usvojena i 1 zahtjev je odbijen.

U drugostepenom upravnom postupku Sektor za životnu sredinu je odlučivao po žalbama podnesenim protiv Uprave za inspeksijske poslove - rješenja ekološkog inspektora (4 žalbe), po žalbama podnesenim protiv rješenja Agencije za zaštitu životne sredine (7 žalbi), po žalbi podnesenoj protiv rješenja Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju (1 žalba) i po žalbi podnesenoj protiv odluke Javnog preduzeća za nacionalne parkove Crne Gore (1 žalba).

Rješavajući po žalbama podnesenim protiv rješenja Uprave za inspeksijske poslove - ekološkog inspektora ovo Ministarstvo je donijelo 2 rješenja kojim se žalba odbija kao neosnovana, a 2 rješenja kojima se poništava rješenje ekološkog inspektora i predmet vraća na ponovni postupak i odlučivanje.

Rješavajući po žalbama podnesenim protiv rješenja Agencije za zaštitu životne sredine ovo Ministarstvo je donijelo 5 rješenja kojima se žalba odbija kao neosnovana i 2 rješenja kojim se poništava rješenje Agencije za zaštitu životne sredine i predmet vraća na ponovni postupak i odlučivanje.

Rješavajući po žalbi podnesenoj protiv rješenja Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju ovo Ministarstvo je donijelo rješenje kojim se poništava rješenje Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju i predmet vraća na ponovni postupak i odlučivanje.

Rješavajući po žalbi podnesenoj protiv odluke Javnog preduzeća za nacionalne parkove Crne Gore ovo Ministarstvo je donijelo rješenje kojim se žalba odbija kao neosnovana.

Protiv rješenja Ministarstva podnešene su dvije tužbe i to protiv:

1. Rješenja Agencije za zaštitu životne sredine 02 broj: UPI-1281/3 od 4.08.2011.godine.

Protiv ovog rješenja JP »Nacionalni parkovi Crne Gore« je izjavilo žalbu ovom Ministarstvu iz razloga što Javnom preduzeću »Nacionalni parkovi Crne Gore« nije dozvoljeno izvršavanje radnji, aktivnosti i djelatnosti u zaštićenom prirodnom dobru u okviru Nacionalnog parka »Durmitor« vezano za rekonstrukciju objekta »Restoran na Crnom jezeru« na Žabljaku.

Po podnesenoj žalbi Ministarstvo održivog razvoja i turizma je donijelo rješenje kojim je poništilo rješenje Agencije za zaštitu životne sredine 02 broj-UPI-1281/3 od 24.08.2011. godine i predmet vratilo na ponovni postupak i odlučivanje. Protiv ovog rješenja tužilac JP »Nacionalni parkovi Crne Gore« je podnio tužbu. Presudom Upravnog suda Crne Gore U.br. 3169/2011 od 07.03.2012.godine poništeno je rješenje ovog Ministarstva broj UP-1507-285/11-2 od 06.10.2011.godine.

2. Odluke Upravnog odbora Javnog preduzeća »Nacionalni parkovi Crne Gore« broj 01-122 od 31.01.2012.godine,

Protiv ove odluke doo »Eko Riba« iz Cetinja je izjavilo tužbu ovom Ministarstvu iz razloga što je odbijen kao neosnovan prigovor doo »Eko Riba« iz Cetinja, kao ponuđača podnesen protiv odluke direktora Javnog preduzeća »Nacionalni parkovi Crne Gore« broj 01-40 od 18.01.2012.godine, kojom je dato pravo korišćenja ribolovnih oka u paketu radi izlovljavanja ukljeve ponuđaču doo »Stevju & Z« - Podgorica i pravo korišćenja oka Karuč za kavezni uzgoj pastrmke ponuđaču KDA doo - Podgorica. Po podnesenoj tužbi, Upravni sud Crne Gore odbacio je tužbu doo »Eko Riba« iz Cetinja.

5. Obezbjedivanje vršenja poslova od javnog interesa

Sektor vrši upravni nadzor nad Agencijom za zaštitu životne sredine i Zavodom za hidrometeorologiju i seizmologiju (posebni izvještaji).

Vlada Crne Gore je na sjednici od 12. jula 2012. godine donijela Odluku o osnivanju društva sa ograničenom odgovornošću „Centar za ekotoksikološka ispitivanja“- Podgorica („Sl.list CG“, br. 39/12), kojom je izvršena reorganizacija javne ustanove u privredno društvo. Vlada Crne Gore na sjednici od 26. jula 2012.godine donijela Rješenje o imenovanju Odbora direktora društva sa ograničenom odgovornošću „Centar za ekotoksikološka ispitivanja“- Podgorica („Sl.list CG“, br. 42/12). Takođe, Vlada Crne Gore je na sjednici od 13. septembra 2012. godine usvojila Statut društva sa ograničenom odgovornošću „Centar za ekotoksikološka ispitivanja“- Podgorica („Sl.list CG“, br. 50/12).

Ministarstvo održivog razvoja i turizma je 10.07.2012. godine dalo saglasnost na Odluku o izmjenama i dopunama Odluke o visini i načinu plaćanja naknada za korišćenje dobara nacionalnih parkova.

5.1. DOO Centar za ekotoksikološka ispitivanja

JU Centar za ekotoksikološka ispitivanja je osnovan Odlukom Vlade RCG od 20.12.1996. godine (Sl.list br. 40/96) i registrovan je kod Privrednog suda, kao javna ustanova za vršenje poslova od javnog interesa. Sredinom 2012. godine otpočela je pravna transformacija Centra. Vlada Crne Gore je 12. jula 2012. godine usvojila Odluku o osnivanju društva sa ograničenom odgovornošću Centar za ekotoksikološka ispitivanja i 1. oktobra stupio je na snagu Statut društva sa ograničenom odgovornošću Centar za ekotoksikološka ispitivanja. Upis u CRPS izvršen je 12. decembra 2012. godine, registarski broj 5-064822/001.

Pretežna djelatnost Društva je: 71.20 Tehničko ispitivanje i analize, koja obuhvata naročito:

- ekotoksikološka i ispitivanja kvaliteta (fizičko-hemijska ispitivanja i ispitivanje sadržaja radionuklida) svih segmenata životne sredine (vode, vazduha, zemljišta, sedimenta, mora...);
- ispitivanje bezbjednosti hrane i zdravstvene ispravnosti predmeta opšte upotrebe (fizičko-hemijska ispitivanja i ispitivanje sadržaja radionuklida);
- dozimetrijska mjerenja, osiguranje i kontrola kvaliteta (QA/QC);
- ispitivanje otpadnih gasova - emisija;
- ispitivanje radne sredine (komfor-mikroklimatski uslovi, hemijske i fizičke štetnosti);

- pripremu i izradu akta o procjeni profesionalnih rizika zaposlenih sa predlogom mjera za njihovo otklanjanje;
- ispitivanje vještačkih đubriva;
- ispitivanje pesticida;
- toksikološke analize biološkog materijala;
- kategorizaciju otpada;
- ispitivanje buke i vibracije u radnoj i životnoj sredini;
- izradu toksikoloških studija, analiza i programa za potrebe državnih organa, naučno istraživačkih ustanova, privrednih društava i drugih subjekata.

Projekat Upravljanje zatvorenim radioaktivnim izvorima uključujući radioaktivne gromobrane

Ministarstvo održivog razvoja i turizma i EPA su kroz IPA 2009 dobile ovaj projekat koji bi, u skladu sa važećom legislativom, trebao biti realizovan od strane Centra. Cilj projekta je smanjenje radioloških rizika koji potiču od nebezbednog i nesigurnog upravljanja zatvorenim izvorima zračenja i radioaktivnim gromobranama u Crnoj Gori, Republici Makedoniji i na Kosovu. Projekat je usmjeren na: gromobrane koji su od šezdesetih do osamdesetih godina prošlog vijeka bili postavljeni na krovovima javnih objekata, škola, obdaništa i fabrika, kao i na postojanje drugih, zatvorenih, izvora zračenja koji proizilaze iz medicinske i industrijske primjene radionuklida. Kroz projekat će se obezbijediti sigurno upravljanje ovim izvorima zračenja u skladu sa najboljom EU praksom i eliminisanje bilo kakvog radiološkog rizika.

U prošloj godini Centar je Evropskoj komisiji dokazao svoje tehničke i stručne kapacitete, po zahtjevu EK pripremljena je i prosljeđena sva tehnička dokumentacija, obrazložena budžeta za nabavke i radove i sl. Očekuje se i formalna potvrda – Ugovor, da će Centru biti dodijeljena donacija za nabavku potrebne opreme i realizaciju projekta skidanja, transportovanja i skladištenja gromobrana i evidentiranih zatvorenih izvora zračenja u Crnoj Gori. Krajnji rok za potpisivanje ugovora o donaciji je 31. mart 2013. godine, a rok realizacije projekta je 12 mjeseci.

Centar za ekotoksikološka ispitivanja je u posmatranom periodu aplicirao za učešće u nekoliko projekata:

- Development and application of hydro-geochemical and biological indicators in sustainable management of coastal and karstic aquifers in Adriatic region (DAIM-Adria), održivo upravljanje vodama, Adriatic IPA cross border 2007 - 2013;
- Transboundary Joint Environmental Monitoring of Lake Skadar/Shkodra - a pilot implementation of the EU Water Framework Directive, zajednički prekogranični monitoring Skadarskog jezera, IPA cross border 2007 - 2013, MNE-ALB;
- ICT Enabled Development of a Real-Time Integrated Water Quality Monitoring of the Watershed Area Skadar/Shkodra Lake, monitoring kvaliteta voda Skadarskog jezera, IPA cross border 2007 - 2013, MNE-ALB;
- Stable Isotope Analysis of Montenegrin Wine Reference Samples; SIAMWine, analiza uzoraka vina, CEI Know-how Exchange Programme (KEP);
- Strengthening of Centers for Aquaculture production and Safety surveillance in Adriatic cross-border countries, ispitivanja biotosina, benzo a pirena i teških metala i mikrobiologije školjaka, Adriatic IPA cross border 2007 - 2013.

Interlaboratorijski testovi - U skladu sa zahtjevima standarda, Centar je u posmatranom periodu učestvovao u 8 interlaboratorijskih/profficiency testova.

Laboratorijski informacioni sistem - Tokom 2012. godine nije bilo pomaka u uspostavljanju laboratorijskog informacionog sistema koji će moći da u potpunosti podrži proces prijema i obrade uzoraka, izdavanja izvještaja, kreiranja statistike po klijentima, vrstama uzoraka i vrstama analiza. Zbog neispunjavanja ugovorenih zadataka i rokova od strane firme Fizis Centar je raskinuo ugovor.

Međunarodna saradnja - Tokom 2012. godine nastavljena je uspješna realizacija projekata:

- IPA 2009 Donacija opreme za detekciju i mjerenje jonizujućih zračenja - u Centru za ekotoksikološka ispitivanja izvršena je instalacija sistema za gama spektrometriju. Sistem za gama spektrometriju je proizvod firme Canberra, jednog od najznačajnijih proizvođača opreme za detekciju i mjerenje jonizujućih zračenja u svijetu i predstavlja posljednju riječ tehnike u oblasti nuklearne instrumentacije. Donacija ove opreme predstavlja još jedan dokaz prepoznavanje značaja i kvaliteta Centra od strane najkompetentnijih institucija Evropske unije i potvrdu napora da postane i ostane vodeća institucija na polju analitike u oblasti radioekologije.
- IPA 2009 Projekat Upravljanje zatvorenim radioaktivnim izvorima uključujući radioaktivne gromobrane - detaljnije u Najvažnijim aktivnostima;
- Global Water Partnership - Mediterranean (GWP-Med) - analiza uzoraka vode rijeke Bojane u saradnji sa Univerzitetom iz Skadra (završeno);
- Adricosm Star, Italijansko ministarstvo životne sredine, kopna i mora, nastavak realizacije projekta; Cilj - izrada institucionalne mreže koja će biti podrška monitoringu kvaliteta voda u Crnoj Gori u skladu sa obavezama po Okvirnoj direktivi EU o vodama, Okvirnoj direktivi EU o morskoj strategiji i Barselonskoj konvenciji; Centar nije nosioc nijedne aktivnosti, ali je učesnik u skoro svim aktivnostima;
- Ispitivanje srednjeg vremena zadržavanja podzemnih voda u različitim regionima Crne Gore - podrška održivom korišćenju vodnih resursa, naučno-tehnološka saradnja između Crne Gore i Republike Austrije podržana od strane Ministarstva nauke.

Realizacija Programa transformacije i optimizacije poslovanja

Program restrukturiranja i optimizacije poslovanja Centra za ekotoksikološka ispitivanja kroz Program BAS (Business Advisory System), uradio je projektni tim sa Ekonomskog fakulteta iz Podgorice, a Vlada Crne Gore usvojila je usvojila Program u julu 2012. godine. Cilj Programa je bio definisanje pravnog i institucionalnog statusa Centra, bolja organizacija i optimizacija broja i strukture zaposlenih u skladu sa potrebama države i tržišta i optimizacija troškova poslovanja, procjena budućeg tržišnog položaja i poslovanja Centra i preporuke za ostvarenje istog. Analiza urađena kroz program pokazala je da Centar posjeduje dobre sposobnosti za tržišno poslovanje, know-how, uspostavljena dinamika i kvalitet obavljanja poslova su nešto što predstavlja potencijalnu snagu daljeg tržišnog nastupa.

Programom restrukturiranja i optimizacije poslovanja Centra za ekotoksikološka ispitivanja su definisane sljedeće mjere:

- Organizaciono restrukturiranje - promjena organizacione strukture mora biti praćena i racionalizacijom broja radnih mjesta u okviru Centra;
- Transformacija javne ustanove u jednočlano društvo sa ograničenom odgovornošću, s tim da se Odlukom osnivača (Vlada Crne Gore) obezbijedi kontinuitet obavljanja djelatnosti Centra, tako što bi se promijenio organizacioni oblik postojeće JU u društvo sa ograničenom odgovornošću;
- Dostizanje statusa "referentne institucije" – za oblasti ispitivanja koja su data Centru Odlukom o osnivanju.

U skladu sa postavljenim ciljevima i zaključcima Vlade u ovoj godini realizovano je:

1. Donošenje odluke o transformaciji JU Centar za ekotoksikološka ispitivanja u DOO gdje je država jedini vlasnik - Odluku o osnivanju DOO Centar za ekotoksikološka ispitivanja Podgorica Vlada Crne Gore donijela je 12. jula 2012. godine;
2. Izbor organa privrednog društva - Odbor direktora izabran je 26. jula 2012. godine. Statut je Vlada usvojila 13. septembra 2012. godine;
3. Izvršni direktor izabran je 2. novembra 2012. godine nakon sprovedenog javnog oglasa;
4. Registracija u registru privrednih subjekata izvršena je 12. decembra 2012. godine;
5. Shodno Odluci o osnivanju ("Sl. list Crne Gore", br. 39/12 od 23.07.2012) na dan 12.12.2012. godine izvršen je vanredni popis imovine i obaveza (u CRPS za DOO Centar upisan je osnivački kapital od 1 euro, jer je to upisani kapital JU Centar). Procjenu imovine i obaveza uradio je nezavisni procjenitelj, na osnovu koje Vlada treba da donese odluku o promjeni/upisu kapitala društva. Predmet i cilj ove procjene definisan je Odlukom Vlade Crne Gore, o osnivanju društva sa ograničenom odgovornošću, odnosno cilj je utvrđivanje realne vrijednosti kapitala Javne ustanove Centar za ekotoksikološka ispitivanja, koja se unosi u novoformirano društvo sa ograničenom odgovornošću „Centar za ekotoksikološka ispitivanja Crne Gore” – Podgorica. Prema mišljenju procjenitelja realni iznos kapitala koji Javna ustanova "Centar za ekotoksikološka ispitivanja Crne Gore" – Podgorica, na dan 12.12.2012. godine prenosi u novoformirano društvo sa ograničenom odgovornošću je iznos od 1.543.520,06 eura, koji bi trebalo da bude upisan kao osnovni kapital preduzeća "Centar za ekotoksikološka ispitivanja Crne Gore" doo Podgorica.
6. Tokom 2012. godine broj zaposlenih je smanjen po raznim osnovama, a izrada nove organizacije i sistematizacije biće završena do zadatog roka – kraj marta 2013. godine.

Sprovedenjem niza mjera, značajno su smanjeni troškovi po svim osnovama. Početkom godine ukinute su razne naknade na lična primanja, jednokratno su smanjenje zarade za 15%, smanjen je broj radnika, uglavnom sistemom dobrovoljnih otpremnina (ukupno 10), smanjenje su zarade menadžmentu i naknade Upravnom odboru, tj. Odboru direktora.

Javne nabavke

Centar je u 2012. godini posvećivao veliku pažnju dosljednom sprovođenju Zakona o javnim nabavkama. U prilog ovoj konstataciji govori i Izvještaj DRI u kome se navodi da je Centar dosljedno sprovodio Zakon o javnim nabavkama u prethodnom periodu. U 2012. godini su sprovedena 3 otvorena postupka, 30 postupaka šoping metodom i 9 postupaka neposrednim sporazumom.

Akreditacija

Nakon ponovnog ocjenjivanja sprovedenog, u skladu sa pravilom ATCG Q2.01 Pravila akreditacije, realizovanog u aprilu mjesecu 2012. godine, Centru je dostavljena Odluka o obnavljanju akreditacije 10.04.2012. godine. Kompletnom provjerom oktobra 2012. godine potvrđena je kompetentnost laboratorije za ispitivanje u skladu sa zahtjevima MEST ISO/IEC 17025:2006.

Upravni postupak

Dva zahtjeva za slobodan pristup informacijama - zahtjevi su odbijeni; podnešena je jedna žalba na postupak javne nabavke, koja je usvojena i prvostepena odluka je zamijenjena.

U 2012. godini CETI je realizovao i sljedeće projekte:

- Imajući u vidu zakonske obaveze i neophodnost u smislu zaštite zdravlja ljudi, skidanja i lagerovanja radioaktivnih gromobrana i javljača požara koji su popisani u Crnoj Gori, kroz projekat IAEA, MNE 3002 „Strengthening Radioactive Waste Management“, kofinansiran od strane IAEA i Vlade Crne Gore, izrađeno je skladište za nisko i srednje radioaktivni otpad. Centar je u okviru ovog projekta edukovao kadar za upravljanje ovim skladištem i dobio neophodnu opremu. U skladu sa zahtjevima nove regulative, Centar je podnio zahtjev za dobijanje Dozvole za upravljanje skladištem radioaktivnog otpada. Uz zahtjev je podniet revidiran i usaglašen Sigurnosni izvještaj. Juna 2012. godine Centar je dobio Dozvolu za upravljanje skladištem radioaktivnog otpada. Ugovor o davanju na korišćenje privremenog skladišta radioaktivnog otpada između Centra i resornog ministarstva, koje je vlasnik skladišta, je potpisan početkom oktobra. U skladu sa članom 38 Zakona o zaštiti od jonizujućeg zračenja i radijacionoj sigurnosti (“SI list CG”, br.56/09) i potpisanog Ugovora sa Ministarstvom održivog razvoja i turizma, Ministarstvo je obezbijedilo sredstva za privođenje namjeni, upravljanje i održavanje skladišta.

- Državni monitoring programi:

- Ugovori za realizaciju godišnjih programa monitoringa kvaliteta segmenata životne su potpisani tek u periodu mart - avgust 2012. godine. Imajući u vidu činjenicu da je Centar od 1998. godine realizovao „Program monitoringa kvaliteta vazduha“ i „Program ispitivanja sadržaja radionuklida u životnoj sredini“, u skladu sa tim iskustvom, kao i poštujući neophodnost kontinuiranog praćenja kvaliteta određenih segmenata životne sredine, Centar je realizaciju ovih programa otpočeo od januara 2012. godine.
- Program praćenja kvaliteta vazduha za 2012. godinu – realizuje se na osnovu Uredbe o povjeravanju dijela poslova iz nadležnosti Agencije za zaštitu životne sredine JU Centar za ekotoksikološka ispitivanja Crne Gore i Ugovora o pružanju usluga između JU Centar za ekotoksikološka ispitivanja i Agencije za zaštitu životne sredine (potpisan 22. marta 2012. godine, vrijednost 60.000 €). Od 2012. godine održavanje stanica je u nadležnosti EPA-e. Centar je sve preuzete obaveze realizovao u potpunosti.
- Program monitoringa zemljišta za 2012. godinu – realizovan u potpunosti - na osnovu Ugovora za pružanje usluga između JU Centar za ekotoksikološka ispitivanja i Agencije za zaštitu životne sredine (potpisan 27. avgusta 2012. godine, vrijednost 24.480 €).
- Program monitoringa radioaktivnosti u životnoj sredini Crne Gore za 2012. godinu – realizovao u potpunosti - na osnovu Ugovora za pružanje usluga između JU Centar za ekotoksikološka ispitivanja i Agencije za zaštitu životne sredine (potpisan 24. aprila 2012. godine, vrijednost 39.974,80 €).
- Program monitoringa buke u životnoj sredini Crne Gore za 2012. godinu – realizovan u potpunosti - na osnovu Ugovora za pružanje usluga između JU Centar za ekotoksikološka ispitivanja i Agencije za zaštitu životne sredine (potpisan 25. juna 2012. godine, vrijednost 3.981 €).

Druge značajne aktivnosti

Stručno usavršavanje - Stalno usavršavanje kadra u zemlji i inostranstvu je preduslov kompetentnosti u realizaciji aktivnosti Centra. U tom smislu Centar podržava usavršavanje svojih zaposlenih u stručnom (kroz različite fellowship-ove, training kursove) i naučnom ili istraživačkom smislu (magistarske i doktorske studije). Tokom 2012. godine zaposleni su učestvovali u sljedećim programima obuke:

- Međunarodna agencija za atomsku energiju (IAEA) - Trening kurs na temu kontrole kvaliteta vazduha u Zagrebu;
- Međunarodna agencija za atomsku energiju (IAEA) - Radionica na temu državnog sistema evidencije i kontrole nuklearnog materijala u Beču;

- Evropska komisija, IPA 2011 - Trening kurs o organizaciji međulaboratorijskih ispitivanja i primjeni standarda ISO/EC 17025 i ISO 13528 u laboratorijama u Ljubljani;
- Konsultativna grupa eksperata - Radionica o izradi inventara gasova se efektom staklene bašte u Kolombu;
- Generalni direktorat EU za zdravlje i potrošače - Trening kurs o kontroli veterinarskih lijekova u hrani za ljudsku i životinjsku upotrebu, kao i primjeni standarda ISO/EC 17025 u laboratorijama u Valeti;
- Međunarodna agencija za atomsku energiju (IAEA), MEDPOL i Laboratorija u Monaku- Trening kurs o analizi elemenata u tragovima u uzorcima iz mora u Monaku.

5.2. JP za nacionalne parkove Crne Gore

Javno preduzeće u vršenju upravljanja nacionalnim parkovima obavlja sljedeće poslove:

- preduzima mjere i aktivnosti za ostvarivanje utvrđene politike u upravljanju, korišćenju, zaštiti, razvoju i unaprjeđivanju nacionalnih parkova;
- donosi akt o unutrašnjem redu u nacionalnom parku i obezbjeđuje službu zaštite;
- stara se o sprovođenju plana upravljanja i godišnjeg programa upravljanja;
- sprovodi mjere zaštite u skladu sa režimom zaštite;
- čuva, unaprjeđuje i promovise nacionalne parkove;
- održava oznake kojima su obilježene granice nacionalnog parka;
- obezbjeđuje nesmetano odvijanje prirodnih procesa i održivog korišćenja nacionalnih parkova;
- prati stanje u nacionalnim parkovima i dostavlja podatke organu uprave nadležnom za poslove zaštite prirode (u daljem tekstu: organ uprave) i pravnom licu;
- obavlja i druge poslove utvrđene zakonom i aktom o osnivanju.

U Nacionalnim parkovima "Biogradska gora", "Durmitor", "Lovćen", "Skadarsko jezero" i "Prokletije" obavljanje poslova organizovano je u:

- Službi za stručno administrativne poslove,
- Službi zaštite,
- Službi za održavanje ambijentalne higijene i infrastrukture.

U službama zajedničkih poslova obavljanje poslova organizovano je u:

- Službi za unaprjeđenje i razvoj,
- Službi za pravne i opšte poslove,
- Službi za finansijske poslove
- Službi za promociju, edukaciju i marketing.

5.2.1. Služba za unaprjeđenje i razvoj

U 2012. godini realizovane su sljedeće aktivnosti:

- Realizovan je Projekat „Utvrdjivanje stanja i kartiranje opožarenih područja u NP Durmitor” a uz pomoć Nacionalne kancelarija za saradnju sa UNESCO-om i Ministarstvom kulture.
- Završena je implementacija projekta „Priroda za budućnost“ za prekogranični program MNE-CRO (komponenta IPA).
- Završen je Projekat „5 u 5“ sa otvaranjem objekta kamp odmorišta na Kraljevom Kolu, a koji je finansiran od strane Ministarstva održivog razvoja i turizma, uz tehničku saradnju GIZ-a.
- Započet je IPA Projekat Crna Gora-Bosna i Hercegovina pod nazivom „Uspostavljanje Via Dinarica – uvod u regionalnu platformu saradnje“.

- Započeta realizacija Projekta „Zaštita i uravnoteženo i održivo korišćenje biodiverziteta Skadarskog jezera, Ohridskog jezera i jezera Prespa“.
- U saradnji sa WWF-om i IUCN-om izvršena je pozitivna evaluacija projekta: „Poboljšanje uslova u ruralnim zajednicama Dinarskog luka“.
- Započet je Projekat: „Parkovi Dinarskog luka“ koji implementira WWF (Svetski fond za zaštitu prirode).
- Pokrenute su aktivnosti za nominaciju NP Biogradska Gora u članstvo Charter mreže zaštićenih područja Evrope.
- Pokrenute aktivnosti na pripremi dokumentacije za učlanjenje Nacionalnih parkova u IUCN.
- Nastavljena aktivnost na realizaciji projekta „Integralno upravljanje ekosistemom Skadarskog jezera“. Projekat se implemetira pod pokroviteljstvom Svjetske banke;
- Uzeto je učešće u pripremi Izvještaja o radu za potrebe lokalne uprave koje su za istim iskazale interesovanje kao i sastanaka u vezi zajedničkih projekata i aktivnosti;
- Održani su sastanci i koordinacija aktivnosti oko potencijalnog aktiviranja toka rijeke Tare od prvog do drugog logora i druga pitanja vezana za odnose parka sa Lokalnom Upravom Mojkovca;
- Uzeto je učešće u izradi sljedećih dokumenata: Izmjene Zakona o nacionalnim parkovima, revizija Strategije Biodiverziteta Crne Gore kao i na implementaciji ekološke mreže NATURA 2000 u Crnoj Gori.
- Učešće na stručnim skupovima, javnim raspravama i okruglim stolovima na teme iz oblasti zaštite prirode i zaštite životne sredine u cjelini.
- Učestvovanje u aktivnostima Koordinacionog odbora za sprječavanje bespravnih radnji u šumarstvu i izrade Strategije razvoja šuma i šumarstva u Crnoj Gori;
- Ostvareno učešće u projektu „Podrška kontroli i iskorjenjivanju bjesnila kod lisica i zečeva kao i svinjske kuge u Crnoj Gori“.
- Na osnovu donijetih Planova privremenih objekata (2011–2013), urađena je godišnja dopuna Planova za 2012. godinu.
- Služba je učestvovala u izradi Nacrta prostornih planova posebne namjene za NP Lovćen i NP Durmitor (proslijeđene primjedbe i sugestije obrađivačima Planova, učešće u javnoj raspravi za NPPPN NP Lovćen).
- Pokrenuta je inicijativa za rješavanje problema erozije na desnoj obali Jezerštica. Stručni saradnici su dali svoje mišljenje i predložili mjere za programsku 2013. godinu. Iste su date na osnovu postojećih studija Građevinskog fakulteta u Podgorici, NVO Zeleni Crne Gore kao i projekata odrađenih od strane Šumarskog fakulteta iz Beograda.
- U skladu sa zaključcima Vlade iz 2006. godine, koji se odnose na sanaciju klizišta Crna poda u koordinaciji sa Direkcijom za saobraćaj, pokrenuta je inicijativa za realizaciju iste.
- Sprovedeni postupci za davanje u zakup zemljišta u državnoj svojini na teritorijama NP Skadarsko jezero, NP Durmitor i NP Lovćen, na osnovu kojih su potpisivani ugovori i izdavana rješenja i UT uslovi sa najpovoljnijim zakupcima.
- U NP Durmitor izvršena je sanitarna doznaka na području Prostorne cjeline Žabljak I (14, 15, 19, 40, 46, 48 i 49). Ukupno je doznačeno cca 501,02 m³ izvaljenih i suvih stabala smrče i jele.
- Nakon požara, koji su se desili tokom ljetnjih mjeseci na prostoru kanjona rijeke Tare (Crna poda, Česme, Tmorska glava, Lever Tara, kanjon Drage i Todorov do) izvršen je uvid u postojeće stanje vegetacije, izgorjele količine drvene mase, površine opožarenih i izgorjelih područja, u cilju predlaganja sanacionih mjera kao i obezbjeđenja finansijskih sredstva za iste.

- Na području prostorne jedinice 19 u NP Lovćen, izvršeno je obilježavanje 296 stabala bukve (412.53 m³ drvene mase) za uklanjanje po kriterijumu pozitivne selekcije stabala budućnosti.
- Na lokalitetu Blatište, u cilju sagledavanja zdravstvenog stanja borove sastojine izvršen je monitoring borovog četnika (*Thaumatopoea pityocampa*).
- Na lokalitetu Ivanovih korita, oko odmarališta i na stazama, izvršeno je obilježavanje i uklanjanje stabala koja su predstavljala opasnost za prolaz turista.
- U sklopu Plana korišćenja šuma u privatnoj svojini, izvršena je doznaka stabala u šumama u privatnom vlasništvu (ukupno 44 zahtjeva, doznačeno 357,8 m³ drvene mase);
- Na lokalitetu Lipovik, u NP Skadarsko jezero, prikupljeni su potrebni uzorci za dalju obradu i analizu stabala, koja predstavljaju stabla budućnosti ili imaju neku drugu estetsku ili ekološku vrijednost.
- Kontinuirano je rađeno na dopunjavanju baze podataka o florističkim i vegetacijskim vrijednostima nacionalnih parkova.
- Na osnovu prikupljenih podataka u Bazi, dopunjene su liste endemske, nacionalno i međunarodno zaštićene flore (florne liste).
- Duž turističko - rekreativnih staza u NP Durmitor (oko Crnog jezera i duž Mlinskog potoka), NP Lovćen (Ivanova korita - Treštenički vrh) i NP Skadarsko jezero (Rijeka Crnojevića - Obodska pećina) prikupljen je floristički i foto materijal, evidentirano prisustvo endemskih, nacionalno i međunarodno zaštićenih vrsta flore i time postavljen osnov za njihov monitoring i različite vidove prezentacije. Podaci su unijeti u „bazu podataka“ i ugrađeni u florne lista za svaki Park.
- Duž sjeverne obale Skadarskog jezera, od Crnog Žara do ušća Plavnice, odrađeno je usnimavanje (JPS metodom) granica emerzne i flotantne vegetacije, unutar Monitoringa progresije plavnih šuma i močvarne vegetacije, koji bi ujedno ukazao i na veličinu eutrofikacije.
- Pripremljeni su stručni tekstovi i fotografije značajnih vrsta flore za Web-sajt prezentaciju JPNPCG.
- U NP Durmitor, izvršeno je praćenje stanja brojnosti, distribucije i vitalnosti populacije divokoza (*Rupicapra rupicapra*) u ljetnjem aspektu.
- Na osnovu metodologije definisane 2010. godine, na prostoru Parka sproveden je monitoring program stabilnosti i brojnosti populacije medvjeda. U NP Lovćen, na osnovu usmenog anketiranja lokalnog stanovništva i Službe zaštite, evidentirano je prisustvo medvjeda na lokalitetima Kruševica i Bižaljevac.
- Zbog brojnih problema na mrijestilištu na Biogradskoj Gori, procjenjena je neophodna rekonstrukcija i uređenje mrijestilišta i dato mišljenje o načinu njegovog funkcionisanja.
- U NP Durmitor evidentirani su lokaliteti i jezera u kojima je još uvijek očuvano autohtono stanje faune. To su jezera u kojima žive tritoni i ostala ugrožena fauna. Urađen je izvještaj o stanju posjećenih jezera, u kojem su date ideje kako bi i druga jezera trebala da izgledaju.
- Obilaskom durmitorskih sela prikupljeni su etnografski materijali koji će se koristiti za opremanje etno prostora u Centru za posjetioce.
- Kontinuirano je praćeno i evidentirano postojeće stanje etnografskog nasljeđa u svim Nacionalnim parkovima, tradicionalnih objekata narodnog graditeljstva koje je izloženo promjenama, sistemom opservacije, deskripcije, fotografskim i audio vizuelnim zapisima.
- Urađena je muzeološka obrada novih eksponata kojim se dopunjavala zbirka u Centrima za posjetioce Virpazar i Vranjina.

5.2.2. Služba za pravne i opšte poslove

Izrađena su sljedeća opšta akta Javnog preduzeća:

- Pravilnik o naknadi troškova prevoza;
- Pravilnik o rentiranju kajaka;
- Pravilnik o načinu organizovanja džip tura;
- Pravilnik o korišćenju službenih telefona;
- Pravilnik o uniformi, naoružanju i identifikacionoj oznaci zaposlenih u Službi zaštite Nacionalnih parkova;
- Odluka o načinu korišćenja i upotrebe službenih vozila, plovila i potrošnji goriva.

Vršeni su i sljedeći poslovi:

- Učešće u izradi materijala za potrebe Upravnog odbora, njihova distribucija i izrada zapisnika i donijetih odluka;
- Izrada ugovora koje je Javno preduzeće zaključivalo sa korisnicima dobara nacionalnih parkova;
- Koordiniranje u izradi akta o procjeni rizika, pravilnika o zaštiti na radu i osposobljavanju zaposlenih za bezbjedan rad;
- Koordiniranje u izradi akata o tehničkoj opremljenosti objekata Službi zaštite;
- Izrada ostalih rešenja, odluka, ugovora i pravnih akata neophodnih za tekuće poslovanje Preduzeća.
- Podnošenje zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka i krivičnih prijava kod nadležnih državnih organa, zbog protivpravnog korišćenja dobara nacionalnih parkova i zastupanje u postupcima pred nadležnim organima.
- Podnošenje tužbi, žalbi, zahtjeva i ostalih podnesaka prema nadležnim organima.
- Izrada rješenja o odobravanju postavljanja privremenih objekata sa urbanističko-tehničkim uslovima na području NP Skadarsko jezero, NP Lovćen, NP Biogradska gora i NP Durmitor, u skladu sa uredbom Vlade o povjeravanju ovih poslova Javnom preduzeću.
- Učestvovanje u izradi neophodne dokumentacije i postupcima javne nabavke.
- Donošenje Plana javnih nabavki.
- Izrada rješenja o odobravanju pristupa informacijama u posjedu Javnog preduzeća po podnijetim zahtjevima.
- Izrada svih pojedinačnih akata iz oblasti radnih odnosa i ostvarivanju prava po osnovu rada, rešavanje po zahtjevima zaposlenih i vođenje postupka utvrđivanja disciplinske odgovornosti zaposlenih.
- Vođenje personalnih dosijea, prijave na osiguranje, prikupljanje potrebne dokumentacije i dr.

NP Skadarsko jezero

Krivične prijave:

- Podneseno je 49 krivičnih prijava, zbog počinjenog krivičnog djela nezakoniti ribolov, od čega 22 krivične prijave protiv lica koja su vršila nezakoniti ribolov upotrebom agregata za struju i 1 krivična prijava zbog krivičnog djela nezakoniti lov;
- 3 krivična postupka su riješena, 18 krivičnih prijava je odbačeno, dok je 27 krivičnih postupaka u toku.

Zahtjevi za pokretanje prekršajnog postupka:

- Podneseno je 28 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupaka, zbog počinjenih prekršaja nezakonitog ribolova,
- 5 prekršajnih postupaka je riješeno, 5 zahtjeva je odbačeno, dok je 18 prekršajnih postupaka u toku.

Nelegalna gradnja:

- Evidentirano je 11 slučajeva nelegalne gradnje.

NP Durmitor

Krivične prijave:

- Podnesene su 2 krivične prijave, zbog počinjenog krivičnog djela nezakoniti lov;
- 1 krivična prijava je odbačen, dok je 1 postupak u toku.

Zahtjevi za pokretanje prekršajnog postupka:

- Podneseno je 8 Zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka, od čega 5 zahtjeva zbog počinjenih prekršaja nezakonitog ribolova i 3 zahtjeva zbog sječe stabala bez prethodne doznake u šumi koja je u privatnoj svojini;
- 6 zahtjeva je odbačeno, dok su 2 prekršajna postupaka u toku.

Nelegalna gradnja:

- Evidentiran je 31 slučaj nelegalne gradnje.

NP Biogradska gora

Krivične prijave:

- Podnesene su 2 krivične prijave, zbog počinjenog krivičnog djela šumske krađe,
- 1 krivični postupak je riješen, dok je 1 postupak u toku.

Zahtjevi za pokretanje prekršajnog postupka

- Nije bilo podnesenih zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka.

Nelegalna gradnja:

- Evidentirana su 2 slučaja nelegalne gradnje.

NP Lovćen

Krivične prijave:

- Podnesene su 3 krivične prijave, protiv lica koja su sprečavala vršenje naplate ulaznica na kontrolno – naplatnim punktovima;
- 3 krivična postupka su u toku.

Zahtjevi za pokretanje prekršajnog postupka:

- Podneseno je 10 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka, zbog sječe stabala bez prethodne doznake u šumi koja je u privatnoj svojini;
- 2 zahtjeva su odbačena, dok je 8 prekršajnih postupaka u toku.

Nelegalna gradnja:

- Evidentirana su 2 slučaja nelegalne gradnje;
- Evidentiran je 1 slučaj devastacije slivnog područja Jezera ispod Jezerskog vrha.

NP Prokletije

U cilju sprječavanja nezakonite sječe šume na prostoru Parka, evidentirano je više lokacija na kojima je izvršena bespravna sječja, u vezi čega su podnesene sljedeće prijave:

- 6 krivičnih prijava Osnovnom državnom tužilaštvu Plav,
- 1 krivičnu prijavu Vrhovnom Državnom tužiocu,
- 3 prijave Glavnom inspektoratu za šumarstvo,
- Više prijava Upravi policije - Ispostava Plav.

Takođe je evidentirano 3 slučaja nelegalne gradnje.

Postupci kod sudova:

- P.br: 63/09 ranije 02/03 pred Osnovnim sudom u Baru po tužbi Islamske vjerske zajednice je svojevremeno pokrenut radi utvrđenja prava svojine protiv suparničara JP Nacionalni Parkovi i Mitropolije Crnogorsko Primorske. Donešena Presuda kojom se odbija tužbeni zahtjev 22.01.2011.god. Potvrđena po žalbi tužioca. Izjavljena revizija tužioca 28.11.2011. godine Vrhovnom sudu. Revizija tužioca odbačena 09.05.2012. godine Rev.br: 21/12.
- P.br: 493/11 pred Privrednim sudom u Podgorici po Tužbi JPNPCG radi isplate osigurane sume protiv Lovćen osiguranja. Tuženi prihvatio poravnanje. Poravnanje saglasno zaključeno na ročištu od 05.12.2012. godine na iznos od 45.576,65 €. Isplaćeno.
- P.br: 1241/07 pred Osnovnim sudom u Podgorici, Radni spor po tužbi S. Usančevića i drugih zbog navodnog neplaćanja radničkih zaostalih dnevnica i prekovremenih sati. Tužba je povučena. Viši sud potvrdio prevostepeno Rješenje. Izjavljena Revizija koja je odbačena kao neosnovana.
- P.br. 3148/11 pred Osnovnim sudom u Podgorici po Tužbi V. Pajović radi zaštite autorskih prava. Tužba je povučena 05.06.
- P.br: 1104/11 pred Osnovnim sudom u Podgorici po Tužbi Džankić i dr. radi poništaja Aneksa ugovora i naknade štete. Po tužiočevoj žalbi drugopstepeni sud odbio žalbu i potvrdio prvostepenu presudu 21.06.2012. godine Gž: 426/12-11. Tužilac izjavio Reviziju Vrhovnom sudu. Revizija odbačena 17.10.2012. godine.
- P.br: 473/09 pred Osnovnim sudom na Cetinju po Tužbi P. Mihaljevića radi naknade štete vrijednost spora 22.000 €. Viši sud potvrdio prvostepenu presudu Gž: 5982/11-09 kojim je djelimično usvojen zahtjev na 11,400 € (duševni bolovi, pretrpljeni bolovi, strah i naruženost), a odbijen u preostalom iznosu.

Realizovani javni pozivi - tenderi u 2012:

- Šoping metoda 001, nabavka kajaka, prsluka za spašavanje, vesla, čamaca i vanbrodskog motora. Šoping određen po partijama. Procijenjena vrijednost javne nabavke 25.000,00 €, donacija GIZ. Partija I Nabavka čamca, iznos 7.803,90 €, ponuđač Hydrocom doo Budva. Ugovor od 13.03.2012. godine. Partija II Nabavka prsluka, kajaka, pojasa za spasavanje, iznos 9.210,62 €, ponuđač Una doo Tivat. Ugovor od 12.03.2012. godine. Partija III nabavka vanbrodskog motora, obustava postupka, neispravne ponude.
- Šoping metoda 002, izrada kataloga i mapa za potrebe JP Nacionalni parkovi Crne Gore. Procijenjena vrijednost javne nabavke 20.000,00 €, donacija GIZ. Izabrani ponuđač Grafo Crna Gora doo Podgorica, iznos od 18.720,00 €. Ugovor od 15.03.2012. godine.
- Šoping metoda 003 - nabavka vozila. Procijenjena vrijednost javne nabavke 25.000,00 €, donacija GIZ. Izabrani ponuđač Hyndai doo Podgorica, iznos od 18.990,00 € Ugovor od 12.03.2012. godine.
- Šoping metoda 004 - nabavka kancelarijskog materijala, na godišnjem nivou. Procijenjena vrijednost javne nabavke 12.000,00 € – sopstvena sredstva. Izabrani ponuđač Kastex doo Podgorica, iznos od 5.261,91 €. Ugovor od 31.05.2012. godine.
- Šoping metoda 005 - nabavka sredstava higijene – na godišnjem nivou. Procijenjena vrijednost javne nabavke 3.000,00 € – sopstvena sredstva. Izabrani ponuđač Was Impex doo Podgorica, iznos od 2.712,91 €. Ugovor od 11.06.2012. godine.
- Šoping metoda 006 - štampanje ulaznica, taksi i dozvola. Procijenjena vrijednost javne nabavke 11.000,00 € – sopstvena sredstva. Izabrani ponuđač Grafo Crna Gora doo Podgorica, iznos od 5.486,20 €. Ugovor od 19.06.2012. godine.

- Šoping metoda 007 - nabavka i postavljanje bova. Procijenjena vrijednost javne nabavke 25.000,00 € – donacije. Izabrani ponuđač Hydrocom doo Budva, iznos od 24.550,00 €.
- Otvoreni postupak – nabavka i isporuka goriva 001 - na godišnjem nivou. Procijenjena vrijednost javne nabavke 80.000,00 € – sopstvena sredstva. Predmet određen po partijama.
Za partiju I (lokacija Podgorica) izabrani ponuđač Lukoil Montenegro, iznos 18.540,00 €. Ugovor od 11.06.2012. godine.
Za partiju II (lokacija Vranjina) izabrani ponuđač Montenegro petrol, iznos 16.128,00 €. Ugovor od 21.06.2012. godine.
Za partije III, IV, V i VI (Kolašin, Žabljak, Plav), izabrani ponuđač Jugopetrol, iznos od 30.410,90 €, još nije potpisan.
- Šoping metoda 008 – osiguranje objekata – na godišnjem nivou – sopstvena sredstva. Procijenjena vrijednost javne nabavke 9.100,00 €. Izabrani ponuđač Lovcen osiguranje, iznos od 6.593,21 €.
- Šoping metoda 009 - Izgradnja paviljona - šank bara na Crnom jezeru. Procijenjena vrijednost javne nabavke 25.000,00 € – sopstvena sredstva. Izabrani ponuđač Temko doo Nikšić, iznos od 21.886,24 €.
- Šoping metoda 010 – Sječa drvnih sortimenata u NP Durmitor. Procijenjena vrijednost javne nabavke 10.000,00 € – sopstvena sredstva. Izabrani ponuđač MMIG doo Žabljak, iznos od 9.950,44 €.
- Šoping metoda 010 – Sječa drvnih sortimenata u NP Lovćen. Procijenjena vrijednost javne nabavke 3.000,00 € – sopstvena sredstva. Obustava.
- Šoping metoda 011 – Ugradnja bravarije na šank baru u NP Durmitor. Procijenjena vrijednost javne nabavke 12.000,00 € – sopstvena sredstva. Izabrani ponudjac Cutter Invest doo Podgorica, iznos od 11.980,80 €.
- Šoping metoda 012 – Zastupanje Preduzeća. Procijenjena vrijednost javne nabavke 10.000,00 € – sopstvena sredstva. Obustava postupka.

5.2.3. Služba za finansijske poslove

Služba za finansijske poslove obavljala je sljedeće poslove i zadatke:

- Knjiženje cjelokupne finansijske dokumentacije;
- Obračun i isplata zarada i drugih primanja zaposlenih;
- Učešće u izradi završnog računa i periodičnih obračuna u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima;
- Sa finansijskom Agencijom Finance - plus iz Podgorice sklopljena je saradnja u cilju unaprjeđenja poslovno finansijskog sistema;
- Obračun, prijava i plaćanje poreza;
- Likvidacija računa, kontrola naplate potraživanja, fakturisanje i vršenje svih drugih poslova iz djelokruga rada ove službe;
- Učešće u izradi finansijskih planova i izvještaja;
- Mjesečni, kvartalni i godišnji izvještaji Zavodu za statistiku;
- Učestvovanje u poslovima oko Javnih nabavki;
- Kontinuirano su slati zahtjevi i praćeni transferi iz Budžeta Javnog preduzeću;
- Urađena su i pripremljena sva neophodna knjiženja i finansijska dokumentacija;
- Redovno su dostavljani izvještaj o broju turista i prihodima nacionalnih parkova, Ministarstvu održivog razvoja i turizma u toku turističke sezone;
- U skladu sa Odlukom o visini i načinu plaćanja obaveza, redovno su fakturisane naknade za pružanje usluga i korišćenje dobara nacionalnih parkova Crne Gore;

- Uzeto je učešće u izradi Budžeta za donatorske programe, kao i praćenje trošenja sredstava vezanih za donatorske programe;
- Uzeto je učešće u izradi Programa upravljanja za 2013. god. za nacionalne parkove;
- Organizovan je vanredni popis imovine Javnog preduzeća gdje su podaci unijeti u elektronske popisne liste sa svim pratećim elementima;
- Urađen je popis imovine na nivou Javnog preduzeća, procjena sredstava i otpis amortizovanih sredstava;
- Organizovan je popis i otpis registraturskog materijala u skladu sa zakonskim propisima. U saradnji sa Državnim arhivom otpisan je i uništen materijal kojem je istekao rok čuvanja;
- Uzeto je učešće u izradi Odluke o visini i načinu plaćanja naknada za korišćenje dobara Nacionalnih parkova, obavljanje djelatnosti i pružanje usluga;
- Uredno su dostavljani finansijski izvještaji i materijali Njemačkoj kancelariji za tehničku saradnju (GIZ), u cilju praćenja donacija i izvještavanja po osnovu istih;
- Uredno su dostavljani finansijski izvještaji i drugi materijali UNDP-u, u cilju izrade Projekta Iznalaženja novih mogućnosti finansiranja nacionalnih parkova;
- Praćena je nabavka i prodaja robe u suvenirnicama;
- Urađen je vanredni i redovni popis suvenirnica u Nacionalnim parkovima, u cilju unaprjeđenja finansijske dokumentacije i vođenja suvenirnica;
- Organizovano je prikupljanje podataka o površinama objekata stalnog karaktera u nacionalnim parkovima i fakturisane godišnje naknade u skladu sa Odlukom o naknadama;
- Urađen je dinamički plan priliva i odliva sredstava na nivou Javnog preduzeća za drugu polovinu 2012. godine;
- Uzeto je učešće na seminaru godišnjeg finansijskog iskaza i utvrđivanja poreza na dobit i godišnjem Kongresu Instituta sertifikovanih računovođa i revizora.

5.2.4. Služba za promociju, edukaciju i marketing

-Rekonstruisana edukativna staza Lipovik-Rijeka Crnojevića;

-U okviru Projekta „Obradujmo prirodu“, koji se provodi u saradnji sa NLB bankom, realizovana je projektna aktivnost koja se odnosila na rekonstrukciju i adaptaciju objekata (4) na edukativnoj stazi Lipovik, koji će imati funkciju Tematskog centra posvećenog kulturnom i istorijskom nasljeđu Skadarskog jezera.

- Učešće na projektima i saradnja sa donatorima

- Započeta je implementacija projekta Konzervacija i održivo korišćenje biodiverziteta na područjima Prespanskog, Ohridskog i Skadarskog jezera (CSBL). Ovim Projektom obezbjediće se tehnička pomoć za monitoring faune i flore. Projektom su obezbijedena finansijska sredstva kojima se finansiraju aktivnosti koje su vezane za monitoring a nalaze se u Programu upravljanja NP Skadarsko jezero za 2013. godinu. Projekat obezbjeđuje nabavku tehničke opreme (motor za čamac, dvoglede, fotoaparate, specijalizovanu opremu za monitoring slijepih miševa; specijalizovanu opremu za monitoring ornitofaune i ihtiofaune, terensku obuču i odjeću);

- U toku je realizacija projekta „Obradujmo prirodu“ u saradnji sa NLB Montenegro bankom i Ministarstvom prosvjete, koji su kao partneru na Projektu pružili tehničku i finansijsku pomoć. Partnerskim angažmanom na Projektu „Obradujmo prirodu“, Nacionalni parkovi Crne Gore sa NLB Montenegrobankom zajedničkim akcijama će djelovati na podizanju ekološke svijesti kroz promotivne aktivnosti, te na taj način će biti primjer kroz društveno odgovorni odnos prema životnoj sredini i edukaciji mladih, dok će se uključivanjem Ministarstva prosvjete svaka od navedenih aktivnosti podići na veći nivo, koji ima za posledicu uključivanje i mobilizaciju ciljnih grupa. Cilj ovog programa je da se

podigne ekološka svijest kod najmlađih o vrijednosti i značaju biodiverziteta Nacionalnih parkova Crne Gore, kao i razvijanje odgovarajućeg stava prema prirodi kroz aktivno učešće u njenoj zaštiti i unaprjeđenju. Projektne aktivnosti: prevoz djece; izrada i štampa edukativnih listova, izrada interaktivnog WEB sajta.

- U saradnji sa Kancelarijom UNESCO i Ministarstvom kulture realizovan je Projekat „Utvrđivanje stanja opožarenih područja u NP Durmitor“. Projektom je obezbijedena specijalizovana i terenska oprema za angažovane stručne saradnike, koji su nakon obilazaka terena dali Prijedlog sanacionog plana za otklanjanje posljedica požara i Prijedlog mjera za pripremljenost na rizik od požara.
- Kroz IPA projekat, koji se realizuje u saradnji sa NP Sutjeska i COSV, obogaćen je sadržaj i Centra za posjetioce NP Durmitor.
- U okviru Projekta Razvoj turističke infrastrukture u kontinentalnom dijelu Crne Gore, koji je finansirala Austrijska razvojna agencija (ADA), a implementirala Njemačka organizacija za tehničku saradnju (GiZ), realizovana aktivnost Vodene staze i turistički proizvod kajakarenje. Projekat je obuhvatio izgradnju infrastrukture, nabavku kajaka, definisanje vodenih staza, izradu i postavljanje signalizacije na stazama, kao i formiranje regulative za korisnike kajaka i štampanje postera i brošure.
- U okviru Projekta Razvoj turističke infrastrukture u kontinentalnom dijelu Crne Gore, koji je finansirala Austrijska razvojna agencija (ADA), a implementirala Njemačka organizacija za tehničku saradnju (GiZ), izvršena je nabavka multimedijalnog sistema (tach screen i LCD) i ugovorena izrada softvera u saradnji sa firmom Home systems DOO koja će omogućiti multimedijalnu prezentaciju prirodnih, kulturnih i predionih vrijednosti Parka.
- Izrađen Prijedlog projekta na osnovu kojeg je izrađeno idejno rješenje za Centar za posjetioce NP Prokletija u Gusinju, čiju izgradnju će finansirati RRA.
- U saradnji sa Regionalnom razvojnom agencijom za Bjelasicu, Komove i Prokletije, kandidovan je Prijedlog projekta za CBC Albanija - Crna Gora.
- Služba za promociju, marketing i edukaciju je na poziv partnera iz okruženja (Hrvatska) aplicirala za EU fondove.

Centar za posjetioce NP Skadarsko jezero u Virpazaru

U Centru za posjetioce NP Skadarsko jezero u Virpazaru postavljeni su interaktivni sistemi (touch screen) i otpočela je izrada softvera koji će podržavati interaktivni pristup posjetiocima dizajniran na način da dobiju kompletne informacije vezane za korišćenje turističkih proizvoda i aktivni odmor u Parku. Osim navedenih aplikacija, takođe su prezentovani i sljedeći sadržaji:

- Predstavljanje kulturnih i prirodnih vrijednosti Nacionalnog parka;
- Predstavljanje privrednih djelatnosti lokalnih zajednica koje gravitiraju Parku.

Kontinuirano je praćeno i evidentirano postojeće stanje etnografskog nasljeđa u svim Nacionalnim parkovima, tradicionalnih objekata narodnog graditeljstva koje je izloženo promjenama, sistemom opservacije, deskripcije, fotografskim i audio vizuelnim zapisima.

Urađena je muzeološka obrada novih eksponata kojim se dopunjavala zbirka u Centrima za posjetioce Virpazar i Vranjina.

5.2.5. Druge značajne aktivnosti

Publikacije

- Izrađen Projektni zadatak i idejno rješenje za dizajn i štampu informatora Nacionalnih parkova Crne Gore za 2013. godinu koji će sadržavati sve servisne i druge informacije koje se tiču Nacionalnih parkova. Planirano je da se informator štampa u formi: novina, novinski papir, 12 strana u tiražu 5.000 primjeraka, sa dinamikom objavljivanja na dvomjesečnom

nivou. Glavni cilj ove aktivnosti je tješnja saradnja sa lokalnim stanovništvom, koje živi na teritoriji nacionalnih parkova ili gravitira području. Ova aktivnost će biti podržana od strane UNDP;

- U okviru IPA projekta izrađena brošura za NP Lovćen i NP Skadarsko jezero, koja sadrži prikaz prirodnih i kulturnih vrijednosti oba parka;
- U okviru IPA projekta Priroda za budućnost odštampane su za potrebe posjetilaca turističke mape za NP Lovćen i NP Skadarsko jezero, na kojima su ucrtani: itinereri pješačkih i biciklističkih staza, vidikovaca prirodnih i kulturnih atrakcija;
- Štampan je i distribuiran Kalendar aktivnosti za 2012. godinu u Nacionalnim parkovima Crne Gore. Kalendar pod nazivom „Saznajte u prirodi o prirodi, istoriji i kulturi“ sadrži informacije o aktivnostima koje se odvijaju u Nacionalnim parkovima, a vezane su za važne ekološke teme i datume. Kalendar je namijenjen školama i turističkim agencijama. Dostavljen je na adresu velikog broja škola i turističkih agencija u Crnoj Gori, što je rezultiralo najavljenim posjetama.

Edukacija

Organizovanje radionica povodom obilježavanja važnih ekoloških datuma:

- U toku godine su organizovane i realizovane radionice u Centrima za posjetioce svih Nacionalnih parkova. Radionice su realizovane u saradnji sa školama, a vezane za određene važne ekološke datume npr: radionica na temu „Biljka i životinja godine u NP Skadarsko jezero“, Radionica povodom 2. februara - Dan vlažnih staništa, Radionica povodom 24. maja - Dan evropskih parkova;
- Radionica povodom obilježavanja 2. februara – Svjetskog dana vlažnih staništa – održana je u Centru za posjetioce na Vranjini. Tema Svjetskog dana vlažnih staništa je bila posvećena turizmu u vlažnim staništima i glasila je: „Močvare, slobodno vrijeme i turizam – udahni svjež vazduh“;
- Radionice povodom obilježavanja 22. marta – Svjetskog dana voda – održane su u Centru za posjetioce na Vranjini. Tema Svjetskog dana voda odnosila se na vodu i hranu i glasila je: „Bezbjednost vode i hrane“;
- Slogan Dana evropskih parkova je bio: „Pogledaj nebo! Dotakni drvo. Osjeti vazduh. Pronađi sebe!“. Nacionalni parkovi Crne Gore organizovali su niz edukativnih aktivnosti namijenjenih mladoj populaciji sa područja Durmitora;
- Dan planete zemlje u Parku je obilježen sa djecom osnovnih škola: organizovane su kreativne radionice na temu „moja Planeta“ koja je uključivala kreativnu radionicu i kviz znanja;
- Učešće u obilježavanju 27. septembra – Svjetskog dana turizma. Tema svjetskog dana turizma bila je: „Turizam i održiva energija - napajanje održivog razvoja“. JPNPCG su učestvovali izlaganjem promotivnog materijala i shodno temi promovisali aktivni odmor u parkovima;
- Učešće u radionici prekograničnog projekta (Crna Gora – Albanija) „Art, plastic and recycling“ – „Umjetnost, plastika i reciklaža“. Radionica je održana u Centru za posjetioce na Vranjini.

Saradnja sa međunarodnim organizacijama:

- Projekat „Integralno upravljanje ekosistemom Skadarskog jezera“ Finansijski je podržan od strane Globalnog fonda za životnu sredinu (GEF) i Svjetske Banke a implementiraju ga Ministarstvo održivog razvoja i turizma Crne Gore i Ministarstvo životne sredine, šumarstva i vodoprivrede Albanije. Cilj Projekta je da podrži i ojača postojeće mehanizme za efikasnu prekograničnu saradnju izmenu Crne Gore i Albanije kao i da doprinese održivom razvoju Skadarskog jezera kao važnog međudržavnog resursa. Kroz ovaj

projekat je izvršena još jedna u nizu realizovanih aktivnosti a to je jačanje uloge ribarskih udruženja i promovisanje značaja njihovog udruživanja, a sve u cilju poboljšavanja uslova rada i zajedničkih akcija na smanjenju krivolova na Jezeru (nabavka mreža za potrebe Udruženja ribolovaca).

- Projekat „Podrška razvoju turističkih destinacija u centralnom i planinskom dijelu Crne Gore“

Projekat je finansijski podržala Vlada Republike Njemačke, a implementator je Njemačka organizacija za tehničku saradnju (GIZ). Partneri projekta su i Nacionalni park Skadarsko jezero i Turističke organizacije Podgorice, Cetinja i Bara. Projekat je počeo u julu 2010. godine kao vid proširenja raznolikosti ponuđenog sadržaja turističko-sportske ponude Parka. S tim u vezi su formirani uslovi za razvijanje kajakarenja na Skadarskom jezeru. Cilj Projekta je izgradnja infrastrukture, ucrtavanje vodenih staza, izrada i postavljanje signalizacije na stazama, kao i formiranje regulative za korisnike kajaka, kako individualnih tako i organizovanih grupa.

- Projekat – „Svjetska baština i održivi razvoj - Uloga lokalnih zajednica u upravljanju svjetskom baštinom“.

Projekat je finansijski podržao UNESCO, a implemenatori su Nacionalna Komisija za UNESCO i Ministarstvo održivog razvoja i turizma sa brojnim partnerima. Povodom 40. godišnjice UNESCO-ve Konvencije svjetske baštine čiji je cilj bio da se prikaže vrijednost očuvanja prirodnih i kulturnih vrijednosti a kroz unaprjeđenje, društvenih i ekonomskih uslova, lokalnih zajednica vezanih za područja svjetske baštine, a sve u okviru održivog razvoja, organizovan je: Festival „Dodirni Durmitor - Budi dio svetske baštine“.

- Projekat - „Utvrđivanje stanja i kartiranje opožarenih područja u NP Durmitor“.

Projekat je finansijski podržala Nacionalna kancelarija za saradnju sa UNESCO-om i Ministarstvo kulture. Cilj Projekta je bio utvrđivanje površine zahvaćene požarom tokom ljetnjih mjeseci, procjena stanja šuma i šumskog zemljišta poslije požara kao i količina izgorjele drvne mase na ispitanim lokalitetima. Projektom je obezbijedena specijalizovana i terenska oprema za angažovane stručne saradnike, koji su nakon pregleda opožarenih lokaliteta dali Prijedlog sanacionog plana za otklanjanje posljedica požara i Prijedlog mjera za pripremljenost na rizik od požara.

- IPA Projekat Bosna i Hercegovina - Crna Gora (Projekat finansira EU)

Evropska Komisija je odobrila projekat pod nazivom „Održivi turizam i zaštita prirode na sjeveru Crne Gore i jugu Bosne i Hercegovine“ a u okviru prekogranične saradnje Bosna i Hercegovina - Crna Gora. Partneri na Projektu su NVO COSV Crna Gora, Nacionalni Park Durmitor i Nacionalni Park Sutjeska. Cilj projekta je unaprjeđenje i pospješivanje razvoja infrastrukture i usluga u okviru održivog turizma kao i podrška poboljšanju ekonomske situacije i prilika za zapošljavanje stanovnika ruralnih područja u i oko dva nacionalna parka Durmitor (Crna Gora) i Sutjeska (Bosna). Sve aktivnosti projekta su usmjerene na koordinaciju aktivnosti vezanih za upravljanje u okviru dva nacionalna parka, omogućavanje kvalitetnijih iskustava koja će posjetioi imati u parkovima i kreiranje fleksibilnijeg i bržeg sistema u kom posluju pružaoci usluga i proizvoda

- IPA projekat Crna Gora – Hrvatska

Krajem 2010. godine Evropska Komisija je odobrila Projekat pod nazivom „Priroda za budućnost“ u okviru prekogranične saradnje Hrvatska-Crna Gora. Isti je zvanično počeo sa implementacijom januara 2011. godine. Kao nastavak realizacije Projekta realizovane su sljedeće aktivnosti: aktivnosti na izradi promotivnog materijala o prirodnim i kulturnim bogatstvima NP Lovćen i podaci o turizmu na teritoriji Parka; u cilju upoznavanja sa zakonskom legislativom i implementacijom NATURA 2000 u zaštićenim područjima, organizovana je studijska posjeta zaštićenim područjima u Hrvatskoj; dodatno uređenje edukativne staze Lipovik - urađene su 3 hranilice za srne i 12 informativnih tabli; urađena

Studija biodiverziteta prekograničnog područja; pripremljen kratkometražni film „Priroda za budućnost“; održana finalna Konferencija o rezultatima Projekta i održan okrugli sto na temu: „Stanje speleoloških objekata u nacionalnim parkovima, njihova zaštita i moguća turistička valorizacija“.

- Projekat: „Parkovi Dinarskog luka”

Finansijeri Projekta su Ministarstvo inostanih poslova Norveške i MAVA Fondacija a implementira ga WWF (Svjetski fond za zaštitu prirode). Predstavnici JPNPCG prisustvovali su poseti zaštićenim područjima republike Slovenije kao i 19.11.2012. u Banja Luci na međunarodnoj konferenciji Parkova Dinarskog Luka. Cilj Projekta je stvaranje platforme zaštićenih područja, kroz povezanost svih parkova u regiji Dinarskog luka. Planirano je niz studijskih putovanja iz jednog u drugi kraj regiona, čime će zaposleni imati bolji uvid u stanje koje je u drugim parkovima. U slučaju realizacije zajedničkih projekata pružila bi se tehnička podrška onim parkovima koji se udruže s nekim drugim parkom iz Mreže. U sklopu Projekta biće održan niz radionica o izgradnji kapaciteta za saradnju s privatnim sektorom.

- Projekat: „Životna sredina za stanovništvo Dinarskog luka-održavanje ruralnih zajednica i njihovo tradicionalno okruženje na prekograničnim zaštićenim područjima Dinarida”

Projekat je finansijski podržan od strane Ministarstva inostranih poslova Finske. Projekat je implementiran od strane IUCN, WWF Mediterranean i SNV-a. Cilj projekta je implementacija sporazuma o saradnji između NP Durmitor i NP Sutjeska definisanim programskim poljem saradnje koji se odnosi na unaprjeđenje održivih oblika turizma i ukupnih socio-ekonomskih prilika u prekograničnoj regiji. Projekta je uspešno realizovan. Kao krajnji ishod je bila i pozitivna evaluacija istog, od strane WWF-a i IUCN-a.

- Projekat „Zaštita i uravnoteženo i održivo korišćenje biodiverziteta Skadarskog jezera, Ohridskog jezera i jezera Prespa“

Finansijski je podržan od strane Vlade Republike Njemačke, a implementator je GIZ. Partneri u Projektu su Ministarstvo životne sredine, šumarstva i vodoprivrede Albanije, Ministarstvo životne sredine i prostornog planiranja Makedonije, Ministarstvo održivog razvoja i turizma Crne Gore. Cilj Projekta je poboljšanje sprovođenja zakona, propisa i planova upravljanja za očuvanje i održivo korišćenje biodiverziteta Skadarskog, Ohridskog i Prespanskog jezera. Obezbijedena je tehnička pomoć administrativnim subjektima i javnim organima koji su zaduženi za praćenje stanja životne sredine kao i korisnicima bioloških resursa. Projekat se bavi monitoringom faune i flore u skladu sa direktivama EU o staništima, upravljanje ribom i ribarstvom, uključujući ustanovljavanje kvota, zaštitom i obnavljanjem močvara kao i karakterizacijom jezera i definisanje ekoloških ciljeva u skladu sa okvirnom direktivom EU o vodama.

Projekti koji su se odnosili na prostore parkova i njihovu turističku valorizaciju:

- IPA Projekat Crna Gora - Bosna i Hercegovina

Evropska Komisija je odobrila projekat pod nazivom „Uspostavljanje Via Dinarica – uvod u regionalnu platformu saradnje“ u okviru prekogranične saradnje Bosna i Hercegovina -Crna Gora. Projekat implementiraju Klub ekstremnih sportova „Limit“ iz BiH i Centar za inicijative iz oblasti održivog turizma iz Crne Gore sa učešćem i dva člana B.K. Tempo iz Podgorice. Cilj Projekta je razvijanje industrije turizma kako bi se ostvarila ekonomska održivost ruralnih sredina i potstakla regionalna saradnja. Ideja je da se planinarskim stazama povezuju države zapadnog Balkana, od Slovenije, preko Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Srbije, Crne Gore do Albanije, i na taj način obogatila jedinstvena regionalna turistička ponuda. Ovim Projektom se omogućilo uređivanje planinarskih i biciklističkih staza u dužini od preko 200 km koje povezuju opštine Foča, Kalinovik i Gacko u Bosni i Hercegovini sa opštinama Žabljak, Plužine i Šavnik u Crnoj Gori. Ovo je razvojni projekat održivog turizma

koji otvara nova vrata svim ljubiteljima prirode i aktivnog odmora stavljajući im na raspolaganje novu turističku ponudu.

- Projekat „Vrhovi Balkana“

Finansijski je podržan od njemačke Vlade, a implementiran od strane GIZ-a, Ministarstva održivog razvoja i turizma, Nacionalne turističke organizacija i Opštine Plav, koji su partneri su sa crnogorske strane. Projekat zajedno sprovode Crna Gora, Albanija i Kosovo, pod pokroviteljstvom ORF-a (Otvorenog regionalnog Fonda za spoljnu trgovinu). Cilj Projekta je da stvori osnovu za turističku valorizaciju prostora u graničnom trouglu Albanije, Kosova i Crne Gore kao jedinstvene turističke destinacije. Prepoznata je uspostavljena je centralna planinarsku staza „Vrhovi Balkana“, koja povezuje sela iz sve tri države. Dužina staze je 192 km, staza je markirana i postavljena je signalizacija. Dogovorena je i procedura prelaska granice za turiste van zvaničnih graničnih prelaza, a uspostavljen je i sistem sigurnosti na planinama. U cilju zajedničke promocije regiona i održavanja staze, definisani su opšti standardi.

- Projekat „Zaštita i iskustvo bez granica planinskog masiva Prokletija“

U saradnji sa Regionalnom razvojnom agencijom za Bjelasicu Komove i Prokletije, izrađen i kandidovan Projektni zadatak „Zaštita i iskustvo bez granica planinskog masiva Prokletija“ u okviru prekogranične saradnje s Albanijom.

Turistička sezona u NPCG - 2012. godina

Za ukupnu turističku ponudu NPCG tokom 2012. godine je vladalo veliko interesovanje, tako da je ukupno 201.111 turista posjetilo Durmitor, Biogradsku goru, Lovćen i Skadarsko jezero.

Prihodi od ulaznica na nivou JPNPCG u 2012. godini veći su za 37% u odnosu na 2011. godinu (prihodi od ulaznica 2011. godine- 406.127 €, 2012. godine -556.415 €).

JPNPCG bilježi povećanje broja posjetilaca za 23% u odnosu na broj posjetilaca u 2011. godini (ukupan broj posjetilaca 2011. godine- 163.153, 2012.godine - 201.111).

Na osnovu iznijetih podataka zaključuje se da se iz godine u godinu povećava interesovanje za ukupne vrijednosti NPCG. U 2012. godini zabilježeno je povećanje broja posjetilaca i povećanje prihoda u odnosu na prethodnu godinu.

U odnosu na 2011. godinu kada je zabilježena posjeta od 159.874 posjetilaca, to predstavlja povećanje za 25% u 2012. godini. NP Durmitor je posjetilo 82.131 turista, za razliku od prošle kada je evidentirano 67.065, što predstavlja povećanje od 22%. Broj gostiju koji je splavarao rijekom Tarom, kao i prihodi ostvareni po osnovu splavarenja, bili su iznad planom predviđenih. U 2012. godini ostvareno je 199.703 € što predstavlja uvećanje od 10% u odnosu na 2011. godinu.

Za raznovrsnu turističku ponudu ovog NP Skadarsko jezero, prevashodno krstarenje Jezerom, sportski ribolov i posmatranje ptica, kao i za novi oblik aktivnog odmora - kajakarenje, tokom 2012. godine, bilo je zainteresovano 59.885 posjetilaca. To predstavlja povećanje od 32% u odnosu na 2011. godinu. Ukupan prihod ostvaren izdavanjem ribolovnih dozvola za 2012. godinu iznosio je 57.855 €.

NP Biogradska gora posjetilo je 31.846 turista, što predstavlja uvećanje od 14% u odnosu na prošlu godinu kada je ovaj NP posjetilo 27.828 posjetilaca. Najviše turista dolazilo je iz

Rusije, Italije, Srbije, Češke i Engleske. Značajni prihodi ostvareni su po osnovu nove turističke ponude – Džip safari. Prilikom organizovanja tura planinom Bjelasicom prošlo je 305 terenskih vozila-džipova, pri čemu je ostvaren prihod od 6.100 €.

Uz izvjesne probleme sa naplatom ulaznica, NP Lovćen bilježi posjetu od 27.249 posjetilaca, što predstavlja uvećanje od 19% u odnosu na 2011. godinu. Prihodi od bungalova uvećani su za 14% u odnosu na 2011. godinu.

6. Drugi poslovi državne uprave utvrđeni zakonom i drugim propisima

6.1. Informacija o stanju životne sredine za 2011. godine

Shodno Zakonu o životnoj sredini („Sl. list CG“, broj 48/08) Agencija za zaštitu životne sredine ima obavezu izrade godišnjeg izvještaja o stanju životne sredine u Crnoj Gori. Izvještaj o stanju životne sredine predstavlja jedan od osnovnih dokumenata iz ove oblasti i daje prikaz stanja životne sredine. Izrađuje se na osnovu dostupnih podataka o stanju životne sredine i daje procjenu trenutnog stanja, ali i preporuke i mjere koje treba sprovesti u cilju poboljšanja analiziranog stanja. S tim u vezi, Vlada Crne Gore je na sjednici od 12. jula 2012. godine usvojila Informaciju o stanju životne sredine za 2011. godinu sa Predlogom mjera za smanjenje negativnog uticaja na životnu sredinu i Predlogom Akcionog plana.

6.2. Drugi izvještaj o implementaciji Nacionalne strategije biodiverziteta sa Akcionim planom za period 2010-2015. godine

Vlada Crne Gore na sjednici održanoj 29. jula 2010. godine, usvojila je Nacionalnu strategiju biodiverziteta sa akcionim planom za period 2010-2015. godine. Zaključkom sa pomenute sjednice Ministarstvo je zaduženo da dostavi godišnji izvještaj o implementaciji iste. Izvještaj je usvojen na sjednici Vlade od 24. januara 2013. godine. U Izvještaju su objavljeni rezultati koji su postignuti u implementaciji kako same Strategije tako i implementacija Konvencije o biološkoj raznovrsnosti.

6.3. Program monitoringa životne sredine Crne Gore za 2013. godine

Monitoring životne sredine predstavlja sistematsko mjerenje, ispitivanje i ocjenjivanje indikatora stanja i zagađenja životne sredine, tj. praćenje parametara životne sredine (voda, vazduh, zemljište, biodiverzitet itd.). Na osnovu dostupnih podataka sa 45 mjernih mjesta o stanju životne sredine dobija se jasan uvid u promjene kvaliteta i kvantiteta životne sredine, emisiju zagađujućih materija i korišćenje prirodnih resursa. Obaveza dostavljanja Programa nije realizovana u 2012. Goini, već ga je Vlada Crne Gore usvojila na sjednici od 8. februara 2013. godine. Program monitoringa životne sredine biće realizovan u skladu sa smjernicama EU u ovoj oblasti, tj. preporukama Evropske agencije za zaštitu životne sredine (EEA), Statističkog zavoda EU (EUROSTAT) i standardima Evropske mreže za informisanje i posmatranje (EIONET).

6.4. Studija izvodljivosti za reviziju granica NP “Durmitor”

U novembru 2012. godine urađen je Prijedlog studije za reviziju granica NP “Durmitor”. Studija je dala predlog za uključivanje određenih djelova šire zone Komarnice uključujući: kanjon Nevidio, Grabovicu, šumski kompleks Dragišnice i Bolja (granice područja kao i katastarske parcele date su detaljno u prilogu Studije) i predlog za isključivanje površina u zoni grada Žabljaka: Razvršje, Virak, Motički gaj, Poščenski kraj, Poljane i dr. (granice područja kao i katastarske parcele date su detaljno u prilogu Studije) i predlaže isključivanje površine od 1.199,9 ha i uključivanje površine od 2.570,6 ha (od čega Kanjon Nevidio opcionu u površini od 196,1 ha) što čini uvećanje teritorije NP za 1370,7 ha.

6.5. Zakonom o životnoj sredini je predviđeno da se: „Izvještaj o stanju životne sredine za teritoriji Crne Gore izrađuje na osnovu *Nacionalne liste indikatora zaštite životne sredine i drugih podataka*“. Ovaj izvještaj se izrađuje zbog cjelokupnog uvida u stanje životne sredine u Crnoj Gori. Izvještavanje o stanju životne sredine na bazi indikatora gdje se sirovi podaci o opterećenjima životne sredine pretvaraju u pokazatelje specifičnih problema vezanih za stanje životne sredine dugogodišnja je praksa u zemljama članicama Evropske unije.

6.6. Tokom 2012. godine pored usklađivanja propisa sa pravnom tekovinom EU, odsjek za zaštitu atmosfere aktivno je učestvovao u drugim značajnim aktivnostima vezanim za proces evropskih integracija – Progres monitoring, gdje je pokazan visok stepen usklađenosti propisa sa EU što se ogleda u pozitivnoj ocjeni EK izraženoj kroz izvještaj o napretku Crne Gore za 2012. godinu, kako u oblasti kvaliteta vazduha tako i u oblasti zaštite od jonizujućeg zračenja i učešće u pripremama i prezentaciji napretka na sastanku Pododbora za zaštitu životne sredine, saobraćaja i regionalne politike.

6.7. U okviru Sporazuma o saradnji u oblasti zaštite životne sredine između Ministarstva turizma i zaštite životne sredine Republike Crne Gore i Ministarstva za životnu sredinu, kopno i more Republike Italije, značajna pomoć odnosi se na pravnu pomoć i podršku pri usklađivanju nacionalnog zakonodavstva u oblasti kvaliteta vazduha i zaštite od buke sa evropskim zakonodavstvom. Tokom 2012. godine pružena je konkretna podrška u izradi Nacionalne strategije upravljanja kvalitetom vazduha, izrade Plana kvaliteta vazduha za Opštinu Pljevlja kao i stručna pomoć u analizi relevantnog evropskog zakonodavstva i procjeni usklađenosti crnogorskog nacionalnog okvira sa evropskim propisima iz ovih oblasti.

6.8. U sklopu projekta Mehanizma čistog razvoja – CDM u 2012. godini izdata su Pisma odobrenja za sledeće projekte:

- „Hidroelektrana Otilovići“
- „Krnovo vjetroelektrane“
- „Farma vjetrenjača na Možuri“.

6.9. U cilju ispunjavanja zakonskih odredbi iz oblasti zaštite od jonizujućeg zračenja Vlada Crne Gore je na predlog Ministarstva održivog razvoja i turizma usvojila *Drugi nacionalni izvještaj i izjave o nuklearnim materijalima u Crnoj Gori* (10.05.2012.godine), *Odgovore na pitanja zemalja članica Zajedničke Konvencije na Prvi nacionalni izvještaj o implementaciji obaveza koje proističu iz Zajedničke konvencije o sigurnosti upravljanja istrošenim gorivom i sigurnosti upravljanja radioaktivnim otpadom* (12.04. 2012. godine), *Program sistematskog ispitivanja radioaktivnosti u životnoj sredini za 2013. godinu i Informaciju o sadržaju radioaktivnosti u životnoj sredini u Crnoj Gori u 2011. godini*, kao sastavni dio *Informacije o stanju životne sredine u 2011. godini sa Predlogom mjera za smanjenje negativnog uticaja na životnu sredinu i Predlogom akcionog plana* (17.07.2012. godine).

7. Obuke i studijska putovanja

Organizacija za evropsku bezbjednost i saradnju (OEBS) je organizovala okrugli sto „Važnost saradnje i umrežavanja u unaprjeđenju bezbjednosti životne sredine na zapadnom Balkanu“, koji je održan u periodu od 5 – 6. novembar 2012. godine u Beogradu. Na okruglom stolu su učestvovali međunarodni eksperti-sudije iz Njemačke, Austrije i Belgije, predstavnici ministarstava iz oblasti životne sredine iz zemalja zapadnog Balkana, rukovodioci Arhus centara. Cilj okupljanja su bile aktivnosti vezane za unaprjeđenje primjene

zakona iz oblasti životne sredine na regionalnom nivou, odnosno upoznavanje sa primjerima najbolje prakse u procesuiranju prekršaja i krivičnih djela iz oblasti životne sredine.

U periodu 3-7. decembar u okviru pomenutog projekta IPA 2009 koji je podržala Evropska komisija, održan je trening kurs. Kurs je bio namijenjen aktivnostima u procesu upravljanja radioaktivnim otpadom - strateška dokumenta o upravljanju radioaktivnim otpadom, planovi upravljanja radioaktivnim otpadom, upravljanje iskorišćenim zatvorenim radioaktivnim izvorima, upravljanje radioaktivnim gromobranama i dr. Prva tri dana trening kursa (3-5. decembar) imala su regionalni karakter i u njemu su, pored predstavnika Crne Gore, učešće uzeli predstavnici Republike Makedonije i Kosova. Preostala dva dana treninga (6-7. decembar) posvećena su bila samo učesnicima iz Crne Gore. Trening kurs realizovao je ENCO tim iz Austrije, koji je angažovao eminentne predavače iz ove oblasti iz Republike Hrvatske. U periodu 10-14. decembar 2012. godine, u okviru interregionalnog projekta INT2010003 "Jačanje kontrole iskorišćenih zatvorenih radioaktivnih izvora u Mediteranu" ("Strengthening Cradle-to-Grave Control of Radioactive Sealed Sources in the Mediterranean Region"), predstavnik Agencije za zaštitu životne sredine učestvovao je na trening kursu „International Training Course on the Practical Aspect of Information and Records Management for Control of Sealed Radioactive Sources“, Ljubljana-Slovenija. U okviru tehničke saradnje sa Međunarodnom agencijom za atomskom energiju, održana je radionica za glavne menadžere projekata, koje su nominovale zemlje članice iz Evrope za ciklus tehničke pomoći 2014-2015, kojoj je prisustvovao predstavnik Agencije za zaštitu životne sredine u Bratislavi, 4-9. februar 2013. godine. U izvještajnom periodu održane su dvije sjednice Savjetodavnog odbora za zaštitu od jonizujućeg zračenja i radijacionu sigurnost, a teme koje su bile obrađivane odnosile su se na: procedure za izdavanje dozvola, stručni kadar u ovoj oblasti u Crnoj Gori, način kako naći dodatna sredstva za usavršavanje za službenike, licenciranje odgovarajuće institucije za obuku profesionalno izloženih lica itd.

U okviru projekta "Izgradnja kapaciteta za implementaciju Arhuske Konvencije i podrška razvoju PRTR sistema u zemljama Jugoistočne Evrope" održan je trening "Implementacija trećeg stuba Arhuske konvencije: pravo na pravnu zaštitu, mogućnosti i prepreke za njegovo ostrvarivanje u praksi", na kojem su bili prisutni predstavnici NVO koje se bave pitanjima zaštite životne sredine. Trening je pružio korisna znanja i mogućnosti da se: NVO upoznaju sa pravima i mogućnostima prema odredbama Arhuske konvencije o pravu na pravnu pomoć; učesnicima omogući saznanje o situaciji u vezi sa pravom na pravnu pomoć u Crnoj Gori, uključujući glavne poteškoće, potrebe i prepreke na putu do pravosuđa, kao i rješenja za njihovo uklanjanje ili smanjenje; razmjenila iskustva i pružio uvid u način funkcionisanja prava na pravnu pomoć u EU i drugim državama. Takođe u okviru ovog projekta održan je okrugli sto "Implementacija trećeg stuba Arhuske konvencije u Crnoj Gori" za predstavnike sudske vlasti. Cilj okruglog stola je uspostavljanje dijaloga između institucija i interesnih strana (sudstva, vlasti, pravnih stručnjaka i civilnog društva) zaduženih ili uključenih u pravo na pravnu zaštitu u Crnoj Gori kako bi se: podigao nivo svijesti o Arhuskoj konvenciji i njenim ključnim zahtjevima za pristup pravdi, identifikovale glavne prepreke pristupu pravdi i o mogućem otklanjanju, odnosno umanjenju tih prepreka i predložile preporuke za poboljšanje trenutnog stanja u oblasti pristupa pravdi.

Sektor za životnu sredinu je aktivno uzeo učešće u aktivnostima RENA (Regionalna mreže za pristupanje EU u oblasti životne sredine) radionica, u radu radnih grupa. Regionalna mreže za pristupanje EU u oblasti životne sredine osnovana je od strane EK i ima za cilj jačanje administrativnih kapaciteta na regionalnom nivou. U okviru RENA projekta postoje četiri radne grupe. WG1: Strateško planiranje i investicije, i - ima dvije podgrupe: WG1 Podgrupa

RISP i WG2 Podgrupa Investiciono planiranje. WG1 podgrupa: RISP pruža podršku zemljama u uspostavljanju institucionalnih struktura za implementaciju i sprovedene zakonodavstva. WG2: Klimatske promjene i WG 3: Prekogranična saradnja i multilateralni sporazumi koja se sastoji od sljedećih podoblasti zaštita prirode, upravljanje vodama, EIA/SEA. WG 4: Mreža za pristupanje, usklađivanje i sprovedenje zakonodavstva u oblasti životne sredine (ECENA).

Takođe je, u okviru ovog projekta, 3 i 4. maja 2012. godine u Bečićima održana regionalna radionica na temu „Zaštita životne sredine kroz krivično zakonodavstvo.“

8. Kapaciteti i resursi

U Sektoru za životnu sredinu, u Odsjeku za horizontalno zakonodavstvo i praćenje usklađivanje propisa sa EU sistematizovano je 7 a popunjena su 3 radna mjesta; u Odsjeku za zaštitu atmosfere sistematizovana su 4 a popunjeno je 1 radno mjesto; u Odsjeku za zaštitu prirode, biodiverziteta i zemljišta sistematizovano je 5 a popunjena su 2 radna mjesta; u Odsjeku za zaštitu i integralno upravljanje morem i priobalnim područjem sistematizovana su 2 a popunjeno je 1 radno mjesto i u Odsjeku za industrijsko zagađenje i upravljanje hemikalijama sistematizovana su 2 radna mjesta dok nijedno nije popunjeno.

8. SEKTOR ZA UPRAVLJANJE OTPADOM I KOMUNALNI RAZVOJ

Sektor za upravljanje otpadom i komunalni razvoj vrši poslove koji se odnose na: predlaganje, praćenje i usmjeravanje politike u oblastima upravljanja otpadom i komunalnih djelatnosti; predlaganje i izbor sistemskih mjera za sprovedenje strateških dokumenata, planova i programa u oblastima upravljanja otpadom, vodosnabdijevanja i upravljanja otpadnim vodama koje se prikupljaju u okviru gradskih kanalizacionih mreža, kao i drugim komunalnim djelatnostima; praćenje realizacije usvojenih dugoročnih razvojnih planskih dokumenata i akcionih planova; sprovedenje i praćenje procesa harmonizacije pravnog sistema u oblasti upravljanja otpadom sa pravnim sistemom Evropske Unije i izradu nacрта i predloga zakona, podzakonskih akata i drugih propisa iz djelokruga rada ovog sektora; davanje mišljenja, tumačenja i sugestija u postupku sprovedenja istih; praćenje i unaprjeđenje kadrovskog potencijala koji se odnosi na djelokrug rada ovog sektora; praćenje najbolje međunarodne prakse, analiziranje, sagledavanje i davanje ocjene stanja i, u skladu s tim, predlaganje mjera, iz djelokruga rada sektora; učešće u planiranju i programiranju sredstva iz državnog budžeta i drugih izvora shodno posebnim propisima za oblasti upravljanja otpadom i komunalnih djelatnosti; učešće u pripremi tenderske dokumentacije za javne nabavke iz nadležnosti Sektora; saradnju sa drugim organima javne uprave i sektorima unutar ovog ministarstva, koji su nadležni za zaštitu pojedinih segmenata životne sredine u sistemu integrisanog pristupa zaštiti životne sredine, saradnju sa privrednim društvima koji obavljaju poslove u ovim oblastima i praćenje i predlaganje mjera za unaprjeđenje njihovog rada, kao i nadležnim inspeksijskim službama; praćenje stanja održavanja, opremljenosti i razvoja regionalnih sistema u ovim oblastima (koordinaciju regionalnih sistema vodosnabdijevanja i sistema iz drugih komunalnih djelatnosti); iniciranje i učestvovanje u međunarodnoj i regionalnoj saradnji, saradnji sa međunarodnim organizacijama i učestvovanje u pripremi i sprovedenju međunarodnih bilateralnih ugovora i sporazuma iz djelokruga rada Sektora; saradnja sa međunarodnim finansijskim institucijama i institucijama nadležnim za fondove za prepristupnu pomoć EU; saradnju sa obrazovnim institucijama i strukovnim udruženjima u pravcu unaprjeđenja rada u ovoj djelatnosti; ostvarivanje saradnje se NVO i drugim

organizacijama civilnog društva; poslove nadzora nad institucijama u dijelu djelokruga rada sektora nad kojima upravni nadzor vrši Ministarstvo i dr.

1. Predlaganje unutrašnje i vanjske politike

S obzirom da je Strateški master plan za upravljanje otpadom u Crnoj Gori donešen 2005. godine i da je od tog perioda došlo do promjene evropskog zakonodavstva u ovoj oblasti i do razvoja tehnologija u oblasti upravljanja otpadom, stekli su se uslovi za preispitivanje adekvatnosti mjera i aktivnosti sadržanih u ovom dokumentu. Sektor za upravljanje otpadom i komunalni razoj je, imajući prethodno u vidu, pripremio *Studiju o ocjeni potrebe revizije Strateškog master plana za upravljanje otpadom u Crnoj Gori i preporukom za organizovanje poslova upravljanja otpadom u periodu do 2030. godine*, koju je Vlada Crne Gore usvojila u julu 2012. godine. Ova studija imala je za cilj da pokaže da li je dugoročna primjena Strateškog master plana za upravljanje otpadom u Crnoj Gori u mogućnosti da udovolji zahtjevima iz evropskog zakonodavstva, kao i da li primjena inovativnijih tehnologija građanima Crne Gore obezbjeđuje jeftiniju i kvalitetniju uslugu upravljanja otpadom.

U skladu sa Uredbom o sprovođenju IPA-e, a na osnovu strateških dokumenata Evropske komisije i nacionalnih strategija, Odsjek (sada Odjeljenje) za programiranje i implementaciju fondova EU je kroz širok konsultativni proces, u saradnji sa službama Komisije, pripremio Predlog Operativnog Programa za komponentu regionalnog razvoja za period 2012-2013. Predlog dokumenta je usvojen na sjednici Vlade Crne Gore 29.02.2012. godine i dostavljen Evropskoj komisiji na razmatranje i usvajanje. Nakon dodatnih komentara i izmjena konačni dokument je usvojen od strane Evropske komisije 7.12.2012. godine.

U skladu sa Aneksom Uredbe o sprovođenju IPA-e koji se odnosi na kriterijume za akreditaciju, kao i Aneksom A Zakona o ratifikaciji Okvirnog Sporazuma između Vlade Crne Gore i Komisije Evropskih Zajednica o pravilima za saradnju koja se odnose na finansijsku pomoć EZ Crnoj Gori, u okviru sprovođenja Instrumenta za pretpristupnu pomoć (IPA), realizovane su pripreme aktivnosti za dobijanje akreditacije Operativne strukture za decentralizovano upravljanje fondovima EU u okviru IPA komponente I. Akreditacioni paket je dostavljen Evropskoj komisiji na razmatranje 30.07.2012. Takođe, realizovane su pripreme aktivnosti za dobijanje akreditacije Operativne strukture za decentralizovano upravljanje fondovima EU u okviru IPA komponente III. Očekuje se da će akreditacioni paket biti dostavljen Evropskoj komisiji na razmatranje u II kvartalu 2013. godine.

2. Vođenje politike razvoja

Rad Sektora neposredno je vezan za rad jedinica lokalne samouprave, jer je obavljanje komunalnih djelatnosti u njihovoj izvornoj nadležnosti.

Podaci za stanje u sektoru za 2012. godinu još uvijek nijesu prikupljeni. Prikupljanje i sređivanje podataka za oblast vodosnabdijevanja i upravljanja otpadnim vodama planirano je za II kvartal.

Nekoliko značajnih aktivnosti su doprinijele da se poboljša stanje:

- Nabavljena su vozila i oprema za bolju tehničku opremljenost 16 javnih komunalnih preduzeća u Crnoj Gori (Cetinje, Nikšić, Ulcinj, Kolašin, Mojkovac, Rožaje, Berane, Plav,

Žabljak, Andrijevića, Bijelo Polje, Plužine, Pljevlja, Šavnik, Podgorica i Kotor) u vrijednosti od 4,0 miliona €, iz sredstava obezbijedenih u okviru IPA 2009 programa.

- U julu 2012. godine završena je izgradnja i otpočela je sa radom regionalna sanitarna deponija u Baru, na lokaciji Možura, za opštine Bar i Ulcinj. Komunalni otpad sakupljen sa teritorija opština Kotor, Budva i Tivat takođe se odlaže na ovoj deponiji. Svjetska banka je odobrila kredit za izgradnju regionalne sanitarne deponije u Baru u ukupnom iznosu od oko 8 miliona €.

- Završena je izgradnja podsistema regionalnog vodovoda, dužine 20,08 km, na potezu Ćafe (Bar) - Velika plaža (Ulcinj), sa pratećim objektima (pumpna stanica i rezervoar „Belveder”, prekidna komora „Bratica”), ukupne vrijednosti 8,08 miliona €. Sredstva za realizaciju projekta obezbijedena su iz kredita Abu Dabi Fonda. Izgradnjom ovog podsistema obezbijedeno je kontinuirano vodosnabdijevanje grada Ulcinja i unaprijeđen je kvalitet u pružanju ove usluge.

Ocjena je, međutim, da su kapaciteti jedinica lokalne samouprave, i javnih preduzeća kojima su povjereni poslovi vodosnabdijevanja i upravljanja otpadom i otpadnim vodama, u većem broju opština, limitirajući faktor za unapređenje stanja u ovim oblastima. To potvrđuje i podatak da iako su imali zakonsku obavezu do polovine 2009. godine, osam jedinica lokalne samouprave još uvijek nije donijelo planove za upravljanje otpadom. Vidljivi su, međutim, napori i pozitivni pomaci koje su ostvarile pojedine jedinice lokalne samouprave na unapređenju stanja u ovoj oblasti. Takođe, i dalje je evidentna neefikasnost u radu vodovodnih i kanizacionih preduzeća koja se, pored ostalog, ogleda u visokim gubicima vode u vodovodnim sistemima.

3. Normativna djelatnost

Na osnovu Zakona o upravljanju otpadom ("Sl. list CG" br. 64/11), tokom 2012. godine donešeni su sljedeći podzakonski akti:

3.1. Uredba o načinu i postupku osnivanja sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih vozila i rada tog sistema ("Službeni list Crne Gore", broj 28/12)

Ovom uredbom propisuje se način i postupak osnivanja sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih vozila i rada tog sistema, kao i godišnje količine otpadnih vozila koje se moraju obraditi, preraditi ili reciklirati.

3.2. Uredba o načinu i postupku osnivanja sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada od električnih i elektronskih proizvoda i rada tog sistema ("Službeni list Crne Gore", broj 24/12)

Ovom uredbom propisuje se način i postupak osnivanja sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada od električnih i elektronskih proizvoda i rada tog sistema, kao i godišnje količine otpada od električnih i elektronskih proizvoda koje se moraju preraditi, obraditi i reciklirati.

3.3. Pravilnik o klasifikaciji otpada i katalogu otpada ("Službeni list Crne Gore", broj 35/12)

Ovim pravilnikom propisuje se klasifikacija otpada, katalog otpada, postupci obrade, odnosno prerade i odstranjivanja otpada.

3.4. Uredba o načinu i postupku osnivanja sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih guma i rada tog sistema ("Službeni list Crne Gore", broj 39/12)

Ovom uredbom uređuje se način i postupak osnivanja sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih guma i rada tog sistema kao i godišnje količine otpadnih guma koje se moraju preraditi, obraditi i reciklirati.

3.5. Uredba o načinu i postupku osnivanja sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih baterija i akumulatora i rada tog sistema ("Službeni list Crne Gore", broj 39/12)

Ovom uredbom uređuje se način i postupak osnivanja sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih baterija i akumulatora, rada tog sistema i način izračunavanja prosječne mase preuzetih otpadnih baterija i akumulatora.

3.6. Uredba o bližim kriterijumima, visini i načinu plaćanja posebne naknade za upravljanje otpadom ("Službeni list Crne Gore", broj 39/12)

Ovom uredbom propisuju se bliži kriterijumi, visina i način plaćanja posebne naknade za upravljanje otpadom.

3.7. Uredba o načinu i postupku osnivanja sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadne ambalaže i rada tog sistema ("Službeni list Crne Gore", broj 42/12)

Ovom uredbom uređuje se način i postupak osnivanja sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadne ambalaže, kao i rada tog sistema.

3.8. Pravilnik o postupanju sa otpadnim uljima ("Službeni list Crne Gore", broj 48/12)

Ovim pravilnikom propisuje se postupanje sa otpadnim uljima u skladu sa tehničkim i tehnološkim uslovima obrade otpadnih ulja.

3.9. Pravilnik o postupanju sa opremom i otpadom koji sadrži PCB ("Službeni list Crne Gore", broj 48/12)

Ovim pravilnikom propisuje se način sačinjavanja plana upravljanja opremom i otpadom koji sadrži PCB, način i postupak vođenja evidencije, način označavanja dekontaminirane opreme, način i postupak obrade opreme i otpada koji sadrži PCB i dekontaminacije opreme i količine PCB u opremi.

3.10. Pravilnik o postupanju sa građevinskim otpadom, načinu i postupku prerade građevinskog otpada, uslovima i načinu odlaganja cement azbestnog građevinskog otpada ("Službeni list Crne Gore", broj 50/12)

Ovim pravilnikom uređuje se postupanje sa građevinskim otpadom, način i postupak prerade građevinskog otpada, uslovi i način odlaganja cement azbestnog građevinskog otpada i uslovi koje treba da ispunjava postrojenje za preradu građevinskog otpada.

3.11. Pravilnik o načinu vođenja evidencije otpada i sadržaju formulara o transportu otpada ("Službeni list Crne Gore", broj 50/12)

Ovim pravilnikom propisuje se način vođenja evidencije otpada (količine i vrste otpada), sadržaj i način popunjavanja formulara o transportu otpada i način sačinjavanja godišnjih izvještaja o otpadu.

3.12. Pravilnik o uslovima koje treba da ispunjava privredno društvo odnosno preduzetnik za preradu i/ili odstranjivanje otpada ("Službeni list Crne Gore", broj 53/12)

Ovim pravilnikom propisuju se uslovi koje u pogledu opreme, postrojenja i broja zaposlenih treba da ispunjava privredno društvo odnosno preduzetnik koje vrši preradu i/ili

odstranjivanje otpada (u daljem tekstu: obrađivač) i bliži sadržaj opisa radnog procesa postrojenja za preradu ili odstranjivanje otpada.

3.13. Pravilnik o bližem sadržaju i načinu podnošenja godišnjih izvještaja o sprovođenju planova upravljanja otpadom ("Službeni list Crne Gore", broj 53/12)

Ovim pravilnikom propisuje se bliži sadržaj i način podnošenja godišnjih izvještaja o sprovođenju državnog plana upravljanja otpadom, plana upravljanja medicinskim otpadom, plana upravljanja veterinarskim otpadom, plana upravljanja kanalizacionim muljem i lokalnog plana upravljanja komunalnim otpadom.

3.14. Odluka o prestanku važenja Odluke o utvrđivanju javnog interesa za vršenje komunalne djelatnosti izgradnje, održavanja i korišćenja regionalne sanitarne deponije za opštine Budva, Kotor i Tivat

U postupku pripreme za upućivanje prema Vladi, Nacrt odluke je dostavljen zainteresovanim jedinicama lokalne samouprave na mišljenje. Odgovor je dostavila jedino Opština Tivat. Pošto i nakon intervencija, nije dobijeno mišljenje od drugih opština, Odluka je i dalje u formi nacrta, tako da ista nije upućena prema Vladi.

Predstavnici Sektora su učestvovali u radu Radne grupe za izradu Zakona o komunalnoj policiji i prisustvovali javnim raspravama na Nacrt tog zakona i u radu Radne grupe za izradu novog Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata.

4. Izvršavanje zakona i drugih propisa

Osnovni propisi iz nadležnosti Sektora za upravljanje otpadom i komunalni razvoj, na osnovu kojih se rješava u upravnim postupcima su:

- Zakon o upravljanju otpadom („Službeni list CG“, broj 64/11) i podzakonska akta donešena na osnovu ovog zakona;
- Zakon o komunalnim djelatnostima („Službeni list RCG“, broj 12/95)
- Zakon o regionalnom vodosnabdijevanju Crnogorskog primorja („Službeni list CG“, br. 13/07 i 40/11) i podzakonska akta donesena na osnovu ovog zakona.

Na osnovu ovih i drugih propisa, Sektor za upravljanje otpadom i komunalni razvoj je:

- izdao 46 potvrda za oslobađanje plaćanja PDV;
- dao Mišljenje i pripremio *Predlog rješenja za rješavanje sukoba nadležnosti u upravnoj stvari koja se odnosi na ispuštanje otpadnih fekalnih voda iz porodične kuće Kuć Ljubiše u rijeku Lim, u naselju Rakonje u Bijelom Polju* - (prihvaćeno na sjednici Vlade Crne Gore održanoj 22.marta 2012. godine)
- dao Mišljenje o vezi sa primjenom člana 25 stav 3 Zakona o regionalnom vodosnabdijevanju Crnogorskog primorja, po zahtjevu Javnog preduzeća za upravljanje morskim dobrom;
- dao instrukcije opštinama kako da urade Odluku o načinu privremenog skladištenja komunalnog otpada i uslovima zaštite životne sredine i zdravlja ljudi i dao mišljenje na predloge ovih odluka koje su pripremile opštine: Nikšić, Plužine, Šavnik, Bijelo Polje, Kolašin, Mojkovac, Rožaje, Berane, Plav, Andrijevica, Žabljak, Pljevlja, Cetinje, Kotor, Budva, Tivat i Herceg Novi;
- održao veliki broj sastanaka sa predstavnicima jedinica lokalne samouprave u cilju pojašnjenja pojedinih zakonskih odredaba i davanja instrukcija u vezi sa načinom na koji treba da izvrše obaveze koje proističu iz pojedinih zakona, prije svega iz Zakona o upravljanju otpadom i podzakonskih akata donesenih na osnovu njega.

5. Vršenje upravnog nadzora

Sektor za upravljanje otpadom i komunalni razvoj prati rad JP „Regionalni vodovod Crnogorsko primorje“, DOO „Procon“ i DOO „Vodacom“, kao i rad lokalnih samouprava u dijelu aktivnosti koje se odnose na upravljanje otpadom i obavljanje komunalnih djelatnosti.

U izvještajnom periodu Sektor je:

- pratio aktivnosti i pružio potrebnu stručnu pomoć u pripremi *Odluke o izmjenama Statuta Društva sa ograničenom odgovornošću „Project-Consulting“ - Podgorica*, u cilju usaglašavanja Statuta sa Zakonom o klasifikaciji djelatnosti i izmjene podataka koji se odnose na sjedište Društva.

- pratio realizaciju Ugovora o zajmu zaključenog između JP “Regionalni vodovod Crnogorsko primorje” i Javnog preduzeća za upravljanje morskim dobrom i pripremio Odluku o davanju prethodne saglasnosti na otuđenje nepokretnosti u vlasništvu JP „Regionalni vodovod Crnogorsko primorje“, koju je donijela Vlada Crne Gore na sjednici održanoj 09.02.2012.g.;

- davao komentare na izvještaje o napretku u realizaciji Finansijskog ugovora za vodosnabdijevanje i otpadne vode, odnosno Finansijskog ugovora za otpad, koje DOO “Procon” priprema i dostavlja Evropskoj investicionoj banci;

- davao mišljenja i pripremao materijale za Vladu koji se odnose na izvještaje o radu i finansijske planove DOO “Procon” i JP “Regionalni vodovod Crnogorsko primorje” (usvojeni na sjednici Vlade održanoj 15.03.2013.g.; 28.06.2012.g.);

- od jedinica lokalne samouprave prikupio podatke o cijenama komunalnih usluga i naknada (sistematizacija podataka i njihova analiza je u toku).

6. Odlučivanje u upravnom postupku o pravima i obavezama građana i pravnih lica

Sektor za upravljanje otpadom i komunalni razvoj u 2012. godini je izvršavalo funkcije upravnog rješavanja zasnovano na zakonitosti, efikasnosti i ekonomičnosti, poštujući odredbe niza zakona koji se tiču predmetne materije, vodeći osam upravnih postupaka, i to: triprvostepena postupka i pet drugostepenih postupaka (po žalbama). Nije bilo prenijetih postupaka iz prethodne godine.

Predmet žalbe: *Prvostepeni postupak* – zahtjevi za slobodan pristup informacijama; *Drugostepeni postupak* – povreda pravila postupka; nepotpuno ili nepravilno utvrđeno činjenično stanje; pogrešna primjena materijalnog prava;

Upravni postupci završeni: *Prvostepeni postupak* – 2 zahtjeva prihvaćena, 1 zahtijev odbijen; odgovoreno u formi obavještenja i dostavljanja traženih informacija/dokumenata; *Drugostepeni postupak* – 1 žalba prihvaćena tj. rješenje ekološkog inspektora poništeno i predmet vraćen na ponovni postupak i odlučivanje; 4 žalbe odbijene kao neosnovane;

Što se tiče slabosti koja je ispoljena u toku rada na ovoj materiji odnosi se na nepostojanje sistematizovanog radnog mjesta za lice iz pravne struke Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji u ovom Sektoru, te pomenuto predstavlja problem na dugoročni period. Rješenje ovog problema jeste da se novom sistematizacijom radnih mjesta predvidi i pomenuta pozicija, kako bi to lice obavljalo i poslove vezane za upravni postupak;

Rješavanje o pravima i obavezama pojedinaca u upravnim stvarima jedna je od najosjetljivijih zadataka javne vlasti – tijela državne uprave i drugih državnih tijela, jedinica lokalne samouprave te pravnih osoba koje obavljaju javnu vlast. U slučaju donošenja nezakonitih i nepravilnih upravnih akata povrijeđuju se prava i pravni interesi građana i drugih osoba, ali i javni interes. Stoga je zakonito i pravilno postupanje nadležnih tijela u rješavanju upravnih stvari od posebnog značaja za ostvarivanje pravne države i vladavine prava. U tom cilju predlažemo organizovanje obuka i konsultacija službenika Ministarstva koji rade na rješavanju upravnih predmeta u saradnji sa Upravnim sudom i drugim relevantnim subjektima koji se bave ovim poslovima, a od kojih se može steći dodatno iskustvo, poboljšati obavljanje ovih poslova i obezbijediti poboljšanje transparentnosti, integriteta i kvaliteta cijelog upravnog procesa.

7. Obezbjeđivanje vršenja poslova od javnog interesa

Nadležnosti Sektora za upravljanje otpadom i komunalni razvoj uglavnom su vezane za obavljanje poslova od javnog interesa koje su u nadležnosti jedinica lokalne samouprave koje su osnovale svoja preduzeća za njihovo obavljanje.

Pored toga, podršku Ministarstvu i jedinicama lokalne samouprave, u izvršenje poslova od javnog interesa, pružaju JP „Regionalni vodovod Crnogorsko primorje“, DOO „Procon“ i DOO „Vodacom“.

7.1. JP „Regionalni vodovod Crnogorsko primorje“

JP „Regionalni vodovod Crnogorsko primorje“ (u daljem tekstu. JP RVCP) je u 2012. godini realizovao aktivnosti u oblasti vodosnabdijevanja i, u okviru Projekta zaštite osjetljivih turističkih područja u Crnoj Gori (MESTAP), aktivnosti u oblasti upravljanja otpadom.

U oblasti vodosnabdijevanja završena je izgradnja regionalnog vodovodnog sistema na potezu Ćafe (opština Bar) - Ulcinj, kao i radovi na polaganju elektro-energetskog kabla na kontinentalnom dijelu regionalnog vodovodnog sistema od Virpazara do izvorišta Bolje Sestre. JP RVCP je takođe nastavilo s aktivnostima na realizaciji Programa hitnih mjera za rješavanje problema vodosnabdijevanja Prijestonice Cetinje u skladu sa Planom realizacije dijela tog programa iz sredstava zajma Abu Dabi Fonda za razvoj.

U oblasti upravljanja otpadom, završena je implementacija projekta MESTAP u okviru koje je: (i) završena izgradnja regionalne sanitarne deponije za opštine Bar i Ulcinj na lokaciji „Možura“ i nabavljena oprema za rad deponije i (ii) nabavljena oprema za sakupljanje i transport otpada za opštine Ulcinj, Ber, Budva, Kotor i Tivat koja je predana na korišćenje lokalnim komunalnim preduzećima.

U izvještajnom periodu JP RVCP je vršilo redovnu isporuku vode opštinama Ulcinj, Bar, Budva, Tivat i Kotor.

1. *Radovi na izgradnji regionalnog vodovodnog sistema Ćafe - Ulcinj su obuhvatili:*
 - izgradnju cjevovoda dužine 20.08 km i prekidne komore „Ćafe“ (ukupna ugovorena vrijednost radova bez PDV i carina iznosila je 5.619.713,34 €);
 - izgradnju objekata - pumpne stanice „Belveder“ i prekidne komore „Bratica“ (ukupna ugovorena vrijednost radova, bez PDV i carina, iznosila je 1.598.613,65 €).

Troškovi stručnog nadzora iznosili su 165.912,60 € (bez PDV), a troškovi kontrole varova 182.928,04 €, tako da ukupna vrijednost investicije iznosi 7.567.167,63 €.

Za realizaciju ovih aktivnosti obezbijedena su sredstava zajma Abu Dabi Fonda za razvoj u iznosu od 43.600.000 Dirhama, što je na dan zaključivanja Aneksa ugovora (kojim je prvobitni iznos zajma smanjen za 50%), bilo ekvivalentno iznosu od 8.977.458 €.

Kako je zbog kursnih razlika visina zajma Abu Dabi Fonda za razvoj na dan 05.12.2012. godine iznosila preko 9.000.000 €, a kako je utrošeno 8.067.000 €, uključujući i 500.000 € utrošenih za rješavanje pitanja vodosnabdijevanja Cetinja, neutrošena sredstva u iznosu od cca 1,0 milion € će biti otkazana.

Dodatnu sigurnost radu regionalnog vodovodnog sistema obezbijediće dvostrano napajanje električnom energijom postrojenja na vodozahvatu Bolje Sestre. U izvještajnom periodu za te potrebe izvođeni su radovi na polaganju električnog kabla od Virpazara do izvorišta Bolje Sestre.

2. *Rješavanje problema vodosnabdijevanja Prijestonice Cetinje*

U skladu s Akcinim planom za rješavanje pitanja vodosnabdijevanja Prijestonice Cetinje, koji je donesen 2010. godine, sačinjen je Program kratkoročnih i hitnih mjera intervencija u sistemu vodosnabdijevanja Cetinja, ukupne vrijednosti 1.335.000 €.

JP RVCP je u izvještajnom periodu realizovao dio mjera iz tog programa, za koje su obezbijedena sredstva iz zajma Abu Dabi Fonda za razvoj u iznosu od 500.000 €:

- (i) ugovoreni su i započeli radovi na rehabilitaciji pumpnih stanica „Podgor“ uz otklanjanje lociranih kvarova na potisnom cjevovodu i izgradnju regulacionog bloka i (ii) rehabilitacija pumpne stanice „Uganjska vrela“ uz unapređenje upravljanja gravitacionim cjevovodom PK „Velja gora“ - PK „Lašor“; ugovorena vrijednost radova je 381.622 €, bez PDV;
- ugovoreni su i započeli radovi na izgradnji mjernih stanica u distributivnoj mreži; ukupna vrijednost ugovorenih radova iznosi 119.111,50 €, bez PDV.

3. *Aktivnosti u okviru projekta MESTAP*

U okviru projekta MESTAP, koji je realizovan uz podršku Svjetske banke, JP RVCP bilo je angažovano na izgradnji regionalne sanitarne deponije „Možura“ za opštine Bar i Ulcinj i nabavci opreme potrebne za rad deponije. Svečano otvaranje deponije bilo je 12.07.2012. godine. Ukupna vrijednost projekta iznosila je 6.629.263,96 €.

4. *Nabavka opreme za komunalna preduzeća*

Iz preostalih sredstava kredita Svjetske banke, nakon završetka projekta MESTAP, JP RVCP je sprovedo postupak nabavke opreme za rad komunalnih preduzeća u Ulcinju, Baru, Kotoru i Tivtu. Vrijednost nabavke ukupno ugovoreni sredstva iznosi 1.547.054,50 €.

5. *Isporuka vode opštinama Crnogorskog primorja*

U izvještajnom periodu JP RVCP je uspješno obavljao svoju osnovnu djelatnost - isporuku vode opštinama Crnogorskog primorja, bez zastoja i prekida u radu. Zahvaljujući tome, opštine Ulcinj, Bar, Budva, Tivat i Kotor su u 2012. godini imale kvalitetno i kontinuirano vodosnabdijevanje. Tokom turističke sezone 2012. godine u lokalne vodovode na Crnogorskom primorju isporučene su sljedeće količine vode: jun - 285 l/s, jul - 520 l/s, avgust - 640 l/s, septembar - 441 l/s, oktobar - 206 l/s i novembar 163 l/s.

Na osnovu ugovora o isporuci vode koji su zaključeni za 2012. godinu, količina vode koju treba isporučiti iznosi 8.447.040 m³, što u finansijskom smislu iznosi 2.145.486 € (bez PDV). U odnosu na 2011. godinu, kada je isporučeno 6.795.000 m³, a fakturisano 2.940.027 €, to znači povećanje isporuke od 21 %, ali je u finansijskom smislu realizacija niža zbog znatno nižih ugovorenih cijena.

7.2. DOO „Procon“

U skladu sa djelatnošću, definisanom Odlukom o osnivanju Društva s ograničenom odgovornošću „Project-Consulting” - Podgorica, DOO „Procon“ je u 2012. godini, u saradnji sa Sektorom za upravljanje otpadom i komunalni razvoj, imalo aktivnosti vezane za realizaciju velikog broja infrastrukturnih projekata iz oblasti vodosnabdijevanja, upravljanja otpadom i otpadnim vodama za čiju implementaciju je Crna Gora obezbijedila sredstva kroz:

- kreditne aranžmane sa EIB: u skladu sa Finansijskim ugovorom za projekat “Vodosnabdijevanje i otpadne vode” u iznosu od 57 miliona € i Finansijskim ugovorom za projekat “Upravljanje čvrstim otpadom” ukupne vrijednosti 27 miliona €;
- kreditni aranžman sa EBRD u iznosu od 5,35 miliona € za realizaciju projekta “Izgradnja infrastrukture u opštini Danilovgrad”
- grant aranžmane:
- Tehnička podrška jedinici za implementaciju projekata i finansiranje nadzora nad izvođenjem radova na projektu izgradnje sistema za vodosnabdijevanje i upravljanje otpadnim vodama u opštini Danilovgrad (359.680 €);
- IPF MW 2008 - Izgradnja sistema za upravljanje otpadnim vodama u opštinama Pljevlja, Bijelo Polje, Plav, Cetinje i Ulcinj (5 miliona €);
- IPF TA 2009 - Izgradnja sistema za upravljanje otpadnim vodama u opštinama Berane, Kolašin, Danilovgrad i Rožaje (750.000 €);
- IPA 2008 - Izgradnja kanalizacione mreže u opštini Nikšić (3,5 miliona €); IPA 2009 - nabavka opreme za prikupljanje i transport otpada (4,0 miliona €);
- IPA 2010 - izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u Pljevljima (3,5 miliona €);
- WBIF 2010 - Tehnička podrška u realizaciji projekta upravljanja čvrstim otpadom u Crnoj Gori;
- IPA PPF - Izrada Studije izvodljivosti za unapređenje sistema vodosnabdijevanja Prijestonice Cetinje (200.000 €);
- WBIF 2011 - Tehnička podrška z realizaciji projekta unapređenja sistema za vodosnabdijevanje u Prijestonici Cetinje (600.000 €).

Aktivnosti „Procon“-a na ovim projektima su sljedeće:

- *Izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda (PPOV) i kanalizacione mreže u opštini Nikšić*

DOO „Procon“ je u izvještajnom periodu pratio aktivnosti izvođača radova na izgradnji PPOV (konzorcijum Aqualia/Hidroterm) i međunarodnog konsultanta „Tyspa Technoma“ vezano za nadzor nad izvođenjem radova i pripremio projektnu aplikaciju za WBIF 2012 za obezbjeđenje sredstava za izgradnju II faze kanalizacione mreže.

- *Izgradnja postrojenja PPOV, kanalizacione mreže i uređenje korita rijeke Čehotine u opštini Pljevlja*

U izvještajnom periodu Procon je, u saradnji sa međunarodnim konsultantom, izradio tendersku dokumentaciju za ugovaranje projektanta i izvođača radova na izgradnji PPOV i tendersku dokumentaciju za ugovaranje izvođača radova na izgradnji glavnog gradskog kolektora i sa Sektorom za upravljanje otpadom i komunalne razvoj i Opštinom Pljevlja

pratio aktivnosti na izradi projektne dokumentacije za ovaj projekat.

- *Izgradnja postrojenja PPOV i proširenje kanalizacione mreže u opštini Bijelo Polje*
U saradnji sa Sektorom za upravljanje otpadom i komunalni razvoj, Procon je pripremio potrebne informacije za planiranje sredstava kroz Operativni program IPA 2012-2013; inicirao rješavanje prostorno-planskih pretpostavki za realizaciju projekta i pokretanje postupka o potrebi izrade EIA za kanalizacionu mrežu; pratio aktivnosti na izradi Idejnog projekta izgradnje PPOV i kanalizacione mreže.

- *Izgradnja postrojenja PPOV i proširenje kanalizacione mreže u opštini Plav*
Procon je u izvještajnom periodu pripremio aplikacioni formular za VII WBIF poziv u cilju obezbjeđenja tehničke podrške u izradu tenderske dokumentacije za projektovanje i izgradnju kanalizacione mreže; pripremio Projektni zadatak za izbor revidenta Idejnog projekta za izgradnju PPOV i kanalizacione mreže; sproveo aktivnosti na sagledavanju potrebe izrade EIA i, sa Ministarstvom održivog razvoja i turizma i Delegacijom Evropske unije, pratio realizaciju izrade projektne dokumentacije i stvaranja drugih preduslova za realizaciju projekta.

- *Izgradnja postrojenja PPOV u opštini Cetinje*
U saradnji sa Ministarstvom održivog razvoja i turizma i Delegacijom Evropske unije, Procon je pratio izradu Idejnog projekta za PPOV i izgradnju kanalizacione mreže. Procon je takođe pripremio aplokaciju za WBIF 2012 za obezbjeđenje tehničke podrške za izradu tenderske dokumentacije za izgradnju PPOV.

- *Izgradnja kanalizacionog sistema u opštini Ulcinj*
U saradnji sa Sektorom za upravljanje otpadom i komunalni razvoj, Procon je u izvještajnom periodu pratio završetak izrade Studije izvodljivosti za izgradnju kanalizacione mreže u naseljima Kodra, Totoši, Bijela Gora i Donja Bratica; izradio Projektni zadatak za izradu Glavnog projekta za izgradnju kanalizacione mreže u ova četiri naselja.

- *Izgradnja PPOV u opštini Plužine*
U saradnji sa Sektorom za upravljanje otpadom i komunalni razvoj, Procon je pripremio Projektni zadatak za izradu Idejnog projekta za izgradnju PPOV i kanalizacione mreže u opštini Plužine.

- *Izgradnja PPOV u opštini Berane*
U saradnji sa Ministarstvom održivog razvoja i turizma, Procon je u izvještajnom periodu pratio aktivnosti na izradi projektne dokumentacije i stvaranju drugih pretpostavki za realizaciju projekta.

- *Izgradnja sistema za upravljanje otpadnim vodama u opštini Danilovgrad*
Projekat se realizuje uz kreditnu podršku Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD). U izvještajnom periodu Procon je pripremio Početni izvještaj o aktivnostima Jedinice za implementaciju projekata u realizaciji projekta; u saradnji sa Opštinom Danikograd usvojio Početni izvještaj konsultanta na projektu - VHS Brno i pratio izradu Idejnog rješenja za izgradnju kanalizacione mreže i PPOV i dr.

- *Izgradnja PPOV i kanalizacione mreže u opštini Rožaje*
U saradnji sa Ministarstvom održivog razvoja i turizma, Procon je u izvještajnom periodu izradio Projektni zadatak za izradu Idejnog projekta, sproveo aktivnosti vezane za definisanje potrebe izrade EIA za kanalizacionu mrežu; pratio realizaciju aktivnosti na pripremi dokumentacije i održao niz sastanaka u cilju stvaranja preduslova za početak izrade Studije izvodljivosti.

- *Izgradnja sistema za vodosnabdijevanje u opštini Rožaje*
U saradnji sa Ministarstvom održivog razvoja i turizma, Procon je u izvještajnom periodu izradio tendersku dokumentaciju za ugovaranje izvođača radova za izgradnju vodovoda i rezervoara, održao niz koordinacionih sastanaka sa predstavnicima Opštine Rožaje i

konsultantom angažovanim na izradi Studije izvodljivosti “Izgradnja sistema za tretman otpadnih voda i vodosnabdijevanje u opština Rožaje”; izradio tendersku dokumentaciju za izbor nadzora nad izvođenjem radova.

- *Izgradnja sistema za vodosnabdijevanje i upravljanje otpadnim vodama u opštini Žabljak*

U saradnji sa Sektorom za upravljanje i komunalni razvoj, Procon je u izvještajnom periodu učestvovao u davanju komentara na Ugovor o donaciji između CMSR (Centra za međunarodnu saradnju i razvoj) i Ministarstva i u radu sastanaka Upravnog odbora projekta.

- *Izgradnja PPOV i kanalizacione mreže u opštini Kolašin*

U saradnji sa Opštinom Kolašin i Sektorom za upravljanje i komunalni razvoj, praćena je izrada Studije izvodljivosti, odnosno obezbijedeni komentari EIB na istu i održani koordinacioni sastanci u cilju iznalaženja mogućnosti za finansiranje izrade Idejnog projekta.

- *Rekonstrukcija vodovodne mreže u opštini Andrijevica*

U saradnji sa Sektorom za upravljanje i komunalni razvoj, Procon je u izvještajnom periodu pripremio WBIF aplikaciju za obezbjeđenje sredstava za rekonstrukciju vodovodnog sistema i obezbjeđivanje tehničke podrške za izradu tenderske dokumentacije za izvođenje radova.

- *Izgradnja i rekonstrukcija sistema za snabdijevanje vodom gradskih opština Tuzi i Golubovci*

U saradnji sa Agencijom za izgradnju i razvoj Podgorica, Procon je u izvještajnom periodu objedinio svu potrebnu dokumentaciju i dostavio je na uvid EIB radi obezbjeđenja sredstava; održao koordinacione sastanke sa Agencijom i, u saradnji sa JP “Vodovod i Kanalizacija” Podgorica, uradio tendersku dokumentaciju.

- *Izgradnja regionalnog centra za upravljanje otpadom u Nikšiću*

U saradnji sa Sektorom za komunalni razvoj, Procon je u izvještajnom periodu pratio izradu dokumenta “Model upravljanja i opcije pokrivanja troškova za buduću izgradnju i rad regionalnih deponija u Crnoj Gori (Studija slučaja za Nikšić) i obezbijedio saglasnost EIB na ovaj dokument; pripremio aplikaciju za WBIF 2012 za sredstava u iznosu od 2 miliona €; učestvovao u koordinacionim sastancima sa Konsultantom, Obrađivačem Glavnog projekta i Revidentom; organizovao radionicu za predstavnike opština i Ministarstva vezano za modele javnih nabavki.

- *Izgradnja regionalnog centra za upravljanje otpadom u Pljevljima*

U saradnji sa Ministarstvom održivog razvoja i turizma, Procon je u izvještajnom periodu učestvovao u nizu koordinacionih sastanaka vezanih za izradu Studije izvodljivosti i EIA.

- *Izgradnja sistema ocjernih voda na deponiji u Podgorici*

U saradnji sa Sektorom za upravljanje otpadom i komunalni razvoj, Procon je u izvještajnom periodu obezbijedio saglasnost EIB na tendersku dokumentaciju za izbor projektanta i izvođača radova; učestvovao u evaluaciji ponuda za projektovanje i izvođenje radova i evaluaciji ponuda za nadzor nad radovima; pripremio izvještaje o evaluaciji i učestvovao u izradi novog tendera za projektovanje i izgradnju, budući da je prvi tender poništen jer ni jedan od dva ponuđača nije zadovoljavao.

- *Sanacija nesanitarnog odlagališta otpada “Ćafe” - Bar*

U saradnji sa Sektorom za upravljanje otpadom i komunalni razvoj, Procon je u izvještajnom periodu učestvovao u pripremi Projektnog zadatka za pripremu tenderske dokumentacije za projektovanje i sanaciju odlagališta “Ćafe”; učestvovao u izradi Projektnog zadatka za geološka, geomehanička i hidrološka istraživanja, kao i u nizu koordinacionih sastanaka održanih sa Ministarstvom, Direkcijom javnih radova i Opštinom Bar.

- *Sanacija nesanitarnog odlagališta otpada “Vrtijeljka” - Cetinje*

Procon je u izvještajnom periodu učestvovao u radu koordinacionih sastanaka održanih sa Ministarstvom, međunarodnim konsultantom i Prijestonicom Cetinje i obezbijedio potrebnu

tehničku dokumentaciju konsultantu za potrebe izrade Analize načina sakupljanja, transporta i obrade otpada iz Prijestonice Cetinje.

- *Sanacija nesanitarnih odlagališta otpada u opštinama Ulcinj, Bijelo Polje, Kolašin, Mojkovac, Plav, Rožaje i Pljevlja*

Procon je u izvještajnom periodu pripremio aplikacioni formular za WBIF 2012, VIII ciklus za izradu tehničke dokumentacije za sanaciju nesanitarnih odlagališta.

- *Izrada transfer stanica za potrebe upravljanja otpadom u opštinama Andrijevica, Plav, Rožaje, Mojkovac, Kolašin i Žabljak*

Procon je u izvještajnom periodu učestvovao u radu revizije komisije na izradi Studije izvodljivosti za ovaj projekat.

- *Nabavka opreme za rad komunalnih preduzeća i izrada državnog i lokalnih planova upravljanja otpadom*

Kroz IPA 2009 nacionalni program, obezbijedena su sredstva u iznosu od 4,8 miliona € od kojih je 4,0 miliona € bilo opredijeljeno za nabavku opreme za rad komunalnih preduzeća, a 800.000 € za izradu Državnog i lokalnih planova upravljanja otpadom. Procon je pratio tendersku proceduru koju je sprovodila Delegacija Evropske unije za ove aktivnosti i pratio isporuku opreme opštinama.

7.3. DOO „Vodacom“

Vodacom je Zajedničko uslužno i koordinaciono društvo za vodosnabdijevanje i odvođenje otpadnih voda za Crnogorsko primorje i opštinu Cetinje, a osnovne djelatnosti su mu konsultantske aktivnosti u vezi sa poslovanjem i ostalim upravljanjem što podrazumijeva: planiranje i optimizaciju vodovodnih i kanalizacionih sistema na lokalnom nivou; podršku osnivačima (opštine Bar, Tivat, Kotor, Herceg Novi i Ulcinj i Vlada Crne Gore) i implemenacija projekata (pomoć u pripremi projekata, priprema projektnih zadataka za studije izvodljivosti, pomoć obrađivačima u njihovoj izradi, priprema tenderskih dokumenata za međunarodne tendere i upravljanje tenderskim postupkom; priprema predloga ugovora sa izvođačima radova; učešće u pripremi ugovora o kreditima, monitoring izvođenja radova, upravljanje ugovorima sa konsultantskim kompanijama i izvještavanje KfW banke o napretku i rezultatima projekta).

U izvještajnom periodu, DOO „Vodacom“ je bio angažovan na implementaciji sljedećih projekata:

- *Izgradnja PPOV i vodovodne i kanalizacione mreže u opštini Bar*

U sklopu pripremnih radova za izgradnju PPOV kapaciteta 68.600 ES, potpisan je Memorandum o razumjevanju i usaglašen je Predlog aneksa ugovora sa Konsultantom; KfW banka je izdala odobrenje na tendersku dokumentaciju u septembru 2012. godine, u predkvalifikacionom procesu pozitivno je vrednovano 6 kompanija, poziv predkvalifikovanim ponuđačima za predaju ponuda upućen je u oktobru 2012. godine, a tenderski dokument do 31.12.2012. godine otkupile su 3 kompanije, rok za predaju ponuda bio je 15. januar 2013. godine. U sklopu pripremnih radova na izgradnji vodovodne i kanalizacione mreže, koji podrazumijevaju izgradnju 33.4 km vodovodne i kanalizacione mreže i 4 pumpne stanice, potpisan je Memorandum o razumjevanju između KfW banke, Opštine Bar, Vodacom-a i Konsultanta kojim je utvrđena konačna lista investicionih mjera i kapacitet PPOV Bar. KfW banka je izdala odobrenje na tendersku dokumentaciju; poziv pretkvalifikovanim ponuđačima za učešće na tenderu upućen je u oktobru 2012. godine; do 31.12.2012. godine tenderski dokument su otkupile 4 kompanije, a rok za predaju ponuda je 15. januar 2013. godine.

- *Izgradnja PPOV i vodovodne i kanalizacione mreže u opštini Herceg Novi*

Za Projekat izgradnje postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u Meljinama na lokaciji Nemila B, kapaciteta 65.300 ES do 31.12.2012. godine sprovedene su sledeće aktivnosti: izvršena je evaluacija predatih ponuda i odabran najpovoljniji ponuđač – konzorcijum Mass/Gintaš; obezbeđena je garancija Opštine Herceg Novi Izvođaču na iznos sopstvenog učešća; Opština je podnijela dokaz o vlasništvu nad lokacijom budućeg postrojenja; zaključen je Ugovor sa prvorangiranim konzorcijumom Mass/Gintas (08.06.2012. godine); radovi su otpočeli 25. juna 2012. godine, a njihov završetak je planiran za 24. jun 2014. godine; u toku 2012. godine Izvođač radio na izradi Glavnog projekta koji treba da bude revidovan u toku februara 2013. godine. U dijelu projekta koji obuhvata izgradnju 35,3 km vodovodne i kanalizacione mreže, 13 pumpnih stanica i jednog podmorskog ispusta, izvršena je evaluacija predatih ponuda i odabran najpovoljniji ponuđač – kompanija Celtikcioglu iz Turske; Ugovor sa prvorangiranom kompanijom potpisan je 03. jula 2012. godine, na iznos od 18,522 mil €; radovi su otpočeli 17. septembra 2012. godine, a zaključen je i Aneks 1 Ugovora sa Izvođačem kojim Društvo za izgradnju preuzima ulogu Investitora; ugovoreni rok za završetak radova 16.02.2014. godine; do 31.12.2012. godine završeno 10% ugovorenih radova.

- *Izgradnja vodovodne i kanalizacione mreže u opštini Kotor*

Projekat u Kotoru odvija se u dvije faze, prva obuhvata izgradnju 27,7 km kanalizacione i vodovodne mreže, 5 pumpnih stanica, a druga izgradnju 2.750 m vodovodne i kanalizacione mreže i 2 pumpne stanice na potezu Muo-Prčanj-Stoliv. Tokom 2012. godine na realizaciji projekta sprovedene su sledeće aktivnosti: potpisan je Aneks 1 ugovora kojim je ugovoreno postavljanje dodatnih 4.000 m vodovodnog cjevovoda; izvedeni su cjelokupni ugovoreni radovi na prvom dijelu ugovora, zajedno sa Aneksom ugovora 1, u vrijednosti od 5,3 miliona €; potpisan je Aneks 2 ugovora čime je ugovorena izgradnje kanalizacione i vodovodne mreže na potezu Muo-Prčanj-Stoliv u vrijednosti 1,7 miliona €; rok za završetak radova na potezu Muo-Prčanj-Stoliv je 15. jun 2013. godine, a do 31.12.2012. godine je završeno 10%; izvršena CCTV inspekcija postavljenih cjevovoda.

- *Izgradnja vodovodne i kanalizacione mreže u opštini Tivat*

Projekat obuhvata izgradnju 32,2 km kanalizacione i vodovodne mreže i 12 pumpnih stanica. Vodacom je pratio realizaciju projekta koji je počeo u decembru 2011. godine. Potpisan je Aneks 1 Ugovora kojim je ugovoreni datum završetka radova na terenu definisan za 15.06.2013. godine; do 31.12.2012. godine završeno 30% ugovorenih radova.

- *Izgradnja zajedničkog PPOV za opštine Kotor i Tivat*

Projekat obuhvata izgradnju zajedničkog postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda za opštine Kotor i Tivat, kapaciteta 72.000 ES, završeno je idejno rješenje i tenderska dokumentacija, a 30.08.2012. godine upućen poziv pretkvalifikovanim ponuđačima za davanje ponuda, 4 kompanije su otkupile tendersku dokumentaciju i predale ponude; u toku je vrednovanje ponuda od strane Tenderske komisije koja je sastavljena od predstavnika opština Kotor i Tivat, predstavnika vodovodnih i kanalizacionih preduzeća opština Kotor i Tivat i Vodacoma uz podršku tender agenta - konsultantske kompanije Lahmayer iz Njemačke; planirani početak radova na izgradnji PPOV je u prvoj polovini 2013. godine.

- *Izgradnja PPOV u opštini Ulcinj i unapređenje sistema vodosnabdijevanja i odvođenja otpadnih voda*

Opština Ulcinj pristupila je Vodacomu 16.01.2012. godine sa ciljem poboljšanja vodosnabdijevanja i odvođenja otpadnih voda, kao i izgradnje PPOV uz korišćenje sredstava KfW banke. Aktivnosti na projektu u 2012. godini u koje je bio uključen Vodacom: izrada Studija procjene stanja vodovodne i kanalizacione infrastrukture u opštini Ulcinj sa predlogom prioriternih investicija od strane međunarodnog eksperta čiji je rad finansirala KfW banka; priprema Projektnog zadatka za konsultanta koji će izraditi Studiju izvodljivosti, realizacija

međunarodnog tenderskog postupka za izbor konsultanta za izradu Studije, zaključivanje Ugovora sa prvorangiranom kompanijom u decembru 2012. godine.

- *Projekat razvoja kapaciteta vodovodnih i kanalizacionih preduzeća*

U julu 2012. godine završio se Projekat razvoja kapaciteta vodovodnih i kanalizacionih preduzeća koji je trajao od septembra 2009. godine. Projekat je finansirala KfW banka iz donacije vrijedne 2 miliona €. Vodacom je uložio maksimalni napor i sve raspoložive resurse da se poveća efikasnost vodovodnih preduzeća u susret velikim investicionim projektima koji će imati znatne implikacije na poslovanje lokalnih vodovodnih preduzeća povećanjem kvaliteta usluge, prije svega odvođenjem otpadnih voda na ekološki prihvatljiv način.

- *Kampanja "Zajedno za vodu"*

Dana 22.03.2012.godine završena je kampanja pod nazivom „Zajedno za vodu“ u Kotoru, sprovedena na inicijativu Vodacoma. Cilj ove kampanje je bio da se kroz zajedničko djelovanje JP "Vodovod i Kanalizacija" Kotor, građana, opštine i Vodacoma smanje gubici u vodovodnoj mreži, promoviše racionalna upotreba vodnog resursa, podstakne odgovoran odnos institucija i građana kao krajnjih korisnika prema vodi.

- *Ostale aktivnosti*

Vodacom je učestvovao u radu i ukazao na značaj projekta koji realizuje, na VII „Međunarodnoj konferenciji o ispuštanju otpadnih voda u morsko područje i zaštiti obalnog područja“ koja je od 22. do 26. oktobra organizovana u Bečićima.

Vodacom je tradicionalno prigodnim aktivnostima obilježio Dan voda, 22. Mart, koji se 2012. godine u svijetu obilježio pod motom „Bezbjednost hrane i vode“, i koji je imao naglasak na enormnim potrebama za čistom vodom pri proizvodnji hrane (rastom svjetske populacije raste i potreba za čistom vodom neophodnom za proizvodnju hrane i ostale proizvodne procese, a izvora čiste vode je sve manje).

8. Drugi poslovi državne uprave utvrđeni zakonom i drugim propisima

8.1. Sektor za upravljanje otpadom i komunalni razvoj je pored prethodno navedenih, realizovao aktivnosti predviđene Programom rada Vlade u 2012. godini i Internim programom rada i u skladu sa tim pripremio:

- *13 podzakonskih akata na osnovu Zakona o upravljanju otpadom* (navedeni pod tačkom 3),

- *Godišnji izvještaj o sprovođenju Državnog plana za upravljanje otpadom u 2011. godini*

Izvještaj je urađen u planiranom roku (II kvartal) i dostavljen Komisiji za ekonomsku politiku i finansijski sistem i Komisiji za politički sistem, unutrašnju i vanjsku politiku, koje su na sjednici održanoj 3. jula 2012. godine, razmotrile Izvještaj o sprovođenju Državnog plana upravljanja otpadom u 2011. godini. Komisije su zaključile da predlagač dostavi Vladi inoviran Izvještaj koji bi sadržao jasne i konkretne zaključke, rokove za njihovu realizaciju kao i tačno definisane prioritete, sa prijedlogom odgovarajućih mjera i rješenja.

- *Pregled prioriternih projekata u oblasti izgradnje komunalne infrastrukture čija realizacija se planira u 2012. godini*

Materijal je razmatran i usvojen na sjednici Vlade Crne Gore od 19. januara 2012. godine.

- *Informaciju o stanju u oblasti vodosnabdijevanja i upravljanja otpadnim vodama u 2011. godini*

Informacija je razmatrana na sjednici Komisije za ekonomsku politiku i finansijski sistem i Komisije za politički sistem, unutrašnju i vanjsku politiku od 17.07.2012. godine, alimaterijal nije razmatran na sjednici Vlade Crne Gore *Izvještaj o radu JP "Regionalni*

vodovod Crnogorsko primorje” za 2011. godinu i Finansijski izvještaj za 2011. godinu sa Izvještajem nezavisnog revizora.

Izvještaj je razmatran i usvojen na sjednici Vlade od 28.06.2012. godine.

8.2. Pored toga, u izvještajnom periodu, Sektor je pripremio i uputio Vladi Crne Gore sljedeće materijale:

- *Predlog odluke o davanju prethodne saglasnosti na otuđenje nepokretnosti u vlasništvu JP „Regionalni vodovod Crnogorsko primorje“ (razmatrana i usvojena na sjednici Vlade od 09.02.2012. godine)*
- *Predlog odluke o uzmeni Statuta Društva s ograničenom odgovornošću „Project-consulting“ Podgorica (razmatrana i usvojena na sjednici Vlade od 09.02.2012. godine);*
- *Amandmane predlagača na Predlog zakona o komunalnim djelatnostima (član 20) (razmatrani i usvojeni na sjednici Vlade Crne Gore od 08. marta 2012.g.);*
- *Amandmani predlagača na Predlog zakona o komunalnim djelatnostima (čl. 15, 34 i 63) (razmatrani i usvojeni na sjednici Vlade Crne Gore od 19. aprila 2012.g.);*
- *Amandmani predlagača na Predlog zakona o regionalnom vodosnabdijevanju Crnogorskog primorja (član 22) (razmatrani i usvojeni na sjednici Vlade Crne Gore od 15. marta 2012.g.);*
- *Izvještaj o poslovanju sa Finansijskim izvještajem Procon d.o.o. za 2010. godinu i Finansijski iskaz za 2010. godinu za izvještajem nezavisnog revizora (razmatran i usvojen na sjednici Vlade od 15.03.2012. godine);*
- *Mišljenje sa predlogom rješenja u vezi rješavanja sukoba nadležnosti u predmetu koji je pokrenuo Suljević Farid iz Bijelog Polja (razmatrano i usvojeno na sjednici Vlade od 22.03.2012. godine);*
- *Informacija o aktivnostima i problemima na realizaciji projekta izgradnje postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u opštini Žabljak (razmatrana i usvojena na sjednici Vlade od 29.03.2012.);*
- *Predlog godišnjeg programa rada Procon d.o.o. za 2012. godinu i Predlog finansijskog plana za 2012. godinu (razmatran i usvojen na sjednici Vlade od 29.03.2012.);*
- *Mišljenje na amandmane poslanika Zorana Jelića na Predlog zakona o komunalnim djelatnostima (čl.48, 68) (razmatrani i usvojeni na sjednici Vlade Crne Gore od 14. juna 2012.g.);*
- *Mišljenje na amandmane poslanika dr Zorana Čulafića i dr Halila Dukovića na Predlog zakona o komunalnim djelatnostima (čl.21, 34, 61, 63 i 74)) (razmatrani i usvojeni na sjednici Vlade Crne Gore od 14. juna 2012.g.);*
- *Mišljenje na amandmane dr Zorana Čulafića i Zorana Vukčevića na Predlog zakona o komunalnim djelatnostima (čl.16, 20, 21, 28 i 63)) (razmatrani i usvojeni na sjednici Vlade Crne Gore od 14. juna 2012.g.);*
- *Informacija o statusu i problemima u realizaciji projekata u oblasti vodosnabdijevanja i upravljanja otpadnim vodama i otpadom finansiranih od strane međunarodnih finansijskih institucija, fondova Evropske unije i kapitalnog budžeta (razmatrana i usvojena na sjednici Vlade od 28.06.2012. godine);*

8.3. Sektor je pripremao mišljenja na nacрте 48 planskih dokumenata (9 državnih i 39 lokalnih planskih dokumenata).

8.4. Sektor je dao sljedeća mišljenja na propise i druga akta:

- *Mišljenje na Predlog zakona o elektronskim komunikacijama;*
- *Mišljenje na Nacrt zakona o komunalnoj policiji;*

- Mišljenje na Nacrt pravilnika o izmjeni Pravilnika o kvalitetu i sanitarno - tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda u recipijent i javnu kanalizaciju, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda, minimalnom broju ispitivanja i sadržaju izvještaja o utvrđenom kvalitetu otpadnih voda;
- Mišljenje na Predlog pravilnika o bližim uslovima koje treba da ispunjavaju pravna lica koja vrše ispitivanja kvaliteta voda,
- Mišljenje na Pravilnik o licencama u Inženjerskoj komori Crne Gore;
- Mišljenje na zahtjev JP „Vodovod i kanalizacija“ Podgorica o potrebni izmjene Pravilnika o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda u recipijent i javnu kanalizaciju, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda, minimalnom broju ispitivanja i sadržaju izvještaja o utvrđenom kvalitetu otpadnih voda;
- Mišljenje na Izvještaj o stanju životne sredine u Crnoj Gori za 2011. godinu;
- Mišljenje na Ugovor o dodjeli finansijske pomoći za finansiranje Konsultantskih usluga za izradu Studije izvodljivosti za Ulcinj,
- Mišljenje na Aneks I Ugovora između opštine Nikšić i konzorcijuma Aqualia/Hidroterm;
- Mišljenje na Izvještaj o stanju uređenja prostora za 2012. godinu;
- Mišljenja na izvještaje koje priprema DOO “Procon” za EIB u realizaciji projekata iz finansijskih ugovora za oblast vodosnabdjevanja i upravljanja otpadom i otpadnim vodama;
- Komentari na Strategiju privlačenja direktnih stranih investicija;
- Komentari na Program monitoring životne sredine,
- Komentari na Preporuke iz Giljotine propisa;

8.5. Zaposleni u Sektoru su, u saradnji sa Procon-om i Direkcijom javnih radova u dijelu poslova koji se odnose na izgradnju objekata komunalne infrastrukture u Crnoj Gori vršili koordinaciju sljedećih aktivnosti:

- pri izradi Idejnog projekta za izgradnju postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i kanalizacione mreže u opštini Cetinje;
- u izradi Studije izvodljivosti sa idejnim rješenjem za kanalizacionu mrežu za naselja Kodra, Totoši, Bijela Gora, Donja Bratica, koja gravitiraju potoku Bratica i području „Port Milena“ u Ulcinju;
- u izradi Studije upravljanja i primjene kanalizacionog mulja u centralnom i sjevernom regionu Crne Gore;
- u izradi Idejnog projekta za izgradnju postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i kanalizacione mreže i Elaborata procjene uticaja na životnu sredinu u opštini Bijelo Polje;
- u izradi Studije izvodljivosti izgradnje postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i kanalizacione mreže Žabljaka;
- u izradi Studije vodosnabdjevanja Žabljaka;
- u izradi Studije izvodljivosti izgradnje postrojenja za prečišćavanja otpadnih voda i kanalizacione mreže u Plužinama, uključujući i unapređenje stanja vodosnabdjevanja Plužina;
- pri izradi Elaborata procjene uticaja na životnu sredine izgradnje postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda za opštine Berane, Kolašin i Rožaje;
- projektnog zadatka za izradu glavnog projekta fekalne i atmosfere kanalizacionu mreže za naselja Kodra, Totoši, Bijela Gora, Donja Bratica, koja gravitiraju potoku Bratica i području „Port Milena“ u Ulcinju;
- aktivnosti vezanih za izradu Strategije ekoremedijacije u Crnoj Gori;

- projektnog zadatka za izradu glavnog projekta izgradnje kanalizacione mreže u Beranama i dostavljen DJR na objavljivanje;
- aktivnosti u vezi sa izradom Studije o potrebi revizije Strateškog master plana za upravljanje otpadom;
- aktivnosti na izradi Studije izvodljivosti i Elaborata procjene uticaja na životnu sredinu za izgradnju regionalnog centra za obradu otpada u Pljevljima;
- aktivnosti na izradi Glavnog projekta za izgradnju regionalnog centra za obradu u Nikšiću;
- aktivnosti na izradi Glavnog projekta za izgradnju regionalnog centra za obradu u Beranama;
- aktivnosti na izradi tenderske dokumentacije za izbor projektanta i izvođača radova za izgradnju sistema ocjednih voda na deponiji u Podgorici;
- aktivnosti na izradi Analize načina sakupljanja, transporta i obrade otpada iz Prijestonice Cetinje za sanaciju nesanitarnog odlagališta otpada "Ćafe" – Bar;
- aktivnosti na pripremi tenderske dokumentacije za projektovanje i sanaciju odlagališta "Ćafe" i izradi Projektnog zadatka za geološka, geomehanička i hidrološka istraživanja;
- aktivnosti na izradi Studije izvodljivosti za izgradnju transfer stanica u opštinama Andrijevića, Plav, Rožaje, Mojkovac, Kolašin i Žabljak.
- na pripremi projektnih ideja i opisa projekata koji su kandidovani za finansiranje u okviru Investicionog okvira za Zapadni Balkan, praćenje pripreme projektne dokumentacije i praćenje realizacije projekata čije je finansiranje odobreno ili planirano kroz IPA-u, izvještavanje o sprovođenju IPA projekata odobrenih Sektoru za komunalni razvoj i upravljanje otpadom.

8.6. U izvještajnom periodu Sektor za upravljanje otpadom i komunalni razvoj pratio je realizaciju projekata iz oblasti vodosnabdijevanja, upravljanja otpadom i otpadnim vodama.

- U oblasti vodosnabdijevanja najznačajniji projekat je nastavak izgradnje regionalnog vodovoda za Crnogorsko primorje na dionici od Bara do Ulcinja i aktivnosti vezane za rješavanje pitanja vodosnabdijevanja Prijestonice Cetinje.
- U oblasti upravljanja otpadom, Sektor je u saradnji sa DOO „Procon“ i JP „Regionalni vodovod Crnogorsko primorje“ pratio aktivnosti vezane za izgradnju i završetak izgradnje deponije u Baru, kao i aktivnosti vezane za izgradnju deponije u Nikšiću, Pljevljima, Beranama i Herceg Novom.
- U oblasti upravljanja otpadnim vodama, Sektor takođe, u saradnji sa DOO „Procon“ i DOO „Vodacom“, prati i inicira aktivnosti vezane za izgradnju postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i izgradnju vodovodne i kanalizacione mreže u opštinama Bar, Herceg Novi, Kotor i Tivat, kao i opštinama Nikšić, Plav, Cetinje, Pljevlja, Bijelo Polje, Berane, Danilovgrad, Ulcinj i Žabljak.

8.7. Sa svim opštinama ostvarena je svakodnevna komunikacija u vezi sa realizacijom infrastrukturnih projekata koji se realizuju u pojedinim opštinama, kao i u vezi implementacije Zakona o upravljanju otpadom.

Sastanci su održani sa predstavnicima opština u vezi:

- izgradnje regionalnih centara za obradu otpada u Nikšiću, Beranama, Bijelom Polju, Pljevljima i Baru,
- izgradnje postrojenja za obradu biorazgradivog otpada u Baru za potrebe opština Bar i Ulcinj,
- sanacije odlagališta Ćafe,

- vraćanja kredita MESTAP od strane opština Kotor, Budva i Tivat,
- implementacije odredbi iz člana 78 Zakona o upravljanju otpadom (Službeni list CG, broj 64/11) koje se odnose na privremeno skladištenje komunalnog otpada.

Takođe, u vezi sa projektima u oblasti otpadnih voda, pored svakodnevne komunikacije sa opštinama, najveći broj sastanaka održan je u:

- Ulcinju, vezano za realizaciju projekata iz faze V kredita KfW banke, kao i izgradnju kanalizacione mreže u naseljima Kodra, Totoši, Bijela Gora i Bratica;
- Cetinju, vezano za izgradnju PPOV-a i kanalizacione mreže;
- Bijelom Polju za izgradnju PPOV-a i kanalizacione mreže;
- Plavu za izgradnju PPOV-a i kanalizacione mreže;
- Beranama za izgradnju PPOV-a i kanalizacione mreže i
- Rožajama za izgradnju PPOV-a i kanalizacione mreže.

8.8 Predstavnici Sektora učestvovali su u radu Pododbora za oblast saobraćaja, energetike, životne sredine i regionalne politike i u pripremi materijala za sastanke.

8.9. U organizaciji Sektora održana je Radionice posvećena transponovanju i implementaciji Direktive o urbanim otpadnim vodama i Direktive o vodi za piće.

8.10. Predstavnici Sektora prisustvovali su mnogobrojnim radionicama i obukama:

- Radionica „Pregovori za pristupanje EU“.
- Radionici RENA u Budvi
- Radionica - Druga nacionalna komunikacija Crne Gore prema UNFCCC i jačanje institucionalnih kapaciteta
- Radionica posvećena primjeni benčmarkinga kao modernog alata menadžerskog poslovanja
- Seminar „Primjena pravila državne pomoći za kompenzacije lokalnih samouprava za povjerene obaveze pružanja javnih usluga“;
- Obuka RENA (Regional Environmental Network for Accession)
- Obuka za izradu RIA.
- Obuka, finansiranje/planiranje budžeta.
- Radionica - "Upravljanje otpadom od električne i elektronske opreme".
- Radionica - "Implementacija direktiva o otpadu u nacionalno zakonodavstvo".
- Seminar: „Otpadne vode, komunalni otpad i opasni otpad“.
- Seminar "Program liderstva u sprovođenju reformskih inicijativa u oblasti upravljanja otpadom".
- Radionica "Drugi liderski program za implementaciju sektorskih reformi u oblasti upravljanja otpadom”.
- Radionica - Laboratorije: fleksibilnost i održivost opština".
- Radionica u okviru programa Horizont 2020, na temu “Rad i održavanje postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda” u Istanbulu;
- Radionica u okviru programa RENA na temu upravljanja vodama i strateškog planiranja investicijama.

9. Kapaciteti i resursi - organizacioni aspekt

U Sektoru za upravljanje otpadom i komunalni razvoj, u Odsjeku za upravljanje otpadom sistematizovana su i popunjena 4 radna mjesta, a u Odsjeku za komunalni razvoj sistematizovana su 4 a popunjena su 2 radna mjesta.

9. SEKTOR ZA MEĐUNARODNU SARADNJU I KLIMATSKE PROMJENE

Sektor za međunarodnu saradnju i klimatske promjene vrši poslove koji se odnose na: praćenje, usmjeravanje i definisanje politike međunarodne saradnje za oblasti u nadležnosti Ministarstva i to na multilateralnom, regionalnom i bilateralnom nivou djelovanja; predlaganje mjera i aktivnosti za usklađivanje nacionalnih prioriteta i međunarodnih standarda; koordiniranje aktivnosti sa ciljem potpisivanja i sprovođenja međudržavnih bilateralnih, regionalnih i multilateralnih sporazuma, ugovora i konvencija; koordiniranje saradnje sa diplomatsko-konzularnim predstavništvima Crne Gore u inostranstvu radi obezbjeđivanja potrebnih informacija za realizaciju važnih projekata i uspješno predstavljanje i pozicioniranje Crne Gore na međunarodnoj sceni; koordinaciju pripreme platformi, prezentacija za bilateralne posjete i učešća ministra i delegacija Ministarstva na međunarodnim skupovima i konferencijama; koordiniranje programa i projekata koji se finansiraju sredstvima međunarodnih i domaćih kredita i donacija (osim IPA sredstava) u dijelu resora Ministarstva i to kroz: koordinaciju aktivnosti na identifikaciji potreba za međunarodnu pomoć, kontinuiranu komunikaciju sa potencijalnim bilateralnim i multilateralnim donatorima, iniciranje i definisanje programa i projekata, kao i obezbjeđivanje međunarodne pomoći, monitoring realizacije odobrenih programa i projekata koji se finansiraju putem međunarodne pomoći (osim IPA sredstava); usklađivanje zakonodavstva sa propisima Evropske unije u oblastima klimatskih promjena; predlaganje mjera i izrada programa i planova za zaštitu klime; sprovođenje obaveza po osnovu implementacije relevantnih međunarodnih konvencija i saradnje sa međunarodnim agencijama koje djeluju u ovoj oblasti; odobravanje i praćenje projekata koji se realizuju u okviru mehanizama pratećih protokola; iniciranje, definisanje i praćenje projekata iz oblasti ublažavanja uticaja klimatskih promjena koji se finansiraju iz sredstava donatora; praćenje i ispunjavanje obaveza iz Okvirne konvencije UN o klimatskim promjenama i Kjoto protokola; praćenje najbolje međunarodne prakse u oblasti sektora i u skladu sa tim predlaganje mjera; saradnju sa obrazovnim institucijama i strukovnim udruženjima u pravcu unaprjeđenja rada u ovoj djelatnosti i dr.

1. Predlaganje unutrašnje i vanjske politike

1.1. U avgustu 2012. godine pripremljen je i poslat zahtjev za ekspertsku misiju u okviru TAIEX instrumenta Evropske Unije sa ciljem sprovođenja pripremnih aktivnosti za početak izrade strateškog dokumenta u oblasti klimatskih promjena. Ekspertska misija iz Slovenije je krajem oktobra i početkom novembra posjetila Crnu Goru i tom prilikom definisani su koraci koje treba sprovesti kako bi se počelo sa izradom strateškog dokumenta u oblasti klimatskih promjena. Konkretan rezultat misije je i nacrt ToR (Terms of reference) koji je dostavljen Evropskoj Delegaciji u Podgorici za obezbjeđenje finansiranja, nakon čega bi izrada ovog dokumenta mogla početi.

1.2. U 2012. godini potpisan je Sporazum o saradnji u oblasti zaštite životne sredine (12. novembra 2012. godine) sa Republikom Italijom. Bilateralna saradnja u oblasti zaštite životne sredine između Crne Gore i Italije sprovodi se od 2004. godine u skladu sa Memorandumom o razumijevanju o saradnji u oblasti zaštite životne sredine potpisanog između italijanskog Ministarstva za zaštitu životne sredine, kopna i mora i crnogorskog Ministarstva održivog razvoja i turizma. Memorandumom se definiše realizacija zajedničkih projekata u oblasti zaštite životne sredine, promovisanja racionalnog korišćenja prirodnih resursa, prevencije i smanjenja zagađenja životne sredine i unapređenja održivog razvoja. Uz Memorandum su potpisana i tri prateća Aneksa. U kontekstu realizacije niza pojedinačnih projekata sukcesivno su potpisani ugovori i pisma o namjerama o realizaciji pojedinačnih projekata sa relevantnim subjektima sa italijanske strane. Posebno je značajno uspostavljanje Crnogorskog-italijanskog fonda za životnu sredinu (EMIF) iz koga se finansira realizacija najznačajnijih projekata u oblasti zaštite životne sredine, kao i izgradnja Eko-efikasne zgrade za potrebe Ministarstva održivog razvoja i turizma i projekata održivog razvoja.

1.3. Usaglašen je Sporazum o saradnji u oblasti životne sredine sa Republikom Hrvatskom. Potpisivanje se očekuje nakon što Sporazum prođe Vladinu proceduru. Cilj ovog Sporazuma je spriječavanje i zajedničke procjene štetnih uticaja na životnu sredinu, kao i pronalaženja rješenja koja vode unapređenju stanja životne sredine. Strane ugovornice će saradivati na pripremi projekata za korišćenje međunarodnih i sredstava Evropske unije, koja su na raspolaganju za sprovođenje zajedničkih ciljeva koji imaju za cilj zaštitu i razvoj životne sredine.

2. Vođenje politike razvoja

2.1. Nastavak implementacije projekta “*Drugi nacionalni izvještaj Crne Gore ka Okvirnoj konvenciji Ujedinjenih nacija o promjeni klime (UNFCCC)* “. Osnovni cilj projekta jeste ispunjavanje međunarodnih obaveza koje su proistekle potpisivanjem konvencije UNFCCC-a tiču se izvještavanja o stanju u oblasti klimatskih promjena. Takođe, ovaj projekat ima za cilj podizanje kapaciteta institucija nadležnih za kreiranje i implementaciju politika u oblasti klimatskih promjena. Projekat se sprovodi u saradnji sa Kancelarijom Programa Ujedinjenih nacija za razvoj u Crnoj Gori (UNDP), a sredstva su odobrena od strane Globalnog Fonda za životnu sredinu (GEF). Ukupna vrijednost projekta je 500.000 USD, a predviđeno je da projekat traje 3 godine. U toku 2012. godine su nastavljene aktivnosti na sprovođenju projekta. Ministarstvo je učestvovalo u kreiranju ekspertskeg tima za izradu pojedinih tematskih oblasti izvještaja i to u dijelu Inventara gasova sa efektom staklene bašte gdje je između Agencije za zaštitu životne sredine i UNDP-a potpisan ugovor koji definiše obaveze Agencije za zaštitu životne sredine u poslovima ažuriranja i izrade Politika i aktivnosti za smanjenje emisija gasova sa efektom staklene bašte. Ovo predstavlja jednu od ključnih aktivnosti kojima se postiže institucionalizacija obavljanja aktivnosti na izradi Inventara GHG gasova. U dijelu Procjena ranjivosti i aktivnosti na adaptaciji na negativne uticaje klimatskih promjena potpisan je ugovor između Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju Crne Gore i UNDP-a za obavljanje aktivnosti procjene ugroženosti na negativne uticaje klimatskih promjena u sektorima voda, šumarstvu i zdravlju, kao i uspostavljanje aktivnosti na izgradnji kapaciteta za izvještavanje o uticaju klimatskih promjena na ljudsko zdravlje kroz uspostavljanje sistema bioprogoze;

2.2. Nastavak sa implemetacijom projekta “*Indikatori životne sredine*”. Osnovni cilj projekta je podizanje kapaciteta institucija nadležnih za kreiranje i implementaciju politika u oblasti životne sredine kao i unapređenje monitoringa stanja u životnoj sredini. Projekat se sprovodi

u saradnji sa Kancelarijom Programa Ujedinjenih nacija za razvoj u Crnoj Gori (UNDP), a sredstva su odobrena od strane Globalnog Fonda za životnu sredinu (GEF). Ukupna vrijednost projekta je 500.000 USD, a predviđeno je da projekat traje 3 godine. Radna grupa za izradu nacrtu indikatora u životnoj sredini je formirana i tokom 2012.godine usaglašena je predložena lista indikatora;

2.3. U okviru četvrtog poziva Transnacionalnog programa Jugoistočna Evropa, u saradnji sa predstavnicima Vlade Slovenije u junu 2012.godine odobren je projekat “*Izrada strategija niskokarbonskog razvoja u regionu Jugoistočne Evrope (LOCSEE)*”. Osnovni cilj projekta je da se razviju kapaciteti za izradu niskokarbonske razvojne strategije koja će obezbijediti viziju privrednog i društvenog rasta uz istovremeno smanjenje emisija gasova sa efektom staklene bašte (GHG gasova). Nažalost, zbog neriješenog pitanja finansiranja nije definisan način daljeg učešća Sektora u implementaciji ovog projekta;

2.4. Integrisani program Ujedinjenih nacija u Crnoj Gori-Djelujući kao jedan Ministarstvo održivog razvoja i turizma je zaduženo za koordinaciju Trećeg stuba Integrisanog programa UN-a – Održivi ekonomski razvoj i zaštita životne sredine. Strateški razvojni cilj 3 – Uravnotežen i ujednačen regionalni ekonomski rast koji se zasniva na održivom planiranju i korišćenju prirodnih resursa, što obezbjeđuje visok kvalitet života i dugoročne ekonomske mogućnosti za stanovništvo. Ministarstva koja učestvuju u ovom stubu su: Ministarstvo održivog razvoja i turizma – koordinator; Ministarstvo ekonomije, Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo finansija, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja.

2.5. Glavni rezultati iz oblasti u okviru Stuba III:

Rezultat 1: Mjere za adaptaciju i ublažavanje klimatskih promjena predviđene i realizovane u cilju da se ubrza korišćenje energije iz obnovljivih, čistih izvora energije, smanji emisija gasova, ostvari energetska efikasnost, što će dovesti do niske emisije ugljendioksida i prilagođavanja klimatskim promjenama, kao i do smanjenja negativnih uticaja na zdravlje čovjeka.

Rezultat 2: Uspostavljen sistem za očuvanje i održivo upravljanje prirodnim resursima i efikasno sprečavanje, kontrola i smanjenje rizika po životnu sredinu, uključujući povećan nivo svijesti i učešće djece, mladih ljudi i odraslih.

Rezultat 3: Uspostavljen sistem za ojačavanje izgradnje preduzetničkih kapaciteta i omogućavanje partnerstava sa privatnim sektorom za tkz. poslove u 'zelenom sektoru' (green job), razvoj ruralnih područja i razvoj srednjih, malih i mikro preduzeća u cilju unapređenja ekonomskog izbora i postizanja uravnoteženog regionalnog rasta. Poseban akcenat se stavlja i na jednakost polova.

U 2012.godini se nastavilo sa koordinacijom Trećeg stuba Integrisanog programa UN-a i pružanje u razvoju i implementaciji pojedinih projekata u okviru ovog Stuba.

3. Normativna djelatnost

U prvom kvartalu 2012. godine Sektor za međunarodnu saradnju i klimatske promjene pripremio je Predlog Zakona o potvrđivanju Konvencije o međunarodnim izložbama potpisane u Parizu 22. novembra 1928. godine, izmijenjene i dopunjene protokolima od 10. maja 1948. godine, 16. novembra 1966. godine, 30. novembra 1972. godine, i amandmanima od 24. juna 1982. godine i 31. maja 1988. godine. Konvencija je stupila na snagu 16 jula 2012. godine (danom deponovanja instrumenta o pristupanju) čime je Crna Gora postala članicom Međunarodnog izložbenog biroa (BIE) sa sjedištem u Parizu („Sl. List“ broj 9 od

29. juna 2012.) Članstvo u BIE je preduslov za olakšano učešće na međunarodnim izložbama ovakve vrste imajući u vidu takse, zakupninu prostora, carinske olakšice i dr.

Vlada Crne Gore je na sjednici od 21.12.2012.godine utvrdila *Predlog Zakona o potvrđivanju Sporazuma o pravnom statusu Regionalnog centra za životnu sredinu za Centralnu i Istočnu Evropu (REC)* i isti je upućen Skupštini Crne Gore na donošenje. Na osnovu bilateralnog sporazuma potpisanog između zemlje domaćina - Vlade Republike Crne Gore i REC-a 2004. godine, međunarodni pravni status je već dodijeljen REC-u u Crnoj Gori. Usvajanjem Predloga zakona Crna Gora će upotpuniti i potvrditi bilateralni sporazum zemlje domaćina i doprinijeti daljem pozicioniranju REC-a kao međunarodne organizacije u regionu.

4. Kapaciteti i resursi - organizacioni aspekt

U Sektoru za međunarodnu saradnju i klimatske promjene, u Odsjeku za bilateralnu i multilateralnu saradnju i saradnju sa međunarodnim organizacijama sistematizovana su 3 a popunjeno je 1 radno mjesto; u Odsjeku za klimatske promjene sistematizovana su 2 radna mjesta koja nijesu popunjena.

10. KABINET MINISTRA

Kabinet ministra vrše poslove koji se odnose na: stručne, organizacione i administrativno-tehničke poslove potrebne za ostvarivanje funkcije ministra; poslove vezane za odnose sa javnošću i informisanje u Ministarstvu; uređivanje i održavanje internet prezentacije Ministarstva; poslove u vezi sa primanjem i prosljeđivanjem pošte za ministra; druge stručne i administrativne poslove u vezi sa realizacijom programa rada i aktivnostima ministra, i drugi odgovarajući poslovi.

U ovom dijelu izvještaja date su aktivnosti Kabineta ministra i savjetnika ministra.

1. PR služba Ministarstva

Na dnevnoj osnovi PR služba Ministarstva radila je na obavještanju javnosti o aktivnostima iz ovog resora i to putem organizovanja intervjua, radionica, press konferencija, okruglih stolova, saopštenja dr. Sva obavještenja o tome se nalaze i na sajtu Ministarstva održivog razvoja i turizma. Samo u prošloj godini Ministarstvo je imalo preko 550 objava na websajtu MORT.

Pokrenut je Twitter i Facebook nalog Ministarstva, kako bi se doprinijelo unaprjeđenju komunikacije, kao i zbog sve veće važnosti prisustva javnih institucija na društvenim mrežama.

Uspješno je sprovedena prva faza kampanje „*Spojimo niti*“ u okviru projekta Podizanje ekološke svijesti finansiranog od strane EU. Cilj kampanje je da prenese poruku građanima da je zaštita životne sredine obaveza svakog pojedinca. U okviru Projekta obilježena je i Ekološka nedelja (15–22 april), Dan životne sredine (5. jun), i organizovan veći broj radionica za nevladin sektor, obrazovne ustanove i sl.

U saradnji sa NTO rađeno je na promociji naših zimskih turističkih centara. U okviru kampanje „*Bijeg na snijeg*“ ponuda je prezentovna u Ljubljani, Sarajevu i Beogradu.

U okviru LAMP projekta sprovedena je kampanja „*Podizanje svijesti javnosti*“. Cilj je da se poboljša kvalitet i kvantitet informacija, kao i komunikacija sa javnošću i drugim zainteresovanim stranama o pitanjima prostornog i urbanističkog planiranja i izdavanja dozvola.

Sprovedena je kampanja „*Iskoristi šansu prirode*“ u okviru projekta „*Podrška razvoju turističkih destinacija u centralnom i planinskom dijelu Crne Gore*“, u partnerstvu sa Njemačkom međunarodnom saradnjom (GIZ) i Nacionalnom turističkom organizacijom Crne Gore, a uz finansijsku podršku Norveške Vlade. Cilj kampanje bio je podizanje svijesti preduzetnika iz centralnog i sjevernog dijela Crne Gore i podrška njihovom aktivnijem učešću u turističkoj ponudi, kao i edukacija.

Uz regionalnu i međunarodne promotivne kampanje, radilo se na promociji crnogorske turističke ponude na najvažnijim emitivnim tržištima regiona i Evrope, ali i novim udaljenim tržištima.

Vlada Crne Gore uvela je projekat elektronske peticije „*Glas građana – e-peticije*“, putem koga građani podnose i glasaju za peticije koje predlažu određene akcije u djelokrugu rada Vlade tj. u ovom slučaju, Ministarstva održivog razvoja i turizma.

PR služba Ministarstva učestvovala je u radu Tima za koordinaciju komunikacionih aktivnosti Vlade Crne Gore, koji se sastao 38 puta i usvojio oko 180 zaključaka.

2. Saradnja sa NVO sektorom

Ministarstvo održivog razvoja i turizma priprema godišnji izvještaj o saradnji sa NVO, koji predstavlja integrisane izvještaje svih sektora, kao i Odjeljenja za podršku Nacionalnom savjetu za održivi razvoj i Službe za opšte poslove, ljudske resurse, finansije, logističku i tehničku podršku

Analizom ostvarenih aktivnosti, po svim segmentima propisanih metodologijom izvještavanja o implementaciji Strategije saradnje Vlade Crne Gore sa nevladinim organizacijama, može se konstatovati da je Ministarstvo održivog razvoja i turizma, u realizaciji programskih i drugih zadataka, u izvještajnom periodu ostvarilo značajnu saradnju sa civilnim i nevladinim sektorom, posebno u dijelu informisanja, konsultovanja i učešća predstavnika NVO u radu radnih tijela za pripremu zakonskih, podzakonskih, strateških i drugih akata.

Na sajtu ministarstva – www.mrt.gov.me, kontinuirano se objavljuju sve informacije iz djelokruga rada: zakonska i podzakonska akta, planska dokumentacija, procedure u vezi sa izdavanjem građevinskih dozvola i UT uslova, obavještenja o javnim raspravama i izvještaji o sprovođenju istih, strateška dokumenta, aktivnosti vezano za monitoring životne sredine i procjene uticaja na životnu sredinu, upravljanje ekosistemom Skadarskog jezera, kao i projekti GIS i LAMP. Takođe, u okviru veb prezentacije kreiran je poseban link – Saradnja sa NVO, u okviru kojeg se objavljuju javni pozivi za učešće u radu radnih grupa, te sve informacije o saradnji ministarstva sa NVO sektorom. Na ovom linku objavljeni su kontakt podaci službenika svih sektora, zaduženih za saradnju sa nevladinim organizacijama.

Saradnja Ministarstva održivog razvoja i turizma sa NVO sektorom formalizovana je u 2011. godini potpisivanjem više Sprazuma i Memoranduma o saradnji, dok su u izvještajnoj godini potpisana dva sporazuma - za oblast održivog razvoja i u oblasti turizma.

U dijelu koji se odnosi na Informisanje, ovom ministarstvu je u 2012. godini podnešeno ukupno 181 zahtjev za slobodan pristup informacijama, od čega su 123 zahtjeva podnijele NVO. Takođe, na dnevnoj osnovi, na veb portalu objavljuvana su saopštenja i druge informacije, vezano za aktivnosti u svim sektorima i kabinetu ministra.

Jedna od najznačajnijih aktivnosti je segment Konsultovanje: u ovom dijelu realizovano je 81 različitih aktivnosti kroz organizovanje javnih rasprava, okruglih stolova, foruma, konferencija, radionica itd. (u svim opštinama u Crnoj Gori), na kojima su razmatrane važne teme i razmijenjena mišljenja u svim oblastima iz nadležnosti MORT, a posebno životne sredine, upravljanja prostorom (projekat LAMP), građevinarstva i turizma.

Sektor za građevinarstvo u izvještajnom periodu nastavio je saradnju sa nevladinim organizacijama iz oblasti ostvarivanja prava osoba sa invaliditetom, na prevazilaženju arhitektonskih barijera sa kojim se susrijeću lica smanjene pokretljivosti, koje su pokazale veliku zainteresovanost da učestvuju u tom procesu (po javnom pozivu ponude su dostavile 40 NVO, koje aktivno učestvuju na okruglim stolima i konsultacijama).

Takođe, značajna aktivnost ovog ministarstva je ostvarena u dijelu obezbjeđivanja participacije predstavnika NVO u radu radnih grupa za pripremu zakonskih i podzakonskih akata, kao i strateških dokumenata MORT i to objavljivanjem 52 javna oglasa. Međutim, ako analiziramo podatke o ukupnom broju objavljenih javnih poziva u odnosu na broj predstavnika NVO koji su ispunili kriterijeme za učešće u radu radnih grupa, može se konstatovati da u Crnoj Gori još uvijek nema dovoljan broj NVO koje imaju stručni kapacitet za adekvatnu participaciju u ovim aktivnostima (52 javna oglasa – 22 učesnika).

U radu jednog ekspertskog i dva savjetodavna tijela participiralo je 19 predstavnika NVO-a.

Uvođenjem centralizovanog sistema upravljanja sredstvima koja se ubiraju po osnovu raspodjele sredstava od igara na sreću, te s tim u vezi i ukidanjem budžetskih pozicija namjenjenih za realizaciju zajedničkih projekata sa NVO (u svim resorima), u znatnoj mjeri je smanjena aktivnost finansiranja (u predhodnoj izvještajnoj godini realizovano je više zajedničkih projekata, koje je MORT finansijski podržalo u visini od 110.230 €). U ovom segmentu, u 2012. godini, realizovale su se aktivnosti na implementaciji Projekta „*Podizanje svijesti u oblasti zaštite životne sredine*”, koji se finansira iz sredstava IPA 2010 (za period 2012 - 2013.), ukupne vrijednosti od 500.000 €.

Kroz učešće predstavnika NVO u radu Savjeta za održivi razvoj, te radnom tijelu za pripremu godišnjih izvještaja o sprovođenju Strategije održivog razvoja, ostvaruje se princip Monitoringa uspješnosti sprovođenja javnih politika u MORT, imajući u vidu sveobuhvatnost Strategije, ne samo kroz praćenje realizacije obaveza sektorskih politika samog Ministarstva, već i kroz druge sektorske politike resora obuhvaćenih ovim dokumentom (npr. poljoprivreda, vodoprivreda, šumarstvo, energetika i energetska efiksanost, saobraćaja itd).

3. Program integralnog upravljanja obalnim područjem Crne Gore-CAMP CG

Ministarstvo održivog razvoja i turizma je, u saradnji sa Mediteranskim akcionim planom koji djeluje u okviru Programa za životnu sredinu Ujedinjenih Nacija (UNEP/MAP) i njegovim Regionalnim centrom za program prioriternih akcija (PAP/RAC), pokrenulo realizaciju Programa integralnog upravljanja obalnim područjem Crne Gore (CAMP CG). Ministarstvu održivog razvoja i turizma administrativnu podršku u realizaciji CAMP CG pruža Program za razvoj Ujedinjenih Nacija u Crnoj Gori, a u realizaciju projektnih aktivnosti

su uključene relevantne institucije u Crnoj Gori. Nadzor nad realizacijom CAMP CG vrši Upravni odbor u čiji rad su uključeni i predstavnici lokalnih samouprava iz područja obuhvaćenih projektom, nadležni resori i institucije.

Najznačajniji ciljevi CAMP CG su:

- a) uspostavljanje mehanizama koji pružaju podršku u postizanju održivog razvoja obalnog područja;
- b) podrška u implementaciji nacionalnih politika i IUOP Protokola;
- c) promocija integralnog i participatornog planiranja i upravljanja obalnim područjem;
- d) razvoj nacionalnih i lokalnih kapaciteta za IUOP i podizanje svijesti o tome koliko su obalna područja značajna, a ekosistemi složeni i krhki, te o potrebi integralnog pristupa u upravljanju obalnim područjima;
- d) pomoć u prenosu znanja o instrumentima i pristupima IUOP.

Rezultati realizacije CAMP-a Crna Gora poslužiće kao stručna podloga za izradu Prostornog plana posebne namjene obalnog područja Crne Gore (PPNOP CG), a finalni rezultati realizacije ovog programa su izrada Plana integralnog upravljanja obalnim područjem Crne Gore i Nacionalne strategije za integralno upravljanje obalnim područjem CG.

Stručne podloge, koje su činile ključni set aktivnosti stručnih timova tokom 2012. godine, su:

- Opšta analiza ranjivosti obalnog područja Crne Gore, uključujući i analizu atraktivnosti i pogodnosti u odnosu na odabrane djelatnosti;
- Analiza ranjivosti uskog obalnog područja, uključujući analizu obalnog odmaka;
- Studija biodiverziteta i zaštite prirode (polazeći od analize ranjivosti obalnog područja);
- Studija hidrologije, geologije i kvaliteta i kvantiteta voda (polazeći od analize ranjivosti obalnog područja);
- Analiza antropogenih uticaja na životnu sredinu i zdravlje čovjeka (polazeći od analize ranjivosti obalnog područja);
- Analiza prirodnih rizika i obalnih procesa (polazeći od analize ranjivosti obalnog područja);
- Ciljane socio-ekonomske analize;
- Osnova za obalni GIS;
- Metodologija za ocjenu nosećeg kapaciteta sredine, posebno u sektoru turizma;
- Preporuke za jačanje sistema upravljanja plažama.

Shodno dinamici programskih aktivnosti Nacrt analiza opšte ranjivosti obalnog područja je završena u januaru mjesecu 2013. godine, a analize ranjivosti uskog obalnog područja biće završena u prvom kvartalu 2013. godine. U tom periodu biće napravljeni nacrti i većeg dijela prethodno navedenih studija, dok će preostali dio stručnih podloga i analiza biti pripremljen do sredine 2013. godine.

Realizacija CAMP-a CG zasniva se na primjeni iskustava i znanja stečenih u realizaciji ovih programa u ostalim mediteranskim državama, naročito Sloveniji, Hrvatskoj i Španiji. Riječ je o jednom od najznačajnijih programa koji sprovodi UNEP/MAP. Najsloženija i najzahtjevnija komponenta ovog programa je Analiza ranjivosti obalnog područja. CAMP CG će obezbijediti neophodne stručne podloge za unaprjeđenje institucionalnog okvira za upravljanje obalnim područjem Crne Gore i unaprjeđenje politike planiranja namjene prostora.

4. Strateško partnerstvo za veliki ekosistem Mediterana (GEF LME)

U okviru Strateškog partnerstva za veliki ekosistem Mediterana, nastavljena je realizacija aktivnosti u okviru:

- Izrade Plana upravljanja prekograničnim područjem Bojana/Buna između Crne Gore i Albanije (projekat kompatibilan sa CAMP u okviru koga je obezbijeden značajan dio polaznih inputa za CAMP, a krajnji rezultat je izrada Plana upravljanja prekograničnim područjem u skladu sa Barselonskom konvencijom i Okvirnom direktivom o vodama; projekat se u cjelosti finansira donatorskim sredstvima),
- izrada Nacionalne strategije za integralno upravljanje obalnim područjem Crne Gore (projekat koji se realizuje u paketu sa CAMP, sredstva u cjelosti obezbijedena iz donacije UNEP/MAPa).

5. Saradnja sa UNEP-om iz Ženeve i Regionalnim centrom za čistiju proizvodnju iz Barcelone koji djeluje u okviru UNEP/MAPa (CP/RAC)

Nakon uspješno realizovanih pilot aktivnosti u okviru implementacije GRECO inicijative u Crnoj Gori, u saradnji sa Regionalnim centrom za čistiju proizvodnju u okviru UNEP/MAPa, tokom 2012. godine pokrenuta je izrada Analize potreba u kontekstu izrade Nacionalnog akcionog plana za održivu proizvodnju i potrošnju (donacija UNEP u iznosu 6.000 USD, projekat će biti završen u prvom tromjesečju 2013. godine), trening aktivnosti za održive javne nabavke i definisanje programa saradnje sa CP/RAC u kontekstu realizacije paketa aktivnosti u okviru CAMP CG.

6. Mediteranska komisija za održivi razvoj

Četrnaesti sastanak Mediteranske komisije za održivi razvoj održan je od 30. maja - 02. juna 2011. godine. Tom prilikom Crna Gora je preuzela predsjedavanje Komisijom u periodu 2011-2013. godina.

7. Inicijativa Horizon 2020

U Inicijativi Horizon 2020 za depoluciju Mediterana čije se aktivnosti finansiraju sredstvima Evropske komisije, Crna Gora za sada učestvuje u komponenti koja ima za cilj izgradnju kapaciteta. Tokom 2012. godine održan je značajan broj programa obuke u oblastima od značaja za zaštitu životne sredine mora i obalnog područja, upravljanje životnom sredinom, infrastrukturu u životnoj sredini, zelenu ekonomiju i integraciju zelene ekonomije i životne sredine.

8. Regionalna saradnja na Jadranu

Nakon sticanja članstva u Komisiji za Jadran, Crna Gora je u 2012. godini uspostavila (formalnim imenovanjem članova Komisije i njenih podkomisija) nacionalnu strukturu za učešće u radu Komisije i njenih podkomisija. Ključni prioritet je uspostavljanje strukture za transpoziciju EU Okvirne direktive o moru, shodno kojoj je potrebno pripremiti regionalnu Strategiju za Jadran. U nacionalnom kontekstu u pripremnoj fazi neophodno je izraditi ekspertske profile koji omogućavaju učešće u aktivnostima planiranim u regionalnom kontekstu (aktivnosti nijesu započete zbog nedostatka sredstava jer se iste finansiraju iz budžeta).

U kontekstu saradnje u okvirima Komisije za Jadran i uopšte regionalne saradnje na Jadranu:

- Formirane su radne grupe na ekspertskom nivou za učešće u podgrupama Komisije za zaštitu Jadrana;
- Dostavljeno pismo podrške Svjetskoj Banci za otpočinjnje regionalnog projekta Strateški program za životnu sredinu Jadrana (ASEP), u saradnji Svjetske Banke i

UNEP/MAP-a, u vrijednosti 20,5 miliona USD. Predlog je dostavljen GEF od strane Svjetske Banke, a stav u kontekstu odobravanja istog se očekuje u 2013. godini;

- Data podrška aktivnosti Generalnog direktorata za more u kontekstu izrade Jadranske makro strategije;
- U okviru poziva IPA Adriatic dostavljena aplikacija za učešće MORT CG u realizaciji regionalnog projekta IMAGE u kontekstu izrade Prostornog plana namjene mora (15 % učešće iz Budžeta, ostala sredstva iz IPA; implementacija Sektor za prostorno planiranje; dostavljena aplikacija EK od strane vodećih partnera: italijanska regija Emilia Romagna i PAP/RAC)
- U Okviru IPA Adriatic poziva dostavljena aplikacija za učešće MORT u statusu posmatrača u regionalnom projektu BALMAS (upravljanje balastnim vodama).

9. Bilateralna saradnja

U okviru bilateralne saradnje tokom 2012. godine značajna je saradnja u oblasti životne sredine sa Republikom Italijom i implementaciju određenog broja projektnih aktivnosti:

- Eko-efikasna zgrada;
- Pametno energetske upravljanje u izolovanim područjima (projekat otpočeo u 2012. godini, budžet: 500.000 €, prati Ministarstvo ekonomije);
- Adricosm-Intermediate (finalizacija u prvom tromjesečju 2013. godine, budžet 300.000 €);
- Adricosm-Star 2: (projekat odobren, očekuje se potpisivanje ugovora);
- Marinsko zaštićeno područje, faza II (projekat se završava, budžet 900.000 €);
- Zelena ekonomija u Boki Kotorskoj (novo odobreni projekat).

11. SLUŽBA ZA OPŠTE POSLOVE, LJUDSKE RESURSE, FINANSIJE, LOGISTIČKU I TEHNIČKU PODRŠKU

Služba za opšte poslove, ljudske resurse, finansije, logističku i tehničku podršku vrši poslove koji se odnose na: pripremu rješenja o pravima i obavezama službenika po osnovu rada; učestvuje u izradi akta organizacije i sistematizacije radnih mjesta; formiranje personalnih dosijea i vođenje kadrovske evidencije službenika i namještenika; primjenu Kadrovske informacionog sistema; prijavljivanje i odjavljivanje službenika kod nadležnih fondova i drugih državnih organa; pripremu predloga za imenovanje rukovodećih lica institucija nad kojim Ministarstvo vrši nadzor; javne nabavke; poslove koji se odnose na primjenu Zakona o slobodnom pristupu informacijama; organizaciju dostavljanja materijala za Vladu Crne Gore i njena radna tijela i Skupštinu Crne Gore, kao i njihovo objavljivanje u "Službenom listu CG"; popis pokretne i nepokretne imovine; računovodstvene i finansijske poslove; poslove uvođenja i razvoja informacionih tehnologija za potrebe Ministarstva; vođenje informacionog sistema za podršku rada Ministarstva; održavanje softvera i baza podataka iz nadležnosti Ministarstva; održavanje računarskog sistema i računarske mreže Ministarstva; učešće u izradi i održavanju WEB stranica i Portala Ministarstva; rješavanje manjih softversko – hardverskih problema i pružanje pomoći zaposlenim u Ministarstvu vezano za informatičke potencijale; operativno organizovanje sastanaka, konferencija, seminara i sl. za potrebe Ministarstva; pripremu programa i posjeta delegacija koje posjećuju Ministarstvo; pripremu programa i posjeta ministra i delegacija Ministarstva; organizovanje i nabavku avionskih i drugih karata kao i drugih dokumenata u svrhu putovanja; vođenje propisanih evidencija; evidenciju potrošnje i pravdanja materijalnih rashoda; razvođenje i arhiviranje akata i predmeta; umnožavanje materijala; poslove kurira-vozača; tekuće održavanje i dr.

1. Kancelarija za opšte poslove i Kancelarija za ljudske resurse

1.1. Glavne aktivnosti u 2012. godini:

- Izrada *Predloga pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva održivog razvoja i turizma*, koji je donijela Vlada Crne Gore na sjednici održanoj 25.10.2012. godine (izrada rješenja za sve službenike ministarstva po donijetom Aktu)
- Stručno usavršavanje državnih službenika i namještenika;
- Zahtjevi za slobodan pristup informacijama (Vodičem za pristup informacijama u posjedu Ministarstva održivog razvoja i turizma imenovana su 2 službenika iz Kancelarije za opšte poslove za vođenje prvostepenog postupka za zahtjeve koji se odnose na opšte poslove. U 2012. godini Kancelariji za opšte poslove podnijeto je ukupno 48 zahtjeva, od toga je dozvoljen pristup u 21 zahtjevu, 21 zahtjev je odbijen, za 2 zahtjeva poslato je obavještenje da se informacija nalazi na sajtu, 2 zahtjeva proslijeđena su nadležnom organu na dalje odlučivanje, po jednom zahtjevu djelimično je dozvoljen pristup informaciji, a u jednom slučaju je postupak obustavljen, kontinuirano praćenje realizacije svih rješenja za slobodan pristup informacijama kroz arhivu);
- Oblast javnih nabavki (rješenjem je imenovan službenik za javne nabavke, priprema Plana javnih nabavki, dostavljanje godišnjih izvještaja o realizaciji javnih nabavki, sprovedena su ukupno 16 otvorenih postupaka javnih nabavki (odluka o pokretanju postupka javnih nabavki, rješenje o formiranju komisije, pripremanje poziva, pripremanje tenderske dokumentacije, postupanje po žalbama), sproveden je jedan postupak nabavke male vrijednosti - šoping metoda (odluka o pokretanju postupka, zahtjev za dostavljanje ponuda, zapisnik o javnom otvaranju, odluka o izboru najpovoljnijeg ponuđača, pripremanje ugovora), sprovedeno je 250 nabavki putem neposrednog sporazuma, donijete su tri odluke o obustavljanju postupka javnog nadmetanja jer nije pristigla nijedna ponuda).

1.2. Zajedničke aktivnosti sa Kancelarijom za finansijsko-računovodstvene poslove:

- Obračun plata (priprema podataka za obračun plata - tabele, propratni akt, prateća dokumentacija, priprema obračunskih lista za obračun plata zaposlenih i drugih ličnih primanja).

1.3. Ostale aktivnosti i podaci u 2012. godini:

- 2 prestanka radnog odnosa – penzija, 3 prestanka radnog odnosa (prestanak radnog odnosa na određeno vrijeme), 1- prestanak radnog odnosa sporazumom;
- 2 neplaćena odsustava;
- Realizovan je jedan javni oglasa, po kome je zasnovalo radni odnos 7 pripravnika, započeti su postupci javnog oglašavanja (8 javnih oglasa i 1 javni konkurs, odluka o popuni radnog mjesta sa pratećem obrascima, obavještenje o prisustvu člana komisije Ministarstva, odluka o izboru kandidata, rješenje o zasnivanju radnog odnosa, prijava u Poreskoj upravi, popunjavanje obrazaca o realizaciji oglasa Zavoda za zapošljavanje);
- Ostvarivanje prava iz rada i po osnovu rada za svakog pojedinačnog službenika (rješenja za godišnji odmor, rješenja o raspoređivanju, riješenja o fiksnom dijelu zarade i uvjerenja, formiranje i čuvanje personalnih dosijea i sl.);
- Priprema plana korišćenja godišnjih odmora;
- Sačinjavanje odgovarajućih izvještaja i informacija iz oblasti radnih odnosa;
- Koordiniranje i organizovanje rada arhive (radni sastanci, uputstva, slaganje arhivske građe, priprema za uvođenje aplikacije ORIGAMI);
- Primo-predaja osnovnih sredstava, dosijea, odjava u Porskoj upravi, za službenike koji se preuzeti od strane Uprave za inspekcijski nadzor;

- 4 disciplinska postupka (zaključak o pokretanju postupka, rješenje o formiranju disciplinske komisije sa pratećom dokumentacijom);
- Popis pokretne i nepokretne imovine Ministarstva;
- Sprovođenje postupka za razduživanje pečata i štambilja, prikupljanje i uništavanje starih pečata;
- Odjava/prijava službenika i lica angažovanih po osnovu ugovora o obavljanju privremenih i povremenih poslova kod Poreske uprave;
- Priprema ugovora o obavljanju privremenih i povremenih poslova kao i ostalih ugovora iz oblasti radnih odnosa;
- Priprema i realizacija ugovora o sponzorstvu, ugovora o pružanju usluga, ugovora o poslovnoj saradnji i sl., rješenja o formiranju komisija, rješenja o isplatama i sl;
- Sprovedene sve potrebne aktivnosti u vezi Programa stručnog osposobljavanja visokoškolaca. U Ministarstvu se obučava 20 pripravnika po Programu.
- Vođenje evidencije o stručnom usavršavanju zaposlenih
- Saradnja i pismena komunikacija sa Upravom za kadrove, Ministarstvom finansija, Poreskom upravom, Upravom za javne nabavke, Komisijom za kontrolu postupka javnih nabavki i sa dr. institucijama po potrebi;
- evidencija potrošnje i pravdanja materijalnih rashoda, razvođenje i arhiviranje akata i predmeta, umnožavanje materijala; poslovi kurira-vozača; tekuće održavanje.

2. Izvještaj o radu Kancelarije za finansijsko-računovodstvene poslove za 2012. godinu

2.1. Glavne aktivnosti Kancelarije u 2012. godini:

- Priprema budžeta za 2013. godinu, na nivou Ministarstva i potrošačkih jedinica nad kojima Ministarstvo vrši nadležnost (priprema uporednih tabela koje sadrže podatke o: sredstvima koja su odobrena Ministarstvu za tekuću godinu i sredstvima koja se odnose na sljedeću godinu, kako bi se dobio pregled procentualnog smanjenja/povećanja sredstava. Na osnovu dobijenih podataka određeni su limiti do kojih mogu biti dodijeljena sredstva pojedinačno sektorima unutar Ministarstva i Institucijama na osnovu kojih bi rukovodioci Sektora i institucija dali svoje predloge za zahtjevana sredstva).
- Vršene se aktivnosti na uvođenju KUP-a koji je počeo sa aktivnostima.
- Mjesečno i kvartalno se sačinjava finansijski izvještaj. Mjesečno se dostavlja kolegijumu, a kvartalno Ministarstvu finansija. Rok za pripremu izvještaja koji se dostavlja Ministarstvu finansija, shodno Pravilniku o načinu, sačinjavanju i podnošenju finansijskih izvještaja Budžeta, državnih fondova i jedinica lokalne samouprave („Službeni list CG“, br. 32/10 i 14/11), je do 13-og u narednom mjesecu, nakon isteka kvartalnog perioda.
- Vodi se evidencija o mjesečnoj potrošnji kancelarijskog materijala po sektorima i prosječna mjesečna potrošnja po radniku;
- Obavlja se blagajničko poslovanje u koje spada realizacija putnih naloga, praćenje najave službenog puta, kontrola izvještaja sa službenog puta, obračun dnevnica i vodi knjiga blagajne;
- Sprovodi se kontinuirano praćenje realizacije budžeta.

2.2. Ostale aktivnosti za 2012. godinu:

- Realizacija Ugovora o obavljanju privremenih i povremenih poslova lica koja su angažovana za privremeni rad u Ministarstvu;
- Svakodnevna komunikacija sa dobavljačima i realizacija prispjelih obaveza;
- Priprema i realizacija rješenja o isplati novčanih sredstava;
- Praćenje realizacije Ugovora u skladu sa dinamikom plaćanja koja je definisana prilikom zaključenja ugovora;

- Vođenje evidencije dnevnih i mjesečnih plaćanja;
- Mjesečno ažuriranje podataka na sajtu Poreske uprave, za lica koja su zaposlena u Ministarstvu i za ona koja su trenutno angažovana;
- Održana je obuka zaposlenih u računovodstvu o korišćenju i značaju programa Knjige ulaznih faktura tzv. KUF-a;

3. Kancelarija za logističku i tehničku podršku

3.1. Glavne aktivnosti Kancelarije u 2012. godini:

- U 2012. godini pristupilo se održavanju računarske mreže i IP telefonije u novoj zgradi Ministarstva. U pitanju je moderna računarska mreža i IP telefonija, preko kojih se održavaju telefoni, podešavaju mrežni parametri i vrši kontrola ispravnosti rada telefona i mreže.

- Pored poslova koji se odnose na održavanje informaciono – komunikacione opreme vršilo se i održavanje kompjuterske opreme u Ministarstvu, implementacija, ažuriranje i nabavka softvera na nivou Ministarstva, rješavanje manjih softversko–hardverskih problema i pružanje pomoći zaposlenim u Ministarstvu vezano za informatičke potencijale, operativno organizovanje sastanaka, konferencija, seminara, organizacija i dostavljanja materijala za Vladu i njena radna tijela, održavanju WEB stranica i Portala Ministarstva i sličnih poslova za potrebe Ministarstva.

- Mjere koje su preduzete u cilju efikasnijeg rada unutar Ministarstva kao i lakšeg poslovanja između ministarstava i Vlade, jesu da se počelo sa korišćenjem EDMS-a (Electronic Document Management System), aplikacija ORIGAMI. U pitanju je implementacija informacionog sistema za upravljanje dokumentima u Vladi i ministarstvima, kako bi se obezbijedilo efikasnije upravljanje dokumentima, njihovim sadržajem i verzijama, odnosno elektronska razmjena, pretraživanje, izdavanje i arhiviranje dokumenata za potrebe Vlade i ministarstava. Origami aplikacija je elektronski dokumentni sistem (EDMS), koji je namijenjen vođenju postupaka koji se odnose na kancelarijsko poslovanje. Najveća primjena ovog programa zastupljena je u Arhivi Ministarstva, u kojoj se sav posao svodi na korišćenje i implementaciju Origami aplikacije. Ministarstvo je zvanično počelo da koristi Origami aplikaciju početkom 2012. godine.

- U saradnji sa sektorom za turistički razvoj radilo se na unapređenju postojećeg CTR-a (Centralni turistički registar). CTR je jedinstvena elektronska javna baza podataka, sa podacima o subjektima koji obavljaju djelatnost u oblasti turizma i ugostiteljstva, a koji su registrovani ili evidentirani za obavljanje te djelatnosti u skladu sa Zakonom o turizmu, kao i drugim podacima u skladu sa ovim zakonom. Registar je dostupan na web adresi www.ctr.mrt.gov.me.

- U saradnji sa sektorom za upravljanje prostorom radilo se na unapređenju Geografskog informacionog sistema (GIS). Značajne karakteristike ovog sistema definisane su Pravilnikom o bližem sadržaju i formi planskog dokumenta, kriterijumima namjene površina, elementima urbanističke regulacije i jedinstvenim grafičkim simbolima („Službeni list CG“, broj 24/10), koji je važan iskorak u pravcu stvaranja uslova za dugoročnu politiku prostornog razvoja, a posebno pri izradi planske dokumentacije. U cilju potpunije i efikasnije primjene pomenutog Pravilnika, u odnosu na grafičke simbole, pripremljen je model „MonPlanGML“ kao i Uputstvo za primjenu Pravilnika (templateji za korišćenje grafičkih simbola), koje daje preporuke za implementaciju modela u Topobase administrator.

4. Kapaciteti i resursi – organizacioni aspekt

Službu čine četiri kancelarije. U Kancelariji za opšte poslove sistematizovano je 15 a popunjeno 11 radnih mjesta; u Kancelariji za ljudske resurse sistematizovana su 2 a popunjeno je 1 radno mjesto; u Kancelariji za finansijsko-računovodstvene poslove sistematizovano i popunjeno je 6 radnih mjesta i u Kancelariji za logističku i tehničku podršku sistematizovana su 3 a popunjeno 1 radno mjesto.

12. ODJELJENJE ZA UNUTRAŠNJU REVIZIJU

Odjeljenje za unutrašnju reviziju vrši poslovi revizije koji se odnose na: operativno planiranje, organizovanje i obavljanje unutrašnje revizije svih poslovnih funkcija iz nadležnosti Ministarstva i iz nadležnosti organa u sastavu Ministarstva kao i iz nadležnosti drugih subjekata javnog sektora na osnovu sporazuma zaključenog između Ministra i rukovodioca tog subjekta u skladu sa najboljom strukovnom praksom i standardima unutrašnje revizije, usklađenim sa međunarodnim standardima unutrašnje revizije i Etičkim kodeksom unutrašnjih revizora; izradu izvještaja unutrašnje; obavljanje posebne revizije na zahtjev ministra i revizije korišćenja sredstava Evropske unije; praćenje sprovođenja preporuka datih u izvještajima iz prethodno obavljenih revizija; davanje savjeta i stručnih mišljenja kada se uvode novi sistemi i procedure; izradu strateškog i operativnih planova i programa rada koji su osnova za realizaciju funkcije unutrašnje revizije kao i praćenje i izvršenje istih; izradu periodičnih i godišnjeg izvještaja o radu unutrašnje revizije; saradnju sa Sektorom za centralnu harmonizaciju finansijskog upravljanja i kontrole i unutrašnje revizije u javnom sektoru Ministarstva finansija, što uključuje i obavezu dostavljanja godišnjeg izvještaja; saradnju sa Državnom revizorskom institucijom, međunarodnim i domaćim strukovnim institucijama i udruženjima; praćenje i predlaganje edukacije unutrašnjih revizora u skladu sa međunarodnim standardima unutrašnje revizije; praćenje najbolje međunarodne prakse u oblasti Odjeljenja i u skladu sa tim predlaganje mjera i dr.

Interna revizija po svom konceptu je nezavisna funkcija ustanovljena unutar Ministarstva, koja je kao takva sistematizovana Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji. Svrha interne revizije je pomoć članovima menadžmenta Ministarstva u djelotvornom ispunjavanju njihovih obaveza i odgovornosti, snabdijevajući ih analizama, procjenama, preporukama, savjetima i informacijama koje pomažu menadžmentu u ostvarivanju ciljeva i poboljšanju efikasnosti upravljanja rizikom, kontrolama i procesima upravljanja.

1. Primjena standarda i metodologije rada unutrašnje revizije

Ministar i rukovodilac jedinice za unutrašnju reviziju potpisali su Povelju unutrašnje revizije. U svom radu, unutrašnji revizor se pridržavao načela i pravila Etičkog kodeksa unutrašnjih revizora, zakona i podzakonskih akata, metodologije rada unutrašnje revizije i priručnika za unutrašnju reviziju.

2. Strateški, godišnji i plan pojedinačne revizije

Strateški plan predstavlja prijedlog Strateškog plana unutrašnje revizije Ministarstva održivog razvoja i turizma za period 2013 – 2015. godine i donijet je u decembru 2012. godine. Strateškim planom rada unutrašnje revizije utvrđuju se glavni pravci djelovanja rada Odjeljenja za unutrašnju reviziju Ministarstva. Plan sadrži: viziju i misiju unutrašnje revizije, ciljeve i zadatke za ostvarivanje tih ciljeva, kao i načela i standarde koja će unutrašnji revizori koristiti u svom radu.

U Strateškom planu navode se osnovna područja revizorskog djelovanja u trogodišnjem periodu i daju odrednice (smjernice) razvoja ljudskih resursa i saradnja sa ostalim institucijama. Područja revizije u Strateškom planu rada odabrana su na osnovu procjene rizika koji mogu uticati na postizanje ciljeva Ministarstva.

Godišnji plan rada unutrašnje revizije izrađen u skladu sa čl.23 Zakona o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru („Sl.list CG“, br.73/08 i 20/11) i čl.2 Pravilnika o načinu i postupku rada unutrašnje revizije („Sl.list CG“, br.32/09), Međunarodnih standarda za profesionalnu praksu unutrašnje revizije, Povelje unutrašnje revizije, Etičkog kodeksa i metodologije rada unutrašnje revizije utvrđene Priručnikom za unutrašnju reviziju.

Broj planiranih revizija prema godišnjem planu je bio šest i ukupan broj obavljenih revizija u 2012.godini bio je pet. Plan pojedinačne revizije urađen je za svaku pojedinačnu reviziju i odobreni su na osnovu godišnjeg plana unutrašnje revizije. Planom pojedinačne revizije planirano je sprovođenje svake revizije na način što su se odredili predmet i svrha revizije, ciljevi, trajanje, raspored resursa, revizorski pristup, tehnike, vrste i obuhvat revizorskih provjera.

3.1. Pilot revizija - Obračun i isplata zarada (Služba za opšte poslove)

Cilj revizije: procijeniti sistem unutrašnjih kontrola u procesu obračuna i isplate zarada sa naglaskom na zakonitost i efikasnost sprovođenja propisa.

Planirano utrošeno vrijeme za vršenje revizije: 30 radnih dana, period od 24.01.-05.03.2012. godine

3.2. Revizija procesa planiranja i realizacije aktivnosti na izradi strategija, projekata i programa iz oblasti uređenja prostora i prostornog razvoja u Odsjeku za donošenje državnih planskih dokumenata (Sektor za upravljanje prostorom)

Cilj revizije: Sistematično, adekvatno, efikasano i objektivno davanje mišljenja o planiranju i realizaciji aktivnosti na izradi strategija, projekata i programa u oblasti uređenja prostora u svrhu postizanja ciljeva utvrđenim zakonima i drugim propisima, odnosno definisanim politikama i procedurama.

Planirano i utrošeno vrijeme za vršenje revizije: 35 radnih dana, period od 01.04.-18.05.2012.g.

3.3. Revizija procesa izvršenja obaveza po ugovorima o javnim nabavkama u Direkciji javnih radova (Sporazum br. 14-76/25 od 02.04.2012. godine)

Cilj revizije: Sistematično, adekvatno, efikasano i objektivno davanje mišljenja o realizaciji aktivnosti oko transparentnog trošenja sredstava kapitalnog budžeta putem raspisivanja javnih nabavki u svrhu postizanja ciljeva utvrđenim zakonima i drugim propisima, odnosno definisanim politikama i procedurama.

Planirano i utrošeno vrijeme za vršenje revizije: 30 radnih dana, period od 21.05.-30.06.2012.g.

3.4. Revizija procesa naplate prihoda po ugovorima o zakupu u JP Morsko dobro Crne Gore (Sporazum br. 14-76/08 od 31.01.2012. godine)

Cilj revizije: Ciljevi revizije su određeni prema kriteriju značajnosti i odnose se na:

- provjeru usklađenosti poslovanja sa zakonima i drugim propisima,
- praćenje i analizu naplate ugovorenih naknada,
- kontrolu i analizu finansijskih planova i izvještaja,

- kontrolu adekvatnog i ažurnog evidentiranja poslovnih transakcija i izvršenja zadataka.

Planirano i utrošeno vrijeme za vršenje revizije: 30 radnih dana, period od 02.07.-10.08.2012.godine

3.5. Revizija procesa uvođenja i održavanja sistema monitoringa u JU CETI Crne Gore (Sporazum br. 14-76/16 od 17.02.2012. godine)

Cilj revizije: Ciljevi revizije su da se na osnovu uvida, prikupljenih i dovoljnih dokaza izrazi mišljenje:

- da li finansijski izvještaji subjekta revizije istinito i objektivno prikazuju njegovo finansijsko stanje, rezultate poslovanja i novčane tokove;
- da li su transakcije izvršene u skladu sa zakonom, drugim propisima, datim ovlaštenjima i za planirane svrhe.
- Da li se pravilno primjenjuju računovodstvena načela i standardi.

Planirano i utrošeno vrijeme za vršenje revizije: 30 radnih dana, period od 03.09. - 15.10.2012. godine

3.6. Revizija procesa promocije i objedinjavanja turističkog proizvoda i ponude u NTO (Sporazum br. 14-76/03 od 20.01.2012. godine)

Cilj revizije: Ciljevi revizije određeni su prema kriteriju značajnosti i odnose se na :

- kontrolu i analizu finansijskih planova i izvještaja,
- kontrolu adekvatnog i ažurnog evidentiranja poslovnih transakcija i izvršenja zadataka,
- praćenje i analizu naplate namjenskih prihoda,
- saradnju sa lokalnim turističkim organizacijama i međunarodnim subjektima iz oblasti turizma.

Planirano i utrošeno vrijeme za vršenje revizije: 35 radnih dana, period od 15.10. - 30.11.2012. godine

4. Pregled obavljenih revizija

4.1. Pilot revizija - Obračun i isplata zarada (Služba za opšte poslove)

Pregledom izvorne dokumentacije i na osnovu intervjua s učesnicima u procesu potvrđeno je da se u Službi za opšte poslove vrše sve prethodne kontrole dokumentacije u procesu obračuna zarada kao i naknadne kontrole obračunskih lista Ministarstva finansija kojima se identifikuju mogući propusti prilikom ručnog unosa.

Identifikovana poboljšanja efikasnosti i dodatno jačanje kontrole moglo bi se postići sprovođenjem glavnih preporuke:

- Da se uvede evidencija o prisutnosti na poslu (P-1);
- Iz evidencije prisutnosti trebalo bi da se formira evidencija o nedostavljenoj dokumentaciji i ukoliko ista nije dostavljena u sljedećem obračunskom mjesecu podsjetiti rukovodioce da ta dokumentacija nedostaje (P-2);
- Umjesto dostavljanja obavještenja o odsutnosti treba na kraju mjeseca dostaviti evidenciju o prisutnosti (u elektronskoj formi, predložen odgovarajući obrazac) (P-3);
- Uspostaviti periodično uskladjivanje dokumentacije i obračunskih lista koje radi Ministarstvo finansija te utvrditi eventualne greške ili odstupanja koje nije utvrdilo Ministarstvo finansija (P-4);

- Sprovedjenje nove kontrole kao i provjera unosa u Ministarstvu finansija treba dokumentovati i o rezultatima iste (putem izvještaja) obavijestiti rukovodstvo. Time će se stvoriti osnov za sistematično praćenje i poboljšanje procesa obračuna zarada (P-5).

4.2. Revizija procesa planiranja i realizacije aktivnosti na izradi strategija, projekata i programa iz oblasti uređenja prostora i prostornog razvoja u Odsjeku za donošenje državnih planskih dokumenata (Sektor za upravljanje prostorom)

Sprovedenom revizijom utvrđeno je da sadašnji proces planiranja i realizacije aktivnosti na sumiranju rezultata donošenja državnih planskih dokumenata je uspio ostvariti svoj osnovni cilj. Ostvarenje tog cilja pratilo je niz poteškoća, jer pokrivenost prostora planskim dokumentima, zahtijeva visok stepen usklađenosti sa sektorskim politikama, za koje je neophodna izrada studija, strategija, planova, politika, istraživanja i dr.- da bi se podržala i realizovala opredjeljenja Prostornog plana i obezbijedilo funkcionisanje sistema uređenja prostora. Kvalitetni planski dokumenti koji su donijeti u zadnjih nekoliko godina, predstavljaju osnov za unapređenje stanja u prostoru, naročito ako se ima u vidu da je stanje u ovoj oblasti u ranijem periodu bilo izrazito nezadovoljavajuće.

Sektoru su date sledeće preporuke s ciljem skraćivanja vremena procesuiranja i poboljšanja procesa, koje je od vitalnog značaja za rad Ministarstva:

- Nastaviti sa analizom prepreka koje dovode do zastoja u realizaciji ugovora sa obrađivačima državnih planskih dokumenata, preko zajedničkih radnih grupa, kako bi se prevazišli evidentni problemi prekoračenja ugovorenih rokova (P-1);
- Sa pružiocima usluga kod kojih je došlo do prekoračenja rokova, zaključiti nove ugovore, ili anexe (P-2);
- Intenzivirati saradnju sa svim lokalnim samoupravama u cilju što efikasnije i efektivnije procedure izrade, donošenja i sprovođenja planskih dokumenata, kao i stvaranje normativnih pretpostavki za unapređenje komunalnog opremanja građevinskog zemljišta (P-3);
- Organizovati redovne sastanke i razmjenu iskustva između učesnika koji su uključeni u proces realizacije aktivnosti u oblasti uređenja prostora i prostornog razvoja (P-4);
- Veći naglasak dati koordinaciji i saradnji u početnim fazama izrade državnih planskih dokumenata (P-4.1);
- Po mogućnosti preuzeti i implementirati pozitivna iskustva iz zemalja iz okruženja (P-4.2);
- Neophodno je da Ministarstvo održivog razvoja i turizma sagleda potrebu izmjene svih planskih dokumenata koji ne zadovoljavaju standarde utvrđene politike uređenja prostora i koji ne obezbjeđuju projektovanu realizaciju (P-5);
- Za efikasno organizovanje i realizaciju reformskih procesa u Sektoru, neophodno je nastaviti sa pozitivnom praksom konstantnog usavršavanja zaposlenih, u cilju sticanja novih znanja kako bi što bolje i kvalitetnije doprinijeli ostvarivanju zacrtanih ciljeva Sektora (P-6);
- Nastaviti sa izradom prostorno planske dokumentacije koristeći savremene informatičke tehnologije – geografski informacioni sistem (GIS) koji omogućava korišćenje jedne ili više baze podataka i koristi se za unos, manipulaciju, analizu i prikaz prostornih podataka (P-7).

4.3. Revizija procesa izvršenja obaveza po ugovorima o javnim nabavkama u Direkciji javnih radova (Sporazum br. 14-76/25 od 02.04.2012. godine)

I pored činjenice da se Kapitalni budžet donosi po strogo propisanoj proceduri, koja podrazumijeva kontrolu kvaliteta i standarda, u raznim fazama izrade – mora se konstatovati da, ipak, nije, u svakom slučaju, bilo moguće uočiti sve nedostatke odnosno rješenja pojedinih projekata koji mogu izazvati probleme u pojedinim fazama njihove realizacije.

Unutrašnji revizor je i pored značajnih rezultata koji su nesporno postignuti i ostvareni u Direkciji javnih radova, zaključio da ima mjesta za unapređenje i poboljšanje procesa realizacije aktivnosti u oblasti realizacije Kapitalnog budžeta.

Direkciji su date sledeće preporuke s ciljem skraćanja vremena procesuiranja i poboljšanja procesa, koje je od vitalnog značaja za rad Direkcije:

- Nastaviti sa analizom prepreka koje dovode do zastoja u realizaciji ugovora sa pružaocima usluga (izvođačima radova) preko zajedničkih radnih grupa, kako bi se prevazišli evidentni problemi prekoračenja ugovorenih rokova (P-1);
- Sa pružaocima usluga kod kojih je došlo do prekoračenja rokova, zaključiti nove ugovore, ili anexe (P-2);
- Uspostaviti sistem FMC i internih kontrola, sistematizovanjem poslova unutrašnjeg revizora, čime se obezbeđuje realnost i integritet finansijskih izvještaja i poslovanje u skladu s važećim propisima (P-3);
- Nastaviti s organizacijom redovnih sastanaka i razmjenom iskustva između učesnika koji su uključeni u proces realizacije kapitalnog budžeta (P-4);
- Za efikasno organizovanje i realizaciju reformskih procesa u Direkciji, neophodno je nastaviti sa pozitivnom praksom konstantnog usavršavanja zaposlenih, u cilju sticanja novih znanja kako bi što bolje i kvalitetnije doprinijeli ostvarivanju zacrtanih ciljeva Direkcije (P-5).

4.4. Revizija procesa naplate prihoda po ugovorima o zakupu u JP Morsko dobro Crne Gore (Sporazum br. 14-76/08 od 31.01.2012. godine)

Sprovedenom revizijom utvrđeno je da će JP MD CG realizacijom Plana korišćenja sredstava za 2012. godinu ispuniti svoje osnovne funkcije, tj. da se kroz realizaciju ugovora o zakupu obavlja kontinuirana privredna aktivnost na način da se omogući svim privrednim subjektima da kroz multiplikativne efekte daju svoj doprinos privrednom rastu i razvoju, a sa druge strane omogući razvoj i poboljšanje lokalne infrastrukture, stvore uslova za rad lokalnih samouprava, kulturnih institucija i manifestacija, organizovanje monitoringa, uz politiku ravnopravnog regionalnog razvoja šest primorskih opština.

Realizujući Uredbu o prodaji i davanju u zakup stvari u državnoj imovini, JP MD Crne Gore direktno učestvuje na tržištu što ima pozitivan uticaj na ukupne ekonomske aktivnosti. Sprovedenjem Uredbe, JP MD Crne Gore je poštovalo osnovne principe tržišne ekonomije omogućavajući slobodnu i fer konkurenciju.

JP za upravljanje morskim dobrom su date sledeće preporuke s ciljem skraćanja vremena procesuiranja i poboljšanja procesa, koje je od vitalnog značaja za rad Javnog preduzeća:

- Nastaviti sa analizom prepreka koje dovode do problema u realizaciji ugovora sa korisnicima morskog dobra (zakupcima) preko zajedničkih radnih grupa, kako bi se prevazišli evidentni problemi u korišćenju morskog dobra (P-1);
- Stalno izgrađivati i unapređivati kontrolne mehanizme nadzora i monitoringa nad zakupcima morskog dobra (poboljšanje kvaliteta usluga, postavljanje plažnog mobilijara, kontrola nivoa cijena, izdavanje fiskalnih računa, uređenost plaža) (P-2);

- U domenu zaštite životne sredine potrebno je nastaviti implementaciju Strategije održivog razvoja, i ujedno poboljšati koordinaciju institucija nadležnih za očuvanje životne sredine i sprovođenje relevantnih zakona (P-3);
- Spriječiti bespravnu i bezplansku gradnju na području morskog dobra i blagovremeno preduzimati potrebne mjere u slučajevima bespravne gradnje i uklanjanja privremenih (sezonskih) objekata (P-4);
- Da bi se još više poboljšala ekološka svijest građana organizovati razne vidove kampanja putem seminara, javnih rasprava, medija, škola, NVO-a i sl. (P-5);
- Posebnu pažnju posvetiti korišćenju fondova EU koji su usmjereni na zaštitu i unapređenje korišćenja morskog dobra i u tom smislu treba raditi na jačanju programskih i projektnih kapaciteta za apliciranje za međunarodna sredstva i donacije (P-6);
- Nastaviti aktivnosti na unapređenju i razvoju informacionog sistema koji će da pruži pravovremene i tačne informacije o svim aktivnostima Javnog preduzeća (P-7).
- Za efikasno organizovanje i realizaciju reformskih procesa u JP MD, neophodno je nastaviti sa pozitivnom praksom konstantnog obrazovanja i stručnog usavršavanja zaposlenih, kako bi što bolje i kvalitetnije doprinijeli ostvarivanju zacrtanih ciljeva Javnog preduzeća (P-8).

4.5. Revizija procesa promocije i objedinjavanja turističkog proizvoda i ponude u NTO (Sporazum br. 14-76/03 od 20.01.2012. godine)

Sprovedenom revizijom utvrđeno je da sadašnji proces planiranja i realizacije aktivnosti integralne promocije turističke ponude putem raznovrsnih kanala promocije, sumiranje rezultata i objedinjavanje turističkog proizvoda i ponude je uspio ostvariti svoj osnovni cilj. Način na koji se procesom upravlja, zadovoljava standarde efikasnosti, transparentnosti i odgovornosti. Nijesu uočeni značajniji nedostaci u pogledu praćenja procesa promocije turističkog proizvoda i ponude, izvještavanju o obuhvatu i načinu rada, iako postoje poteškoće u realizaciji samog procesa. Svakodnevno se preduzimaju aktivnosti i inicijative da se sistem i efektivnost u procesu sumiranja promocije i ostvarenih rezultata u oblasti turističkog proizvoda i ponude poboljša kako na rukovodećem, tako i na operativnom nivou. NTO CG kao predstavnik javnog sektora u turističkom sistemu Crne Gore iz godine u godinu postiže sve bolje i značajnije rezultate, naročito u promociji i pozicioniranju Crne Gore kao jedinstvene, prepoznatljive i visokokvalitetne turističke destinacije, atraktivne na međunarodnom tržištu tokom čitave godine.

Međutim, i pored značajno postignutih rezultata, revizor zaključuje da ima mjesta za dalje unapređenje i poboljšanje procesa realizacije promocije integralne turističke ponude Crne Gore na ciljnim emitivnim tržištima u skladu sa daljim razvojem i unapređenjem Marketing koncepta razvoja turizma Crne Gore i zavisno od raspoloživih sredstava.

NTO CG su date sledeće preporuke:

- u koordinaciji sa nadležnim institucijama (MF, MORT) sagledati i shodno Zakonu o turističkim organizacijama i Zakonu o boravišnoj taksi, iznaći model održivog finansiranja NTO CG, u skladu sa kojim bi NTO CG raspolagala ukupno naplaćenim namjenskim sredstvima i time rasteretila opšta budžetska sredstava. U tom cilju takođe je u koordinaciji sa nadležnim institucijama, NTO-u potrebno omogućiti korišćenje ostalih zakonom predviđenih izvora finansiranja. (P-1);
- izrada Marketing strategije za naredni period od 5 god., u skladu sa raspoloživim sredstvima. (P-2);

- nastaviti sa aktivnostima saradnje sa svim relevantnim subjektima na poboljšanju prodaje turističkih kapaciteta Crne Gore kao turističke destinacije. (P-3);
- nastaviti aktivnosti na razvoju i promociji novih turističkih proizvoda (povećanje privlačnosti, raznolikosti i obim turističke ponude). (P-4);
- izvođenje periodičnih i godišnjih tržišnih istraživanja radi strateških usmjerenja marketinga u turizmu u skladu sa raspoloživim sredstvima. (P-5);
- dalje razvijati i unapređivati sistem internih kontrola. (P-6);
- Edukacija ljudskih resursa tj. stručno osposobljavanje kadrova po pojedinim ključnim područjima, shodno raspoloživim sredstvima i potrebama organizacije. (P-7);
- saradnja sa nadležnim državnim organima po pitanju statističkog obuhvata turističkog prometa i normativnog regulisanja ove oblasti (Monstat, MORT, CBCG, MF), te ponovno iniciranje potrebe statističkog obuhvata pojedinih kategorija turista koje se trenutno ne evidentiraju (posebno MICE tj. kongresni), kao i turističkog prometa iz određenih zemalja koje statistika ne obuhvata (npr. Kina, Indija, Jermenija, Kipar, Malta, Azerbejdžan itd.). (P-8);
- intezivna komunikacija sa državnim i organima lokalne uprave koji su nadležni za ubiranje i kontrolu naplate boravišne takse, članskog doprinosa i turističke takse, kao i redovna komunikacija sa lokalnim turističkim organizacijama oko usaglašavanja planova i realizacije aktivnosti iz programa rada, zajedničkih aktivnosti, evidencije turističkog prometa, ubiranja namjenskih prihoda i drugih aktivnosti predviđenih zakonom. Takođe, redovna komunikacija sa turističkom privredom, NVO sektorom i drugim subjektima koji učestvuju u crnogorskoj turističkoj ponudi. (P-9).

5. Aktivnosti koje su preduzete na implementaciji datih preporuka

Unutrašnji revizor je pratio sprovođenje datih preporuka i izvršenje Akcionih planova iz navedenih izvještaja i vodi odgovarajuću evidenciju o implementaciji datih preporuka.

- **Po izvještaju br. 4.1**, sprovedene su sve preporuke;
- **Po izvještaju br. 4.2**, sprovedene su sve preporuke;
- **Po izvještaju br. 4.3**, sprovedene su sve preporuke;
- **Po izvještaju br.4.4** sprovedeno je 5 preporuka (P-1, P-2, P-3, P-5 i P-8) dok za 3 preporuke (P-4, P-6, P-7) je rok u I, II i III kvartalu 2013. godine;
- **Po planu pojedinačne revizije br. 3.5** Revizija procesa uvođenja i održavanja sistema monitoringa u JU CETI CG, nije odrađena, iz razloga, što se dogodilo da je revizija Državne revizorske institucije i interna planirana revizija su trebale biti odrađene u isto vrijeme, tako da nije obavljena interna revizija.
- **Po izvještaju br. 4.6** sprovedene su 4 preporuke (P-4, P-6, P-7 i P-8) a za ostale rok sprovođenja je u 2013. godini (P-1; P-3,P-5, P-9) i 2014. godini (P-2);

Tokom izvještajnog perioda, revizor nije naišao na slučajeve kršenja ili pogrešne primjene zakona i drugih propisa kao i sumnji na prevaru.

6. Potpisivanje sporazuma o povjeravanju poslova unutrašnje revizije

Shodno čl.18. stav 1 tačka 3 Zakona o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru, do kraja 2012. godine su potpisana 4 sporazuma i to sa: Direkcijom javnih radova, Centrom za ekotoksikološka istraživanja, NTO Crne Gore i JP MD Crne Gore.

7. Edukacija i stručno usavršavanje

Tokom izvještajnog perioda revizor je prisustvovao stručnom usavršavanju i edukaciji koja je obavljena putem seminara i radionica u saradnji sa CHU iz Ministarstva finansija. Pored

navedenog, revizor je učestvovao u programu stručnog usavršavanja koji je organizovala Uprava za kadrove kroz seminare o reviziji, javnim nabavkama i procjeni rizika.

8. Kapaciteti i resursi – organizacioni aspekt

U Odjeljenju za internu reviziju su sistematizovana 3 a popunjeno je 1 radno mjesto.

13. ODJELJENJE ZA PRAĆENJE I VOĐENJE PROJEKATA OD POSEBNE VAŽNOSTI

Odjeljenje za praćenje i vođenje projekata od posebne važnosti vrši poslove koji se odnose na: koordinaciju aktivnosti sektora Ministarstva vezanih za pripremu i realizaciju projekata od posebne važnosti za Ministarstvo, u cilju iznalaženja optimalnog balansa između zahtjeva investitora i propisa iz oblasti planiranja i uređenja prostora, izgradnje objekata i zaštite životne sredine; praćenje realizacije ovih aktivnosti; koordinaciju sa državnim organima, lokalnom samoupravom i dr. organima i institucijama nadležnim za rješavanje ključnih pitanja vezanih za pripremu i realizaciju projekata od posebne važnosti; redovno informisanje o statusu realizacije aktivnosti; podrška promociji projekata održivog razvoja; davanje mišljenja na dokumenta pripremljena u sektorima, koja se odnose na pripremu i realizaciju projekata od posebne važnosti; pripremanje i dostavljanje podataka za vođenje i ažuriranje sajta, promovisanje djelatnosti Odjeljenja i dr.

1.1. Kraljičina plaža

Kao rezultat zainteresovanosti kraljevske porodice iz Abu Dabija za investiranje u Crnu Goru, odnosno realizaciju projekta izgradnje luksuznog turističkog kompleksa na lokaciji Kraljičina plaža, Dubovica, Opštine Bar i Budva, tokom perioda od prethodne tri godine aktuelni su bili kontakti između tadašnjeg Ministarstva uređenja prostora i zaštite životne sredine, odnosno sadašnjeg Ministarstva održivog razvoja i turizma i kompanije Royal Group koja je u vlasništvu kraljevske porodice. Samo u posljednje dvije godine održano je preko 10 sastanaka između predstavnika Royal Group-e, Ministarstva održivog razvoja i turizma, obrađivača/planera itd.

Lokacija Dubovice, u blizini Čanja, u opštinama Bar i Budva je izdvojena, očuvana i neizgrađena površina. Vlasnik zemljišta su Opština Budva (55%) i Opština Bar (45%), a površina pri moru se ne prodaje već daje u zakup (Morsko dobro). Veličina opštinskih parcela je oko 400.000 m².

Lokacija Dubovica I u opštini Budva se nalazi u okviru katastarske parcele 1276/1 k.o. Buljarica II, čija je ukupna površina 2.916.901 m², oko 100% u državnom vlasništvu – projekat se odnosi na prostor od oko 235.000 m² (opština je održala sastanak sa vlasnicima 1% zemljišta i uspjela da napravi podjelu zemljišta tako da ona bude 100% u državnom vlasništvu – izvršena je preparcelizacija). Lokacija Dubovica u opštini Bar se nalazi u okviru katastarske parcele 1278/7 k.o. Mišići, čija je ukupna površina oko 219.000 m², 100% je u državnom vlasništvu.

Veličina parcele u zahvatu Morskog dobra (koja se daje na korišćenje) je oko 180.000 m². Ispred parcele je 400 m duga plaža u uvali Perčin trenutno zakupljena od strane dva lica. Što

se tiče infrastrukture, trenutno na lokaciji nema putne, vodovodne, kanalizacione, elektro i telekomunikacione infrastrukture, pa je prilaz samo brodom.

Relevantni planski dokumenti su:

- Morsko dobro – Državne studije lokacije za sektore 50 i 51 (DSL)
- Opština Bar – Urbanistički projekat Dubovica (UP)
- Opština Budva – Lokalna studija lokacije Dubovica I (LSL)

Nakon intenzivne saradnje i diskusija o predloženom planskom rješenju Odrađivača (CAU) i prijedloga iznijetih od strane predstavnika Investitora dogovoreno je da se predstavnicima Investitora dostave inputi na osnovu kojih bi dali svoje viđenje i prijedlog planskog rješenja. Naime planovi su inkorporirali predloženi projektni dizajn investitora/ sinhronizovani su sa investitorovim predlogom projekta.

Udio smještajnih kapaciteta i planirana površina prostora je 70% u osnovnim objektu hotela i najviše 30% u vilama – po dogovoru sa investitorom kako bi investicija bila održiva. Dogovorena je i izgradnja marine, kao i da je neophodna potpuna Studija mora uključujući procjenu uticaja na životnu sredinu (EIA) kako bi se ostvario progres u pravcu autorizovanja planiranja.

Tenderska komisija je 26. oktobra raspisala tender koji je otvoren do 11. februara 2013. godine. Do sada je tendersku dokumentaciju otkupila Royal Group-a.

1.2. Velika plaža i Ada Bojana

Kako je Savjet za privatizaciju i kapitalne projekte u Planu privatizacije za 2012.godinu predvidio da ponudi u zakup, modelom privatnog javnog partnerstva, lokalitete Veliku plažu i Adu Bojanu, trebalo je da uslijedi usvajanje Akcionog plana (koji je predložio PKF) od strane Tenderske komisije za turizam. Akcioni plan treba da sadrži radnje i zadatke koje je trebalo izvršiti prije ponovnog objavljivanja tendera za projekte za potencijalne izvođače/investitore/operatore, uzimajući u obzir iskustvo sa prethodnog tendera, trendove u globalnom i regionalnom turizmu nakon globalne krize i njenih predviđenih dugoročnih posljedica.

Takođe se radilo na pripremi finalnog dokumenta Marketing i komunikacione strategije za projekte od posebne važnosti (Velika plaža i Ada Bojana), sa analizom međunarodnog investicionog tržišta, komparativnom analizom svjetskih i konkurentnih destinacija kojim se dobija dokument koji će obezbijediti kvalitetne smjernice za kreiranje svijesti i zainteresovanosti za projekte Velika plaža i Ada Bojana među kvalifikovanim, finansijski održivim i na kvalitet orjentisanim investitorima širom svijeta; kao i smjernice za adekvatno predstavljanje benefita koje realizacija projekata Velika plaža i Ada Bojana omogućava lokalnoj zajednici i regionu, uključujući pred-tendersku, tendersku i post-tendersku fazu.

1.3. Bjelasica i Komovi

Radeno je na pripremi Akcionog plana za turističku valorizaciju i privatizaciju lokaliteta u državnom vlasništvu, kroz model privatnog javnog partnerstva, na području Bjelasice i Komova – Žarski, Cmiljača, Torine, Kolašin 1600, Jelovica i Komovi. Osnivanjem Javnog preduzeća (možda postojeća Regionalna turistička organizacija BiK) stvorio bi se jedan nukleus, preduzeće koje bi radilo na realizaciji predloga i potreba potencijalnih investitora u regionu, a ujedno bi se bavilo i koordiniranim marketingom regiona.

1.4. Strategija razvoja golfa

Rađeno je na pripremi Akcionog plana za implementaciju Golf Strategije, koju je Vlada usvojila u decembru 2010. godine, i aktivna promocija i komunikacija sa listom potencijalnih investitora.

1.5. Učešće na sajmu nekretnina FREI - Budva

FREI je tematska multidisciplinarna manifestacija, problemski usmjerena na razvoj investicija u zemljama regiona. Namijenjena je resornim predstavnicima država Jugoistočne Evrope, RE investitorima i drugim komercijalnim kompanijama iz ove oblasti, predstavnicima međunarodnih institucija i stručnoj javnosti. FREI treba da obezbijedi organizovanu razmjenu informacija i iskustava i stvori osnove za bolju institucionalnu komunikaciju subjekata zainteresovanih za RE sektor.

S obzirom na izuzetnu zainteresovanost Vlade Crne Gore za investicije, a imajući u vidu koncept Festivala i uspješno realizovana prethodna tri događaja, Ministarstvo održivog razvoja i turizma je prihvatilo da bude programski nosilac ove manifestacije koji se održao u hotelu Maestral u periodu od 23-26. aprila. Ministarstvo ekonomije, kao jedan od ključnih nosilaca investicionih aktivnosti u Crnoj Gori, je bilo ko-programski nosilac skupa.

1.6. Učešće na međunarodnom sajmu nekretnina MIPIM - Kan

MIPIM je najveći međunarodni sajam nekretnina koji se po dvadeset treći put održao u Kanu, od 6. do 9. marta. Međunarodni sajam MIPIM je poznat po svojoj reputaciji i jedinstvenom prisustvu velikog broja zemalja i kao takav okuplja najuticajnije donosiocice odluka na tržištu nekretnina, omogućavajući im prisustvo na najvećoj izložbi razvojnih projekata. S obzirom na težnje Crne Gore da postane prepoznatljiva investiciona destinacija, sajam nekretnina MIPIM predstavlja dobru priliku za promociju na međunarodnom tržištu, kao i za sastanke, povezivanje i umrežavanje sa velikim investitorima u oblasti nekretnina.

1.7. Učešće na međunarodnom sajmu nekretnina EIRE - Milano

Sajam Expo Italia Real Estate – EIRE, koji se u junu održao u Milanu, Italija, je jedan od referentnih evropskih sajmova investicionih potencijala i mjesto za upoznavanje vodećih partnera i potencijalnih investitora. Poznat je po prisustvu velikog broja zemalja i kao takav nastavlja da okuplja donosiocice odluka u raznim oblastima, a sa akcentom na tržište nekretnina. Za samo par godina ovaj sajam se potvrdio kao jedan od važnih real estate događaja i sada predstavlja novi epicentar zbivanja za međunarodne investitore i profesionalce iz oblasti tržišta nekretnina. Sajam ima dva osnovna cilja: potvrđivanje razvijenih i širenje rastućih tržišta nekretnina, a posebno je koncentrisan na oblast Mediterana i brzo rastuća tržišta.

1.8. Ažurirani šestomjesečni dodatak Izvještaju o crnogorskom tržištu stambenih nekretnina

Pošto Crna Gora postaje nova destinacija za odmor i drugi dom i pošto se očekuje razvoj kvalitetnog rezidencijalnog proizvoda, Vlada Crne Gore i Ministarstvo održivog razvoja i turizma su željele da istraže trenutna kretanja u sektoru rezidencijalnih nekretnina na nacionalnom i međunarodnom nivou, kao i da identifikuju oblasti u kojima ima mogućnosti za dalji razvoj Crne Gore kao veoma atraktivne lokacije za investiranje u drugi dom. Istraživačka studija obezbjeđuje detaljne informacije o trendovima crnogorske tražnje, kretanjima ponude crnogorskog tržišta za drugi dom, sadrži konkurentsku analizu drugih regionalnih tržišta za drugi dom i predstavlja potencijal Crne Gore kao destinacije za drugi dom. Dvanaest mjeseci nakon završene istraživačke studije od strane izvršioca zadatka

(Savills L&P Ltd. i Savills Montenegro) konsultant je dostavio drugu po redu dogovorenu revidiranu Istraživačku studiju za tržište rezidencijalnih nekretnina.

1.9. Interakcija sa investitorima

Kako je u prethodnom periodu bio smanjen priliv SDI po osnovu privatizacije, iz tog razloga je intezivirana promocija greenfield investicija i valorizacija turističkih potencijala Crne Gore, s toga će i u narednom periodu biti od izuzetnog značaja kvalitet i efikasnost promocije investicionih potencijala Crne Gore.

2. Ostale aktivnosti

Kreiranje promotivnog materijala

Redovno ažuriranje Web sajta www.velikaplaza.info

Redovno ažuriranje Web sajta www.montenegroinvestments.info

Redovno ažuriranje Web sajta www.bjelasica-komovi.com

Redovno ažuriranje Web sajta www.ada-bojana.info

Kreiranje elektronske mailing liste investitora

3. Kapaciteti i resursi – organizacioni aspekt

U Odjeljenju su sistematizovan i popunjena 3 radna mjesta.

14. ODJELJENJE ZA PODRŠKU NACIONALNOM SAVJETU ZA ODRŽIVI RAZVOJ

Odjeljenje za podršku Nacionalnom savjetu za održivi razvoj vrši poslove koji se odnose na: stručne, organizacione i administrativne poslove za potrebe Nacionalnog savjeta za održivi razvoj; planiranje i praćenje realizacije zadataka utvrđenih osnovnim strateškim dokumentima održivog razvoja Crne Gore; praćenje realizacije i revizija Nacionalne strategije održivog razvoja Crne Gore kao i Komunikacione strategije održivog razvoja i akcionih planova uz Strategije; praćenje realizacije sprovođenja Milenijumskih razvojnih ciljeva; promociju i rad na sprovođenju koncepta društvene odgovornosti kao mehanizma za podsticanje održivog razvoja, ostvarivanje saradnje sa međunarodnim organizacijama, u cilju obezbjeđivanja inostrane podrške prioritetnim projektima i politikama održivog razvoja; praćenje najbolje međunarodne prakse u oblasti Odjeljenja i u skladu sa tim predlaganje mjera i dr.

1. Jun 2012: Platforma za Rio+20 (Konferencija Ujedinjenih nacija o održivom razvoju), zajedno sa: Dokumentom: „Ozeljenjavanje crnogorske ekonomije – analitički dokument o izazovima i mogućnostima za ozeljenjavanje ekonomije – podloga za izradu nacionalne Platforme za Rio+20“ i Brošuram Ekološka država Crna Gora +20, koja, uz sažetak Stručnog dokumenta, sadrži i podatke studije UNDP/UNEP-a o troškovima i koristima ozeljenjavanja crnogorske ekonomije i predloge četiri strateška projekta za održivi razvoj Crne Gore (biomasa kao osnovni energent sjevernih opština, EE u javnim zgradama, uvođenje intermodalnog transporta u službi turizma u primorju i naučno tehnološki park).

2. U periodu od septembra do decembra 2012. godine, započeta je priprema nove Strategije održivog razvoja Crne Gore: dogovorena saradnja sa sistemom UN-a u Crnoj Gori za podršku procesu kroz uvezivanje revizije Strategije sa izradom Nacionalnog izvještaja o ljudskom razvoju koji će se fokusirati na temu efikasne upotrebe resursa kao i revizijom

Strategije biodiverziteta. Razmatra se mogućnost da sva tri procesa imaju zajedničko savjetodavno tijelo i kontinuirano dijele istraživanja i rad pojedinačnih radnih tijela; napravljen je pregled strateških procesa koji će se u 2013. godini sprovesti u Crnoj Gori i sa kojim treba da se uveže proces revizije NSOR-a i napravljena je osnovna struktura revidirane NSOR-a i identifikovane teme.

3. Vladi Crne Gore su upućeni na uvid Izveštaji sa sjednica Nacionalnog savjeta za održivi razvoj na kojima su se razmatrale opšte smjernice za razvoj društva (januar i jun 2012. godine).

4. Donijete su sljedeće odluke o obrazovanju:

- Interresorske grupe za realizaciju Komunikacione strategije održivog razvoja, 2011-2013 (PR-ovi svih resora i kabineta potpredsjednika Vlade) - "Sl. list Crne Gore", br. 51/12, i
- Koordinacionog tijela za održivi razvoj ("Sl. list Crne Gore", br. 51/12) - za praćenje sprovođenja Nacionalne strategije održivog razvoja Crne Gore (33 predstavnika državnih organa koji prate sprovođenje Nacionalne strategije održivog razvoja)

5. Odjeljenje za NSzOR je stalni sekretarijat Nacionalnog savjeta za održivi razvoj, a rukovodilac Odjeljenja sekretarka Savjeta. U toku 2012. godine su održane dvije sjednice Savjeta (januar i jun 2012. godine), organizovana je Konferencija "Kako do održivog razvoja i zelene ekonomije u Crnoj Gori," april 2012. godine – u kontekstu priprema za Treći svjetski samit o održivom razvoju, u saradnji sa UNDP i NVO Zeleni. Više od 100 ključnih eksperata i donosioca odluka na nacionalnom i lokalnom nivou aktivno je učestvovalo u dvodnevnoj konferenciji, koja je bila i prva konferencija koja je elektronski uživo prenošena preko Tweeter-a, što je omogućilo širem građanstvu da se uključi u diskusiju o održivom razvoju, pripremljen Pregled stepena sprovođenja zaključaka Nacionalnog savjeta za održivi razvoj Crne Gore is u usvojeni zaključci o redefinisavanju mandata Savjeta i ostavljeno da se nakon Samita u Rijuu donese odluka o novoj strukturi i sazivu Savjeta.

Odjeljenje je imalo mandat da vodi pripremu učešća Crne Gore na Samitu Rio+20, u saradnji sa Ministarstvom vanjskih poslova i evropskih integracija (prvenstveno Misijom Crne Gore pri UN-u u Njujorku). Pripreme su trajale od marta 2010. godine, a bile intezivirane od decembra 2011. godine, od kada je proces imao i finansijsku i stručnu pomoć sistema UN-a u Crnoj Gori.

Tokom cjelokupnog procesa, Nacionalni savjet je strateški usmjeravao proces priprema, dok su grupe formirane unutar Koordinacionog tima za pripremu Crne Gore za Rio+20, koga su činili pomoćnici i sekretari resornih ministarstava, Agencije za zaštitu životne sredine i pojedinačni eksperti (formiran u decembru 2011. godine), bile zadužene za pripremu pojedinačnih priloga za glavne definisane oblasti (energetika, turizam, poljoprivreda i nauka). Nezavisni ekspert, angažovan kroz saradnju sa UNDP-ijem u Crnoj Gori, imao je zaduženje da pripremi metodologiju rada, objedini i ujednači dobijene priloge i predstavi zaključke.

6. Odjeljenje za NSzOR je zaduženo da, u saradnji i koordinaciji sa svim resorima, godišnje izvještava Vladu o stepenu sprovedenosti Nacionalne strategije održivog razvoja (NSOR), Komunikacione strategije održivog razvoja (KSOR) i Milenijumskih razvojnih ciljeva (MRC). U toku 2012. godine:

- finalizovan je i usvojen na Vladi Četvrti godišnji izvještaj o sprovođenju NSOR-a (jun 2012. godine),

- Počela je priprema Petog i završnog godišnjeg izvještaja o sprovođenju NSOR-a (planirano za II kvartal 2013. godine),
- Pripremljen je nacrt Drugog godišnjeg izvještaja o sprovođenju MRC (planiran za I kvartal 2013. godine),
- Pripremljen je nacrt revidiranog Akcionog plana za KSOR2 za 2013. godinu,
- Uspješno je realizovana saradnja sa Programom Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP) i kabinetom potpredjednika Vlade za ekonomska pitanja i finansijski sistem oko izrade studije „Uvođenje principa društveno odgovornog poslovanja u nacionalnim politikama Crne Gore.“ Studija treba da bude predstavljena na sljedećoj sjednici Savjeta i nakon toga Vladi na usvajanje.

7. Odlukom Ministra održivog razvoja i turizma u januaru 2012. godine, Odjeljenju je dat mandat da koordinira izradu cjeline „Održivi rast“ u Nacionalnom razvojnom planu (2013-2016), koji vodi Ministarstvo finansija. Cjelina Održivi rast sadrži poglavlja energetike, šumarstva, poljoprivrede i ruralnog razvoja, transporta, životne sredine, građevinarstva i stanovanja. Uz stalne konsultacije i koordinaciju sa stranim ekspertima od strane Odjeljenja, predstavnici ovih resora i sektora redovno su se sastajali tokom 2012. godine. Na bazi logičkih matrica, narativnih izvještaja i finansijskih proračuna, Prvi nacrt Plana je upućen na javnu raspravu u januaru 2013. godine.

8. Pregovori sa EU:

- okviru Radne grupe za pregovaračko poglavlje V – Javne nabavke, u septembru 2012. godine Rukovodilac Odjeljenja je imenovana za koordinatoru pod-grupe za Zelene i socijalne aspekte javnih nabavki, mala i srednja preduzeća i inovacije. Rezultati rada pod-grupe:
- ostvarena je koordinacija predstavnika različitih resora i predstavnika društva,
- napravljen je analitički pregled i ocjena usklađenosti zakonodavstva Crne Gore sa pravnom tekovinom Evropske unije,
- progres Crne Gore je prezentovan na bilateralnom sastanku.

9. Sprovedeni projekti sa stranim donatorima

Završen je projekat Procjena tehnoloških potreba (TNA) u Crnoj Gori uz primjenu TNA Priručnika i pristupa 'učenje na primjerima' (ukupna vrijednost 90,000 € za 18 mjeseci) u okviru Vlada Vladi projekata (G2G). U toku 2012. godine:

- organizovane su tri radionice za preko 30 predstavnika svih nadležnih državnih resora, institucija, privrede, nevladinih organa i akademskog sektora i tri pripremna sastanka za svaku od radionica;
- Savjetodavno tijelo, koje je uspostavljeno 2011. godine, održavalo je redovne sastanke (članovi: predstavnici relevantnih resora i državnih institucija);
- pripremljen je i publikovan Izvještaj „Nacionalna strategija sa akcionim planom - Procjena tehnoloških potreba za ublažavanje klimatskih promjena i prilagođavanje za Crnu Goru;“

10. Nastavljeno je sprovođenje projekta „Podsticanje dijaloga i partnerstava za održivi razvoj između Vlade i biznis sektora u Crnoj Gori,“ (ukupna vrijednost 149.957 € za 24 mjeseca, završetak projekta u aprilu 2013. godine) u okviru Vlada Vladi projekata (G2G). U toku 2012. godine, sledeće aktivnosti su sprovedene u okviru projekta:

- a) Oformljena je Mreža za društvenu odgovornost (DO) u aprilu 2012. godine (33 predstavnika nadležnih resora, državnih institucija, univerziteta, privrede, nevladinih i međunarodnih organizacija),
- b) Angažovana dva koordinatora Mreže (spoljni saradnici) uz dva iz Odjeljenja,

- c) Održana 4 sastanka Mreže, jedno predavanje za članove/ice i brojni sastanci grupa koje su radile na pripremi Priručnika za DO,
- d) Pripremljena i objavljena tri Biltena Mreže.
- e) Pripremljen je nacrt Priručnika za društveno odgovorno poslovanje za mala i srednja preduzeća (finalizacija u februaru 2013. godine),
- f) Pripremljen je nacrt Priručnika za obuku nacionalnih i lokalnih službenika o održivom razvoju (finalizacija u februaru 2013. godine);
- g) Opština Danilovgrad, kao partner u projektu, pripremila je Akcioni plan sprovođenja Strategije održivog razvoja opštine Danilovgrad za 2012 – 2018. godinu (usvojen na Skupštini Opštine Danilovgrad u III kvartalu 2012. godine);
- h) Održana je dvodnevna radionica o društveno odgovornom poslovanju za članove/ice Mreže za DO;
- i) Pokrenuta je akcija selektivnog sakupljanja kancelarijskog materijala (papir, karton, novine) među članicama Mreže za DO i njegove prodaje Reciklažnom centru.

11. Nastavljen je projekat Podsticanje održivog razvoja - Jačanje institucionalnih kapaciteta i tehničke pomoći, koji se sprovodi u saradnji sa Vladom Austrije (otpočet u julu 2010. godine, planirani završetak 31.12.2012. godine, ukupna vrijednost 143,400 €, čeka se odobrenje na produžetak ugovora za dva mjeseca). U toku 2012. godine:

- organizovane su dvije obuke (o Indikatorima održivog razvoja i praćenju realizacije Nacionalne strategije održivog razvoja za zaposlene u Odjeljenju – januar 2012. godine i Međunarodnim trendovima u oblasti održivog razvoja za članove/ice Koordinacionog tijela za pripremu Crne Gore za Rio+20 – januar 2012. godine);
- finansirana je Konferencija Nacionalnog savjeta za održivi razvoj u okviru priprema za Rio+20 (24-25. 04. 2012. godine);
- finansirana je dvodnevna radionica o društveno odgovornom poslovanju za članice Mreže za DO (10-11.05.2012);
- organizovana je studijska posjeta Sloveniji i Hrvatskoj (9-14.12.2012);
- praćenje austrijskih projekata u Crnoj Gori je finalizovano.

12. Kapaciteti i resursi – organizacioni aspekt

U Odjeljenju za podršku Nacionalnom savjetu za održivi razvoj sistematizovana su 3 a popunjeno je 1 radno mjesto na neodređeno vrijeme, 2 radna mjesta se finansiraju iz projekata dok je 1 radno mjesto zaposleno po ugovoru privremenom i povremenom obavljanju poslova.

**III. IZVJEŠTAJ O RADU ORGANA UPRAVE NAD KOJIMA
MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA
VRŠI NADZOR**

I. DIREKCIJA JAVNIH RADOVA

Kapitalnim budžetom za 2012. godinu planirano je da Direkcija javnih radova realizuje sredstva u iznosu od **35.985.000,00 €**. Rebalansom Kapitalnog budžeta za 2012. godinu u saradnji sa Ministarstvom finansija navedena sredstva umanjena su za **2.800.000,00 €**, tako da ukupno planirani Kapitalni budžet koji se realizuje preko Direkcije javnih radova u 2012. godini je iznosio **33.185.000,00 €** (Zakon o izmjenama i dopunama zakona o budžetu Crne Gore za 2012. godinu, „Sl. list CG“, br. 29). Svi projekti Kapitalnog budžeta grupisani su prema oblastima za koje su kandidovani i u skladu sa takvom klasifikacijom obezbijedena su sredstva na sljedeći način:

- Izgradnja i rekonstrukcija administrativnog prostora za rad državnih organa	7.371.347,71 €
- Izgradnja, rekonstrukcija i adaptacija objekata kulture	3.465.000,00 €
- Izgradnja i rekonstrukcija sportskih objekata	5.535.000,00 €
- Izgradnja stambenih objekata	200.000,00 €
- Projekti očuvanja životne sredine	935.000,00 €
- Izgradnja i rekonstrukcija graničnih prelaza	72.902,29 €
- Izgradnja objekata Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija	600.000,00 €
- Izgradnja lokalne infrastrukture	8.060.000,00 €
- Izgradnja i rekonstrukcija objekata zdravstva	2.374.650,00 €
- Izgradnja i rekonstrukcija objekata socijalnog staranja	1.273.200,00 €
- Izgradnja i rekonstrukcija objekata obrazovanja	2.132.900,00 €
- Izgradnja i kupovina diplomatskih predstavništava u inostranstvu	1.000.000,00 €
- Zakon o Dinastiji Petrović Njegoš	815.000,00 €
- Hitna pomoć i sanacija od poplava	50.000,00 €

Na osnovu Zakona o budžetu kao i Zakona o izmjenama i dopunama zakona o budžetu za 2012. godinu, Vlada Crne Gore je shodno svojim ovlašćenjima, a na osnovu prijedloga i informacija nadležnih ministarstava, zaključcima tokom godine, izvršila određene promjene u strukturi i namjeni pojedinih budžetskih pozicija:

- Zaključak Vlade Crne Gore br. 06-601/4 od 04. aprila 2012. godine
 - Vlada je usvojila informaciju o aktivnostima i problemima na realizaciji projekta izgradnje postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u opštini Žabljak,
 - Zadužuje se Ministarstvo održivog razvoja i turizma da nedostajuća sredstva u iznosu od 396.000,00 € za realizaciju Projekta izgradnje postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u opštini Žabljak obezbijedi iz sredstava Kapitalnog budžeta kod Direkcije javnih radova za 2012. godinu u okviru projekta „Projekti očuvanja životne sredine“,
- Zaključak Vlade Crne Gore br.06-1598/3 od 12. jula 2012. godine
 - Vlada je odobrila preusmjeravanje sredstava u iznosu od 1.240.000,00 € Prijestonici Cetinje, i to 1.100.000,00 € za izradu Master plana i idejnog projekta za MACCOC (Marina Abramovic Community Center Obod Cetinje) i 140.000,00 € za otkup trpezarije u nekadašnjem Obodu koja je trenutno u vlasništvu Societe General Montenegro,
 - Zadužuje se Ministarstvo finansija da u saradnji sa Ministarstvom održivog razvoja i turizma izvrši plaćanje u iznosu od 1.240.000,00 € iz Kapitalnog budžeta za 2012. godinu kod Ministarstva održivog razvoja i turizma sa projekta „Izgradnja i rekonstrukcija objekata kulture“ sa izdatka 4413-izdaci za građevinske objekte, za Prijestonicu Cetinje- izrada Masterplana i Idejnog projekta za MACCOC (Marina Abramovic Community Center Obod Cetinje) kao i otkup trpezarije u nekadašnjem Obodu koja je u vlasništvu Societe General Montenegro.
- Zaključak Vlade Crne Gore br.06-1625/2 od 19. jula 2012. godine

- Vlada je usvojila informaciju o izgradnji Komplexa fakulteta umjetnosti na Cetinju,
- Zadužuje se Ministarstvo održivog razvoja i turizma da izda Ministarstvu prosvjete i sporta građevinsku dozvolu za izgradnju Komplexa fakulteta umjetnosti na Cetinju na dijelu katastarske parcele br. 3351/1 KO Cetinje I, u površini 25.270 m², UP 1 Urbanistički projekat „Stari Obod“,
- Ovlašćuje se Direkcija javnih radova da sprovodi operativno-tehničke poslove u vezi sa izgradnjom Komplexa fakulteta na Cetinju.
- Zaključak Vlade Crne Gore br.06-1675/4 od 26. jula 2012. godine
 - Vlada je usvojila informaciju o kupovini nepokretnosti-zgrade na Trgu Kralja Nikole na Cetinju, upisanoj u LN br. 1634 KO Cetinje I, katastarska parcela br. 3463,
 - Zadužuje se Direkcija javnih radova i Ministarstvo finansija da najkasnije do 19. jula 2012. godine iz sredstava Kapitalnog budžeta sa projektnog koda 810- Izgradnja lokalne infrastrukture, sa pozicije 4412-izdaci za lokalnu infrastrukturu, prenesu sredstva u iznosu od 205.000,00 €, na projektni kod 805- Izgradnja, rekonstrukcija i adaptacija objekata kulture, pozicija 4413-izdaci za građevinske objekte i ista uplate na depozit Osnovnog suda u Cetinju na ime kupovine nepokretnosti po osnovu prava preče kupovine.
- Zaključak Vlade Crne Gore br. 06-1831/3 od 06. septembar 2012. godine
 - Vlada je usvojila Informaciju o aktivnostima PIU na realizaciji projekta („Concept Paper“) nabavke i instalacije kontejnera u koje će biti smještene ugrožene porodice iz kampa Konik I,
 - Zadužuju se Ministarstvo finansija i Direkcija javnih radova da obezbijede sredstva za pripremu terena za postavljanje kontejnera u kampu Konik I.
- Zaključak Vlade Crne Gore br. 06-1942/3 od 27. septembra 2012. godine
 - Vlada je usvojila Informaciju o obezbjeđenju sredstava za završetak radova na klupskim prostorijama FK „Iskra“ u Danilovgradu u sklopu stadiona „Braća Velašević“,
 - Zadužuje se Direkcija javnih radova da u saradnji sa Ministarstvom finansija obezbijedi sredstva za završetak radova na klupskim prostorijama FK „Iskra“ u Danilovgradu u sklopu stadiona Braća Velašević površine 357 m²,
 - Zadužuje se Direkcija javnih radova da sprovede postupak javne nabavke za izbor izvođača radova i nabavku opreme.
- Zaključak Vlade Crne Gore br. 06-2019 od 27. septembra 2012. godine
 - Vlada je usvojila informaciju o potrebi rekonstrukcije objekta u mjesnoj zajednici Kličevo u kojem će se obavljati djelatnost Doma zdravlja Nikšić,
 - Zadužuje se Direkcija javnih radova da u saradnji sa Ministarstvom finansija obezbijedi sredstva potrebna za rekonstrukciju objekta u mjesnoj zajednici Kličevo za potrebe Doma zdravlja Nikšić,
 - Zadužuje se Direkcija javnih radova da sprovede postupak javne nabavke za izbor izvođača radova.
- Zaključak Vlade Crne Gore br. 06-2019 od 27. septembra 2012. godine
 - Vlada je usvojila informaciju o kreditnom aranžmanu sa Evropskom investicionom bankom u vezi projekta Hitne mjere za prevenciju i sanaciju posljedica od poplava,
 - Vlada je prihvatila Ugovor o finansiranju između Evropske investicione banke i Vlade Crne Gore za projekat Hitne mjere za prevenciju i sanaciju posljedica poplava,
 - Ovlašćuje se dr Milorad Katnić. Ministar finansija da, u ime Vlade, potpiše Ugovor iz tačke 2. ovog zaključka,
 - Zadužuje se Direkcija za saobraćaj i Direkcija javnih radova da, u okviru svojih nadležnosti, realizuju obaveze iz Ugovora i da redovno, preko Ministarstva finansija, informišu Vladu o ostvarenim aktivnostima.

- Zaključak Vlade Crne Gore br. 06-2321 od 22. novembra 2012. godine
 - Vlada je usvojila informaciju o oštećenju na objektima zdravstvenih ustanova nastalih usljed elementarnih nepogoda s informacijom o potrebnim sredstvima za sanaciju,
 - Zadužuju se Ministarstvo zdravlja, Fond za zdravstveno osiguranje Crne Gore i Direkcija javnih radova da Kapitalnim budžetom obezbijede dio sredstava za sanaciju oštećenja na objektima zdravstvenih ustanova, a drugi dio sredstava da obezbijede zdravstvene ustanove angažovanjem sopstvenih sredstava.
- Zaključak Vlade Crne Gore br. 06-2357/4 od 29. novembra 2012. godine
 - Vlada je odobrila preusmjeravanje sredstava u iznosu od 700.000,00 € i to:
 - Iz Kapitalnog budžeta kod Ministarstva saobraćaja i pomorstva- Direkcija za saobraćaj (organizacioni kod 41001) sa projekta „Rješavanje uskih grla na saobraćajnoj mreži Crne Gore“ (projektni kod 771) sa izdatka 4411- izdaci za infrastrukturu od opšteg značaja,
 - na Ministarstvo održivog razvoja i turizma-Direkcija javnih radova (organizacioni kod 41501) na projekat „Izgradnja i rekonstrukcija sportskih objekata“ (projektni kod 806) na izdatak 4413- izdaci za građevinske objekte u iznosu od 700.000,00 €.
- Zaključak Vlade Crne Gore br. 06-2586/2 od 21. decembra 2012. godine
 - Vlada je odobrila plaćanje sredstava u iznosu od 100.000,00 € Prijestonici Cetinje za hitne sanacione radove na zgradi bivšeg Ruskog poslanstva na Cetinju, usljed požara u junu 2012. godine.
- Zaključak Vlade Crne Gore br. 06-2664/2 od 27. decembra 2012. godine
 - Vlada je prihvatila Predlog za prenamjenu i plaćanje sredstava Prijestonici Cetinje za urbanizaciju i izgradnju javne infrastrukture na području namijenjenom za izgradnju potomcima Dinanstije Petrović Njegoš,
 - Zadužuje se Ministarstvo finansija da, u saradnji sa Ministarstvom održivog razvoja i turizma-Direkcija javnih radova, izvrši plaćanje Prijestonici Cetinje u iznosu od 125.000,00 €, predviđenih Kapitalnim budžetom za 2012. godinu, sa projekta Ministarstva održivog razvoja i turizma-Direkcija javnih radova 41501825 Zakon o Dinanstiji Petrović Njegoš, sa pozicije 413, za izradu planske dokumentacije i izgradnju javne infrastrukture na području namijenjenom za izgradnju porodične kuće potomcima Dinanstije Petrović Njegoš.

Tokom realizacije projekata, Direkcija javnih radova je u skladu sa Zakonom o budžetu i Zakonu o izmjenama i dopunama zakona o budžetu za 2012. godinu, a na osnovu Rješenja Ministarstva finansija izvršila određena budžetska preusmjeravanja: br. 03-6893/1 od 21.06.2012. godine; br. 03-10121/1, 03-9701/1, 03-01-9045/1 i 03-11152/1 od 10.09.2012. godine; br. 03-10481/1 od 21.09.2012. godine; br. 03-12114/1 od 01.11.2012. godine; br. 03-13034/1 od 26.11.2012. godine.

Obzirom na navedene razloge, Kapitalni budžet za 2012. godinu, koji je realizovala Direkcija javnih radova, sadržao je aktivnosti na realizaciji projekata ukupne vrijednosti **33.885.000,00 €**.

Projekti Hitne pomoći i prevencije od poplava i Izgradnje i rekonstrukcije administrativnog prostora za rad državnih organa-Uprava za nekretnine, kofinansiraju se iz sredstava Svjetske banke, odnosno Evropske investicione banke. Rebalansom Kapitalnog budžeta za 2012. godinu kreditna sredstva pomenutih institucija planirana su na nivou koji zadovoljava opšte uslove otvaranja pozicije u budžetu, međutim, na osnovu stvarne realizacije projekata njihovo povlačenje i trošenje značajno premašuje iznos planiranog, shodno članu 8 Zakona o budžetu („Službeni list CG“, br. 66/12) kojim je određeno: „izdaci potrošačkih jedinica koje se

finansiraju iz kredita Svjetske banke za projekat- **Projekat katastra** i Evropske investicione banke za projekat- **Hitna pomoć i prevencija od poplava** izvršavaće se u visini njihovog ostvarenja“.

Pored već pomenuta dva projekata, iz sredstava međunarodnih finansijskih institucija planirano je kofinansiranje i za sljedeće projekte:

- Izgradnja nove EKO zgrade Ministarstva održivog razvoja i turizma (donacija Ministarstva životne sredine kopna i mora Republike Italije),
- Izgradnja Sportske hale na Žabljaku (donacija Republike Slovenije),
- Izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda na Žabljaku (donacija Republike Slovenije),
- Sanitarne deponije, postrojenja za tretman otpadnih voda i vodosnadbijevanje (planirana realizacija projekata kroz IPA fondove).

Ukupan iznos kreditnih sredstava koja je Direkcija javnih radova realizovala tokom 2012. godine iznosi **4.340.593,63 €** od čega za projekat Hitne pomoći i prevencije od poplava 3.916.748,96 €, dok je za projekat Uprave za nekretnine realizovano 423.844,67 €.

Od planiranog iznosa sredstava opredijeljenih Rebalansom Kapitalnog budžeta za 2012. godinu, **28.114.500,00 € (82.97%)** se odnosi na projekte koji su započeti u prethodnim godinama, dok **5.770.500,00 € (17.03%)** se odnosi na projekte čiji početak realizacije je ostvaren u 2012. godini.

Tokom 2012. godine, Direkcija javnih radova je shodno Zakonu o izmjenama i dopunama zakona budžetu za 2012. godinu, Zakonu o uređenju prostora i izgradnji objekata, Zakonu o javnim nabavkama, ali i ostaloj zakonskoj regulativi raspisala: 119 javnih nadmetanja, od čega:

- 115 otvorena postupka javnih nabavki,
- 2 pregovaračka postupka javnih nabavki,
- 2 javne nabavke putem šoping metode.

U skladu sa ostvarenom realizacijom, Direkcija javnih radova je u cilju realizacije predviđenih aktivnosti zaključila 82 ugovora sa izabranim ugovaračima, i to:

- 54 ugovora za izvođenje radova,
- 9 ugovora za izradu projektne dokumentacije,
- 1 ugovor za nabavku robe,
- 18 ugovora za vršenje stručnog nadzora i tehničku kontrolu izvođenja radova.

Tokom 2012. godine, Direkcija javnih radova je izgradila, rekonstruisala, adaptirala, sanirala i opremila:

- Otvoreno plivalište na Škveru u Herceg Novom,
- Centar za djecu i mlade „Ljubović“ u Podgorici,
- Sportski objekat i streljanu u Danilovgradu,
- Vrhovni sud u Podgorici,
- Centar za azilante u Spužu,
- Osnovnu školu „Milan Vukotić“- selo Srpska, gradska opština Golubovci,
- Kuhinju u objektu JU Zavod „Komanski most“ u Podgorici,
- Pomoćni fudbalski teren u Kolašinu,
- Terene za potrebe održavanja MOSI igara u Beranama,
- Zaštitni bedem oko objekta Zatvora za duge kazne i paviljon "E" za žene u Spužu,

- Gradske saobraćajnice realizovane kroz pomoć lokalnim upravama ukupne površine **54.633 m²** u opštinama: Kolašin, Žabljak, Rožaje, Bijelo Polje (most Nikoljac sa pripadajućom saobraćajnicom) i Ulcinj, lokalne puteve kod kojih je izvršena modernizacija u dužini od **23 km** u opštinama: Pljevlja, Andrijevića, Mojkovac, Žabljak, Rožaje, Berane, Plužine, Nikšić, Plav, Šavnik,
- Izgradnju lokalnog puta Ostrog-Ždrebaonik u dužini **6.1 km**,
- Hitnu pomoć i prevenciju od poplava:
završena projektna dokumentacija: Sanacija korita rijeke Vruje i zaštita izbjegličkog naselja- Plav; Uređenje korita rijeke Grnčar-Plav; Regulacija korita rijeke Lim-Andrijevića; Regulacija korita rijeke Kraljšćice-Andrijevića; Regulacija korita rijeke Lim (zaštita obilaznice i centralne gradske zone i zaštita obala nizvodno od gradskog mosta)-Berane; Sanacija klizišta na putu Krstac-Prošćenje-Mojkovac; Sanacija klizišta Vranjske Njive-Radovče-Podgorica,
završeni radovi: Regulacija korita rijeke Zlorečice I faza-Andrijevića; Sanacija lokalnog puta raskrsnice Zoganje-Kodra Dakina-selo Rač-magistralni put Ulcinj-Ada-Ulcinj; Zaštita nasipa Jalovišta i obaloutvrde u naselju Ambarine-Mojkovac; Sanacija puta za selo Puštula-Šavnik; Sanacija klizišta na putu Bogetići-Ostrog-Nikšić; Sanacija klizišta Povija na putu Bogetići-Ostrog-Nikšić, Sanacija klizišta Šobajići na putu Gorica-Vinići-Ostrog-Danilovgrad; Sanacija puta za Štitaricu i izgradnja 3 mosta na Štitaričkoj rijeci-Mojkovac.

Vrijednost sredstava koje je Direkcija javnih radova realizovala u 2012. godini iznosi **33.339.163,43 €¹**. Od tog iznosa sredstava iz opštih prihoda državnog budžeta finansirano je **28.998.569,80 €** (86,98 %), dok je iz kreditnih sredstava obezbijedenih preko Svjetske banke, odnosno Evropske investicione banke, finansirano **4.340.593,63 €** (3,02%). Preostala planirana sredstva nijesu realizovana iz sljedećih razloga:

- nije započeta izgradnja regionalnih sanitarnih deponija i postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda iz razloga nezavršenih pripremnih poslova odnosno procedura dobijanja urbanističko tehničkih uslova, nepribavljanja saglasnosti na projektnu dokumentaciju, neobavljenih revizija, neobezbijeđenih građevinskih dozvola od strane budućih korisnika deponija i postrojenja, tako da nijesusu stvoreni uslovi za realizaciju kreditnih linija,
- za određeni broj projekata za koji je bila planirana izrada projektne dokumentacije, ista nije realizovana iz razloga što korisnici nijesu realizovali aktivnosti koje prethode izradi projektne dokumentacije, kao što su: obezbjeđenje urbanističko-planskih pretpostavki, rješavanje imovinsko pravnih odnosa i obezbjeđenje potrebnih uslova za izradu projektne dokumentacije od nadležnih institucija,
- izgradnja jednog broja objekata započela je kasnije u odnosu na planirani rok zbog odredbi novog Zakona o javnim nabavkama koji se primjenjuje od 01. januara i kojim su produženi rokovi procedura javnih nadmetanja.

Po regionima sredstva su realizovana na sljedeći način:

- u sjevernom regionu **8.026.273,90 €**, odnosno **24,07 %**.
- u centralnom region **19.455.384,33 €**, odnosno **58,36 %**,
- u južnom regionu **4.677.505,20 €**, odnosno **14,03 %**,

¹ Navedena cifra uključuje i kreditna sredstva koja nisu bila planirana Kapitalnim budžetom za 2012. godinu, ali su na osnovu Zakona o budžeta i Zakona o izmjenama i dopunama zakona o budžetu za 2012. godinu, realizovana preko informacionog sistema Ministarstva finansija SAP/REES pod budžetskom stavkom Direkcije javnih radova, odnosno Ministarstva održivog razvoja i turizma.

- dok je za projekte koji se ne mogu vezati za neki od regiona realizovano **1.180.000,00 €**, odnosno **3,54 %** (Sredstva za rješavanje stambenih potreba sindikalnih organizacija i Diplomatska predstavništva u inostranstvu).

Vrlo značajan projekat, koji je Direkcija javnih radova započela tokom 2011. godine i koji je nastavila da realizuje u 2012. godini, je projekat hitne pomoći i prevencije od poplava na osnovu sačinjenog Elaborata Procjene sanacije infrastrukturnih objekata oštećenih u poplavama iz decembra 2010. godine. Evropska investiciona banka, iz čijih fondova se kreditiraju radovi, tokom juna mjeseca 2011. godine dala je saglasnost na pomenuti Elaborat. Radovi se prije svega odnose na sanaciju mostova, puteva, klizišta i regulaciju vodotokova. Sredstva za realizaciju ovog projekta postala su operativna početkom 2012. budžetske godine, tako da cifra od **3.961.259,84 €**, koliko je do sada plaćeno, uključuje i izmirenje obaveza za radove i usluge izvršene i u 2011. budžetskoj godini.

Tokom 2012. godine Direkcija javnih radova raspisala je 22 javna nadmetanja za izbor izvođača radova na otklanjanju posledica od poplava na ugroženim područjima.

U ukupnoj realizaciji u 2012. godini za radove je izdvojeno 29.656.535,77 €, što je u cjelosti realizovala domaća građevinska operativa. Sredstva u iznosu od 1.000.000,00 € realizovana su za kupovinu diplomatskih predstavništava Crne Gore u Njujorku u Americi i shodno tome ukupno realizovana sredstva za kapitalne projekte iznose **30.656.535,77 €**. Iznos realizacije koju su ostvarile konsultatske firme (izrada tehničke dokumentacije, revizije, naknade za gradsko-građevinsko zemljište, stručni nadzori i slično) ostvaren je u ukupnom iznosu od **2.682.627,66 €**, od čega su domaće konsultantske firme realizovale 2.589.527,66 € što čini 96.52 %, a inostrane firme 93.100,10 € što čini 3.48 % ukupne realizacije.

Sve ugovore je realizovalo preko 80 građevinskih, projektantskih i konsultantskih preduzeća.

Bez obzira na aktuelnu ekonomsku i finansijsku krizu, realizacija Kapitalnog budžeta bitan je instrument funkcionisanja i kontinuiranog obavljanja privredne aktivnosti, a javni radovi definisani na tržišnim principima poslovanja izraz su legitimnog učešća države u kreiranju poslovnog i privrednog ambijenta, kako bi se podstakle i dodatno intezivirale sve aktivnosti koje doprinose privrednom rastu i razvoju.

Kapitalno investiranje i politika javnih radova kroz realizaciju Kapitalnog budžeta omogućiće svim učesnicima ovog programa da na bazi multiplikativnih efekata dodatno dinamiziraju ekonomsku aktivnost i podstaknu rast i razvoj, a sa druge strane omogućiće se poboljšanju lokalne infrastrukture, stvaranju uslova za rad državnih organa, kulturnih institucija, organa socijalnog staranja, zdravstvenih institucija, uz politiku što ravnomjernijeg regionalnog razvoja.

Vrlo bitan segment poslovanja Direkcije javnih radova u prethodnom periodu bilo je aktivno učešće u stvaranju pretpostavki za buduću realizaciju IPA projekata u Crnoj Gori. Naime, Vlada Crne Gore na sjednici od 14. aprila 2011. godine usvojila je Informaciju o uspostavljanju operativnih struktura za III i IV IPA komponentu, gdje je Direkcija javnih radova prepoznata kao Implementaciono tijelo za decentralizovano upravljanje EU fondovima za III IPA komponentu "Regionalni razvoj". Shodno tome, a u cilju dobijanja akreditacije od strane Evropske komisije u Crnoj Gori, u toku su aktivnosti koje podrazumijevaju prilagođavanje zatjevima i ispunjavanje uslova postavljenih od strane Evropske komisije.

Dana 23. novembra 2012. godine Direkcija javnih radova potpisala je “Operativni sporazum” čiji su potpisnici i tijela operativne strukture za IPA komponentu III: Ministarstvo održivog razvoja i turizma i Ministarstvo pomorstva i saobraćaja, čijim potpisivanjem su zvanično definisane obaveze Operativne strukture kako bi se na kvalitetan način uspostavili radni odnosi između potpisnika ovog Sporazuma i zajednički razradilo njihovo funkcionisanje u obavljanju poslova upravljanja i sprovođenja Operativnog programa “Regionalni razvoj” za period 2012-2013. godinu, finansiranih kroz Istrument za prepristupnu pomoć (IPA).

II. AGENCIJA ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE

Nadležnost

Shodno članu 46 Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave, Agencija za zaštitu životne sredine vrši poslove koji se odnose na: organizovanje, planiranje i učestvovanje u monitoringu životne sredine uključujući i predlaganje nacionalne liste indikatora zaštite životne sredine; učestvovanje u monitoringu prikupljanja otpada sa brodova; analizu stanja životne sredine, pojava i događaja koji mogu ugroziti životnu sredinu i predlaganje i preduzimanje mjera za njihovo sprječavanje i otklanjanje; izvještavanje i koordinaciju izvještavanja o stanju životne sredine, kao i o pojavama i događajima od značaja za kvalitet životne sredine u skladu sa propisima; implementaciju strategija i programa iz oblasti zaštite životne sredine; obezbjeđenje primjene i izvršavanje propisa o zaštiti životne sredine; izvršavanje međunarodnih ugovora iz nadležnosti ovog organa; pripremanje stručnih podloga za izradu propisa iz oblasti zaštite životne sredine; saradnju, komunikaciju i koordinaciju sa domaćim i međunarodnim organizacijama i institucijama; vođenje informacionog sistema u oblasti životne sredine; vođenje katastra zagađivača; vođenje prvostepenog upravnog postupka u oblastima: zaštite vazduha od zagađivanja, klimatskih promjena, zaštite ozonskog omotača, zaštite od jonizujućeg zračenja i bezbjednosti radioaktivnih izvora, zaštite od nejonizujućeg zračenja, hemikalija, zaštite od buke, genetički modifikovanih organizama, zaštite od udesa koji uključuje opasne materije, upravljanja otpadom, strateške procjene uticaja i procjene uticaja na životnu sredinu; izdavanje integrisanih dozvola za rad postrojenja za koje je posebnim propisom utvrđeno da moraju imati integrisanu dozvolu; izdavanje dozvola za skupljanje, korišćenje, uzgoj, držanje i promet divljih vrsta životinja; izdavanje dozvola za branje, skupljanje, korišćenje, uzgoj, držanje i promet divljih vrsta biljaka i gljiva; izdavanje dozvola za naučno obrazovna istraživanja na zaštićenim prirodnim dobrima, dozvole za radnje i aktivnosti u speleološkom objektu; izdavanje dozvola za promet i korišćenje radioaktivnih materija i izvora jonizujućeg zračenja; izdavanje dozvola za uvoz i izvoz supstanci koje oštećuju ozonski omotač; izdavanje dozvola za prekogranično kretanje otpada; izdavanje dozvola za instalacije za sakupljanje otpada u lukama; zaštitu prirode; predlaganje mjera državnim organima i imaočima zaštićenih objekata u vezi sa zaštitom objekata prirode; izradu studija zaštite prirodnih dobara; izradu projekata za izvođenje radova na konzervaciji i restauraciji zaštićenih objekata; neposredan stručni nadzor nad izvođenjem radova na konzervaciji i restauraciji zaštićenih objekata i nad sprovođenjem tehničko-zaštitnih i drugih mjera radi posebne zaštite zaštićenih objekata; pružanje pomoći imaočima zaštićenih objekata u njihovom čuvanju i održavanju, naročito davanjem stručnih mišljenja, ukazivanjem na potrebu njihove konzervacije i vršenje ekspertiza u cilju određivanja mjera za odražavanje zaštićenih objekata; izradu planova i programa zaštite i unapređivanja zaštićenih objekata; vođenje Centralnog registra zaštićenih objekata na teritoriji Crne Gore; unapređivanje zaštite prirode u Crnoj Gori; davanje stručnih mišljenja o investiciono-tehničkoj dokumentaciji i prostorno-planskim aktima o mjerama zaštite prirode koje ti akti treba da sadrže; stručno usavršavanje kadrova koji rade na zaštiti prirode; pripremu i izdavanje stručnih publikacija u kojima obrađuje pitanja zaštite prirode i objavljivanje rezultata svojih radova; kao i druge poslove koji su joj određeni u nadležnost.

1. Sektor za zaštitu prirode, monitoring, analizu i izvještavanje

a. Najznačajnije aktivnosti sprovedene u 2012. godini su:

1. *Adricosm Intermediate Project – Prelazni projekat* (Bilateralna saradnja sa Italijom)
Glavni ciljevi projekta: 1. Planiranje novog integriranog programa monitoringa koji će biti u skladu sa Okvirnom direktivom o vodama i Direktivom o moru, 2. Predlaganje adekvatnog Institucionalnog okvira za realizaciju projekta sa preporukama i analizom neophodnih tehničkih kapaciteta za realizaciju navedenog, 3. Formiranje baze podataka za Agenciju za zaštitu životne sredine koja će obuhvatiti postojeće dosadašnje podatke iz realizovanih projekata kao i podatke iz budućeg programa monitoringa.

Realizovane aktivnosti: shodno dogovoru, koncipiran je upitnik za sve zainteresovane strane koji će poslužiti za analizu institucionalnog okvira, dostupnosti podataka po institucijama koje se odnose na morski ekosistem što će biti osnova za koncipiranje preporuka za adekvatnu organizaciju sistema prikupljanja podataka i formiranje baze podataka Agencije za zaštitu životne sredine.

2. Podrška u izradi *Nacionalne liste indikatora za praćenje stanja životne sredine* u okviru programa „*Izgradnja kapaciteta za integracije globalno-preuzetih obaveza po pitanju životne sredine u okviru odluke - investicije / razvoj*“ (UNDP)

3. Podrška uspostavljanju sistema upravljanja životnom sredinom i sistema upravljanja kvalitetom vazduha (Bilateralna saradnja sa Italijom)

Glavni ciljevi projekta: obezbjeđivanje softvera za upravljanje podacima iz oblasti životne sredine i jačanje kapaciteta Agencije za zaštitu životne sredine i Ministarstva održivog razvoja i turizma za upravljanje podacima iz oblasti životne sredine, obezbjeđivanje podrške izrade inventara gasova i planiranja praćenja kvaliteta vazduha, obezbjeđivanje softvera opštinama za praćenje efekta i stepena smanjenja emisija u vazduhu.

4. *Twinning projekat (Zemlja partner Italija)*

Glavni ciljevi projekta: Izgradnja i jačanje kapaciteta Agencije za zaštitu životne sredine kroz realizaciju programa obuka od strane zemlje partnera.

Realizovane aktivnosti: Održani su sastanci sa koordinatorima realizacije projekta zemlje partnera na kojima su konsultanti upoznati sa sadašnjom organizacijom i aktivnostima Sektora za zaštitu prirode, monitoring, analizu i izvještavanje. Takođe, date su sugestije o potrebama koje se odnose na izgradnju i jačanje kapaciteta za izvještavanje i organizaciju sistema toka podataka u Crnoj Gori.

5. Projekat *“Podizanje svijesti i promovisanje čistije proizvodnje”* (CP/RAC – Centar za čistiju proizvodnju u okviru Barselonske konvencije)

Cilj projekta: Podizanje svijesti i promovisanje čistije proizvodnje. U okviru ovog projekta sprovedeće se aktivnosti održavanja radionica (u prvoj fazi projekta 2), kao i izdavanje publikacija.

Realizovane aktivnosti: Održana je radionica sa ciljem podizanja svijesti o značaju pitanja čistije proizvodnje.

6. Učešće u projektu *“Capacity building for integration of global environment commitments in investment/development decisions”* kojim kancelarija UNDP-a daje podršku Ministarstvu održivog razvoja i turizma i Agenciji za zaštitu životne sredine u obezbjeđivanju što efektivnijeg i blagovremenog izvještavanja u oblasti životne sredine na nacionalnom i internacionalnom nivou.

7. Projekat „*Očuvanje i održivo korišćenje biodiverziteta na područjima Prespanskog, Ohridskog i Skadarskog jezera*“

Cilj projekta: „Očuvanje i održivo korišćenje biodiverziteta na područjima Prespanskog, Ohridskog i Skadarskog jezera“ koji će se realizovati uz podršku Vlade Njemačke i GIZ-a ima za cilj unapređenje primjene zakonske regulative iz oblasti zaštite prirode i upravljanja vodama na tri jezera i održivo korišćenje biodiverziteta. Predviđeno trajanje projekta je dvije godine i realizovaće se od 2012-2014. godine.

8. Agencija za zaštitu životne sredine, kao institucija nadležna za realizaciju programa monitoringa aktivno će učestvovati u realizaciji komponente koja se odnosi na „*Monitoring flore i faune na Skadarskom jezeru*“.

9. „*Survey of Lynx Status in Montenegro*” je projekat koji je rađen pod pokroviteljstvom Bernd Thies Foundation (BTF), trajao je 10 radnih dana, u mjesecu julu 2012. godine. Uspješno je realizovan.

10. Naziv projekta: „*Biodiversity week 2013*”

Opis postojećeg stanja/problema: Orjen je stanište medvjeda, pa kroz ovaj Projekat treba da se utvrdi njegovo pravo stanje i distribucija.

Cilj Projekta/glavne aktivnosti: Promocija Bijele gore-Orjen kao oaze biodiverziteta, edukacija javnosti o potrebi zaštite i očuvanja Bijele gore-Orjen, formiranje timova mladih bioloških istraživača (školski uzrast).

11. Zaštita i održivo korišćenje biodiverziteta na područjima velikih jezera, Prespanskog, Ohridskog i Skadarskog jezera, Jugoistočna Evropa NA, 2011.2196.1 u organizaciji GIZ (Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit); učesnici Projekta: Agencija za zaštitu životne sredine, Univerzitet Crne Gore (Biološki fakultet) i JU Nacionalni Parkovi Crne Gore.

Takođe, kroz rad u protekloj godini Agencija za zaštitu životne sredine aktivno je učestvovala u aktivnostima Ekonomske komisije Ujedinjenih Nacija za Evropu, kroz rad radnih grupa za monitoring i indikatore životne sredine kao i UNEP MAP-a i HORIZON-a 2020 kroz programe jačanja kapaciteta i učešća u radnim grupama. Sarađivala je i sa akcionim centrima za implementaciju Barselonske konvencije (CP RAC, REMPEC, PAP RAC, SPA RAC). U protekloj godini, Agencija za zaštitu životne sredine ostvarila je aktivnu saradnju i komunikaciju sa UNDP kancelarijom u Podgorici, italijanskim Ministarstvom životne sredine kopna i mora kroz realizaciju zajedničkih aktivnosti kroz tekuće projekte.

Projekti u kojima Agencija učestvuje kao zainteresovana strana:

12. *MEDMPAnet Projekat - aktivnosti na istraživanju potencijalnih marinskih zaštićenih područja* – (RAC SPA - Centar za zaštitu biodiverziteta i zaštićena područja u okviru Barselonske konvencije).

13. Projekat „*Uspostavljanje marinskih zaštićenih područja*” - sprovođenje finalnih aktivnosti za proglašenje MPA “KATIČ” kao i dalja istraživanja u cilju predlaganja potencijalnih marinskih zaštićenih područja (Bilateralna saradnja sa Italijom).

14. Projekat “*Menadžment plan za integralno upravljanje Adom Bojanom*”.

2. Izvršavanje zakona i drugih propisa

Shodno Zakonu o životnoj sredini („Sl. list Crne Gore“, br. 48/08) Agencija je Vladi Crne Gore predložila *Program monitoringa životne sredine u Crnoj Gori za 2013. godinu*. U cilju realizacije obaveze sprovođenja Programa monitoringa, Agencija je putem tenderske procedure odabrala institucije sa kojima je sklopljen ugovor za realizaciju Programa monitoringa za 2012. godinu.

U okviru monitoringa kvaliteta vazduha, predviđeno je uspostavljanje, kontrola i praćenje rada Državne mreže za praćenje kvaliteta vazduha, koordinacija između institucija zaduženih za terenski rad i obradu rezultata mjerenja (CETI) i institucija zaduženih za održavanje i redovan servis opreme, analiza dobijenih rezultata, izrada i dostavljanje mjesečnih izvještaja opštinama (prema zahtjevu), izrada Godišnjeg izvještaja o kvalitetu vazduha na nacionalnom nivou, izvještavanje prema EIONET mreži (izrada tzv. Monthly ozone report i Summer

ozone koji se dostavlja EEA za tekuću godinu i sistematizovanje podataka i izrada izvještaja na godišnjem nivou tekuće, za prethodnu godinu za Data Exchange Modul), izrada *Programa praćenja kvaliteta tečnih goriva naftnog porijekla*, izrada *Godišnjeg izvještaja o kvalitetu tečnih goriva naftnog porijekla*, učešće u izradi zakonskih propisa iz oblasti zaštite kvaliteta vazduha, komunikacija i saradnja sa srodnim institucijama. Izrađen je *Izvještaj o kvalitetu tečnih goriva naftnog porijekla* na osnovu rezultata realizacije prvog Programa praćenja kvaliteta tečnih goriva naftnog porijekla.

Instalirana je oprema (automatske stacionarne stanice za praćenje kvaliteta vazduha) na lokacijama u Golubovcima i Gradini (Pljevlja) koje su donacija Međunarodne agencije za atomsku energiju iz Beča (IAEA), tako da je funkcionalno kompletirana Državna mreža za praćenje kvaliteta vazduha.

- Na sjednici od 12.07.2012. godine Vlada je usvojila *Informaciju o stanju životne sredine za 2011. godinu*. Takođe, Agencija za zaštitu životne sredine je zadužena da vrši evaluaciju sprovođenja usvojenih mjera i Vladu izvještava o njihovoj implementaciji na polugodišnjem nivou.

- Kada je riječ o saradnji sa Evropskom agencijom za životnu sredinu (EEA) ostvaren je značajan napredak na polju saradnje kada je u pitanju izvještavanje.

3. Druge značajne aktivnosti:

U cilju stručnog usavršavanja i jačanja kapaciteta službenici Sektora za zaštitu prirode, monitoring, analizu i izvještavanje učestvovali su u brojnim obukama od kojih se posebno izdvajaju:

- Obuke organizovane od strane EEA u okviru jačanja kapaciteta za izvještavanje prema EIONET-u po tematskim cjelinama (vazduh, kvalitet kopnenih (površinskih i podzemnih) i morskih voda, ažuriranje inventara gasova, izrada izvještaja o stanju životne sredine),

- Regionalni trening na temu „Mitigacija GHG emisija iz sektora poljoprivrede i otpada u zemljama zapadnog Balkana“, St. Andrea, Mađarska, 29. februar - 02. mart 2012. godine,

- EEA/Eurostat/UNECE radionica na temu „Statistika o otpadu“, Ženeva, 11-13. april 2012. godine,

- EIONET radionica na temu „Otpad i implementacija legislativa u oblasti upravljanja otpadom“, Istanbul, 3-4. oktobar 2012. godine,

- TFEIP/EIONET sastanak, 14 - 15. maj 2012. godine, Bern, Švajcarska,

- Nacionalni ReCAP seminar o klimatskim promjenama – 26 - 27. jun, Podgorica, Crna Gora,

- Procjena tehnoloških potreba u kontekstu klimatskih promjena u Crnoj Gori, 4 - 5. oktobar 2012. godine Ulcinj, Crna Gora,

- Konferencija Foruma jugoistočne Evrope o adaptaciji na klimatske promjene, Zagreb, Hrvatska 10 - 11. oktobar 2012. godine,

- Radionica o „Jačanju razvoja zelenih radnih mjesta kako bi se smanjili izvori zagađenja na Mediteranu“- HORIZON 2020, od 2.04. - 5.04.2012. godine, Atina,

- Radionica o „Identifikaciji najznačajnijih slatkovodnih ekosistema u Dinarskom luku“, od 21.05. - 23.05.2012. godine, Zagreb,

- Prisustvo radionici „State of water Eionet“ – od 29 - 30.03.2012. godine, Kopenhagen,

- Ažuriranje Inventara emisija gasova u vazduh prema Konvenciji o prekograničnom zagađenju vazduha na velikim udaljenostima – CLRTAP,

- Ažuriranje Inventara emisija gasova sa efektom staklene bašte prema Okvirnoj konvenciji Ujedinjenih nacija o promjeni klime – UNFCCC,

- Prisustvo godišnjim TFEIP sastancima na temu LRTAP Inventara,
- Priprema i dostava upitnika u svrhu izrade Inventara,
- Realizacija Ugovora o izradi II Nacionalne komunikacije o promjenama klime u Crnoj Gori – 4 Poglavlje (Inventar gasova sa efektom staklene baste), između Agencije i UNDP-a (septembar 2012. godine) . Do sada su UNDP-u poslata dva, od predviđena tri Izvještaja o radu za 2012. godinu,
- Učešće (kao posmatrač) u RENA projektu u oblasti klimatskih promjena (Inventar gasova). Evropska komisija i Ministarstvo održivog razvoja i turizma planiraju nastavak ovog projekta i u 2013. godini. Aktivnosti novog projekta još uvijek nijesu poznate.
- Učešće u Projektu Crvenog krsta Crne Gore – Studija o ugroženosti od klimatskih promjena u Crnoj Gori,
- Godišnji sastanci TFEIP – Pregled evropskih Inventara,
- Prisustvo TAIEX misiji preko koje je Ministarstvo održivog razvoja i turizma obezbijedilo pripremu programskog zadatka za izradu Strategije klimatskih promjena u Crnoj Gori. Aktivno učešće u realizaciji TNA projekta - Projekat ocjene tehnoloških potreba u smanjenju negativnih posljedica klimatskih promjena.

Sektor za izdavanje dozvola

1) Najvažnije aktivnosti

1.1. Nacionalni program za eliminaciju supstanci koje oštećuju ozonski omotač

U sklopu realizacije Nacionalnog programa za eliminaciju supstanci koje oštećuju ozonski omotač, finansiranog od strane Multilateralnog fonda za implementaciju Montrealskog protokola o supstancama koje oštećuju ozonski omotač, Kancelarija za zaštitu ozonskog omotača je raspisala konkurs za ustupanje na besplatno korišćenje opreme za sakupljanje i skladištenje otpadnih supstanci koje oštećuju ozonski omotač, 5. marta 2012. godine.

1.2. Plan konačne eliminacije CFC supstanci koje oštećuju ozonski omotač

U sklopu realizacije projekta „Plan konačne eliminacije hlorofluorouglenika (cfc-a) u Crnoj Gori“, finansiranog od strane Multilateralnog fonda za implementaciju Montrealskog protokola o supstancama koje oštećuju ozonski omotač, Kancelarija za zaštitu ozonskog omotača je raspisala Konkurs za ustupanje na besplatno korišćenje uređaja i alata za servisiranje rashladnih i klima uređaja 1. juna 2012. godine.

U okviru realizacije projekta „Plan konačne eliminacije hlorofluorouglenika (cfc-a) u Crnoj Gori“ Kancelarija za zaštitu ozonskog omotača je organizovala dvodnevnu obuku za pravilno rukovanje i servisiranje rashladnih i klima uređaja, 27-28 septembar 2012. Godine.

1.3. Plan eliminacije HCFC supstanci koje oštećuju ozonski omotač

Plan eliminacije HCFC supstanci koje oštećuju ozonski omotač pripremila je Agencija za zaštitu životne sredine u saradnji sa UNIDO-om, koji je Vlada Crne Gore usvojila na sjednici održanoj 28. oktobra 2010. god. Na 63 sjednici Izvršnog komiteta odobrena su sredstva za implementaciju Plana. Plan će se realizovati kroz investicione i neinvesticione aktivnosti u oblasti servisa rashladnih i klima uređaja u Crnoj Gori u periodu od 10 godina. U prvoj fazi će doći do eliminacije supstanci do 10% do 2015. god, 35% do 2020 god, a u drugoj fazi, od 2020. do 2040. godine će se postići 100 % eliminacija.

1.4. Projekat institucionalnog jačanja za implementaciju Montrealskog protokola

U okviru projekta za institucionalno jačanje, kao dio informisanja javnosti, u 2012. god. realizovane su sledeće aktivnosti, povodom 16 septembra Dana zaštite ozonskog omotača:

- Izrada promotivnog materijala - majice sa logom 25 godina Montrealskog protokola, Ozi ozon slikovnice, poster, brošura „Ozon- Životni grafici ozona 2.0 veza s klimom“, „Ozi ozon igra“, itd.;
- Organizovanje kreativne radionice „Ozi ozon igra“ u okviru tradicionalne manifestacije za djecu „Dan Sunca“ u Delta City-ju u Podgorici;
- Organizovanje edukativnih aktivnosti u vaspitno-obrazovnim ustanovama u Crnoj Gori (OŠ „Gornja Zeta“ - područno odjeljenje Botun, u Botunu, vrtić „Dječija radost“ u Tuzima, JU „Srednja stručna škola“ Nikšić) .

2) Izvršavanje zakona i drugih propisa

U 2012. godini, Sektor za izdavanje dozvola realizovao je sljedeće aktivnosti:

2.1. Na osnovu Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu (“Službeni list RCG”, broj 80/05), Uredbe o projektima za koje se vrši procjena uticaja na životnu sredinu („Sl. list RCG«, br. 20/07) i pravilnika donijetih u skladu sa ovim Zakonom, u Agenciji je završeno (u 2011/ 2012. god) ukupno 50 postupka procjene uticaja, od čega je za:

- 37 projekata izdata ekološka saglasnost na Elaborat procjene uticaja,
- 13 projekata je donijeto rješenje da nije potrebna procjena uticaja,

U skladu sa Zakonom o strateškoj procjeni uticaja (“Službeni list RCG”, broj 59/11) na osnovu podnijetih zahtjeva, Agencija za zaštitu životne sredine izdala je

- 1 saglasnost na Izvještaj o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu;
- 18 mišljenja na Izvještaj o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu za planove i programe na državnom i lokalnom nivou;
- 23 mišljenja na Prijedlog odluke o pristupanju ili nepristupanju izradi strateške procjene uticaja na životnu sredinu;
- 19 odgovora na zahtjeve za dostavu raspoloživih podataka, podloga i smjernica za izradu planova, programa na državnom i lokalnom nivou.

2.2. Shodno Zakonu o upravljanju otpadom (“Sl. list Crne Gore”, br. 80/05, 73/08 i 64/11) i Odluke o kontrolnoj listi za izvoz, uvoz i tranzit robe (Sl. list CG”, br. 15/12) Agencija je izdala:

- 410 dozvola za tranzit i uvoz neopasnog otpada;
- 2 dozvole za izvoz opasnog otpada;
- 1 dozvola za tranzit opasnog otpada;
- 2 dozvole za preradu i odstranjivanje otpada.

Takođe, shodno odredbama Zakona o upravljanju otpadom, Uredbom o kriterijumima, visini i načinu plaćanja posebnih naknada za upravljanje otpadom (“Sl. list CG”, br. 11/09) i Uredbom o izmjenama i dopunama Uredbe o kriterijumima, visini i načinu plaćanja posebnih naknada za upravljanje otpadom (“Sl. list CG”, br. 46/09) izvršena je prijava djelatnosti – ambalaža, električna i elektronska oprema, baterije, akumulatori, automobilske gume, motorna ulja i motorna vozila od strane 11 preduzeća.

Na osnovu istog zakona upisano je i:

- 27 preduzeća u Registar izvoznika neopasnog otpada,
- 26 preduzeća u Registar sakupljača odnosno prevoznika otpada,
- 1 preduzeće u Registar trgovaca i posrednika otpada.

Zahtjev za izdavanje saglasnosti na Plan upravljanja otpadom podnijelo je 64 privredna subjekta, od kojih je 48 dobilo traženu saglasnost, dok je njih 16 odbijeno.

2.3. Na osnovu Zakona o zaštiti vazduha ("Sl. list CG", br. 25/10) i Uredbe o supstancama koje oštećuju ozonski omotač i alternativnim supstancama („Sl. list CG“, br. 5/11) izdato je:

- 14 dozvola za uvoz/izvoz supstanci koje oštećuju ozonski omotač i alternativnih supstanci;
- 3 dozvole za obavljanje djelatnosti održavanja i/ili popravke i isključivanja iz upotrebe proizvoda koji sadrže supstance koje oštećuju ozonski omotač i/ili alternativne supstance;
- 1 dozvola za praćenje kvaliteta vazduha;
- odbačen 1 zahtjev za praćenje kvaliteta goriva;
- odbačen 1 zahtjev za mjerenje emisija zagađujućih materija u vazduhu.

2.4. Na osnovu Zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini („Sl. list CG“, br. 28/11) izdata je 1 dozvola za izradu strateške karte i izračunavanje nivoa buke.

2.5. Na osnovu Zakona o zaštiti prirode ("Sl. list CG“, br. 51/08, 21/09 i 40/11) i Zakona o potvrđivanju Konvencije o međunarodnom prometu vrsta divlje faune i flore ("Sl. List SRJ", br. 11/01), izdate su:

- 24 CITES dozvole za uvoz;
- 4 CITES dozvole za izvoz;
- 18 dozvola za sakupljanje i izvoz biljaka, životinja i gljiva;
- 5 dozvola za izvoz biljaka i gljiva;
- 1 dozvola za uvoz i unošenje autohtonih vrsta životinja u ekosisteme;
- 3 dozvole za vršenje speleoloških istraživanja;
- 5 dozvola za vršenje naučno – obrazovnih istraživanja;
- 3 dozvole za obavljanje aktivnosti i djelatnosti u zaštićenom prirodnom dobru.

Odbačena su tri zahtjeva (dva za sakupljanje i izvoz nezaštićenih biljaka i gljiva i jedan za sakupljanje leptira). Odbijen je jedan zahtjev koji se odnosio na obavljanje radnji i aktivnosti u zaštićenom prirodnom dobru. Dva predmeta su u toku – produžen upravni postupak zbog složenosti zahtjeva.

3) Odjeljenje za zaštitu od jonizujućeg zračenja i radijacionu sigurnost

3.1. 2009 IPA (Instrumenti za predpristupnu pomoć)

Projekat „Upravljanje zatvorenim radioaktivnim izvorima uključujući radioaktivne gromobrane u Crnoj Gori, Republici Makedoniji i na Kosovu“. Evropska Komisija je za ovaj regionalni projekat odobrila kroz predpristupnu pomoć – IPA 2009 iz oblasti nuklearne sigurnosti i zaštite od zračenja, 1.350 000 €. Projekat je usmjeren na: skidanje gromobrana koji su od šezdesetih do osamdesetih godina prošlog vijeka bili postavljeni na krovovima javnih objekata, škola, obdaništa i fabrika, kao i na sigurno zbrinjavanje zatvorenih, izvora zračenja koji nijesu predviđeni za dalju upotrebu. Cilj projekta je sigurno upravljanje ovim izvorima zračenja u skladu sa najboljom EU praksom i eliminisanje bilo kakvog radiološkog rizika.

3.2. Projekti odobreni od strane Međunarodne agencije za atomsku energiju (IAEA)

MNE 9003: Supporting the Development of Regulatory infrastructure in the field of Radiation Safety and Protection, Phase II.

Cilj projekta je poboljšanje znanja i iskustva nadležnih tijela u području radijacijske sigurnosti i zaštite, te sigurnost i zaštita radioaktivnih izvora. Kroz ovaj projekat je predviđena izrada podzakonskih akata u skladu sa EU direktivama i IAEA standardima i internih procedura za rad ovog Odjeljenja. Za sada su pripremljene dvije interne procedure:

- procedura izdavanja dozvole za obavljanje prometa (uvoz/izvoz/tranzit) izvora jonizujućeg zračenja i
- procedura dobijanja dozvole za obavljanje radijacione djelatnosti (korišćenje stomatološkog rendgen-aparata).

INT 9176 (2010003) Jačanje kontrole “for cradle to grave” iskorišćenih zatvorenih radioaktivnih izvora u Mediteranu. U okviru ovog projekta zemlje učesnice će uspostaviti odgovarajuće nacionalne politike i strategije usmjerene ka poboljšanju održivosti kontrole radioaktivnih izvora, jačanju postojećih regulatornih i menadžment sposobnosti i unaprjeđenju međunarodne saradnje u zemljama regije u rješavanju pitanja od zajedničkog interesa, a u vezi sa korišćenjem Sredozemnog mora kao prometnog autoputa i, gdje je to moguće, definisanti, uspostaviti i uskladiti politike i pristupe na polju kontrole i kretanja radioaktivnih izvora.

U fazi odobravanja za ciklus 2014-2015 god. je projekat *National Radon Programme or Upgrading Montenegrin National Capabilities in Controlling Public Exposure.*

Glavni ciljevi ovog projekta su: mapiranje radona u boravišnim prostorijama u Crnoj Gori, realnija procjena radiološkog opterećenja stanovništva usljed inhalacije radona i odgovarajuće inoviranje propisa Crne Gore koji normativno – pravno regulišu ovu oblast, jačanje institucionalnih kapaciteta za mjerenja radona i remedijaciju, izrada nacrtu nacionalnog akcionog plana za remedijaciju najugroženijih stambenih objekata, izrada nacrtu Strategije o radonu u stambenim i radnim prostorima sa ciljem izrade nacionalnog akcionog plana za njeno sprovođenje, edukacija stanovništva na temu zaštite od radona.

4) Izvršavanje zakona i drugih propisa

U skladu sa Zakonom o zaštiti od jonizujućeg zračenja i radijacionoj sigurnosti („Sl. list“, br. CG 56/09), Zakon o prevozu opasnih materija („Sl. list CG“, br. 05/08) i važećim podzakonskim aktima, Agencija za zaštitu životne sredine u 2012. god. izdala je :

- 38 dozvola za obavljanje radijacione djelatnosti - korišćenje izvora jonizujućeg zračenja,
- 20 dozvola za promet (uvoz, izvoz, tranzit) izvora jonizujućeg zračenja i rezervnih djelova,
- 1 dozvolu za upravljanje skladištem radioaktivnog otpada,
- 13 dozvola za promet radioaktivnog materijala,
- 1 dozvolu za privremeno obavljanje radijacione djelatnosti.

Dozvola za upravljanje skladištem radioaktivnog otpada izdata je 13. juna 2012. godine, na osnovu ispunjenosti uslova, saglasno odredbama čl. 38 i 39 Zakona o zaštiti od jonizujućeg zračenja i radijacionoj sigurnosti („Sl. list CG“, br. 56/09), odredbama Pravilnika o bližim uslovima za dobijanje dozvole za upravljanje skladištem radioaktivnog otpada (“Sl. list CG”, br. 56/11), Pravilnika o načinu sakupljanja, čuvanja, obrade, skladištenja i odlaganja

radioaktivnog otpada ("Sl. list CG", br. 58/11), i Odluke o stručnoj spremi i zdravstvenim uslovima lica koja rade sa izvorima jonizujućih zračenja ("Sl. list SRJ", br. 45/97). Skladište služi za skladištenje svih vrsta čvrstog radioaktivnog otpada, osim otpada visokog nivoa radioaktivnosti (HLW). Izdavanju dozvole je prethodilo niz televizijskih emisija, mnoštvo novinskih članaka, kao i javna rasprava održana 30. maja 2012. godine, koju su, uz podršku Misije OSCE u Crnoj Gori, upriličili Arhus centri Podgorica i Nikšić.

Nakon izdavanja, dozvola za upravljanje skladištem radioaktivnog otpada je prevedena i poslata Evropskoj komisiji u Brisel. Nakon toga nastavljen je projekat IPA 2009.

Monitoring radioaktivnosti u životnoj sredini

Program ispitivanja sadržaja radionuklida u životnoj sredini vrši se radi utvrđivanja prisustva radionuklida u životnoj sredini i procjene nivoa izlaganja stanovništva jonizujućem zračenju i to u skladu sa: Zakonom o zaštiti od jonizujućeg zračenja i radijacionoj sigurnosti ("Sl. list CG", br. 56/09), Odlukom o sistematskom ispitivanju sadržaja radionuklida u životnoj sredini ("Sl. list SRJ", br. 45/97), Pravilnikom o granicama radioaktivne kontaminacije životne sredine i načinu sprovođenja dekontaminacije ("Sl. list SRJ", br. 9/99), Pravilnikom o granicama izlaganja jonizujućem zračenju („Sl. list SRJ”, br. 32/98), Pravilnikom o uslovima koje moraju ispunjavati pravna lica za vršenje sistematskog ispitivanja sadržaja radionuklida u životnoj sredini („Sl. list SRJ”, br. 32/98). Sistematsko ispitivanje radionuklida vrši se u: vazduhu, zemljištu, rijekama, jezerima i moru, čvrstim i tečnim padavinama, građevinskom materijalu, vodi za piće, životnim namirnicama i stočnoj hrani, predmetima opšte upotrebe. Osim toga mjeri se i jačina apsorbovane doze γ zračenja u vazduhu, i ispitivanje nivoa izlaganja radonu u boravišnim prostorijama.

- U 2012. god je realizovan *Program monitoringa radioaktivnosti u životnoj sredini* u iznosu od 40.000,00 €.
- Napisan je plan programa monitoringa za 2013. god. koji je dobio pozitivno mišljenje Savjetodavnog odbora za zaštitu od jonizujućeg zračenja i radijacionu sigurnost.

5. Druge značajne aktivnosti:

U cilju stručnog usavršavanja i jačanja kapaciteta službenici ovog Odjeljenja su prisustvovali sledećim obukama:

- 26 - 28. jun 2012. godine Beč, IAEA Workshop on Notification, Reporting and Requesting Assistance,
- 25 - 27 jun 2012. godine Karlsruhe, Njemačka IAEA Regional Workshop: Facilitating Adherence to and Implementation of the 2005 Amendments to the Convention on the Physical Protection of Material Nuclear,
- 01 - 02. oktobar 2012. godine Bukurešt, Trening kurs- Razvoj nuklearne forenzike i njena implementacija u nacionalni odgovor na nesreće,
- 23 - 27. april 2012. godine Beč, Austrija, Regional Training Course on State System of Accounting for Control of Nuclear Material for States of the Balkan Region,
- 03 - 07. decembar 2012. godine, Podgorica Training Courses on Radioactive Waste Management EurpeaAid/130715/C/SER/Multi, ENCO,
- 10 - 14. decembar 2012. godine Ljubljana, International training course on the practical aspects of information and records management for control of sealed radioactive sources. Project INT/9/176.

Na osnovu preporuka Međunarodne agencije za atomsku energiju (IAEA) iz Beča, Odjeljenje je u 2012. god. tražilo i dobilo sledeću opremu od IAEA:

1. BERTHOLD LB124 SCINT DIGITAL KONTAMINACIJE MONITOR (Beta i Gama) 1 kom,
2. Inspector™ 1000 DIGITALNI RUČNO – PRENOSNI MULTI ANALIZER / 2 kom
Oprema će se koristiti u redovnom radu Odjeljenja, kao i u slučaju vanrednih događaja (akcidenata i sl.).

4. Sektor za komunikacije i vođenje informacionog sistema

U cilju održavanja savremenog sveobuhvatnog informacionog sistema, kao i tehničke podrške za nesmetan rad Agencije u prethodnom periodu, Sektor za komunikaciju i vođenje informacionog sistema obavljao je niz aktivnosti:

Informacioni sistem

Sektor za komunikaciju i vođenje informacionog sistema tokom 2012. godine obavljao je mnogobrojne aktivnosti kako bi na najadekvatniji način kreirao pouzdan, sveobuhvatan informacioni sistem, prilagođen evropskim okvirima, metodama i standardima razmjene informacija. Pregled pomenutih aktivnosti:

- U Sektoru za komunikacije i vođenje informacionog sistema, u 2012. godini razvijena je aplikacija za vođenje Evidencije o ozračenosti lica koja su pri radu izložena dejstvu jonizujućih zračenja. Aplikacija je instalisana i predata na korišćenje službenicima Odjeljenja za zaštitu od jonizujućih zračenja i radijacionu sigurnost.
- U sklopu Twinning projekta „*Support to Environmental Management*“ koji se realizuje u saradnji sa Ministarstvom zaštite životne sredine, zemljišta i mora Republike Italije, u prostorijama Agencije u vremenskom period od 23.01. do 27.01.2012. godine i od 18.06. do 21.06.2012. godine, održane su dvije obuke usmjerene ka jačanju kapaciteta Agencije za zaštitu životne sredine za uspostavljanje Informacionog sistema zaštite životne sredine. Obuke su bile posvećene prenošenju iskustava i pružanju preporuka za uspostavljane sistema prikupljanja, validacije i diseminacije podataka o životnoj sredini.
- Rad na redizajnu izvještaja o izdatim dozvolama, koji se postavljaju na sajt i koji omogućavaju hronološki pregled izdatih dozvola kao i lak pristup originalnom dokumentu izdate dozvole. Pomenuti izvještaji su jedan od automatskih outputa aplikacije koja služi za vođenje evidencije izdatih dozvola.
- Učešće na radionici u organizaciji UNDP-a povodom početka projekta „Jačanje institucionalnih kapaciteta u integraciji međunarodnih obaveza u procesu donošenja razvojnih i/ili investicionih odluka“ – 10.02.2012.god. Pomenuti projekat predstavlja podršku usvajanju konačne liste indikatora i dizajniranju Informacionog sistema, koji su ključni prioriteti Agencije za zaštitu životne sredine.
- U 2012. godini pružena je i tehnička podrška pri radu sa RAIS softverom službenicima Odjeljenja za zaštitu od jonizujućih zračenja i radijacionu sigurnost.
- Rad sa ekspertom Evropske Komisije na izradi ToR-a za Projekat uspostavljanja Informacionog sistema životne sredine, koji je finansiran iz sredstava IPA fondova (IPA 2011) i treba da otpočne u 2013. godini.
- Učešće na seminaru “GEO inicijative”, u okviru BalkanGeo.net projekta, koji je održan 19.juna 2012. godine u Hotelu “Princess” u Baru. Cilj seminara je bio da „odškrine vrata” u oblast globalnih EU i regionalnih GEO inicijativa kao što su GEOSS, INSPIRE, SEIS, GMES i dr.
- Učešće na Eionet NRC EIS Workshop-u koji je održan 26.-27.juna 2012. godine u Istanbulu. Jedan od glavnih ciljeva ove radionice bio je upoznavanje sa aktivnostima i iskustvima EEA - Evropske Agencije za životnu sredinu u vezi sa razvojem SEIS-a i podršci INSPIRE direktivi.

- Uvodni sastanak povodom otpočinjanja projekta izrade dizajna Informatičnog sistema životne sredine, koji je finansiran od strane UNDP-a - 11.07.2012. godine. Sastanku su prisustvovali predstavnici UNDP-a, Agencije za zaštitu životne sredine kao i predstavnici S&T firme, koja je na tenderu odabrana za realizaciju pomenutog projekta.
- Pomoć S&T firmi pri realizaciji projekta izrade Informatičnog sistema životne sredine (UNDP projekat) u smislu pružanja sve potrebne dokumentacije, upoznavanje sa poslovnim procesima koji se odvijaju u Agenciji, upoznavanje sa tokovima podataka, formatima ulaznih podataka i formatima izlaznih podataka koji su potrebni za izvještavanje nacionalnih i relevantnih međunarodnih institucija kao i upoznavanje sa tipovima i strukturom podataka koji treba da budu obuhvaćeni IS-om i koji su predmet obrade i prezentacije. - IX,X,XI,XII 2012.god.
- U sklopu Twinning projekata „Support to Environmental Management“, koji se realizuje u saradnji sa Ministarstvom zaštite životne sredine, zemljišta i mora Republike Italije, upriličena je studijska posjeta službenika Agencije za zaštitu životne sredine ISPRA-i (Istituto Superiore per la Protezione e la Ricerca Ambientale) čije je sjedište u Rimu, u periodu 18.-23.11.2012. godine.
- Učešće na prvoj nacionalnoj INSPIRE radionici, Bečići, hotel „Splendid“ 6.12.2012. godine. Radionica je održana u sklopu regionalnog projekta „INSPIRATION – Spatial Data Infrastructure in the Western Balkan“, u organizaciji Uprave za nekretnine i konzorcijuma GFA Consulting Group, Con-terra, GD i Gisdata i Umweltbundesamt Austria, zaduženog za implementaciju ovog projekta. Osnovni cilj INSPIRATION projekta je promovisanje infrastrukture geoprostornih podataka i njenog značaja, i razvoj u zemljama regiona, kroz aktivnosti pružanja doprinosa kreiranju tačnih, ažurnih, kvalitetnih, pravilno struktuiranih i dostupnih geoprostornih podataka.
- Učešće na „EPA Water Database“ seminaru - prvi trening, Bolonja, 12.-14.12.2012. godine. Ova trodnevna obuka upriličena je u sklopu projekta ADRICOSM INTERMEDIATE, čiji je realizator CMCC - Centro EuroMediterraneo sui Cambiamenti Climatici iz Bolonje. Obuka je bila usmjerena ka upoznavanju koncepta, dizajna i implementacije korisničkog interfejsa, importa i upravljanja podataka u „EPA Water Database“ koja se odnosi na podatke vezane za morski ekosistem priobalnog područja Crne Gore.
- U 2012. godini uloženi su i značajni naponi za nabavku opreme, odnosno hardverske infrastrukture neophodne za razvoj informatičnog sistema životne sredine (serveri, data storage, mrežna oprema za povezivanje LAN-ova starog i novog dijela zgrade). Projekat nabavke opreme je u toku i finansiran je od strane Delegacija Evropske Unije u Crnoj Gori.
- Web sajt
U toku 2012. godine predstavljeno je novo dizajnersko rješenje sajta Agencije za zaštitu životne sredine na stranici www.epa.org.me. Riječ je o najnovijoj tehnologiji, sa novim sadržajima i kvalitetnim vizuelnim rješenjem, kao i višestruko povećanom bezbjednošću istog. Omogućena je jednostavnija i preglednija pretraga traženih pojmova. Zadržani su sadržaji koji su i do sada bili prikazivani i uspješno su migrirani. Na sajtu dominiraju motivi predjela Crne Gore, koji se naizmjenično smjenjuju. Do sredine decembra 2011. godine na sajtu je zabilježena milionita posjeta.

Prikupljanje podataka

- Obezbeđivanje podataka od strane lokalnih uprava u Crnoj Gori – Godišnjeg izvještaja organa lokalne uprave o proizvodnji otpada, upravljanju otpadom i izdatim dozvolama;

- Obezbeđivanje podataka od strane lokalnih uprava u Crnoj Gori – Integralnog katastra zagađivača. Katastar zagađivača sadrži podatke o izvorima, vrsti, količini, načinu i mjestu ispuštanja, prenosa i odlaganja zagađujućih materija i otpada u životnu sredinu;
- Obezbeđivanje podataka Katastra lovišta - Shodno članu 32. Zakona o divljači i lovstvu ("Sl.list CG", br. 52/08), Katastar lovišta vodi korisnik lovišta i podatke dostavlja Ministarstvu nadležnom za poslove zaštite životne sredine i drugim institucijama iz oblasti zaštite prirode.

Edukativni programi, ekološke akcije, kao i mnogobrojne aktivnosti Sektora za komunikaciju i vođenje informacionog sistema koncipirani su u cilju ukazivanja na važnost očuvanja životne sredine i aktuelne ekološke probleme, imajući u vidu aktivnosti Agencije i važeće regulative iz oblasti zaštite životne sredine.

Druge značajne aktivnosti:

- 10.02.2012. godine - Učešće na okruglom stolu pod nazivom „Podizanje ekološke svijesti” u organizaciji Ministarstva održivog razvoja i turizma i Delegacije EU u Crnoj Gori;
- Akcija povodom suzbijanja sve učestalije pojave krivolova. U okviru ove aktivnosti osmišljeni su i publikovani flajeri u cilju informisanja javnosti, kao i suzbijanja istog. Akcija je realizovana u saradnji sa Misijom OEBS-a u Crnoj Gori;
- Učešće Agencije na „Sajmu prakse” realizovanom u saradnji Uprave za kadrove i Career Team-a. Na ovaj način, Agencija je pružila priliku studentima završnih godina studija različitih obrazovnih profila i interesovanja da unaprijede svoja znanja i vještine i da steknu prvo radno iskustvo;
- Učešće u međuinstitucionalnom radnom timu za monitoring svih aktivnosti u lovištima;
- 15.03.2012. godine - Prisustvo na okruglom stolu Unije poslodavaca Crne Gore povodom Nacrta Zakona o organskoj proizvodnji;
- 19.03.2012. godine - Učešće na Radionici u okviru GRECO - Inicijativa o zelenom preduzetništvu;
- 11.04.2012. godine - Organizacija i učešće na okruglom stolu: „Proizvodnja organske hrane u Crnoj Gori – izazovi i mogućnosti” u saradnji sa Ministarstvom poljoprivrede i firmom „Agrovita eko“ iz Podgorice;
- 12.04.2012. godine - Učešće na konstitutivnom sastanku savjetodavnog tijela za uspostavljanje „Mreže za društveno odgovorno poslovanje“;
- Aktivno učešće u radu Savjetodavnog tijela i mreže za DO (društvenu odgovornost);
- 19 – 21.04.2012. godine – Jadranski sajam u Budvi. Na Sajmu ekologije, Agencija je učestvovala u saradnji sa Centrom za ekotoksikološka ispitivanja (CETI), Zavodom za zaštitu prirode, Federacijom gradova i opština i NVO Ozon (kancelarija Arhus centra Nikšić). Agenciji za zaštitu životne sredine dodijeljeno je treće mjesto, odnosno bronzana plaketa za odličan vizuelni identitet samog štanda, kao i za prezentacije koje su prikazane ovom prilikom;
- 07 - 11.05.2012. godine -Učešće na radionici na temu: „Statistika otpada“;
- 10 - 11.05.2012. godine - Učešće na radionici na temu: „Društveno odgovorno poslovanje u Crnoj Gori“;
- 05.6.2012.godine - Organizacija Ekološke akcije: „Ozelenjavanje lokacije u krugu ispod bivšeg jalovišta „Brskovo”, Mojkovac”. Akciju je realizovala Agencija za zaštitu životne sredine u saradnji sa UNDP i opštinom Mojkovac;
- 04 - 08.06.2012. godine - Učešće na radionici na temu „Statistika otpada i voda" (MONSTAT);

- 11.06.2012. godine- U saradnji sa Sava Montenegro AD realizovana je akcija pošumljavanja Dječijeg parka Kruševac. Pored ekološke, akcija je imala i edukativnu svrhu – održan je čas u prirodi za učenike osnovne škole „Maksim Gorki“ iz Podgorice. Akciji su prisustvovala i djeca iz vrtića „Ljubica Popović“.
- 27.07.2012. godine– Učešće u akciji prikupljanja iskorišćenog kancelarijskog papira u organizaciji Mreže za društveno odgovorno poslovanje (Mreža za DOP);
- Učešće u organizaciji i realizaciji projekta „Eko nedjelja“ koji za cilj ima pomoć u planiranju i sprovođenju aktivnosti usmjerenih na podizanje ekološke svijesti, podsticanju zaštite životne sredine i kreiranju mehanizama saradnje zainteresovane javnosti koja uključuje obrazovne institucije, međunarodne, nevladine i stručne organizacije, lokalnu samoupravu, industriju i privatni sektor, kao i najširu javnost;
- 15.09.2012. godine - Akcija čišćenja „Očistimo svijet“. Ova akcija predstavlja globalnu ekološku kampanju podizanja javne svijesti koja inspiriše lokalne zajednice širom svijeta da kroz ekološke akcije brinu o svojoj okolini. Centralna aktivnost akcije predstavljala je čišćenje otpada ispred i u okolini OŠ "Božidar Vuković Podgoričanin" kao i čišćenje rijeke Sitnice u Podgorici;
- 16.09.2012. godine - Akcija pošumljavanja „Parkovi znanja” na lokalitetu parka na Kruševcu. Pored Agencije i Ministarstva održivog razvoja i turizma, u realizaciji pomenute akcije doprinos u organizaciji iste dali su učenici srednjoškolskog obrazovanja sa teritorije Podgorice, Američka Ambasada, Ministarstvo prosvjete i sporta i JP „Zelenilo“;
- 20.09.2012. godine – Projekcija dokumentarnog filma: „Močvare u plamenu” – NVO „Centar za zaštitu i proučavanje ptica Crne Gore”, povodom 21. godine od proglašenja Crne Gore ekološkom državom;
- 20.11.2012. godine – Organizacija ekološke akcije „Pošumljavanja Park šume Gorica”, (1.820 sadnica).

5. Služba za opšte, pravne i finansijske poslove

Služba za opšte, pravne i finansijske poslove je izradila Interna pravila i procedure Agencije za zaštitu životne sredine i to:

- Interno uputstvo za sprovođenje javnih nabavki,
- Interno uputstvo za izradu i donošenje budžeta,
- Interno pravilo za obrazovanje radne grupe ili drugog oblika rada, način obrazovanja radnog tima i isplate naknada,
- Pravilo o radu PR službe,
- Pravilnik o načinu evidentiranja i plaćanja ulaznih faktura,
- Pravilnik o načinu pripreme obračuna plata,
- Pravilnik o opisu radnih mjesta,
- Interni pravilnik za procedure za pripremu finansijskog izvještaja.

Izrađeni pravilnici Agencije su dostavljeni Ministarstvu finansija na uvid (Akt br.05-D-1638/2 od 01.10.2012.). Ministarstvo finansija je iste odobrilo i u skladu sa pomenutim Zaključkom u Izvještaju za Vladu Crne Gore naveli su da je Agencija usvojila Knjigu procedura.

Zakonom o budžetu Crne Gore za 2012. godinu, usvojen je iznos od 1,336,706.16 € rashoda budžeta Agencije za zaštitu životne sredine za 2012. godinu.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o Budžetu Crne Gore za 2012. godinu, koji je donijela Skupština Crne Gore dana 24. maja 2012.godine, izmijenjen je iznos budžetskih sredstava Agencije za 2012. godinu i iznosio je 1,476,651.35 €.

Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave („Sl.list Crne Gore“, br.05/12, 25/12), Agencija za zaštitu životne sredine je preuzela poslove Zavoda za zaštitu prirode, zaposlene na tim poslovima, kao i opremu, sredstva i službenu dokumentaciju. Takođe, istom uredbom, Odjeljenje za inspeksijski nadzor, koje je bilo u sastavu Agencije za zaštitu životne sredine, prešlo je u nadležnost Uprave za inspeksijske poslove.

Agencija, u skladu sa Uredbom o kriterijumima, visini i načinu plaćanja posebne naknade za upravljanje otpadom („Sl.list CG“, br.11/09, 46/09, 39/12), vodi evidenciju-registraciju obveznika plaćanja „Eko naknade“ - Prijavu djelatnosti - Obrazac „Prijava-UO“ i istu dostavlja na dalji postupak i nadležnost Poreskoj upravi CG. U toku 2012.godine ukupno je prijavljeno 13 obveznika plaćanja „Eko naknade“.

Uredbom o visini naknada, načinu obračuna i plaćanja naknada zbog zagađivanja životne sredine („Sl.list RCG“, br. 26/97, 9/00, 52/00 i „Sl.list CG“, br.33/08, 5/09, 64/09, 40/11, 49/11) utvrđena je visina naknada, način obračuna i plaćanja naknada zbog zagađivanja životne sredine koje plaćaju pravna i fizička lica i to:

- Odredbama člana 2 navedene Uredbe propisano je da pravna lica koja koriste ložišna postrojenja i postrojenja na električnu energiju instalisane snage veće od 1 MW plaćaju, mjesečno, naknadu zbog zagađivanja životne sredine. Po ovom osnovu od 23 obveznika u toku 2012. godine naplaćeno je 226.373,76 €.
- Naknade po osnovu člana 4 Uredbe utvrđene su za pravna lica koja uvoze supstance koje uništavaju ozonski omotač. Po ovom osnovu, od 2 obveznika u toku 2012. godine naplaćeno je 9.792,00 €.
- Odredbama člana 5 iste Uredbe propisano je da pravna lica koja stvaraju i deponuju opasan otpad koji sadrži jedan ili više sastojaka toksičnih materija i supstanci, plaćaju mjesečno naknade po toni, za stvaranje i deponovanje otpada. Po ovom osnovu od 14 obveznika u toku 2012. godine naplaćeno je 289.627,96 €.

Javne nabavke

U toku izvještajnog perioda, u okviru Službe za opšte poslove i finansije, obavljani su poslovi javnih nabavki koji su propisani Zakonom o javnim nabavkama, a u okviru sredstava odobrenih planom Budžeta, po pozicijama, za 2012. godinu. U skladu sa članom 38 Zakona o javnim nabavkama („Službeni list CG“, br.42/11), Agencija za zaštitu životne sredine je donijela Plan javnih nabavki za 2012. godinu (Akt br.05-D-385/2 od 01.02.2012.), čija je ukupna vrijednost 441.000,00 €.

Otvoreni postupak javnih nabavki, sproveden je za realizaciju Programa monitoringa životne sredine Crne Gore za 2012. godinu i to:

- 1) Program monitoringa stanja biodiverziteta 24.850,00 € (Partija 3),
- 2) Program monitoringa buke u životnoj sredini 3.981,00 € (Partija 4),
- 3) Javna nabavka gasova kalibracionih gasnih smješa i regulatora pritiska 11.998,35 €,
- 4) Stanje ekosistema zemljišta 24.480,00 € (Partija 1),
- 4) Program monitoringa stanja ekosistema priobalnog mora 30.000,00 € (Partija 2),
- 5) Nabavka rezervnih djelova i usluga servisiranja i kalibracije mjernih instrumenata za praćenje kvaliteta vazduha 88.000,00 € (Partija 1, Partija 2, Partija 4).

Šoping metoda se odnosi na:

- 1) Nabavku naftnih proizvoda i goriva, Ugovor broj:05-D-233/6 od 26.04.2012.godine, AD „Jugopetrol“ Kotor, vrijednost 18.258,00 €,
- 2) Nabavku kancelarijskog materijala, Ugovor broj:05-D-1149/11 od 10.07.2012. godine, DOO „Grafo Crna Gora“, vrijednost 6.223,39 €,
- 3) Usluge održavanja i pranja službenih automobila, Ugovor broj:05-D-884/11 od 19.06.2012. godine, DOO „Osmanagić CO“ Podgorica, vrijednost 9.575,28 €,
- 4) Usluge propagandnog materijala (štampa majica, kišobrana, bedževa, privjezaka i dr.), Ugovor broj:05-D-1493/8 od 30.07.2012. godine, DOO „Dress Press“ Podgorica, vrijednost 9.945,00 €,
- 5) Usluge osiguranja službenika (usluge osiguranja od nesreća i zdravstveno osiguranje), registracija i osiguranje službenih automobila, Kasko osiguranje, Ugovor broj:05-D-1148/15 od 19.10.2012. godine, AD „Sava Montenegro“ Podgorica, vrijednost 6.362,76 €,
- 6) Usluge štampanja brošura-usluge propagandnog materijala (izrada štampanog materijala, štampa brošura, informacija o stanju životne sredine), Ugovor broj:05-D-1953/8 od 22.10.2012. godine, DOO „DPC“ Podgorica, vrijednost 17.831,97 €.

Princip transparentnosti, kod postupka javnih nabavki je bio maksimalno zastupljen, a dobavljači su obavještavani o kompletnom postupku, kao i mogućnostima uvida u dokumentaciju javnih nabavki.

Na osnovu člana 35 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti („Sl.list CG“, br.79/08, 70/09), donijeta je Odluka o uvođenju video nadzora (Akt br.05-D-2548/2 od 09.09.2011. godine).

Na osnovu člana 24 istog zakona, kao i Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Sl.list CG“, br.50/08, 86/09 i 46/10), izrađeno je Pravilo o načinu vođenja evidencije podataka o zbirkama podataka o ličnosti (Akt br.05-D-2548/4 od 20.09.2011.godine).

Na osnovu Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, Agenciji za zaštitu ličnih podataka dostavljeno je Pravilo o načinu vođenja evidencije podataka o zbirkama podataka o ličnosti. U skladu sa ovim zakonom vodi se baza podataka, Evidencija podataka o dohotku, Evidencija podataka o video nadzoru i Evidencija podataka za personalni dosije.

U periodu januar-decembar 2012. godine u Agenciji za zaštitu životne sredine evidentirano je 1.718 predmeta u Upisniku prvostepenog upravnog postupka, dok je u djelovodniku evidentirano 3.075 akata (na dan 28.12.2012.godine).

Usavršavanje zaposlenih u Agenciji se ogleda kroz stručno osposobljavanje posredstvom Uprave za kadrove i kroz druge obuke i seminare. Takođe, službenici i namještenici Agencije za zaštitu životne sredine su učestvovali na mnogim međunarodnim obukama i skupovima.

Obuke održane u organizaciji Uprave za kadrove Crne Gore:

- Budžetski sistem u Crnoj Gori,
- Finansijsko računovodstveni poslovi u državi,
- Sistem javnih nabavki u Crnoj Gori,
- Informatička zaštita tajnih podataka,
- Pristup Web bazama podataka EU,
- Kako se programiraju IPA sredstva,

- Motivacija zaposlenih,
- Upravljanje dokumentacijom,
- Poslovna korespondencija,
- Zabrana diskriminacije,
- Odnosi sa javnošću,
- Osposobljavanje pripravnika i novozaposlenih za rad u državnim organima i dr.

Pregled ostalih obuka:

1. Radionica u organizaciji RENA (Regionalna mreža životne sredine za pristupanje) o upravljanju vodama;
2. Regionalni trening na temu "Mitigacija GHG emisija iz sektora poljoprivrede i otpada u zemljama zapadnog Balkana";
3. TAIEX Konferencija o upravljanju električnim i elektronskim otpadom;
4. Radionica na temu Povezivanje integralnog upravljanja obalnim područjima sa upravljanjem otpadnim vodama u karstnom obalnom području;
5. EIONET WORKSHOP-Evropska Agencija za životnu sredinu (EEA);
6. Radni sastanak za GEF Istočno-evropsku izbornu jedinicu;
7. Sastanak "Godišnji sastanak Regionalne mreže za ozon za Istočnu Evropu i Evropu i Centralnu Aziju";
8. Workshop "Capacity building regarding compliance with environmental legislation through better understanding of issues and identification of targeted solutions" u okviru programa ECENA-RENA;
9. Radionica "Jačanje razvoja zelenih radnih mjesta kako bi se smanjili izvori zagađenja na Mediteranu";
10. "Trening o razvoju projekata i prikupljanja sredstava iz oblasti zaštite prirode";
11. Kurs "Postgraduate educational course on radiation protection and the safety of radiation sources (PGEC)";
12. Radionica na temu "Statistika o otpadu";
13. Workshop "Transfronteir Shipment of Waste"(traing of inspectors) u okviru ECENA-RENA (Regional Environmental for Accession);
14. "Regional training cours on tetes System of Accounting for on Control of Nuclear Material (SSAC) for Steate of the Balkan region with Limited Nuclear Material and Activities";
15. Trening o menadžmentu prirodnih resursa;
16. Sastanak izvršnog odbora THEMIS mreže, kao i radionica na temu Upravljanje prirodnim resursima;
17. Radionica u okviru RENA projekta WG3;
18. Konferencija o "Smanjenju čvrstog otpada u Mediteranu";
19. Studijska praksa "Kako upravljati zaštićenim područjem studija slučaja na primjeru MPA Miramare";
20. Radionica "Upravljanje zaštićenim područjima";
21. "Regional Training Course on Air Sampling and Nuclear Analytical Characterisation of Atmospheric Particulate Matter (APM), including Qualit< Assurance/Quaity Control (QA/QC);
22. Seminar-obuka na temu "Analiza procjene uticaja propisa (RIA-e)";
23. Sastanak Nacionalnih focal pointa za Regionalni akcioni centar za specijalna zaštićena područja i zaštitu biodiverziteta (RAC SPA) kao i Strateški akcioni plan zaštite biodiverziteta Mediterana (SAPBIO);
24. Sastanak kontakt grupe o uspostavljanju legislative vezane za supstance koje oštećuju ozonski omotač (ODS) i razmatranje regulative u vezi F-gasova;

25. Sastanak "32 sastanak Otvorene radne grupe (OEWG 32) Montrealskog protokola;
26. Konferencija Foruma jugoistočne Evrope o adaptaciji na klimatske promjene, kao i druge značajne radionice.

Odjeljenje za primjenu i praćenje Arhuske konvencije - Arhus centra Podgorica

Otvaranje Arhus centra Berane

Agencija za zaštitu životne sredine, u saradnji sa Opštinom Berane otvorila je 21. septembra 2012. godine Regionalnu kancelariju u Beranama. U okviru ove kancelarije otvoren je treći Arhus centar u Crnoj Gori – Arhus centar Berane, sa ciljem da se građanima sjevera Crne Gore omogući pristup informacijama iz oblasti životne sredine, podstakne njihovo uključivanje u proces donošenja odluka iz oblasti životne sredine i obezbijedi besplatna pravna pomoć u ovoj oblasti.

Arhus centar Podgorica je tokom 2012. godine pružio besplatne pravne konsultacije građanima i NVO u rješavanju 6 zahtjeva. Zahtjevi su se odnosili na izradu osnivačkih akata i registraciju ekoloških NVO u dva slučaja, tumačenje Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu i Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata, tumačenje Zakona o upravljanju otpadom, tumačenje Zakona o zaštiti dobrobiti životinja i Zakona o opštem upravnom postupku.

6) Odlučivanje u upravnom postupku o pravima i obavezama građana i pravnih lica

U 2012. godini Arhus centar Podgorica je primio 165 zahtjeva za slobodan pristup informacijama. U odnosu na prethodnu godinu broj zahtjeva je uvećan za 150 %. Od ukupnog broja primljenih zahtjeva u 2012. godini građani su podnijeli 88 ili 52 %, za razliku od 2011. godine kada su podnijeli 4 zahtjeva, što je u ukupnoj strukturi činilo oko 3 % primljenih zahtjeva. Traženi podaci su se najviše odnosili na procjenu uticaja na životnu sredinu.

Druge značajne aktivnosti:

Arhus centar je učestvovao i podržao brojne ekološke akcije, među kojima izdvajamo:

- 31.03.2012. godine Arhus centar Podgorica uključio se u akciju „Sat za planetu“. Sat za planetu se organizuje širom svijeta 31. marta 2012. godine sa početkom u 20.30 h. U Podgorici je ovaj događaj obilježen u saradnji sa Glavnim gradom, na platou pored Univerzitetskog parka uz zabavan program. Događaj je, osim u Podgorici, obilježen i u Nikšiću, Beranama, Ulcinju, Budvi i Bijelom Polju.
- 05.06.2012. godine Arhus centar Podgorica je učestvovao u Ekološkoj akciji ozelenjavanja lokacije u krugu ispod bivšeg jalovišta “Brskovo” u Mojkovcu – gdje se nalazi postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda. Akciju je realizovala Agencija za zaštitu životne sredine u saradnji sa UNDP-em i opštinom Mojkovac. Pored predstavnika pomenutih institucija, u akciji su učestvovali i predstavnici misije OSCE u Crnoj Gori, Služba zaštite i komunalne policije opštine Mojkovac, pripadnici Vojske Crne Gore, kao i predstavnici “Ekološke škole aktivizma”.
- 21.06.2012. godine Arhus centar Podgorica je učestvovao u akciji čišćenja „Park šume Trebjesa“. Članovi nevladinog udruženja „Ljubitelji Trebjese“ uz pomoć svojih kolega iz NVO “Društvo mladih ekologa” Nikšić su inicirali akciju uklanjanja otpada i uređenja prostora u Park šumi Trebjesa. Akcija je realizovana na lokaciji od hotela „Trebjesa“ do lokacije poznate kao „Šavnik na Trebjesi“ u dužini od oko 2000 m. Partneri u ovoj akciji su bili: Služba za zaštitu životne sredine SO Nikšić, Biciklistički klub „PERUN“ i članovi rukometnog kluba „Čelik“ Nikšić.
- 09.11.2012. godine Arhus centar Podgorica uključen je u akciju pošumljavanja „Park šume Gorica“. Agencija za zaštitu životne sredine i Fondacija „Naša Podgorica“

organizovali su akciju pošumljavanja "Park šume Gorica". Akcija tokom koje je zasađeno 1.800 sadnica, realizovana je na lokaciji koja je u ljeto 2012. godine bila zahvaćena požarom. Doprinos ekološkoj akciji dali su i predstavnici diplomatskog kora (predstavnici ambasada Italije, Makedonije, Turske, Ukrajine i Rusije), Glavnog grada i međunarodnih nevladinih organizacija.

- 21.12.2012. godine Arhus centri Podgorica i Nikšić, organizacione jedinice Agencije za zaštitu životne sredine i Ekološkog pokreta „Ozon“, organizovali su u hotelu Ramada u Podgorici svečanu dodjelu godišnjih nagrada za oblast unaprjeđenja i zaštite životne sredine, „Zelena zvijezda“.

U 2012. godini održane su sljedeće javne rasprave :

- 30.05.2012. godine održana je Javna rasprava o Nacrtu dozvole za upravljanje skladištem radioaktivnog otpada, u organizaciji Arhus centara Podgorica i Nikšić, uz podršku Misije OEBS U Crnoj Gori.
- 23.11.2012. godine održana je Javna rasprava o prijedlogu Zakona o zaštiti od nejonizujućeg zračenja, kojoj su prisustvovali predstavnici Agencije za zaštitu životne sredine, Ministarstva održivog razvoja i turizma, NVO, Kliničkog centra Crne Gore, Telenora, T-Coma i mediji.

Okrugli stolovi i javne tribine:

- 07.03.2012. godine održan je okrugli sto na temu "Uloga medija u sprovođenju Arhuske konvencije u Crnoj Gori".
- 30.03.2012. godine Arhus centar Podgorica je učestvovao u otvaranju „Škole ekološkog aktivizma“ u Nikšiću i predstavio prava i obaveze koja proističu iz Arhuske konvencije. Ekološki pokret „OZON“ i Misija OSCE-a u Crnoj Gori upriličili su od 30-31. marta seminar na temu "Javno zastupanje i zaštita životne sredine" kojim je započeo program "Škola Ekološkog Aktivizma" za 2012. godinu.
- 19.05.2012. godine u Ski centru Vučje održan je okrugli sto „Društveno odgovorno poslovanje i zaštita životne sredine- kako pomiriti interese i stvoriti održivu zajednicu“ koji je dio projekta „Ja volim moj Nikšić, a ti“.
- 06.07.2012. godine održan je okrugli sto na temu "Šumski ekosistem kao ekološko-ekonomsko dobro Crne Gore", u organizaciji NVO „Zeleni Crne Gore“, Agencije za zaštitu životne sredine, Misije OEBS-a u Crnoj Gori i ENVSEC-a.

III. ZAVOD ZA HIDROMETEOROLOGIJU I SEIZMOLOGIJU

Zbog dinamičnog tehničko-tehnološkog razvoja hidrometeorološke djelatnosti u svijetu, aktivno je vršeno prilagođavanje svim tehničkim i telekomunikacionim zahtjevima sistema Svjetske meteorološke organizacije (SMO), Evropskog centra za srednjoročnu prognozu vremena (ECMWF) i Evropske mreže meteoroloških servisa (EUMETNET), u prvom redu je to bio Sistem svjetskog meteorološkog bdijenja.

Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju (ZHMS) Crne Gore je formiran, odlukom Vlade Crne Gore (Uredba o organizaciji i načinu rada državne uprave, »Sl list CG« br. 5/12.), spajanjem Hidrometeorološkog zavoda i Seizmološkog zavoda. Hidrometeorološki zavod, kao organ uprave, osnovan je za vršenje stručnih i sa njima povezanih upravnih poslova, uz primjenu naučnih metoda i saznanja i u tom smislu, zadužen je da se bavi svim fizičkim i hemijskim procesima u atmosferi i hidrosferi, odnosno hidrološkim i meteorološkim poslovima u najširem smislu. Spajanjem Hidrometeorološkog zavoda sa Zavodom za seizmologiju, Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju (ZHMS) je počeo da funkcioniše 1. jula 2012. godine, dok su aktivnosti obje institucije u novoj strukturi ostale nepromijenjene.

Sektoru u okviru Zavoda su:

1. Sektor za prognozu vremena i meteorološki monitoring
2. Sektor primijenjene meteorologije
3. Sektor za hidrologiju
4. Sektor za ispitivanje kvaliteta voda i vazduha
5. Sektor za hidrografiju i okeanografiju
6. Sektor za seizmologiju

Podršku rada sektorima pružaju:

7. Služba za opšte poslove i finansije
8. Odjeljenje za hidrometeorološki informacioni sistem
9. Odjeljenje za informisanje i međunarodnu saradnju

Osnovni zadaci hidrometeorološke službe Crne Gore su definisani Zakonom o hidrometeorološkim poslovima („Sl.list CG“, br. 26/10) i Zakonom o hidrografskoj djelatnosti („Sl.list CG“, 26/10), kao i članom 38 Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave ("Sl.list CG", br. 5/12) i određeni su kao poslovi koji se odnose na:

- Osmatranje i mjerenje meteoroloških, hidroloških, ekoloških i agrometeoroloških parametara; analiziranje, obradu i arhiviranje izmjerenih i osmotrenih parametara;
- Izradu studija, elaborata, analiza i informacija o klimi, stanju tla, vazduhu, površinskim i podzemnim vodama i priobalnom moru;
- Prognoziranje i davanje podataka iz oblasti meteorologije, hidrologije, ekologije i agrometeorologije;
- Formiranje informacionog sistema sa bankom klimatoloških, hidroloških, ekoloških i agrometeoroloških istraživanja, osnivanje i održavanje meteoroloških, hidroloških i agrometeoroloških stanica za praćenje stanja vremena, voda, vazduha i zemljišta;
- Izradu i vođenje katastra zagađivača voda i vazduha;
- Izradu i vođenje katastra izvora, vrela i vodnih objekata;
- Ispitivanje nanosa u vodotocima;

- Kontrolu i ocjenu kvaliteta površinskih i podzemnih voda, padavina, vazduha i tla na osnovu analiza fizičko-hemijskih, biohemijskih i radioloških parametara;
- Davanje podataka, informacija i studija za potrebe pomorskog, vazdušnog i drumskog saobraćaja, elektroprivrede, vodoprivrede, poljoprivrede, građevinarstva, turizma, vojske, osiguranja imovine i lica i drugih interesenata;
- Aerološka i radiosondažna mjerenja viših slojeva atmosfere, fenološka posmatranja;
- Posredno obezbjeđenje vazdušne plovidbe,
- Ostvarivanje i čuvanje etalona meteoroloških i hidroloških instrumenata i baždarenje instrumenata na meteorološkim i hidrološkim stanicama;
- Izvršavanje međunarodnih obaveza u oblasti meteorologije i hidrologije i kontrole kvaliteta vazduha, voda, kao i druge poslove koji su mu određeni u nadležnost.

Sektor za prognozu vremena i meteorološki monitoring

U 2012. godini u Odsjeku za meteorološki osmatrački sistem su uspješno izvršeni poslovi predviđeni planom i programom rada. Završen je Master plan klimatoloških i padavinskih stanica. Pored redovnih poslova uspostavljan je rad na 4 automatske klimatološke stanice.

U 2013. godini planirano je uspostavljanje rada na 4 automatske klimatološke stanice i 6 automatskih padavinskih stanica.

Sektor primijenjene meteorologije

Sektor primijenjene meteorologije se sastoji iz Odsjeka klimatologije i Odsjeka agrometeorologije.

Odsjek klimatologije

Obavljene aktivnosti na finalizaciji projekta IPA DMCSEE i pripremne aktivnosti za web prezentaciju praćenja suše u Crnoj Gori.

Najvažniji poslovi u 2012. godini:

1. praćenje i ocjena klime za 2012. godinu (izrada mjesečnih i sezonskih analiza, kao i godišnje analize temperatura vazduha i visine padavina, i određivanje njihovog normalizovanog standardnog odstupanja u odnosu na klimatološku normalu);
2. analiza ekstrema preko izračunavanja klimatskih indeksa;
3. izrada informacija, obavještenja i analiza o promjenama meteoroloških parametara za određeni period za potrebe elektronskih i pisanih medija;
4. obrada meteoroloških podataka i pojava po zahtjevu korisnika,
5. obrada meteoroloških podataka i pojava za izradu diplomskih, magistarskih i doktorskih radova i za izradu stručnih i naučnih radova;
6. izrada brojnih studija, elaborata i analiza;
7. pripreme redovnih izvještaja o klimi, klimatskim ekstremima i njihovim posledicama za potrebe SMO-a.

Druge značajne aktivnosti:

1. učenje rada na softveru CPT za prognoziranje klime, koji je preporučen za upotrebu u davanju izgleda klime u okviru SEECOF-a;
2. aktivnosti na Drugoj nacionalnoj komunikaciji Crne Gore prema UNFCCC-u koja se odnose na adaptaciju i osjetljivost po sektorima (zdravlje, šume, vode, energetika,

poljoprivreda) i na koordinaciju u vezi primjene azuriranog EBU-POM regionalnog modela za projekciju klimatskih promjena u Crnoj Gori;

3. pripremne aktivnosti za organizaciju dolaska predstavnika ECMWF-a;
4. učešće i obuka na radionicama u vezi praćenja i rane najave meteoroloških hazarda;
5. realizacija međunarodnih obaveza u okviru EUMETNET-a.

Odsjek agrometeorologije

1. obavljana su redovna fenološka osmatranja na teritoriji cijele Države, na agrometeorološkim stanicama;
2. obavljena je kontrola, obrada i prezentacija fenoloških podataka te unos tih podataka u fenološku bazu podataka;
3. obavljana je redovna mjesečna obrada, analiza i prezentacija podataka o temperaturi zemljišta;
4. vršena je kontrola kvaliteta agrometeoroloških podataka iz baze podataka.
5. svakodnevno je vršena obrada i dostavljanje agrometeoroloških podataka za potrebe Biotehničkog instituta, u sklopu projekta « Meteorološki parametri za razvoj poljoprivrede »
6. izrađivane su agrometeorološke informacije, analize i bilteni koji su se bavili uticajem meteoroloških faktora na razvoj pojedinih poljoprivrednih kultura;

Sektor za hidrologiju

Tokom 2012.godine radilo se na međunarodnom projektu "Development of a registry Covering Small Rivers at the Municipality level for Central and Northern Montenegro" sa Češkim partnerom. Projekat je obuhvatio sve male potencijalne vodotoke za izgradnju minielektrana do 1 MW. Projekat je završen krajem godine.

Predstavnici Sektora su tokom 2012. godine radili na Projektu "Coastal Area Management Programme in Montenegro (CAMP MNE)", Strategy for Integrated Coastal Zone Management of Montenegro.

Predstavnici Sektora su imali aktivno učešće u radu Projekta "Adaptacija na klimatske promjene na Zapadnom Balkanu–Priprema Studije o procjeni nedostataka i potreba za uspostavljanje Sistema za rano upozoravanje. Projekat finansira GIZ.

Predstavnici Sektora su tokom 2012. godine radili na Drugom nacionalnom izvještaju Crne Gore o klimatskim promjenama prema okvirnoj Konvenciji Ujedinjenih nacija o klimatskim promjenama, za potrebe UNDP.

Tokom 2012. godine Hidrološki sektor je realizovao mnoge projekte, studije i izvještaje za potrebe drugih korisnika, pa i na komercijalnom principu:

1. Hidrološka studija za Komarnicu -Hidrometrijski profil "Visoki Lonci" (EPCG);
2. Hidrološka obrada za profile malih (mini, mikro) hidroelektrana (mHE) na pritokama glavnih vodotoka u Crnoj Gori (UNDP-HMZCG);
3. Izvještaj o stanju podmorskog dijela obalnih zidova luka i pristanista u sledećim gradovima: Herceg Novi, Tivat, Budva, Petrovac i Ulcinj (Javno preduzeće Morsko dobro);
4. Hidrološke podloge za potrebe projekta mosta preko Morače - Dio buduće obilaznice oko Podgorice (Agencija za izgradnju Podgorice);
5. Preliminarna hidrološka analiza oticanja za vodotok Bradavec, Desnu rijeku i Piševsku sa pritokama (D.O.O. "Igma Grand");

6. Procjena bruto hidropotencijala na vodotocima: Brzava, Lještanica, Zagradaska, Rujiška i vodotoku iz sliva gornje Morače ("Dekar" D.O.O Podgorica);
7. Metodologija za određivanje godišnjeg bruto energetskeg potencijala vodotoka (Ministarstvo ekonomije Vlade Crne Gore);
8. Preliminarna analiza oticanja Šeremetskog i Vođeničkog potoka ("NORD ELEKTRO" D.O.O Andrijevića);
9. Preliminarna analiza oticanja u slivu vodotoka Vrelo -lijeva pritoka Lještanice (D.o.o. "Unipred" Bijelo Polje);
10. Coastal Area Management Programme in Montenegro (CAMP MNE)- (Ministarstvo održivog razvoja i turizma);
11. DASHI: Inicijativa za održivu hidroenergiju u Dinarskom luku, 2012 (Green Home - Podgorica);
12. Davanje mišljenja i pojašnjenja na hidrološke podloge za potrebe ministarstava, kao i privatnim licima i firmama;
13. Priprema, formatiranje i izdavanje podataka za potrebe raznih naručioca.

Operativne terenske ekipe su izvršile 60 hidrometrijskih mjerenja na vodotocima.

U Softverskom dijelu programa koje koristi ZHMS bilo je dosta problema, obzirom na nove tehnologije koje se ugrađuju na hidrološkim stanicama i zahtjevima u međunarodnoj razmjeni podataka, pa se pristupilo nabavci nove hidrološke baze podataka – WISKI, koja se koristi u zemljama Evropske Unije. Baza je odabrana po preporuci Norveškog Direktorata za vode sa kojim postoji dugogodišnja saradnja.

Mjerenja i osmatranja na malim vodotocima završena tokom 2012. godine:

1. Vodotok PALJEVINSKA RIJEKA, pritoka Svinjače (Tara)
2. Vodotok GRADIŠNICA, pritoka Trepačke rijeke (Lim)
3. Vodotok PIŠEVSKA RIJEKA, desna pritoka Lima
4. Vodotok DESNA RIJEKA, lijeva pritoka Peročice (Zlorečica)
5. Vodotok VRBNICA, pritoka Pivskog jezera
6. Vodotok BRADAVAC, desna pritoka Peročice (Zlorečica).

Sektor za ispitivanje kvaliteta voda i vazduha

Glavne aktivnosti u 2012. godini:

1. Priprema Godišnjeg izvještaja o kvalitetu voda i vazduha za 2012. godinu;
2. MEDPOL redovne aktivnosti (priprema Izvještaja o nacionalnom MEDPOL Monitoringu za 2010. godinu; koordinacija aktivnosti, učešće na sastancima MEDPOL).
3. Priprema i realizacija II nadzorne posjete ATCG u avgustu 2012. godine, kao i realizacija korekcionih mjera do 1.11.2012. godine;
4. Učešće na sastanku UNEP MAP: EcaP, Sarajevo;
5. Učešće na UNECE CLRTAP WGSR i EMEP sastancima u Ženevi;
6. Obuka za sistem kvaliteta 17025 – Herceg Novi u organizaciji ATCG;
7. Organizacija i međulaboratorijska vježba: Laboratorije Instituta za javno zdravlje, Doma zdravlja Bar, JP ViK Podgorica, Regionalni vodovod Bolje sestre i HMZ;
8. Učešće na stručnim konferencijama (Zaštita voda 12 Divčibare, BALWOIS Ohrid, Tehnološki fakultet Bar);
9. Učešće na stručnim radionicama, okruglim stolovima, sastancima iz oblasti životne sredine;
10. Učešće na DMCSEE seminaru u Podgorici;

11. Učešće na radionici IUCN u Podgorici: Planiranje i upravljanje zaštićenim područjima u Jadranskom regionu.

Odsjek za kvalitet voda

Na osnovu pružanja usluga izvršene su sljedeće aktivnosti:

1. Analiza otpadnih voda Kombinata aluminijuma u 12 serija mjerenja sa 348 analitičkih postupaka;
2. Ostali korisnici usluga: za analizu otpadnih voda 51 uzoraka i 968 analiza;
3. Sanitarni kvalitet vode na morskim kupalištima, za JP Morsko dobro sastojao se iz 25 mjernih mjesta, 216 uzoraka i 2.592 analiza.
4. Monitoring kvaliteta voda u 2012. godini:
 - Program obuhvata 13 vodotoka sa 3 jezera, vode obalnog mora i podzemne vode i izdani Zetske ravnice;
 - Mreža stanica za kvalitet voda sastoji se iz 36 mjernih mjesta za vodotoke, 11 mjernih mjesta za jezera, 16 mjernih mjesta za obalno more i 9 mjernih mjesta za podzemne vode;
 - U 3-4 serije mjerenja obrađeno je ukupno 249 uzorka sa 7.217 analiza;
 - Laboratorija za biologiju voda obradila je 233 vanrednih uzoraka, sa 932 analiza; Saprobiološke analize urađene su na vodotocima u 2 serije mjerenja. Obradeno je 46 uzorka sa 92 analize.

Odsjek za kvalitet vazduha

U toku 2012. god. Sektor je učestvovao u više projekata:

- Druga nacionalna komunikacija za klimatske promjene i Nacionalni ekološki indikatori pod pokroviteljstvom UNDP-a;
 - projekat CAMP za Crnogorsko primorje;
 - projekat Green Home: Utvrđivanje Ekološki prihvatljivih proticaja.
 - IPA prekograničnog projekta JaSPER sa Hrvatskom;
 - CSBL projekta sa temom zajedničkog monitoringa Skadarskog jezera sa Albanijom, u organizaciji GIZ;
 - projekta Adricosm II;
 - projekta ASEP (UNEP MAP, Barselonska konvencija).
- Obradeno je 2.361 uzoraka sumpor-dioksida, 2.361 uzoraka dima i 707 uzoraka NOx, ukupno 6.157 analiza;
- Obradeno je 1.026 uzoraka padavina sa 9.659 analiza;
 - Obradeno je 54 uzoraka sedimenta sa isto toliko analiza.

Sektor za hidrografiju i okeonografiju

Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju je kroz Sektor za hidrografiju i okeonografiju ostvario članstvo u Međunarodnu hidrografsku organizaciju IHO (april 2012. godine), što će u sljedećem periodu znatno ojačati, prije svega stručne kapacitete Sektora, kroz obuke koje su na raspolaganju zemljama članicama.

Najznačajnije aktivnosti sprovedene tokom 2012. godine su premjeri:

1. pristan Petrovac,
2. luka Budva,

3. luka Herceg Novi,
4. pristan Igalo,
5. luka Zelenika,
6. pristan Đenovići,
7. lučica Kalimanj-Tivat,
8. luka Risan.

Tokom 2012. godine uvedena su u rad Sektora sledeća plovna sredstva, uređaji i softveri:

1. čamac ELAN - PASARA za merenje dubina u plitkim vodama,
2. mobilni mareograf Valeport Tide Master,
3. CTD sonda Valeport Midas SVX2 za mjerenje termohalinskih svojstava mora,
4. akustični dopler strujomjer AANDAREAA RDCP 600 za mjerenje horizontalne i vertikalne brzine i smjera morske struje,
5. softver za 3D modelovanje reljefa Golden Surfer 10,
6. softver Data Log Expres za rad sa CTD sondom,
7. softver Tide Master Expres za rad sa mobilnim mareografom,
8. električno vitlo za rad sa panoramskim dubinomerom SSS Edgtech 4125.

Sektor za seizmologiju

Donatorska sredstva (NATO Program nauka za mir i bezbjednost, kao i Evropskog fonda za nauku FP7) ostvarena kroz realizaciju dva međunarodna istraživačka projekta (u kojima je Seizmološki zavod imao lidersku poziciju među zemljama učesnicama iz regiona cijelog zapadnog Balkana), omogućila su vrlo uspješno ostvarivanje značajnog dijela Programa modernizacije tehničkih kapaciteta Zavoda.

U cilju daljeg unaprjeđenja tehničkih resursa Seizmološkog zavoda za seizmički monitoring, tokom 2012. godine je izvršeno pugušćenje mreže seizmoloških stanica Crne Gore uspostavljanjem nove stanice u rejonu sela Bakovići kod Kolašina, čime su značajno poboljšane performanse cijele seizmološke mreže Crne Gore i kvalitet seizmičkog monitoringa u zoni centralnog i istočnog dijela Crne Gore, posebno u rejonu budućih hidroelektrana na Morači.

Služba za opšte poslove i finansije

Reorganizacija državne uprave, shodno Uredbi o organizaciji i načinu rada državne uprave („Sl. list Crne Gore“, br. 5/12), kojom je izvršeno spajanje, ranije samostalnih organa, Hidrometeorološkog zavoda i Seizmološkog zavoda, u jedan samostalni organ uprave Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju, uslovalo je pripremu i izradu novog Predloga Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji novoosnovanog organa. Izrada Predloga Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju je u toku.

U Zavodu za hidrometeorologiju i seizmologiju u 2012 godini, vođen je prvostepeni upravni postupak: po zahtjevima za slobodan pristup informacijama, po zahtjevima o podacima o kojima se vode službene evidencije po članu 165 ZUP-a, po zahtjevima o podacima o kojima se ne vode službene evidencije, po članu 166 ZUP-a, po zahtjevima zaposlenih za ostvarivanje prava iz rada po osnovu službeničkog odnosa.

Pripremljeno je i izrađeno više ugovora zaključenih između Zavoda i drugih subjekata radi ostvarivanja raznih oblika saradnje, kao i ugovora o djelu sa honorarnim osmatračima i drugim licima.

Pripremljene su i sprovedene procedure javnog oglašavanja i zapošljavanja službenika i namještenika Hidrometeorološkog zavoda na određeno vrijeme, u skladu sa važećim aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji za 8 zaposlenih na određeno vrijeme, kao i za 3 pripravnika sa visokim obrazovanjem.

Izrađen je velik broj pojedinačnih akata o ostvarivanju prava iz radnog odnosa zaposlenih: odluke i rješenja o zapošljavanju i raspoređivanju za novozaposlene u 2012. godini, kao i rješenja o prestanku radnog odnosa za 4 zaposlena kojima je prestao radni odnos u 2012. godini, rješenja o godišnjim odmorima za sve zaposlene koji su koristili godišnji odmor u toku 2012. godine, kao i velik broj potvrda i uvjerenja o podacima o kojima se vode službene evidencije iz oblasti rada i službeničkih odnosa.

Izrađen je veliki broj prigovora, odluka, obavještenja i sličnih akata.

Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju je u toku 2012. godine, donio:

- 13 rješenja kojima se dozvoljava pristup informacijama na osnovu podnijetih zahtjeva, po Zakonu o slobodnom pristupu informacijama, koja su i izvršena;
- jedno rješenje kojim se odbija zahtjev za isplatu naknade troškova za odvojen život od porodice;
- u jednom predmetu po zahtjevu za pristup informaciji, po žalbi zbog "ćutanja uprave" stvar je riješena donošenjem rješenja, a kojim je usvojen zahtjev;
- u drugom predmetu odbijen je zahtjev za pristup informaciji i predmet po žalbi dostavljen drugostepenom organu na rješavanje. Drugostepeni organ je poništio donijeto rješenje i predmet vratio na ponovni postupak i odlučivanje, uz date primjedbe i sugestije prvostepenom organu kako da postupa u ponovljenom postupku. Rješavajući u ponovnom postupku, Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju je postupio, u skladu sa primjedbama drugostepenog organa prihvatajući iznijete stavove o potrebi ukidanja tajnosti traženog dokumenta prije isteka roka tajnosti od dvije godine i dozvole pristupa traženom dokumentu, te je donio rješenje o dozvoli pristupa traženom dokumentu;
- u trećem predmetu u kojem je izjavljena žalba zbog odbijanja zahtjeva za isplatu naknade troškova za odvojen život od porodice, drugostepeni organ je poništio prvostepeno rješenje i predmet vratio na ponovni postupak i odlučivanje, uz date primjedbe i sugestije prvostepenom organu kako da postupa u ponovljenom postupku. Rješavajući u ponovnom postupku, Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju je postupio u skladu sa primjedbama drugostepenog organa, otklanjajući bitnu povredu postupka i potpuno utvrđujući činjenično stanje, nakon čega je ponovo odbio zahtjev stranke, kao neosnovan, na koje rješenje stranka nije izjavila žalbu;
- po zahtjevima o podacima o kojima se vode službene evidencije po članu 165 ZUP-a Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju je u toku 2012. godine, izdao 52 potvrde ili uvjerenja po zahtjevima o podacima o kojima se vode službene evidencije, po članu 165 ZUP-a.

Odjeljenje za hidrometeorološki informacioni system

Za potrebe projekta DMCSEE (Drought Management Centre for South East Europe) pripremljeni su:

1. Izvještaj i mapa za aktivnost - Drought vulnerability and risk assessment;
2. 164 mape SPI3 za izradu studije „Drought monitoring with remote sensing in Montenegro”;
3. podaci za izradu studije „Development of irrigation scheduling system”;
4. podaci i rad na studiji „Implementacija i mapiranje SPI u Crnoj Gori”;
5. podaci i rad na studiji „Priprema klimatoloških podataka - kontrola kvaliteta i homogenizacija padavinskih vremenskih serija u Crnoj Gori”.

Odjeljenje je radilo na:

1. redovnom održavanju sistema za upravljanje meteorološkim i hidrološkim podacima, izrada aplikacija za eksploataciju baze podataka;
2. povezivanju meteorološke baze podataka sa automatskih stanica sa klimatološkom bazom i import istorijskog niza sa automatskih stanica;
3. izradi izvještaja na osnovu zahtjeva korisnika;
4. proširenje aplikacije za vizualizaciju podataka za potrebe web prezentacije.

Druge značajne aktivnosti:

Radionice:

1. učešće u projektu POWERED Ministarstva ekonomije. Priprema podataka i informacija za ovaj projekat u okviru obaveza ZHMS. Prisustvo workshop-u organizovanom od strane Ministarstva ekonomije.
2. prisustvo prvoj nacionalnoj radionici INSPIRATION organizovanoj od strane Ministarstva finansija-Uprava za nekretnine, priprema prezentacije i prezentovanje na radionici.
3. prisustvo treningu za Meteorološke komunikacije i WMO informacioni sistem-Antalija.
4. prisustvo završnoj konferenciji projekta DMCSEE.

U toku 2012 godine je:

1. izvršena instalacija i konfigurisanje Meteoware Synop softvera na stanicama u Pljevljima. Izrađene i implementirane procedure za prikupljanje automatski generisanih depeša na serveru u Zavodu.
2. vršena redovna kontrola i održavanje svih segmenata ovog sistema.
3. za potrebe Web prezentacije Zavoda izvršena prepravka i dopuna prethodno kreiranog rješenja za vizualizaciju podataka sa automatskih meteoroloških stanica.
4. vršeno stalno praćenje, kontrola rada hardvera i skupa aplikacija i otklanjanje tekućih problema u funkcionisanju sistema za vizualizaciju podataka.
5. postavljeni geotermometri na stanicama u Cetinju, Žabljaku i Herceg Novom, izvršena implementacija novih konfiguracija.
6. konfigurisan novi server za akviziciju podataka sa AMS (automatskih meteoroloških stanica).
7. izvršen servis (opravka) potpuno ili djelimično havarisanih automatskih meteoroloških stanica u Nikšiću, Ulcinju, Bijelom Polju i Kotoru.
8. vršeno redovno održavanje (preventivni servis) automatskih meteoroloških stanica u Podgorici, Žabljaku, Nikšiću, Pljevljima, Kolašinu, Baru, Herceg Novom i Ulcinju, Bijelom Polju i Kotoru.
9. vršen backup prikupljenih podataka sa pomenutih stanica. Rađeno na povezivanju baze podataka sa automatskih stanica sa klimatološkom bazom u cilju automatskog importa i import istorijskog niza.

Centar za AOP

Vršeni su poslovi izrade i testiranja programa za specifične zahtjeve kao i poslovi arhiviranja unesenih podataka na trajnim medijima kao i poslovi administriranja baze podataka logička i kritička kontrola klimatoloških podataka prispjelih u toku mjeseca, kao kompletna priprema za unos podataka u Bazu.

Vršene su sljedeće aktivnosti:

- kontrola, unos i validacija klimatoloških podataka sa meteoroloških stanica: Ulcinj, Bar, Herceg Novi, Budva, Nikšić, Žabljak, Pljevlja, Podgorica, Podgorica Golubovci, Tivat, Kolašin, Šavnik, Krstac, Plav, Andrijevića, Župa, Grahovo, Cetinje, Bijelo Polje, Crkvice, Rožaje, Berane. Takođe, arhiviranje materijala sa pomenutih stanica.
- unos klimatoloških podataka sa 20 padavinskih stanica (padavinske stanice: Jasenovo Polje, Štitarica, Stabna, Boan, Lukovo, Manastir Morača, Mateševo, Konjuhe, Orahovo, Mišići, Đuravci, Gradac, Kovren, Njeguvuđa, Vraćenovići, Čevo, Njeguši, Kovačica, Velimlje i Virpazar).
- obrada 166 zahtjeva sa meteorološkim podacima i izvještajima (osiguravajuće kuće, sudovi, privatna lica..).
- arhiviranje: trake sa registriranih instrumenata – anemografa (Nikšić i Berane), termograf, higrograf, barograf, heliograf i aktinograf (Žabljak).
- pripremani su izvještaji o trajanju sijanja sunca, temperaturi mora, sniježnom pokrivaču, isparavanju (Bar), radioaktivnost (Žabljak), pluviograf (Kolašin i Cetinje).

Centar za informatiku i održavanje

U toku 2012. godine:

- Preseljeni su svi serveri i prateća mrežna oprema u novu prostoriju računskog centra, u kojoj je adekvatno neprekidno napajanje i klimatizacija.
- Instaliran i konfigurisan antivirusni program KAV na svim Windows serverima i desktopovima.
- Za potrebe okeanografije konfigurisan je novi server (OS linux CentOS 4.8 sa konfiguracijom proftpd, httpd i podignutim Firewall).
- Aktivirani su fire-wall-ovi u obliku IPTABLE na svim pojedinačnim linux serverima koji su na public adresama.
- Vršene su intervencije u slučajevima ispada iz operativnog rada web server.
- Izvršen je upgrade software Metview 4.0.1. na verziju Metview 4.3.4.
- Krajem 2011. godine počela je test FAZA Meteoalarm-a u Crnoj Gori, dok je u toku 2012. godine software u operativnoj upotrebi-web strana.

Odjeljenje za informisanje i međunarodnu saradnju

Neke od najvažnijih aktivnosti sprovedenih tokom 2012. godine, odnosile su se na prisustvo na najznačajnijim međunarodnim konferencijama, organizovanje radionica, prezentovanje najvažnijih aktivnosti ZHMS-a u javnosti:

- U sklopu obilježavanja Svjetskog dana voda (22. mart) i Svjetskog dana meteorologije (23. mart), Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju je na Vranjini organizovao prezentacije aktivnosti, koje doprinose produkciji i širenju pravovremenih i pouzdanih informacija iz oblasti vremena, klime i voda.
- Crna Gora se u periodu od 31. januara do 13. februara našla pod uticajem ciklona koji su usloveli ekstremne vremenske neprilike. Hidrometeorološki zavod Crne Gore/Sektor za

prognozu vremena je kroz ekspertizu prognostičara pratio razvoj situacije i obavještavao nadležne institucije u Crnoj Gori o nastupanju i razvoju vremenskih prilika. Kao rezultat ažurnosti i pravovremenog informisanja ZHMS u toku vanredne vremenske situacije dobio priznanje, uručeno od strane Načelnika Generalštaba Vojske Crne Gore, viceadmirala Dragana Smardžića.

- Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju Crne Gore, u saradnji sa Svjetskom meteorološkim organizacijom, Republičkim hidrometeorološkim zavodom Srbije i Virtuelnim centrom za klimatske promjene jugoistočne Evrope, organizovao je osmu sjednicu Foruma za klimatske izgledе vremena za jugoistočnu Evropu (SEECOF-8), koja se odnosila na zimske izgledе vremena 2012/2013.

- Organizovan je Nacionalni DMCSEE seminar. Naime, ZHMS je tokom dvije godine 2010-2012. godine realizovao regionalni projekat DMCSEE (Centar za upravljanje sušom za jugoistočnu Evropu). Seminar je okupio različite aktere iz oblasti poljoprivrede, šumarstva, vodoprivrede, zaštite životne sredine.

- Predstavnici ZHMS-a prisustvovali su hidrološkom forumu u Njemačkoj, koji se obilježava svake druge godine i okuplja eksperte iz oblasti voda i upravljanje vodama iz cijele Evrope.

- U aprilu 2012. godine u Monaku je održana konferencija Međunarodne hidrografske organizacije IHO, kojoj je prisustvovala delegacija ZHMS-a. Na konferenciji je predstavljena zastava Crne Gore, kao nove članice IHO-a. Crna Gora ostvaruje članstvo u IHO putem ZHMS/Sektora za hidrografiju i okeanografiju.

- ZHMS je tokom 2010-2012. godine realizovao prekogranični IPA projekat "Zajednička promocija i povećanje nivoa bezbjednosti nautičkog turizma u Dubrovačko-neretvanskoj županiji i na Crnogorskom primorju". Projekat je završen u decembru 2012. godine, a glavni cilj projekta je bilo unaprijeđenje turističkog (a posebno nautičkog) potencijala dubrovačko-neretvanske županije i crnogorskog primorja, zajedničkom promocijom bogatog kulturnog i prirodnog nasljeđa kao jedinstvene turističke cjeline.

- U avgustu 2012. godine održana je inicijalna radionica, kojom je označen početak regionalnog WMO/UNISDR projekta „Jačanje otpornosti na prirodne nepogode na zapadnom Balkanu i Turskoj“. Projekat će se realizovati u naredne 2 godine.

ZHMS je tokom 2012. godine publikovao 70-to izdanje Nautičkog godišnjaka za 2012. godinu i po prvi put od sticanja nezavisnosti Crne Gore, objavio je i nautičku publikaciju Popis svjetala crnogorske obale Jadranskog mora i Skadarskog jezera. Uz stručnu saradnju i suizdavaštvo sa Upravom pomorske sigurnosti iz Bara, Popis svjetala je izrađen prema svim međunarodnim standardima, rezolucijama i preporukama, u cilju poboljšanja sigurnosti plovidbe na moru i jezeru. Popis svjetala je napisan dvojezično, na crnogorskom i engleskom jeziku.